

**НАЦІОНАЛЬНА КОМІСІЯ, ЩО ЗДІЙСНЮЄ ДЕРЖАВНЕ
РЕГУЛЮВАННЯ У СФЕРАХ ЕНЕРГЕТИКИ ТА КОМУНАЛЬНИХ
ПОСЛУГ**

ПОСТАНОВА

22.03.2017 № 308

**Про затвердження Ліцензійних умов провадження
господарської діяльності у сфері теплопостачання**

{Із змінами, внесеними згідно з Постановами Національної комісії,
що здійснює державне регулювання у сферах енергетики
та комунальних послуг
№ 418 від 14.06.2018
№ 218 від 10.02.2021
№ 1085 від 07.07.2021}

Відповідно до законів України "Про теплопостачання", "Про державне регулювання у сфері комунальних послуг", "Про ліцензування видів господарської діяльності" та "Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг" Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, **ПОСТАНОВЛЯЄ:**

1. Затвердити Ліцензійні умови провадження господарської діяльності у сфері теплопостачання, що додаються:

Ліцензійні умови провадження господарської діяльності з виробництва теплової енергії;

Ліцензійні умови провадження господарської діяльності з транспортування теплової енергії магістральними і місцевими (розподільчими) тепловими мережами;

Ліцензійні умови провадження господарської діяльності з постачання теплової енергії.

2. Строк, протягом якого ліцензіати, які провадять господарську діяльність з виробництва теплової енергії на теплоелектроцентралях, ТЕС, АЕС, когенераційних установках та установках з використанням нетрадиційних або поновлюваних джерел енергії та/або з виробництва теплової енергії (крім діяльності з виробництва теплової енергії на теплоелектроцентралях, теплоелектростанціях, атомних електростанціях і когенераційних установках та установках з використанням нетрадиційних або поновлюваних джерел енергії), та/або з транспортування теплової енергії магістральними і місцевими (розподільчими) тепловими мережами, та/або з постачання теплової енергії, мають привести свою господарську діяльність у відповідність до вимог цієї постанови та подати до органу ліцензування документи та відомості, визначені частиною третьою статті

15 Закону України "Про ліцензування видів господарської діяльності", становить два місяці з дати набрання чинності цієї постанови.

3. Ця постанова набирає чинності з дня, наступного за днем її опублікування в офіційному друкованому виданні - газеті "Урядовий кур'єр".

Голова НКРЕКП	Д. Вовк
----------------------	----------------

	ЗАТВЕРДЖЕНО Постанова Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг 22 березня 2017 року № 308
--	--

ЛІЦЕНЗІЙНІ УМОВИ

провадження господарської діяльності з виробництва теплової енергії

{У тексті Ліцензійних умов слова "нетрадиційних або поновлюваних" замінено словом "альтернативних" згідно з Постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг № 1085 від 07.07.2021}

1. Загальні положення

1.1. Ці Ліцензійні умови розроблено відповідно до законів України "Про теплопостачання", "Про державне регулювання у сфері комунальних послуг", "Про ліцензування видів господарської діяльності", "Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг".

1.2. Ліцензіат зобов'язаний виконувати вимоги цих Ліцензійних умов, а здобувач ліцензії - їм відповідати.

1.3. Діяльність з виробництва теплової енергії суб'єктів господарювання не підлягає ліцензуванню, якщо виробництво теплової енергії провадиться без мети її продажу на підставі договору та споживається для власних потреб.

{Главу 1 доповнено новим пунктом 1.3 згідно з Постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг № 1085 від 07.07.2021}

1.4. У цих Ліцензійних умовах терміни вживаються в таких значеннях:

встановлена потужність виробничих об'єктів - сума номінальних потужностей усіх теплогенеруючих установок, що знаходяться на об'єктах у сфері теплопостачання, які призначені для виробництва теплової енергії та перебувають у концесії, власності або користуванні ліцензіата (здобувача ліцензії), визначена у Гкал/год відповідно до технічних паспортів теплогенеруючих установок (або інших документів), що підтверджують їх технічні характеристики;

засіб провадження господарської діяльності - теплогенеруюча установка, встановлена на об'єкті у сфері теплопостачання, що призначена для виробництва теплової енергії (з урахуванням змін до документів, поданих ліцензіатом в установленому цими Ліцензійними умовами порядку);

інформація - будь-які відомості та/або дані, які можуть бути збережені на матеріальних носіях або відображені в електронному вигляді, звітність;

місце провадження діяльності - територія розташування об'єкта у сфері теплопостачання, де розміщені теплогенеруючі установки, у межах якої провадиться виробництво теплової енергії та яке зазначається у відомості про місця провадження господарської діяльності з виробництва теплової енергії (з урахуванням змін до документів, поданих ліцензіатом в установленому цими Ліцензійними умовами порядку);

перехресне субсидіювання - переміщення доходу від провадження господарської діяльності з виробництва теплової енергії для фінансової підтримки іншого виду господарської діяльності в межах одного суб'єкта господарювання.

Інші терміни, наведені у цих Ліцензійних умовах, вживаються у значеннях, наведених у законах України "Про теплопостачання", "Про ліцензування видів господарської діяльності", Правилах користування тепловою енергією, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 03 жовтня 2007 року № 1198, та Правилах технічної експлуатації теплових установок і мереж, затверджених наказом Міністерства палива та енергетики України від 14 лютого 2007 року № 71.

1.5. Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (далі - НКРЕКП), здійснює ліцензування господарської діяльності з виробництва теплової енергії суб'єктів господарювання у разі, якщо суб'єкт господарювання:

{Пункт 1.5 глави I із змінами, внесеними згідно з Постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг № 418 від 14.06.2018; виключено згідно з Постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг № 1085 від 07.07.2021}

провадить (має намір провадити) діяльність з виробництва теплової енергії на теплоелектроцентралях, теплоелектростанціях, атомних електростанціях і когенераційних установках.

{Пункт 1.5 глави I із змінами, внесеними згідно з Постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг № 418 від 14.06.2018; виключено згідно з Постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг № 1085 від 07.07.2021}

1.6. Обласні та Київська міська державні адміністрації здійснюють ліцензування господарської діяльності з виробництва теплової енергії суб'єктів господарювання у разі, якщо суб'єкт господарювання:

провадить (має намір провадити) діяльність з виробництва теплової енергії (крім виробництва теплової енергії на теплоелектроцентралях, теплоелектростанціях, атомних електростанціях, когенераційних установках та установках з використанням альтернативних джерел енергії) на виробничих об'єктах, що розташовані на території відповідної області України (території міста Київ);

{Абзац другий пункту 1.6 глави I із змінами, внесеними згідно з Постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг № 418 від 14.06.2018; у редакції Постанови Національної комісії, що

здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг № 1085 від 07.07.2021}

провадить (має намір провадити) діяльність з виробництва теплової енергії на установках з використанням альтернативних джерел енергії.

1.7. Здобувач ліцензії, який має намір провадити господарську діяльність з виробництва теплової енергії, подає до органу ліцензування заяву про отримання ліцензії за формою згідно з додатком 1 до Ліцензійних умов.

1.8. До заяви про отримання ліцензії здобувач подає документи згідно з переліком, який є вичерпним:

1) відомості про засоби провадження господарської діяльності з виробництва теплової енергії (додаток 2);

2) відомості про місця провадження господарської діяльності з виробництва теплової енергії (додаток 3);

3) засвідчені в установленому порядку копії документів, що підтверджують наявність у здобувача ліцензії на праві власності, користування, на підставі договору концесії або в управлінні на підставі договору управління активами, укладеного з Національним агентством України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів, заявлених засобів провадження господарської діяльності;

{Підпункт 3 пункту 1.8 у редакції Постанови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг № 1085 від 07.07.2021}

4) копії документів, що підтверджують правонаступництво суб'єкта господарювання (у разі надання йому у власність, користування (оренду, концесію тощо) цілісного майнового комплексу з виробництва теплової енергії) за борговими зобов'язаннями з оплати спожитих енергоносіїв та послуг з їх транспортування і постачання, що виникли у суб'єкта господарювання, який раніше використовував зазначене майно (володів або користувався ним);

{Пункт 1.8 глави 1 доповнено новим підпунктом 4 згідно з Постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг № 218 від 10.02.2021}

5) копія паспорта керівника здобувача ліцензії (або довіреної особи) із відміткою органу державної податкової служби про повідомлення про відмову через свої релігійні переконання від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків (подається тільки фізичними особами-підприємцями, які через свої релігійні переконання відмовляються від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків та повідомили про це відповідний орган державної податкової служби);

6) копії сторінок технічних паспортів теплогенеруючих установок (або інших документів), що підтверджують їх технічні характеристики та місце їх встановлення (у разі відсутності технічного паспорта на теплогенеруючі установки - інші документи, що підтверджують їх технічні характеристики);

7) інформація про підтвердження відсутності здійснення контролю за діяльністю суб'єкта господарювання у значенні, наведеному у статті 1 Закону України "Про захист економічної конкуренції", резидентами держав, що здійснюють збройну агресію проти України у значенні, наведеному у статті 1 Закону України "Про оборону України" (додаток 4).

{Пункт 1.8 доповнено підпунктом 7 згідно з Постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг № 1085 від 07.07.2021}

1.9. Документи до заяви про отримання ліцензії здобувачем надаються відповідно до опису, складеного за формою згідно з додатком 5 до Ліцензійних умов, у двох екземплярах.

{Пункт 1.9 із змінами, внесеними згідно з Постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг № 1085 від 07.07.2021}

1.10. Для відновлення дії ліцензії, що була зупинена повністю або частково на підставах, визначених законодавством, ліцензіат подає до органу ліцензування заяву про відновлення дії ліцензії (частково або в повному обсязі) згідно з додатком 6 та такі документи:

відомості разом із підтверджуючими документами про усунення підстав, що стали причиною для зупинення дії ліцензії повністю або частково;

документ про сплату штрафу, передбаченого рішенням органу ліцензування, якщо дія ліцензії зупинена повністю або частково на підставі відповідного акта органу ліцензування.

{Главу 1 доповнено пунктом 1.10 згідно з Постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг № 1085 від 07.07.2021}

1.11. Форма заяви про переоформлення ліцензії на ім'я спадкоємця або на безстрокову встановлена додатком 7.

{Главу 1 доповнено пунктом 1.11 згідно з Постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг № 1085 від 07.07.2021}

2. Кадрові вимоги до провадження господарської діяльності з виробництва теплової енергії

При провадженні ліцензованої діяльності ліцензіат повинен оформляти трудові відносини з персоналом шляхом укладення трудових договорів відповідно до положень Кодексу законів про працю України, а також шляхом залучення інших осіб для виконання окремих робіт (послуг) на інших підставах, не заборонених чинним законодавством України.

{Глава 2 у редакції Постанови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг № 1085 від 07.07.2021}

3. Організаційні вимоги до провадження господарської діяльності з виробництва теплової енергії

3.1. Суб'єкти господарювання, що здійснюють господарську діяльність з виробництва теплової енергії, повинні дотримуватися вимог законів України "Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг", "Про теплопостачання", інших актів законодавства, якими регулюється діяльність у сфері природних монополій та у сфері теплопостачання.

3.2. При провадженні господарської діяльності з виробництва теплової енергії ліцензіат повинен дотримуватися таких організаційних вимог:

1) зберігати протягом дії ліцензії документи, копії яких подавалися органу ліцензування відповідно до вимог Закону України "Про ліцензування видів господарської діяльності";

2) повідомляти орган ліцензування про всі зміни даних, які були зазначені в його документах, що додавалися до заяви про отримання ліцензії, не пізніше одного місяця з дня настання таких змін;

3) провадити ліцензовану діяльність виключно в межах місць провадження господарської діяльності та із застосуванням заявлених засобів провадження господарської діяльності, зазначених у відомостях про них, поданих до органу ліцензування згідно з вимогами цих Ліцензійних умов;

{Підпункт 3 пункту 3.2 у редакції Постанови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг № 1085 від 07.07.2021}

4) забезпечити присутність керівника ліцензіата, його заступника або іншої уповноваженої особи під час проведення органом ліцензування в установленому законом порядку перевірки додержання ліцензіатом вимог цих Ліцензійних умов;

5) виконувати рішення органу ліцензування у строки, встановлені відповідним рішенням;

6) у разі прийняття органом ліцензування рішення про усунення порушень вимог цих Ліцензійних умов подати в установленій у рішенні строк до органу ліцензування інформацію про усунення зазначених у такому рішенні порушень;

{Пункт 3.2 доповнено новим підпунктом 6 згідно з Постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг № 1085 від 07.07.2021}

7) вести бухгалтерський облік господарської діяльності відповідно до національних положень (стандартів)/міжнародних стандартів бухгалтерського обліку та окремий облік доходів і витрат з виробництва теплової енергії відповідно до порядку, затвердженого Кабінетом Міністрів України, та/або порядку, затвердженого НКРЕКП (залежно від органу, що здійснює ліцензування);

{Підпункт 7 пункту 3.2 у редакції Постанови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг № 1085 від 07.07.2021}

8) відкрити в уповноваженому банку рахунки із спеціальним режимом використання для зарахування та/або перерахування коштів на ці рахунки в порядку, передбаченому чинним законодавством України;

9) здійснювати продаж виробленої теплової енергії за тарифами, що встановлюються уповноваженим законом державним колегіальним органом або органами місцевого самоврядування в межах наданих повноважень;

10) дотримуватися структури витрат згідно зі статтями, затвердженими у тарифі на виробництво теплової енергії;

11) забезпечувати облік теплової енергії, яка відпускається ліцензіатом з генеруючих джерел, з використанням приладів обліку теплової енергії;

12) забезпечувати облік енергоносіїв та води, що використовуються для виробництва теплової енергії, з використанням приладів обліку;

13) забезпечувати виробництво та відпуск теплової енергії із джерел теплової енергії відповідно до Правил технічної експлуатації теплових установок і мереж, затверджених наказом Міністерства палива та енергетики України від 14 лютого 2007 року № 71;

14) здійснювати продаж теплової енергії теплопостачальній організації відповідно до умов договору, укладеного в установленому порядку;

15) у разі планового або позапланового припинення (у зв'язку з неможливістю використання матеріально-технічної бази, крім випадків, викликаних кліматологічними факторами, зокрема закінченням опалювального періоду, підвищенням середньодобової температури та зупинок, пов'язаних з підготовкою виробничих об'єктів до опалювального періоду) провадження ліцензованої діяльності загалом або за певним місцем провадження ліцензованої діяльності ліцензіат зобов'язаний повідомити сторону, з якою укладено договір купівлі-продажу теплової енергії, у встановлений договором строк про дату і причини припинення ліцензованої діяльності із визначенням приблизної дати відновлення її провадження;

16) не допускати обмеження або припинення провадження господарської діяльності з виробництва теплової енергії, якщо необхідність такого обмеження не встановлена законодавством;

17) сплачувати щоквартально, протягом перших 30 днів кварталу, наступного за звітним, внески на регулювання, що визначаються НКРЕКП;

18) оприлюднювати на власному веб-сайті та в засобах масової інформації в порядку, встановленому законодавством, інформацію щодо тарифу на виробництво теплової енергії та його зміни, формування та виконання інвестиційної програми з виробництва теплової енергії та іншу інформацію відповідно до Закону України "Про особливості доступу до інформації у сферах постачання електричної енергії, природного газу, теплопостачання, централізованого постачання гарячої води, централізованого питного водопостачання та водовідведення";

19) розробляти інвестиційну програму, затверджувати та здійснювати її погодження, схвалення відповідно до вимог порядку розроблення, погодження та затвердження інвестиційних програм суб'єктів господарювання у сфері теплопостачання, ліцензування діяльності яких здійснюють Рада міністрів Автономної Республіки Крим, обласні, Київська та Севастопольська міські державні адміністрації, затвердженого центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері житлово-комунального господарства, та/або Порядку формування інвестиційних програм ліцензіатів з виробництва електричної та теплової енергії на теплоелектроцентралях та когенераційних установках, затвердженого постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 15 жовтня 2015 року № 2585, та/або Порядку розроблення, затвердження, погодження, схвалення та виконання інвестиційних програм суб'єктів господарювання у сфері теплопостачання, ліцензування діяльності яких здійснює Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, затвердженого постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 31 серпня 2017 року № 1059, виконувати інвестиційну програму в затверджених кількісних та вартісних обсягах за відповідними напрямками;

{Підпункт 19 пункту 3.2 у редакції Постанови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг № 1085 від 07.07.2021}

20) перераховувати кошти на поточний рахунок зі спеціальним режимом використання для проведення розрахунків за інвестиційними програмами в обсязі, передбаченому в установленому тарифі для виконання інвестиційної програми, що відкритий в

уповноваженому банку, та використовувати їх виключно для виконання інвестиційної програми;

21) використовувати кошти, отримані за рахунок діяльності з виробництва теплової енергії, за цільовим призначенням та з дотриманням принципів здійснення закупівель відповідно до вимог Закону України "Про публічні закупівлі";

22) не допускати перехресного субсидювання інших видів діяльності за рахунок господарської діяльності з виробництва теплової енергії;

23) надавати до органу ліцензування документи, інформацію та звітність, що містять достовірні дані, необхідні для виконання органом ліцензування своїх повноважень, в обсягах та у строки, встановлені органом ліцензування;

{Підпункт 23 пункту 3.2 із змінами, внесеними згідно з Постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг № 1085 від 07.07.2021}

24) забезпечити створення відповідальних підрозділів та систем захисту від зовнішнього втручання в інформаційні мережі та системи управління;

25) дотримуватися заходів для запобігання загрози безпеці критичної інфраструктури та реалізації системи захисту об'єктів критичної інфраструктури, передбачених законодавством;

26) забезпечувати ліцензовану діяльність за принципом економічної доцільності та досягнення найнижчої собівартості;

27) у строки, передбачені Порядком ліцензування видів господарської діяльності, державне регулювання яких здійснюється Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, затвердженим постановою НКРЕКП від 03 березня 2020 року № 548, звернутися із письмовою заявою до НКРЕКП щодо проведення перевірки дотримання ним ліцензійних умов та законодавства у сферах енергетики та комунальних послуг, якщо:

ліцензіат має намір передати цілісний майновий комплекс іншому суб'єкту господарювання (якщо статутними документами не передбачено, що до суб'єкта господарювання, якому передається цілісний майновий комплекс, переходять усі права і обов'язки попереднього ліцензіата);

ліцензіат, що здійснює господарську діяльність на цілісному майновому комплексі, має намір анулювати ліцензію;

{Пункт 3.2 глави 3 доповнено новим підпунктом згідно з Постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг № 218 від 10.02.2021}

28) у випадках, передбачених законодавством про захист економічної конкуренції, повідомляти Антимонопольний комітет України про набуття у власність, користування (оренду, концесію тощо) цілісних майнових комплексів або зміну структури відносин контролю ліцензіата на користь іншої особи, що виникли за наявності зобов'язань, у тому числі грошових, торгових зобов'язань, з виникнення умов фінансової підтримки;

{Пункт 3.2 глави 3 доповнено новим підпунктом згідно з Постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг № 218 від 10.02.2021}

29) перераховувати кредитні (позикові) кошти, отримані від міжнародних фінансових організацій, іноземних державних установ, або кошти, залучені відповідно до міжурядових договорів, або кошти у вигляді кредитів (позик, грантів), або кошти, залучені державою чи суб'єктами господарювання у сфері теплопостачання під державні чи місцеві гарантії, на поточні рахунки із спеціальним режимом використання для кредитних коштів суб'єктів господарювання у сфері теплопостачання, відкриті банками в національній чи іноземній валюті;

{Пункт 3.2 доповнено підпунктом 29 згідно з Постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг № 1085 від 07.07.2021}

30) використовувати кредитні (позикові) кошти, отримані від міжнародних фінансових організацій, іноземних державних установ, або кошти, залучені відповідно до міжурядових договорів, або кошти у вигляді кредитів (позик, грантів), або кошти, залучені державою чи суб'єктами господарювання у сфері теплопостачання під державні чи місцеві гарантії, виключно для підготовки та виконання інвестиційних програм (заходів) у відповідній сфері згідно з умовами договорів (для ліцензіатів НКРЕКП - запозичення за договорами та умови договорів, узгоджені з НКРЕКП, або які були підписані суб'єктами господарювання в період регулювання їх діяльності у сфері теплопостачання місцевими органами влади та органами місцевого самоврядування), укладених з міжнародними фінансовими організаціями, іноземними державними установами, або міжурядових договорів;

{Пункт 3.2 доповнено підпунктом 30 згідно з Постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг № 1085 від 07.07.2021}

31) річна фінансова звітність ліцензіата, що відповідно до законодавства підлягає обов'язковій перевірці незалежним аудитором, має бути розміщена на вебсайті ліцензіата у порядку, встановленому Законом України "Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні". Призначеним для надання послуг з обов'язкового аудиту фінансової звітності може бути суб'єкт аудиторської діяльності, який відповідає вимогам, встановленим Законом України "Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність", та включений до відповідного розділу Реєстру аудиторів та суб'єктів аудиторської діяльності.

{Пункт 3.2 доповнено підпунктом 31 згідно з Постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг № 1085 від 07.07.2021}

4. Технологічні вимоги до провадження господарської діяльності з виробництва теплової енергії

При провадженні господарської діяльності з виробництва теплової енергії ліцензіат повинен дотримуватися таких технологічних вимог:

1) теплогенеруючі установки, зазначені у відомостях про засоби та місця провадження господарської діяльності з виробництва теплової енергії, мають належати здобувачу ліцензії (ліцензіату) на праві власності, користування або перебувати у концесії;

2) забезпечити наявність:

актів про перевірку технічного стану димовідвідних та вентиляційних пристроїв відповідно до Правил безпеки систем газопостачання України, затверджених наказом Міністерства енергетики та вугільної промисловості України від 15 травня 2015 року № 285;

технічних паспортів теплогенеруючих установок (або інших документів, що підтверджують їх технічні характеристики), документів щодо їх реконструкції (модернізації);

режимних карт теплогенеруючих установок та інструкцій з експлуатації, передбачених Правилами технічної експлуатації теплових установок і мереж, затвердженими наказом Міністерства палива та енергетики України від 14 лютого 2007 року № 71;

журналів ремонту основного обладнання, допоміжного обладнання, електрообладнання, обходу газового обладнання;

графіків планово-попереджувальних ремонтів;

температурних графіків центрального регулювання систем теплопостачання, приєднаних до кожного із джерел теплової енергії ліцензіата.

5. Спеціальні вимоги до провадження господарської діяльності з виробництва теплової енергії

Не допускається здійснення над ліцензіатом (здобувачем ліцензії) контролю у значенні, наведеному у статті 1 Закону України "Про захист економічної конкуренції", резидентами держав, що здійснюють збройну агресію проти України, у значенні, наведеному у статті 1 Закону України "Про оборону України", та/або дії яких створюють умови для виникнення воєнного конфлікту та застосування воєнної сили проти України.

Начальник Управління ліцензування	Ю. Антонюк
--	-------------------

	Додаток 1 до Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з виробництва теплової енергії (Пункт 1.6)
--	---

ЗАЯВА про отримання ліцензії на право провадження господарської діяльності з виробництва теплової енергії

{Додаток 1 із змінами, внесеними згідно з Постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг № 1085 від 07.07.2021}

	Додаток 2 до Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з виробництва теплової енергії (Пункт 1.7)
--	---

ВІДОМІСТЬ про засоби провадження господарської діяльності з виробництва теплової енергії

	Додаток 3 до Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з виробництва теплової енергії (Пункт 1.7)
--	---

ВІДОМІСТЬ
про місця провадження господарської діяльності з виробництва
теплової енергії

	Додаток 4 до Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з виробництва теплової енергії (Пункт 1.8)
--	---

ІНФОРМАЦІЯ
про підтвердження відсутності здійснення контролю за
діяльністю суб'єкта господарювання у значенні, наведеному
у статті 1 Закону України "Про захист економічної конкуренції",
резидентами держав, що здійснюють збройну агресію проти
України у значенні, наведеному у статті 1 Закону України "Про
оборону України"

{Ліцензійні умови доповнено новим Додатком 4 згідно з Постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг № 1085 від 07.07.2021}

	Додаток 5 до Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з виробництва теплової енергії (Пункт 1.8)
--	---

ОПИС
документів, що додаються до заяви

	Додаток 6 до Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з виробництва теплової енергії (Пункт 1.10)
--	--

ЗАЯВА
про відновлення дії ліцензії на право провадження господарської
діяльності з виробництва теплової енергії

{Ліцензійні умови доповнено Додатком 6 згідно з Постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг № 1085 від 07.07.2021}

	Додаток 7 до Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з виробництва теплової енергії (Пункт 1.11)
--	--

ЗАЯВА
про переоформлення ліцензії на право провадження
господарської діяльності з виробництва теплової енергії

{Ліцензійні умови доповнено Додатком 7 згідно з Постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг № 1085 від 07.07.2021}

	ЗАТВЕРДЖЕНО Постанова Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг 22 березня 2017 року № 308
--	--

ЛІЦЕНЗІЙНІ УМОВИ
провадження господарської діяльності з
транспортування теплової енергії магістральними і
місцевими (розподільчими) тепловими мережами

1. Загальні положення

1.1. Ці Ліцензійні умови розроблено відповідно до законів України "Про теплопостачання", "Про державне регулювання у сфері комунальних послуг", "Про ліцензування видів господарської діяльності", "Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг".

1.2. Ліцензіат зобов'язаний виконувати вимоги цих Ліцензійних умов, а здобувач ліцензії - їм відповідати.

1.3. У цих Ліцензійних умовах терміни вживаються в таких значеннях:

виконавча документація - комплект робочих креслень з написами, зробленими особами, відповідальними за виконання будівельно-монтажних робіт, про відповідність виконаних у натурі робіт цим кресленням або внесеним у них за погодженням із замовником та проектною організацією змін;

засіб провадження господарської діяльності - теплові мережі, якими здійснюється транспортування теплової енергії, що зазначаються у відомості про засоби провадження

господарської діяльності з транспортування теплової енергії (з урахуванням змін до документів, поданих ліцензіатом в установленому цими Ліцензійними умовами порядку);

інформація - будь-які відомості та/або дані, які можуть бути збережені на матеріальних носіях або відображені в електронному вигляді, звітність;

місце провадження господарської діяльності - територія розташування теплових мереж, у межах якої провадиться діяльність з транспортування теплової енергії та яка зазначається у відомості про місця провадження господарської діяльності з транспортування теплової енергії (з урахуванням змін до документів, поданих ліцензіатом в установленому цими Ліцензійними умовами порядку);

перехресне субсидіювання - переміщення доходу від провадження господарської діяльності з транспортування теплової енергії для фінансової підтримки іншого виду господарської діяльності в межах одного суб'єкта господарювання;

теплові мережі - система магістральних та місцевих (розподільчих) теплових мереж.

Інші терміни, наведені у цих Ліцензійних умовах, вживаються у значеннях, наведених у законах України "Про теплопостачання", "Про ліцензування видів господарської діяльності" та Правилах користування тепловою енергією, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 03 жовтня 2007 року № 1198, та Правилах технічної експлуатації теплових установок і мереж, затверджених наказом Міністерства палива та енергетики України від 14 лютого 2007 року № 71.

{Абзац восьмий пункту 1.3 із змінами, внесеними згідно з Постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг № 1085 від 07.07.2021}

1.4. Обласні та Київська міська державні адміністрації здійснюють ліцензування господарської діяльності з транспортування теплової енергії магістральними і місцевими (розподільчими) тепловими мережами суб'єктів господарювання у разі, якщо теплові мережі суб'єктів господарювання розташовані на території відповідної області України (території міста Київ).

{Пункт 1.4 глави 1 із змінами, внесеними згідно з Постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг № 418 від 14.06.2018; у редакції Постанови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг № 1085 від 07.07.2021}

1.5. Здобувач ліцензії, який має намір провадити господарську діяльність з транспортування теплової енергії, подає до органу ліцензування заяву про отримання ліцензії за формою згідно з додатком 1 до Ліцензійних умов.

1.6. До заяви про отримання ліцензії здобувачем надаються документи згідно з переліком, який є вичерпним:

1) відомості про засоби провадження господарської діяльності з транспортування теплової енергії магістральними і місцевими (розподільчими) тепловими мережами (додаток 2);

2) відомості про місця провадження господарської діяльності з транспортування теплової енергії магістральними і місцевими (розподільчими) тепловими мережами (додаток 3);

3) копія паспорта керівника здобувача ліцензії (або довіреної особи) з відміткою органу державної податкової служби про повідомлення про відмову через свої релігійні переконання від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків

(подається тільки фізичними особами - підприємцями, які через свої релігійні переконання відмовляються від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків та повідомили про це відповідний орган державної податкової служби);

4) схема теплових мереж, споруд та інших об'єктів, задіяних у провадженні діяльності з транспортування теплової енергії із зазначенням точок розмежування (за наявності) з іншими суб'єктами господарювання, що провадять господарську діяльність з транспортування теплової енергії, та приладів обліку, затверджена керівником суб'єкта господарювання;

5) інформація про підтвердження відсутності здійснення контролю за діяльністю суб'єкта господарювання у значенні, наведеному у статті 1 Закону України "Про захист економічної конкуренції", резидентами держав, що здійснюють збройну агресію проти України у значенні, наведеному у статті 1 Закону України "Про оборону України" (додаток 4).

{Пункт 1.6 доповнено підпунктом 5 згідно з Постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг № 1085 від 07.07.2021}

1.7. Документи до заяви про отримання ліцензії здобувачем надаються відповідно до опису, складеного за формою згідно з додатком 5 до Ліцензійних умов, у двох екземплярах.

{Пункт 1.7 із змінами, внесеними згідно з Постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг № 1085 від 07.07.2021}

1.8. Для відновлення дії ліцензії, що була зупинена повністю або частково на підставах, визначених законодавством, ліцензіат подає до органу ліцензування заяву про відновлення дії ліцензії (частково або в повному обсязі) згідно з додатком 6 та такі документи:

відомості разом із підтверджуючими документами про усунення підстав, що стали причиною для зупинення дії ліцензії повністю або частково;

документ про сплату штрафу, передбаченого рішенням органу ліцензування, якщо дія ліцензії зупинена повністю або частково на підставі відповідного акта органу ліцензування.

{Главу 1 доповнено пунктом 1.8 згідно з Постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг № 1085 від 07.07.2021}

1.9. Форма заяви про переоформлення ліцензії на ім'я спадкоємця або на безстрокову встановлена додатком 7.

{Главу 1 доповнено пунктом 1.9 згідно з Постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг № 1085 від 07.07.2021}

2. Кадрові вимоги до провадження господарської діяльності з транспортування теплової енергії

При провадженні ліцензованої діяльності ліцензіат повинен оформляти трудові відносини з персоналом шляхом укладення трудових договорів відповідно до положень Кодексу законів про працю України, а також шляхом залучення інших осіб для виконання окремих робіт (послуг) на інших підставах, не заборонених чинним законодавством України.

{Глава 2 у редакції Постанови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг № 1085 від 07.07.2021}

3. Організаційні вимоги до провадження господарської діяльності з транспортування теплової енергії

3.1. Суб'єкти господарювання, що здійснюють господарську діяльність з транспортування теплової енергії, повинні дотримуватися вимог законів України "Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг", "Про теплопостачання", інших актів законодавства, якими регулюється діяльність у сфері природних монополій та у сфері теплопостачання.

3.2. При провадженні ліцензованої діяльності ліцензіат повинен дотримуватися таких організаційних вимог:

1) зберігати протягом дії ліцензії документи, копії яких подавалися органу ліцензування відповідно до вимог Закону України "Про ліцензування видів господарської діяльності";

2) повідомляти орган ліцензування про всі зміни даних, які були зазначені в його документах, що додавалися до заяви про отримання ліцензії, не пізніше одного місяця з дня настання таких змін;

3) провадити ліцензовану діяльність виключно в межах місць провадження господарської діяльності та із застосуванням заявлених засобів провадження господарської діяльності, зазначених у відомостях про них, поданих до органу ліцензування згідно з вимогами цих Ліцензійних умов;

{Підпункт 3 пункту 3.2 у редакції постанови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг № 1085 від 07.07.2021}

4) забезпечити присутність керівника ліцензіата, його заступника або іншої уповноваженої особи під час проведення органом ліцензування в установленому законом порядку перевірки додержання ліцензіатом вимог цих Ліцензійних умов;

5) виконувати рішення органу ліцензування у строки, встановлені відповідним рішенням;

6) у разі прийняття органом ліцензування рішення про усунення порушень вимог Ліцензійних умов подати в установленій у рішенні строк до органу ліцензування інформацію про усунення зазначених у такому рішенні порушень;

7) вести бухгалтерський облік господарської діяльності відповідно до національних положень (стандартів)/міжнародних стандартів бухгалтерського обліку та окремий облік доходів і витрат з транспортування теплової енергії відповідно до порядку, затвердженого Кабінетом Міністрів України;

{Підпункт 7 пункту 3.2 у редакції Постанови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг № 1085 від 07.07.2021}

8) здійснювати транспортування теплової енергії відповідно до умов договорів, укладених у встановленому порядку, за тарифами, що встановлюються уповноваженим законом державним колегіальним органом або органами місцевого самоврядування в межах наданих повноважень;

9) дотримуватися структури витрат згідно зі статтями, затвердженими у тарифі на транспортування теплової енергії;

10) оприлюднювати на власному веб-сайті та в засобах масової інформації в порядку, встановленому законодавством, інформацію щодо тарифу на транспортування теплової енергії та його зміни, заходи формування та виконання інвестиційної програми з

транспортування теплової енергії та іншу інформацію відповідно до Закону України "Про особливості доступу до інформації у сферах постачання електричної енергії, природного газу, теплопостачання, централізованого постачання гарячої води, централізованого питного водопостачання та водовідведення";

11) забезпечити наявність проектної та виконавчої документації на магістральні та місцеві (розподільчі) теплові мережі і (за наявності) теплові пункти, що перебувають у власності або користуванні ліцензіата та забезпечують транспортування теплової енергії;

12) забезпечувати рівні права доступу до теплових мереж для всіх теплогенеруючих та теплопостачальних організацій, а в разі недостатності пропускної здатності теплових мереж - дотримуватися встановленого механізму розподілу теплової енергії;

13) не допускати обмеження або припинення провадження господарської діяльності з транспортування теплової енергії, якщо необхідність такого обмеження не встановлена законодавством;

14) у разі планового або позапланового припинення (у зв'язку з неможливістю використання матеріально-технічної бази, крім випадків, викликаних кліматологічними факторами, зокрема закінченням опалювального періоду, підвищенням середньодобової температури та зупинок, пов'язаних із підготовкою виробничих об'єктів до опалювального періоду) провадження ліцензованої діяльності загалом або за певним місцем провадження ліцензованої діяльності ліцензіат зобов'язаний повідомити сторону, з якою укладено договір щодо транспортування теплової енергії, у встановлений договором строк про дату і причини припинення ліцензованої діяльності із визначенням приблизної дати відновлення її провадження;

15) забезпечувати облік протранспортованої теплової енергії з використанням відповідних приладів обліку теплової енергії;

16) розробляти інвестиційну програму, затверджувати та здійснювати її погодження, схвалення відповідно до вимог порядку розроблення, погодження та затвердження інвестиційних програм суб'єктів господарювання у сфері теплопостачання, ліцензування діяльності яких здійснюють Рада міністрів Автономної Республіки Крим, обласні, Київська та Севастопольська міські державні адміністрації, затвердженого центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері житлово-комунального господарства, або Порядку розроблення, затвердження, погодження, схвалення та виконання інвестиційних програм суб'єктів господарювання у сфері теплопостачання, ліцензування діяльності яких здійснює Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, затвердженого постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 31 серпня 2017 року № 1059, виконувати інвестиційну програму в затверджених кількісних та вартісних обсягах за відповідними напрямками;

{Підпункт 16 пункту 3.2 у редакції Постанови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг № 1085 від 07.07.2021}

17) перераховувати кошти на поточний рахунок зі спеціальним режимом використання для проведення розрахунків за інвестиційними програмами в обсязі, передбаченому в установленому тарифі для виконання інвестиційної програми, відкритий в уповноваженому банку, та використовувати їх виключно для виконання інвестиційної програми;

18) сплачувати щоквартально, протягом перших 30 днів кварталу, наступного за звітним, внески на регулювання, що визначаються НКРЕКП;

19) ліцензіат не має права відмовити:

теплогенеруючій та теплопостачальній організаціям у транспортуванні теплової енергії, якщо це дозволяють технічні можливості системи магістральних та місцевих (розподільчих) теплових мереж;

споживачу теплової енергії у приєднанні до своєї теплової мережі тепловикористальних установок споживача у разі виконання споживачем відповідних технічних умов у межах пропускної здатності теплових мереж;

20) використовувати кошти, отримані за рахунок діяльності з транспортування теплової енергії, за цільовим призначенням та з дотриманням принципів здійснення закупівель відповідно до вимог Закону України "Про публічні закупівлі";

21) не допускати перехресного субсидіювання інших видів діяльності за рахунок господарської діяльності з транспортування теплової енергії;

22) надавати органу ліцензування документи, інформацію та звітність, що містять достовірні дані, необхідні для виконання органом ліцензування своїх повноважень, в обсягах та у строки, встановлені органом ліцензування;

{Підпункт 22 пункту 3.2 із змінами, внесеними згідно з Постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг № 1085 від 07.07.2021}

23) річна фінансова звітність ліцензіата, що відповідно до законодавства підлягає обов'язковій перевірці незалежним аудитором, має бути розміщена на вебсайті ліцензіата у порядку, встановленому Законом України "Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні". Призначеним для надання послуг з обов'язкового аудиту фінансової звітності може бути суб'єкт аудиторської діяльності, який відповідає вимогам, встановленим Законом України "Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність", та включений до відповідного розділу Реєстру аудиторів та суб'єктів аудиторської діяльності;

{Підпункт 23 пункту 3.2 у редакції Постанови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг № 1085 від 07.07.2021}

24) забезпечити створення відповідальних підрозділів та систем захисту від зовнішнього втручання в інформаційні мережі та системи управління;

25) дотримуватися заходів для запобігання загрози безпеці критичної інфраструктури та реалізації системи захисту об'єктів критичної інфраструктури, передбачених законодавством;

26) забезпечувати ліцензовану діяльність за принципом економічної доцільності та досягнення найнижчої собівартості;

27) у строки, передбачені Порядком ліцензування видів господарської діяльності, державне регулювання яких здійснюється Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, затвердженим постановою НКРЕКП від 03 березня 2020 року № 548, звернутися із письмовою заявою до НКРЕКП щодо проведення перевірки додержання ним ліцензійних умов та законодавства у сферах енергетики та комунальних послуг, якщо:

ліцензіат має намір передати цілісний майновий комплекс іншому суб'єкту господарювання (якщо статутними документами не передбачено, що до суб'єкта господарювання, якому передається цілісний майновий комплекс, переходять усі права і обов'язки попереднього ліцензіата);

ліцензіат, що здійснює господарську діяльність на цілісному майновому комплексі, має намір анулювати ліцензію;

{Пункт 3.2 глави 3 доповнено новим підпунктом згідно з Постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг № 218 від 10.02.2021}

28) перераховувати кредитні (позикові) кошти, отримані від міжнародних фінансових організацій, іноземних державних установ, або кошти, залучені відповідно до міжурядових договорів, або кошти у вигляді кредитів (позик, грантів), або кошти, залучені державою чи суб'єктами господарювання у сфері теплопостачання під державні чи місцеві гарантії, на поточні рахунки із спеціальним режимом використання для кредитних коштів суб'єктів господарювання у сфері теплопостачання, відкриті банками в національній чи іноземній валюті;

{Пункт 3.2 доповнено підпунктом 28 згідно з Постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг № 1085 від 07.07.2021}

29) використовувати кредитні (позикові) кошти, отримані від міжнародних фінансових організацій, іноземних державних установ, або кошти, залучені відповідно до міжурядових договорів, або кошти у вигляді кредитів (позик, грантів), або кошти, залучені державою чи суб'єктами господарювання у сфері теплопостачання під державні чи місцеві гарантії, виключно для підготовки та виконання інвестиційних програм (заходів) у відповідній сфері згідно з умовами договорів, укладених з міжнародними фінансовими організаціями, іноземними державними установами, або міжурядових договорів.

{Пункт 3.2 доповнено підпунктом 29 згідно з Постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг № 1085 від 07.07.2021}

4. Технологічні вимоги до провадження господарської діяльності з транспортування теплової енергії

При провадженні ліцензованої діяльності ліцензіат повинен дотримуватися таких технологічних вимог:

1) теплові мережі, зазначені у відомостях про засоби та місця провадження господарської діяльності з транспортування теплової енергії, мають належати здобувачу ліцензії (ліцензіату) на праві власності, користування або перебувати у концесії;

2) здійснювати ліцензовану діяльність за наявності технічної та ремонтної бази, необхідної для надійної експлуатації теплових мереж і теплових пунктів та проведення планово-попереджувальних ремонтів, або відповідних договорів на виконання ремонтних робіт та надання послуг з обслуговування теплових мереж;

3) провадити ліцензовану діяльність відповідно до технічної документації схем теплових мереж ліцензіата з визначеними параметрами теплоносія в місцях надходження теплової енергії до теплової мережі і теплових пунктів та її відпуску з теплової мережі і теплових пунктів ліцензіата, а також на теплових вводах споживачів;

4) забезпечити наявність:

приладів обліку, встановлених на межі балансової належності (відповідальності) (або у разі відсутності технічної можливості в іншій точці обліку відповідно до договору), у точках надходження та відпуску теплової енергії з теплової мережі ліцензіата та їх повірки або державної метрологічної атестації;

оперативної та експлуатаційної (розрахункової) схем теплових мереж ліцензіата з визначеними параметрами теплоносія в місцях надходження теплової енергії до теплової мережі і теплових пунктів та її відпуску з теплової мережі і теплових пунктів ліцензіата, а також на теплових вводах споживачів;

температурних графіків центрального регулювання систем тепlopостачання ліцензіата;

паспортів і режимних карт теплових мереж та теплових пунктів;

журналів ремонту теплових мереж і теплових пунктів та графіків обходів теплового господарства;

інструкцій з експлуатації теплових мереж та теплових пунктів, передбачених Правилами технічної експлуатації теплових установок і мереж, затвердженими наказом Міністерства палива та енергетики України від 14 лютого 2007 року № 71.

5. Спеціальні вимоги до провадження господарської діяльності з транспортування теплової енергії

5.1. Не допускається здійснення над ліцензіатом (здобувачем ліцензії) контролю у значенні, наведеному у статті 1 Закону України "Про захист економічної конкуренції", резидентами держав, що здійснюють збройну агресію проти України, у значенні, наведеному у статті 1 Закону України "Про оборону України", та/або дії яких створюють умови для виникнення воєнного конфлікту та застосування воєнної сили проти України.

5.2. При провадженні господарської діяльності, яка не належить до сфери природних монополій (крім господарської діяльності з виробництва теплової енергії, постачання теплової енергії та діяльності, що підлягає ліцензуванню іншими органами ліцензування), ліцензіат повинен дотримуватися таких спеціальних вимог:

1) забезпечення ведення бухгалтерського обліку інших видів діяльності окремо від обліку господарської діяльності з транспортування теплової енергії;

2) недопущення перехресного субсидювання інших видів діяльності за рахунок господарської діяльності з транспортування теплової енергії.

{Пункт 5.2 згідно зі змінами, внесеними з Постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг № 1085 від 07.07.2021}

У разі порушення зазначених вище вимог щодо провадження господарської діяльності, яка не належить до сфери природних монополій (крім господарської діяльності з виробництва теплової енергії, постачання теплової енергії та діяльності, що підлягає ліцензуванню іншими органами ліцензування), за умов, якщо ця діяльність має вплив на ринок, що перебуває у стані природної монополії, ліцензіат зобов'язаний обмежити провадження інших, крім ліцензованих, видів діяльності, які є збитковими та призводять до загального збиткового фінансового результату провадження їх діяльності.

Начальник Управління ліцензування	Ю. Антонюк
--	-------------------

	Додаток 1 до Ліцензійних умов провадження
--	--

	господарської діяльності з транспортування теплової енергії магістральними і місцевими (розподільчими) тепловими мережами (Пункт 1.6)
--	---

ЗАЯВА

про отримання ліцензії на право провадження господарської діяльності з транспортування теплової енергії магістральними і місцевими (розподільчими) тепловими мережами

{Додаток 1 із змінами, внесеними згідно з Постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг № 1085 від 07.07.2021}

	Додаток 2 до Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з транспортування теплової енергії магістральними і місцевими (розподільчими) тепловими мережами (Пункт 1.7)
--	---

ВІДОМІСТЬ

про засоби провадження господарської діяльності з транспортування теплової енергії магістральними і місцевими (розподільчими) тепловими мережами

	Додаток 3 до Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з транспортування теплової енергії магістральними і місцевими (розподільчими) тепловими мережами (Пункт 1.7)
--	---

ВІДОМІСТЬ

про місця провадження господарської діяльності з транспортування теплової енергії магістральними і місцевими (розподільчими) тепловими мережами

	Додаток 4 до Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з транспортування теплової енергії магістральними і місцевими (розподільчими) тепловими мережами (Пункт 1.6)
--	---

ІНФОРМАЦІЯ
про підтвердження відсутності здійснення контролю за
діяльністю суб'єкта господарювання у значенні, наведеному
у статті 1 Закону України "Про захист економічної конкуренції",
резидентами держав, що здійснюють збройну агресію проти
України у значенні, наведеному у статті 1 Закону України "Про
оборону України"

{Ліцензійні умови доповнено новим Додатком 4 згідно з Постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг № 1085 від 07.07.2021}

	Додаток 5 до Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з транспортування теплової енергії магістральними і місцевими (розподільчими) тепловими мережами (Пункт 1.8)
--	---

ОПИС
документів, що додаються до заяви

	Додаток 6 до Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з транспортування теплової енергії магістральними і місцевими (розподільчими) тепловими мережами (Пункт 1.8)
--	---

ЗАЯВА
про відновлення дії ліцензії на право провадження господарської
діяльності з транспортування теплової енергії магістральними і
місцевими (розподільчими) тепловими мережами

{Ліцензійні умови доповнено Додатком 6 згідно з Постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг № 1085 від 07.07.2021}

	Додаток 7 до Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з транспортування теплової енергії магістральними і місцевими (розподільчими) тепловими мережами (Пункт 1.9)
--	---

ЗАЯВА
про переоформлення ліцензії на право провадження

**господарської діяльності з транспортування теплової енергії
магістральними і місцевими (розподільчими) тепловими
мережами**

{Ліцензійні умови доповнено Додатком 7 згідно з Постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг № 1085 від 07.07.2021}

	ЗАТВЕРДЖЕНО Постанова Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг 22 березня 2017 року № 308
--	--

ЛІЦЕНЗІЙНІ УМОВИ
провадження господарської діяльності з постачання
теплової енергії

1. Загальні положення

1.1. Ці Ліцензійні умови розроблено відповідно до законів України "Про теплопостачання", "Про державне регулювання у сфері комунальних послуг", "Про ліцензування видів господарської діяльності", "Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг".

1.2. Ліцензіат зобов'язаний виконувати вимоги цих Ліцензійних умов, а здобувач ліцензії - їм відповідати.

1.3. У цих Ліцензійних умовах терміни вживаються в таких значеннях:

засіб провадження господарської діяльності - персональний веб-сайт ліцензіата в мережі Інтернет, засоби комунікації зі споживачами (телефон, E-mail);

інформація - будь-які відомості та/або дані, які можуть бути збережені на матеріальних носіях або відображені в електронному вигляді, звітність;

місце провадження господарської діяльності - територія розташування споживачів теплової енергії та приладів обліку теплової енергії, що зазначена в документах, які додаються до заяви про отримання ліцензії (з урахуванням змін до документів, поданих ліцензіатом в установленому цими Ліцензійними умовами порядку);

перехресне субсидіювання - переміщення доходу від провадження господарської діяльності з постачання теплової енергії для фінансової підтримки іншого виду господарської діяльності в межах одного суб'єкта господарювання.

Інші терміни, наведені в цих Ліцензійних умовах, вживаються у значеннях, наведених у законах України "Про державне регулювання у сфері комунальних послуг", "Про ліцензування видів господарської діяльності", "Про теплопостачання" та Правилах користування тепловою енергією, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 03 жовтня 2007 року № 1198.

1.4. Обласні та Київська міська державні адміністрації здійснюють ліцензування господарської діяльності з постачання теплової енергії суб'єктів господарювання у разі, якщо суб'єкт господарювання здійснює (планує здійснювати) постачання теплової енергії на території відповідної області України (території міста Київ).

{Пункт 1.4 глави 1 із змінами, внесеними згідно з Постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг № 418 від 14.06.2018; у редакції Постанови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг № 1085 від 07.07.2021}

1.5. Здобувач ліцензії, який має намір провадити господарську діяльність з постачання теплової енергії, подає до органу ліцензування заяву про отримання ліцензії за формою згідно з додатком 1 до Ліцензійних умов.

1.6. До заяви про отримання ліцензії здобувачем надаються документи згідно з переліком, який є вичерпним:

1) відомості про засоби провадження господарської діяльності з постачання теплової енергії (додаток 2);

2) відомості про місця провадження господарської діяльності з постачання теплової енергії (додаток 3);

3) копія паспорта керівника здобувача ліцензії (або довіреної особи) з відміткою органу державної податкової служби про повідомлення про відмову через свої релігійні переконання від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків (подається тільки фізичними особами - підприємцями, які через свої релігійні переконання відмовляються від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків та повідомили про це відповідний орган державної податкової служби);

4) інформація про підтвердження відсутності здійснення контролю за діяльністю суб'єкта господарювання у значенні, наведеному у статті 1 Закону України "Про захист економічної конкуренції", резидентами держав, що здійснюють збройну агресію проти України у значенні, наведеному у статті 1 Закону України "Про оборону України" (додаток 4);

{Пункт 1.6 доповнено підпунктом 4 згідно з Постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг № 1085 від 07.07.2021}

5) відомості про доступність місць провадження господарської діяльності для маломобільних груп населення (додаток 5) (надається у разі наміру здійснення постачання теплової енергії для населення).

{Пункт 1.6 доповнено підпунктом 5 згідно з Постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг № 1085 від 07.07.2021}

1.7. Документи до заяви про отримання ліцензії здобувачем надаються відповідно до опису, складеного за формою згідно з додатком 6 до Ліцензійних умов, у двох екземплярах.

{Пункт 1.7 із змінами, внесеними згідно з Постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг № 1085 від 07.07.2021}

1.8. Для відновлення дії ліцензії, що була зупинена повністю або частково на підставах, визначених законодавством, ліцензіат подає до органу ліцензування заяву про відновлення дії ліцензії (частково або в повному обсязі) згідно з додатком 7 та такі документи:

відомості разом із підтверджуючими документами про усунення підстав, що стали причиною для зупинення дії ліцензії повністю або частково;

документ про сплату штрафу, передбаченого рішенням органу ліцензування, якщо дія ліцензії зупинена повністю або частково на підставі відповідного акта органу ліцензування.

{Главу 1 доповнено пунктом 1.8 згідно з Постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг № 1085 від 07.07.2021}

1.9. Форма заяви про переоформлення ліцензії на ім'я спадкоємця або на безстрокову встановлена додатком 8.

{Главу 1 доповнено пунктом 1.9 згідно з Постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг № 1085 від 07.07.2021}

2. Кадрові вимоги до провадження господарської діяльності з постачання теплової енергії

При провадженні ліцензованої діяльності ліцензіат повинен оформляти трудові відносини з персоналом шляхом укладення трудових договорів відповідно до положень Кодексу законів про працю України, а також шляхом залучення інших осіб для виконання окремих робіт (послуг) на інших підставах, не заборонених чинним законодавством України.

{Глава 2 у редакції Постанови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг № 1085 від 07.07.2021}

3. Організаційні вимоги до провадження господарської діяльності з постачання теплової енергії

3.1. Суб'єкти господарювання, що здійснюють господарську діяльність з постачання теплової енергії, повинні дотримуватися вимог законів України "Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг", "Про теплопостачання", інших актів законодавства, якими регулюється діяльність у сфері природних монополій та у сфері теплопостачання.

3.2. При провадженні господарської діяльності з постачання теплової енергії ліцензіат повинен дотримуватися таких організаційних вимог:

1) зберігати протягом дії ліцензії документи, копії яких подавалися органу ліцензування відповідно до вимог Закону України "Про ліцензування видів господарської діяльності";

2) повідомляти орган ліцензування про всі зміни даних, які були зазначені в його документах, що додавалися до заяви про отримання ліцензії, не пізніше одного місяця з дня настання таких змін;

3) провадити ліцензовану діяльність виключно в межах місць провадження господарської діяльності та із застосуванням заявлених засобів провадження господарської діяльності, зазначених у відомостях про них, поданих до органу ліцензування згідно з вимогами цих Ліцензійних умов;

{Підпункт 3 пункту 3.2 у редакції Постанови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг № 1085 від 07.07.2021}

4) забезпечити присутність керівника ліцензіата, його заступника або іншої уповноваженої особи під час проведення органом ліцензування в установленому законом порядку перевірки додержання ліцензіатом вимог цих Ліцензійних умов;

5) виконувати рішення органу ліцензування у строки, встановлені відповідним рішенням;

6) у разі прийняття органом ліцензування рішення про усунення порушень вимог Ліцензійних умов подати в установлений у рішенні строк до органу ліцензування інформацію про усунення зазначених у такому рішенні порушень;

7) вести бухгалтерський облік господарської діяльності відповідно до національних положень (стандартів)/міжнародних стандартів бухгалтерського обліку та окремий облік доходів і витрат з постачання теплової енергії відповідно до порядку, затвердженого Кабінетом Міністрів України;

{Підпункт 7 пункту 3.2 у редакції Постанови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг № 1085 від 07.07.2021}

8) відкрити в уповноваженому банку поточні рахунки зі спеціальним режимом використання для зарахування та/або перерахування коштів на ці рахунки в порядку, передбаченому чинним законодавством України;

9) здійснювати постачання теплової енергії за тарифами, що встановлюються уповноваженим законом державним колегіальним органом або органами місцевого самоврядування в межах наданих повноважень;

10) дотримуватися структури витрат згідно із статтями, затвердженими у тарифі на постачання теплової енергії;

11) забезпечити функціонування персонального веб-сайту у мережі Інтернет, в якому, зокрема вказати засоби комунікації зі споживачами теплової енергії (номер телефону для звернення споживачів, адресу електронної пошти для прийому повідомлень від споживачів);

12) здійснювати постачання теплової енергії відповідно до умов договору, укладеного в установленому порядку;

13) у разі планового або позапланового припинення (у зв'язку з неможливістю використання матеріально-технічної бази, крім випадків, викликаних кліматологічними факторами, зокрема закінченням опалювального періоду, підвищенням середньодобової температури, та зупинок, пов'язаних із підготовкою виробничих об'єктів до опалювального періоду) провадження ліцензованої діяльності загалом або за певним місцем провадження ліцензованої діяльності ліцензіат зобов'язаний повідомити споживача, з яким укладено договір щодо постачання теплової енергії, у встановлений договором строк про дату і причини припинення ліцензованої діяльності із визначенням приблизної дати відновлення її провадження;

14) оприлюднювати на власному веб-сайті та в засобах масової інформації в порядку, встановленому законодавством, інформацію щодо тарифу на постачання теплової енергії та його зміни, формування та виконання інвестиційної програми з постачання теплової енергії та іншу інформацію відповідно до Закону України "Про особливості доступу до інформації у сферах постачання електричної енергії, природного газу, теплопостачання, централізованого постачання гарячої води, централізованого питного водопостачання та водовідведення";

15) при зміні тарифу на теплову енергію повідомляти споживача письмово та в засобах масової інформації в порядку, встановленому законодавством;

16) здійснювати перерахунок за спожиту теплову енергію зі споживачами теплової енергії відповідно до умов договору;

17) укласти договори купівлі-продажу теплової енергії з теплогенеруючою організацією (у разі, якщо ліцензіат не є теплогенеруючою організацією), договори на транспортування теплової енергії магістральними та місцевими (розподільчими) тепловими мережами (у разі необхідності) в обсязі, достатньому для виконання договірних зобов'язань перед споживачами, та договори зі споживачами на постачання теплової енергії;

18) забезпечувати облік реалізованої споживачам теплової енергії ліцензіата з використанням відповідних приладів обліку теплової енергії;

19) не допускати обмеження або припинення провадження господарської діяльності з постачання теплової енергії, якщо необхідність такого обмеження не встановлена законодавством;

20) сплачувати щоквартально, протягом перших 30 днів кварталу, наступного за звітним, внески на регулювання, що визначаються НКРЕКП;

21) розробляти інвестиційну програму, затверджувати та здійснювати її погодження, схвалення відповідно до вимог порядку розроблення, погодження та затвердження інвестиційних програм суб'єктів господарювання у сфері теплопостачання, ліцензування діяльності яких здійснюють Рада міністрів Автономної Республіки Крим, обласні, Київська та Севастопольська міські державні адміністрації, затвердженого центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері житлово-комунального господарства, або Порядку розроблення, затвердження, погодження, схвалення та виконання інвестиційних програм суб'єктів господарювання у сфері теплопостачання, ліцензування діяльності яких здійснює Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, затвердженого постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 31 серпня 2017 року № 1059, виконувати інвестиційну програму в затверджених кількісних та вартісних обсягах за відповідними напрямками;

{Підпункт 21 пункту 3.2 у редакції Постанови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг № 1085 від 07.07.2021}

22) перераховувати кошти на поточний рахунок зі спеціальним режимом використання для проведення розрахунків за інвестиційними програмами в обсязі, передбаченому в установленому тарифі для виконання інвестиційної програми, відкритий в уповноваженому банку, та використовувати їх виключно для виконання інвестиційної програми;

23) використовувати кошти, отримані за рахунок діяльності з постачання теплової енергії, за цільовим призначенням та з дотриманням принципів здійснення закупівель відповідно до вимог Закону України "Про публічні закупівлі";

24) не допускати перехресного субсидіювання інших видів діяльності за рахунок господарської діяльності з постачання теплової енергії;

25) надавати органу ліцензування документи, інформацію та звітність, що містять достовірні дані, необхідні для виконання органом ліцензування своїх повноважень, в обсягах та у строки, встановлені органом ліцензування;

{Підпункт 25 пункту 3.2 із змінами, внесеними згідно з Постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг № 1085 від 07.07.2021}

26) створити та забезпечити функціонування кол-центру для обслуговування споживачів, що забезпечений єдиним багатоканальним номером телефону для

стаціонарних та мобільних телефонів та адресою електронної пошти для прийому повідомлень;

27) забезпечити створення відповідальних підрозділів та систем захисту від зовнішнього втручання в інформаційні мережі та системи управління;

28) забезпечувати ліцензовану діяльність за принципом економічної доцільності та досягнення найнижчої собівартості;

29) перераховувати кредитні (позикові) кошти, отримані від міжнародних фінансових організацій, іноземних державних установ, або кошти, залучені відповідно до міжурядових договорів, або кошти у вигляді кредитів (позик, грантів), або кошти, залучені державою чи суб'єктами господарювання у сфері теплопостачання під державні чи місцеві гарантії, на поточні рахунки із спеціальним режимом використання для кредитних коштів суб'єктів господарювання у сфері теплопостачання, відкриті банками в національній чи іноземній валюті;

{Пункт 3.2 доповнено підпунктом 29 згідно з Постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг № 1085 від 07.07.2021}

30) використовувати кредитні (позикові) кошти, отримані від міжнародних фінансових організацій, іноземних державних установ, або кошти, залучені відповідно до міжурядових договорів, або кошти у вигляді кредитів (позик, грантів), або кошти, залучені державою чи суб'єктами господарювання у сфері теплопостачання під державні чи місцеві гарантії, виключно для підготовки та виконання інвестиційних програм (заходів) у відповідній сфері згідно з умовами договорів, укладених з міжнародними фінансовими організаціями, іноземними державними установами, або міжурядових договорів.

{Пункт 3.2 доповнено підпунктом 30 згідно з Постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг № 1085 від 07.07.2021}

4. Технологічні вимоги до провадження господарської діяльності з постачання теплової енергії

При провадженні господарської діяльності з постачання теплової енергії ліцензіат повинен дотримуватися таких технологічних вимог:

1) забезпечувати споживачів тепловою енергією відповідно до Правил технічної експлуатації теплових установок і мереж, затверджених наказом Міністерства палива та енергетики України від 14 лютого 2007 року № 71, та Правил користування тепловою енергією, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 03 жовтня 2007 року № 1198, згідно з умовами договорів та стандартів;

2) забезпечити наявність:

контрольно-вимірювальних інструментів і приладів, призначених для вимірювання параметрів теплоносія та якості теплової енергії, що постачається споживачам та їх повірку або державну метрологічну атестацію (у разі якщо зазначені інструменти і прилади перебувають у власності або користуванні ліцензіата);

паспортів на засоби обліку, що перебувають у користуванні або у власності ліцензіата, та документації, пов'язаної із введенням їх в експлуатацію;

температурних графіків центрального регулювання систем теплопостачання відповідних теплотранспортуючих організацій;

3) забезпечити необхідні умови для доступності маломобільних груп населення до місць її провадження відповідно до державних будівельних норм, правил і стандартів.

{Главу 4 доповнено підпунктом 3 згідно з Постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг № 1085 від 07.07.2021}

5. Спеціальні вимоги до провадження господарської діяльності з постачання теплової енергії

Не допускається здійснення над ліцензіатом (здобувачем ліцензії) контролю у значенні, наведеному у статті 1 Закону України "Про захист економічної конкуренції", резидентами держав, що здійснюють збройну агресію проти України, у значенні, наведеному у статті 1 Закону України "Про оборону України", та/або дії яких створюють умови для виникнення воєнного конфлікту та застосування воєнної сили проти України.

Начальник Управління ліцензування	Ю. Антонюк
	Додаток 1 до Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з постачання теплової енергії (Пункт 1.6)

ЗАЯВА

про отримання ліцензії на право провадження господарської діяльності з постачання теплової енергії

{Додаток 1 із змінами, внесеними згідно з Постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг № 1085 від 07.07.2021}

	Додаток 2 до Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з постачання теплової енергії (Пункт 1.7)
--	--

ВІДОМІСТЬ

про засоби провадження господарської діяльності з постачання теплової енергії

	Додаток 3 до Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з постачання теплової енергії (Пункт 1.7)
--	--

ВІДОМІСТЬ
про місця провадження господарської діяльності з постачання
теплової енергії

	Додаток 4 до Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з постачання теплової енергії (Пункт 1.6)
--	--

ІНФОРМАЦІЯ
про підтвердження відсутності здійснення контролю за
діяльністю суб'єкта господарювання у значенні, наведеному
у статті 1 Закону України "Про захист економічної конкуренції",
резидентами держав, що здійснюють збройну агресію проти
України у значенні, наведеному у статті 1 Закону України "Про
оборону України"

{Ліцензійні умови доповнено новим Додатком 4 згідно з Постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг № 1085 від 07.07.2021}

	Додаток 5 до Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з постачання теплової енергії (Пункт 1.6)
--	--

ВІДОМІСТЬ
про доступність місць провадження господарської діяльності для
маломобільних груп населення

{Ліцензійні умови доповнено новим Додатком 5 згідно з Постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг № 1085 від 07.07.2021}

	Додаток 6 до Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з постачання теплової енергії (Пункт 1.8)
--	--

ОПИС
документів, що додаються до заяви

	Додаток 7 до Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з постачання
--	---

	теплової енергії (Пункт 1.8)
--	---------------------------------

ЗАЯВА
про відновлення дії ліцензії на право провадження господарської
діяльності з постачання теплової енергії

{Ліцензійні умови доповнено Додатком 7 згідно з Постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг № 1085 від 07.07.2021}

	Додаток 8 до Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з постачання теплової енергії (Пункт 1.9)
--	--

ЗАЯВА
про переоформлення ліцензії на право провадження
господарської діяльності з постачання теплової енергії

{Ліцензійні умови доповнено Додатком 8 згідно з Постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг № 1085 від

ЗАТВЕРДЖЕНО
постановою Кабінету Міністрів України
від 12 жовтня 2022 р. № 1178

ОСОБЛИВОСТІ
здійснення публічних закупівель товарів, робіт і
послуг для замовників, передбачених Законом України
“Про публічні закупівлі”, на період дії правового режиму
воєнного стану в Україні та протягом 90 днів
з дня його припинення або скасування

Загальні положення

1. Ці особливості встановлюють порядок та умови здійснення публічних закупівель (далі – закупівлі) товарів, робіт і послуг для замовників, передбачених Законом України “Про публічні закупівлі” (далі – замовники), із забезпеченням захищеності таких замовників від воєнних загроз на період дії правового режиму воєнного стану в Україні та протягом 90 днів з дня його припинення або скасування.

2. У цих особливостях терміни вживаються у значенні, наведеному в Законі України “Про публічні закупівлі” (далі – Закон), постановах Кабінету Міністрів України від 24 лютого 2016 р. № 166 “Про затвердження Порядку функціонування електронної системи закупівель та проведення авторизації електронних майданчиків” (Офіційний вісник України, 2016 р., № 22, ст. 855) та від 14 вересня 2020 р. № 822 “Про затвердження Порядку формування та використання електронного каталогу” (Офіційний вісник України, 2020 р., № 75, ст. 2407).

3. Замовники, що зобов’язані здійснювати публічні закупівлі товарів, робіт і послуг відповідно до Закону, проводять закупівлі відповідно до Закону з урахуванням цих особливостей.

Положення частин п’ятої, шостої, восьмої і дев’ятої статті 3 Закону застосовуються на умовах, визначених Законом.

Під час здійснення публічної закупівлі відповідно до цих особливостей замовники враховують положення пункту 6¹ розділу X “Прикінцеві та перехідні положення” Закону.

4. Під час оприлюднення в електронній системі закупівель звіту про виконання договору про закупівлю відповідно до Закону інформація, передбачена пунктом 13 частини першої статті 42 Закону, замовником не зазначається.

5. Забороняється придбання замовниками товарів, робіт і послуг до/без проведення процедури закупівлі відкриті торги/використання

електронного каталогу (у разі закупівлі товару), визначеної цими особливостями, та укладення договорів про закупівлю, які передбачають оплату замовником товарів, робіт і послуг до/без проведення процедури закупівлі відкриті торги/використання електронного каталогу (у разі закупівлі товару), визначеної цими особливостями (крім випадків, передбачених пунктами 9 і 13 цих особливостей).

6. Замовник не має права ділити предмет закупівлі на частини з метою уникнення проведення процедури закупівлі відкриті торги/використання електронного каталогу (у разі закупівлі товару), визначеної цими особливостями.

7. Централізовані закупівельні організації, у тому числі утворені під час дії правового режиму воєнного стану в Україні, організовують і проводять в інтересах замовників процедури закупівлі відкриті торги (далі – відкриті торги) відповідно до цих особливостей та закупівлі за рамковими угодами відповідно до умов, визначених Законом, а також можуть формувати та супроводжувати електронний каталог відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 14 вересня 2020 р. № 822 “Про затвердження Порядку формування та використання електронного каталогу”.

8. Замовники можуть здійснювати публічні закупівлі товарів і послуг шляхом укладення рамкових угод відповідно до умов, визначених Законом.

9. Публічні закупівлі товарів, робіт і послуг для задоволення нагальних потреб функціонування держави в умовах воєнного стану відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 2 березня 2022 р. № 185 “Деякі питання здійснення публічних закупівель товарів, робіт і послуг для задоволення нагальних потреб функціонування держави в умовах воєнного стану” (Офіційний вісник України, 2022 р., № 25, ст. 1267) здійснюються замовниками без застосування процедур закупівель/спрощених закупівель, визначених Законом та цими особливостями.

Публічні закупівлі робіт і послуг для ліквідації наслідків бойових дій та відновлення інфраструктури населених пунктів в умовах воєнного стану відповідно до розпоряджень Кабінету Міністрів України від 10 квітня 2022 р. № 280 “Про виділення коштів з резервного фонду державного бюджету” (Офіційний вісник України, 2022 р., № 33, ст. 1816), від 26 квітня 2022 р. № 340 “Про виділення коштів з резервного фонду державного бюджету для ліквідації наслідків бойових дій в Харківській області” (Офіційний вісник України, 2022 р., № 39, ст. 2111), від 31 травня 2022 р. № 433 “Про виділення коштів з резервного фонду державного бюджету для ліквідації наслідків бойових дій в м. Києві” (Офіційний вісник України, 2022 р., № 46, ст. 2534), від 13 вересня 2022 р. № 809 “Про виділення коштів з резервного фонду державного бюджету для ліквідації

наслідків бойових дій у Харківській області” та інших розпоряджень Кабінету Міністрів України про виділення коштів з резервного фонду державного бюджету на зазначені цілі здійснюються замовниками без застосування процедур закупівель/спрощених закупівель, визначених Законом та цими особливостями.

Публічні закупівлі для здійснення заходів щодо пошуку осіб, зниклих безвісти за особливих обставин, та репатріації і повернення зниклих безвісти (військових, цивільних), що проводяться Мінреінтеграції, а саме непромокальних фартухів, одноразових комбінезонів, захисних окулярів, рукавичок, резинових чобіт, мішків для тіл (останків) загиблих, нош, простирадл, пластикових пакетів, які застібаються на блискавку, з поверхнею, на якій можна писати, картонних коробок для скелетованих останків, наборів для забору зразків ДНК (на основі паперових фільтрів FTA/Whatman), брезентів/пластикових плівок, мотузок, кабельних стяжок розміром обхвату кісточок гомілки, бірок для тіл (останків) загиблих та рефрижераторів, здійснюються без застосування процедур закупівель/спрощених закупівель, визначених Законом та цими особливостями.

Публічні закупівлі товарів, робіт і послуг для забезпечення виконання завдань, покладених на Державне управління справами, в умовах правового режиму воєнного стану за рахунок коштів резервного фонду Державного бюджету України розпорядниками (одержувачами) бюджетних коштів здійснюються без застосування процедур закупівель/спрощених закупівель, визначених Законом та цими особливостями.

Публічні закупівлі товарів, робіт і послуг для ліквідації наслідків бойових дій в умовах воєнного стану відповідно до розпоряджень Кабінету Міністрів України про виділення коштів з резервного фонду державного бюджету на зазначені цілі здійснюються підприємствами оборонно-промислового комплексу, визначеними відповідними розпорядженнями Кабінету Міністрів України, без застосування процедур закупівель/спрощених закупівель, визначених Законом та цими особливостями.

Під час здійснення публічних закупівель, передбачених цим пунктом, без використання електронної системи закупівель замовники повинні відповідно до Закону дотримуватися принципів здійснення публічних закупівель, зокрема максимальної економії, ефективності, запобігання корупційним діям і зловживанням, та за результатами їх здійснення за умови, що вартість закупівлі становить або перевищує 50 тис. гривень, оприлюднювати в електронній системі закупівель звіт про договір про закупівлю, укладений без використання електронної системи закупівель, відповідно до пункту 3⁸ розділу X “Прикінцеві та перехідні положення” Закону.

10. Замовники, у тому числі централізовані закупівельні організації, здійснюють закупівлі товарів і послуг (крім послуг з поточного ремонту), вартість яких становить або перевищує 100 тис. гривень, послуг з поточного ремонту, вартість яких становить або перевищує 200 тис. гривень, робіт, вартість яких становить або перевищує 1,5 млн гривень, шляхом застосування відкритих торгів у порядку, визначеному цими особливостями, та/або шляхом використання електронного каталогу для закупівлі товару відповідно до порядку, встановленого постановою Кабінету Міністрів України від 14 вересня 2020 р. № 822 “Про затвердження Порядку формування та використання електронного каталогу”, з урахуванням положень, визначених особливостями.

11. Для здійснення закупівель товарів і послуг (крім послуг з поточного ремонту), вартість яких є меншою ніж 100 тис. гривень, послуг з поточного ремонту, вартість яких є меншою ніж 200 тис. гривень, робіт, вартість яких є меншою ніж 1,5 млн гривень, замовники можуть використовувати електронну систему закупівель відповідно до умов, визначених адміністратором електронної системи закупівель, у тому числі електронний каталог для закупівлі товарів. У разі здійснення таких закупівель без використання електронної системи закупівель замовник обов’язково дотримується принципів здійснення публічних закупівель, визначених Законом, вносить інформацію про таку закупівлю до річного плану та оприлюднює відповідно до пункту 3⁸ розділу X “Прикінцеві та перехідні положення” Закону в електронній системі закупівель звіт про договір про закупівлю, укладений без використання електронної системи закупівель.

12. У разі здійснення закупівлі товару, вартість якого становить або перевищує 100 тис. гривень, з використанням електронного каталогу, замовник здійснює відбір постачальника шляхом запиту ціни пропозицій постачальників відповідно до Порядку формування та використання електронного каталогу, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 14 вересня 2020 р. № 822.

У разі коли закупівля із застосуванням електронного каталогу не відбулася або профіль товару містить тільки одну пропозицію постачальника, замовник здійснює закупівлю шляхом застосування відкритих торгів у порядку, визначеному цими особливостями, або шляхом запиту ціни пропозиції постачальника в електронному каталозі відповідно до Порядку формування та використання електронного каталогу, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 14 вересня 2020 р. № 822, з урахуванням цих особливостей.

13. Придбання замовниками товарів і послуг (крім послуг з поточного ремонту), вартість яких становить або перевищує 100 тис. гривень, послуг з поточного ремонту, вартість яких становить або перевищує 200 тис. гривень, робіт, вартість яких становить або перевищує

1,5 млн гривень, може здійснюватися без застосування відкритих торгів та/або електронного каталогу для закупівлі товару у разі, коли:

1) інформація, що повинна бути оприлюднена в оголошенні про проведення відкритих торгів, належить до інформації з обмеженим доступом або її розголошення під час дії правового режиму воєнного стану може нести загрозу національній безпеці та/або громадській безпеці і порядку;

2) замовник перебуває в районі проведення воєнних (бойових) дій на момент прийняття рішення про здійснення закупівлі або її здійснення;

3) публічні закупівлі товарів, робіт і послуг здійснюються для:

проведення заходів із мобілізації та цивільного захисту;

будівництва, реконструкції, капітального ремонту та облаштування місць проживання внутрішньо переміщених та евакуйованих осіб;

будівництва, реконструкції, капітального або поточного ремонту, облаштування захисних споруд цивільного захисту, у тому числі подвійного призначення, найпростіших споруд, укриттів;

підготовки до проведення опалювального сезону (крім закупівлі енергоносіїв);

4) існує нагальна потреба у здійсненні закупівлі у зв'язку з виникненням об'єктивних обставин, що унеможливають дотримання замовником строків для проведення закупівлі із застосуванням відкритих торгів та/або електронного каталогу, яка повинна бути документально підтверджена замовником;

5) роботи, товари чи послуги можуть бути виконані, поставлені чи надані виключно певним суб'єктом господарювання в одному з таких випадків:

предмет закупівлі полягає у створенні або придбанні витвору мистецтва або художнього виконання;

укладення договору про закупівлю з переможцем архітектурного або мистецького конкурсу;

відсутність конкуренції з технічних причин, яка повинна бути документально підтверджена замовником;

необхідність захисту прав інтелектуальної власності;

укладення договору про закупівлю з постачальником "останньої надії" або з постачальником універсальної послуги на постачання електричної енергії або природного газу;

6) відмінено відкриті торги через відсутність учасника процедури закупівлі (учасників процедури закупівлі), у тому числі за лотом. При цьому предмет закупівлі, його технічні, кількісні та якісні характеристики,

а також вимоги до учасника процедури закупівлі не повинні відрізнятися від вимог, що були визначені замовником у тендерній документації, та сума договору про закупівлю не може перевищувати очікувану вартість предмета закупівлі, зазначену замовником в оголошенні про проведення відкритих торгів, які відмінено через відсутність достатньої кількості учасників процедури закупівлі (учасника процедури закупівлі);

7) після укладення договору про закупівлю у замовника виникла необхідність у постачанні додаткового обсягу товару тим самим постачальником, якщо в разі зміни постачальника замовник буде вимушений придбати товар з іншими технічними характеристиками, що призведе до виникнення несумісності, пов'язаної з експлуатацією і технічним обслуговуванням, або у разі, коли така закупівля зумовлена змінами до галузевих стандартів у сфері охорони здоров'я. Закупівля додаткового обсягу товару у того самого постачальника здійснюється протягом трьох років після укладення договору про закупівлю, якщо загальна вартість такого постачання не перевищує 50 відсотків ціни договору про закупівлю;

8) у замовника після укладення договору про закупівлю виникла необхідність у закупівлі додаткових робіт чи послуг, пов'язаних з предметом закупівлі основного договору, у того самого виконавця робіт/надавача послуг. Можливість і умови виконання таких додаткових робіт чи надання послуг можуть бути передбачені в основному договорі про закупівлю, який укладений за результатами проведення закупівлі. Закупівля додаткових робіт чи послуг у того самого виконавця робіт/надавача послуг здійснюється протягом трьох років після укладення договору про закупівлю, якщо загальна вартість таких робіт чи послуг не перевищує 50 відсотків ціни основного договору про закупівлю, укладеного за результатами проведення закупівлі;

9) здійснюється закупівля послуг з адвокатської діяльності, нотаріальних послуг;

10) здійснюється закупівля юридичних послуг, пов'язаних із захистом прав та інтересів України, у тому числі з метою захисту національної безпеки і оборони, під час врегулювання спорів, розгляду в закордонних юрисдикційних органах справ за участю іноземного суб'єкта та України;

11) здійснюється закупівля послуг, необхідних для проведення спортивних заходів, спортивних змагань, заходів з фізичної культури і спорту, фізкультурно-спортивної реабілітації, що включені до Єдиного календарного плану фізкультурно-оздоровчих та спортивних заходів України;

12) здійснюється закупівля товарів, робіт і послуг для забезпечення функціонування об'єктів критичної інфраструктури.

Придбання замовниками товарів і послуг, вартість яких становить або перевищує 100 тис. гривень та є меншою ніж 200 тис. гривень, може здійснюватися без застосування відкритих торгів та/або електронного каталогу для закупівлі товару у разі, коли закупівля товарів і послуг здійснюється у підприємства або організації, що засновані громадською організацією осіб з інвалідністю та отримали дозвіл на право користування пільгами з оподаткування відповідно до законодавства.

За результатами закупівлі, здійсненої відповідно до цього пункту, замовники оприлюднюють в електронній системі закупівель звіт про договір про закупівлю, укладений без використання електронної системи закупівель, відповідно до пункту 3⁸ розділу Х “Прикінцеві та перехідні положення” Закону.

14. Закупівля відповідно до цих особливостей здійснюється замовником на підставі наявної потреби або у разі планової потреби наступного року (планових потреб наступних періодів). Запланована закупівля включається до річного плану закупівель замовника відповідно до статті 4 Закону.

15. Предмет закупівлі визначається замовником відповідно до вимог Закону та Порядку визначення предмета закупівлі, затвердженого наказом Мінекономіки від 15 квітня 2020 р. № 708.

За рішенням замовника його відокремлений підрозділ може здійснювати закупівлю самостійно для задоволення потреб такого підрозділу. У такому випадку предмет закупівлі визначається замовником окремо для відокремленого підрозділу. Інформація про потребу в закупівлі, що повинна бути здійснена відокремленим підрозділом, вноситься до річного плану замовника.

Якщо у замовника виникла додаткова потреба (яку замовник не міг передбачити на момент здійснення закупівлі за тотожним предметом закупівлі) у здійсненні закупівлі за предметом закупівлі, закупівля за яким ним вже була здійснена у поточному році, очікувана вартість такого предмета закупівлі не додається до очікуваної вартості тотожного предмета закупівлі (тотожних предметів закупівель), закупівля яких була здійснена; замовник обирає вид закупівлі такого предмета закупівлі з урахуванням вартісних меж, визначених цими особливостями.

16. Адміністратор електронної системи закупівель забезпечує захищеність інформації в електронній системі закупівель відповідно до частини четвертої статті 12 Закону та пункту 9¹ Порядку функціонування електронної системи закупівель та проведення авторизації електронних майданчиків, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 24 лютого 2016 р. № 166.

17. Договір про закупівлю за результатами проведеної закупівлі згідно з пунктами 10 і 13 цих особливостей укладається відповідно до

Цивільного і Господарського кодексів України з урахуванням положень статті 41 Закону, крім частин третьої – п'ятої, сьомої та восьмої статті 41 Закону, та цих особливостей.

Забороняється укладення договорів про закупівлю, що передбачають оплату замовником товарів, робіт і послуг до/без проведення відкритих торгів/використання електронного каталогу, крім випадків, передбачених цими особливостями.

18. Умови договору про закупівлю не повинні відрізнятися від змісту тендерної пропозиції за результатами електронного аукціону переможця процедури закупівлі, крім випадків:

визначення грошового еквівалента зобов'язання в іноземній валюті;

перерахунку ціни за результатами електронного аукціону в бік зменшення ціни тендерної пропозиції учасника без зменшення обсягів закупівлі;

перерахунку ціни та обсягів товарів за результатами електронного аукціону в бік зменшення за умови необхідності приведення обсягів товарів до кратності упаковки.

19. Істотні умови договору про закупівлю не можуть змінюватися після його підписання до виконання зобов'язань сторонами в повному обсязі, крім випадків:

1) зменшення обсягів закупівлі, зокрема з урахуванням фактичного обсягу видатків замовника;

2) погодження зміни ціни за одиницю товару в договорі про закупівлю у разі коливання ціни такого товару на ринку, що відбулося з моменту укладення договору про закупівлю або останнього внесення змін до договору про закупівлю в частині зміни ціни за одиницю товару. Зміна ціни за одиницю товару здійснюється пропорційно коливанню ціни такого товару на ринку (відсоток збільшення ціни за одиницю товару не може перевищувати відсоток коливання (збільшення) ціни такого товару на ринку) за умови документального підтвердження такого коливання та не повинна призвести до збільшення суми, визначеної в договорі про закупівлю на момент його укладення;

3) покращення якості предмета закупівлі за умови, що таке покращення не призведе до збільшення суми, визначеної в договорі про закупівлю;

4) продовження строку дії договору про закупівлю та строку виконання зобов'язань щодо передачі товару, виконання робіт, надання послуг у разі виникнення документально підтверджених об'єктивних обставин, що спричинили таке продовження, у тому числі обставин непереборної сили, затримки фінансування витрат замовника, за умови, що

такі зміни не призведуть до збільшення суми, визначеної в договорі про закупівлю;

5) погодження зміни ціни в договорі про закупівлю в бік зменшення (без зміни кількості (обсягу) та якості товарів, робіт і послуг);

6) зміни ціни в договорі про закупівлю у зв'язку з зміною ставок податків і зборів та/або зміною умов щодо надання пільг з оподаткування – пропорційно до зміни таких ставок та/або пільг з оподаткування, а також у зв'язку з зміною системи оподаткування пропорційно до зміни податкового навантаження внаслідок зміни системи оподаткування;

7) зміни встановленого згідно із законодавством органами державної статистики індексу споживчих цін, зміни курсу іноземної валюти, зміни біржових котирувань або показників Platts, ARGUS, регульованих цін (тарифів), нормативів, середньозважених цін на електроенергію на ринку “на добу наперед”, що застосовуються в договорі про закупівлю, у разі встановлення в договорі про закупівлю порядку зміни ціни;

8) зміни умов у зв'язку із застосуванням положень частини шостої статті 41 Закону.

У разі внесення змін до істотних умов договору про закупівлю у випадках, передбачених цим пунктом, замовник обов'язково оприлюднює повідомлення про внесення змін до договору про закупівлю відповідно до вимог Закону з урахуванням цих особливостей.

20. Повідомлення про внесення змін до договору про закупівлю повинно містити таку інформацію:

1) найменування, місцезнаходження та ідентифікаційний код замовника в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань, його категорія;

2) унікальний номер оголошення про проведення відкритих торгів/закупівлі, здійсненої з використанням електронного каталогу, присвоєний електронною системою закупівель;

3) дата укладення та номер договору про закупівлю;

4) найменування (для юридичної особи) або прізвище, ім'я, по батькові (за наявності) (для фізичної особи) учасника, з яким укладено договір про закупівлю;

5) ідентифікаційний код в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань/реєстраційний номер облікової картки платника податків учасника, з яким укладено договір про закупівлю;

6) місцезнаходження (для юридичної особи) або місце проживання (для фізичної особи) учасника, з яким укладено договір про закупівлю, номер телефона;

7) дата внесення змін до договору про закупівлю;

8) випадки для внесення змін до істотних умов договору відповідно до цього пункту;

9) опис змін, що внесені до істотних умов договору.

Повідомлення про внесення змін до договору про закупівлю може містити іншу інформацію.

21. Договір про закупівлю є нікчемним у разі:

1) коли замовник уклав договір про закупівлю з порушенням вимог, визначених пунктом 5 цих особливостей;

2) укладення договору про закупівлю з порушенням вимог пункту 18 цих особливостей;

3) укладення договору про закупівлю в період оскарження відкритих торгів відповідно до статті 18 Закону та цих особливостей;

4) укладення договору з порушенням строків, передбачених абзацами третім та четвертим пункту 46 цих особливостей, крім випадків зупинення перебігу строків у зв'язку з розглядом скарги органом оскарження відповідно до статті 18 Закону з урахуванням цих особливостей;

5) коли найменування предмета закупівлі із зазначенням коду за Єдиним закупівельним словником не відповідає товарам, роботам чи послугам, що фактично закуплені замовником.

22. Державне регулювання, контроль у сфері публічних закупівель та громадський контроль здійснюються відповідно до статті 7 Закону.

23. Моніторинг відкритих торгів здійснюється Держаудитслужбою та її міжрегіональними територіальними органами відповідно до статті 8 Закону.

Дані автоматичних індикаторів ризиків застосовуються з урахуванням цих особливостей.

Порядок проведення відкритих торгів

24. Замовник самостійно та безоплатно через авторизований електронний майданчик оприлюднює в електронній системі закупівель відповідно до Порядку розміщення інформації про публічні закупівлі, затвердженого наказом Мінекономіки від 11 червня 2020 р. № 1082, та цих особливостей оголошення про проведення відкритих торгів та тендерну документацію не пізніше ніж за сім днів до кінцевого строку подання тендерних пропозицій.

25. Положення частини третьої статті 10 Закону до відкритих торгів, оголошених замовником згідно з цими особливостями, не застосовується.

26. Оголошення про проведення відкритих торгів повинно містити інформацію, визначену частиною другою статті 21 Закону.

27. У разі коли оприлюднення в електронній системі закупівель інформації про місце поставки (оприлюднення якої передбачено Законом) несе загрозу безпеці замовника, така інформація може зазначатися як найменування населеного пункту, в який здійснюється доставка товару (в якому виконуються роботи чи надаються послуги).

28. Тендерна документація формується замовником відповідно до вимог статті 22 Закону з урахуванням цих особливостей.

Замовник в тендерній документації обов'язково зазначає інформацію про прийняття чи неприйняття до розгляду тендерної пропозиції, ціна якої є вищою, ніж очікувана вартість предмета закупівлі, визначена замовником в оголошенні про проведення відкритих торгів.

Якщо замовник зазначає в тендерній документації про прийняття до розгляду тендерної пропозиції, ціна якої є вищою, ніж очікувана вартість предмета закупівлі, визначена замовником в оголошенні про проведення відкритих торгів, він повинен зазначити про прийнятний відсоток перевищення ціни тендерної пропозиції учасника процедури закупівлі над очікуваною вартістю предмета закупівлі, визначеної замовником в оголошенні про проведення відкритих торгів.

Якщо замовник не зазначив про прийняття до розгляду тендерної пропозиції, ціна якої є вищою, ніж очікувана вартість предмета закупівлі, визначена замовником в оголошенні про проведення відкритих торгів, та/або не зазначив прийнятний відсоток перевищення, або відсоток перевищення є більшим, ніж зазначений замовником в тендерній документації, то замовник відхиляє таку тендерну пропозицію відповідно до абзацу тринадцятого пункту 41 цих особливостей.

29. У разі проведення відкритих торгів згідно з цими особливостями для закупівлі твердого палива, бензину, дизельного пального, природного газу, газу скрапленого для автомобільного транспорту, газу скрапленого для комунально-побутового споживання та промислових цілей, електричної енергії положення пунктів 1 і 2 частини другої статті 16 Закону замовником не застосовуються.

У разі здійснення закупівель, визначених абзацом першим цього пункту, замовники не можуть установлювати вимоги до предмета закупівлі, що не передбачені відповідним національним стандартом (за наявності національного стандарту для відповідного предмета закупівлі).

30. Під час проведення відкритих торгів тендерні пропозиції мають право подавати всі заінтересовані особи.

31. Тендерні пропозиції подаються відповідно до порядку, визначеного статтею 26 Закону, крім положень частин четвертої, шостої та сьомої статті 26 Закону.

Тендерні пропозиції залишаються дійсними протягом зазначеного в тендерній документації строку, який у разі необхідності може бути продовжений.

До закінчення зазначеного строку замовник має право вимагати від учасників процедури закупівлі продовження строку дії тендерних пропозицій. Учасник процедури закупівлі має право:

відхилити таку вимогу, не втрачаючи при цьому наданого ним забезпечення тендерної пропозиції;

погодитися з вимогою та продовжити строк дії поданої ним тендерної пропозиції і наданого забезпечення тендерної пропозиції.

У разі необхідності учасник процедури закупівлі має право з власної ініціативи продовжити строк дії своєї тендерної пропозиції, повідомивши про це замовникові через електронну систему закупівель.

32. Ціна тендерної пропозиції може перевищувати очікувану вартість предмета закупівлі, зазначену в оголошенні про проведення відкритих торгів, з урахуванням абзацу другого пункту 28 цих особливостей.

33. Тендерні пропозиції після закінчення кінцевого строку їх подання не приймаються електронною системою закупівель.

34. Строк для подання тендерних пропозицій не може бути менше, ніж сім днів з дня оприлюднення оголошення про проведення відкритих торгів в електронній системі закупівель.

35. Для проведення відкритих торгів із застосуванням електронного аукціону повинно бути подано не менше двох тендерних пропозицій.

Електронний аукціон проводиться електронною системою закупівель відповідно до статті 30 Закону.

36. Якщо була подана одна тендерна пропозиція, електронна система закупівель після закінчення строку для подання тендерних пропозицій, визначених замовником в оголошенні про проведення відкритих торгів, не проводить оцінку такої тендерної пропозиції та визначає таку тендерну пропозицію найбільш економічно вигідною.

Замовник розглядає таку тендерну пропозицію відповідно до вимог статті 29 Закону (положення частин другої, дванадцятої та шістнадцятої статті 29 Закону не застосовуються) з урахуванням положень пункту 40 цих особливостей.

37. Дата і час розкриття тендерних пропозицій, дата і час проведення електронного аукціону визначаються електронною системою закупівель

автоматично в день оприлюднення замовником оголошення про проведення відкритих торгів в електронній системі закупівель.

38. Розкриття тендерних пропозицій відбувається відповідно до статті 28 Закону (положення абзацу третього частини першої статті 28 Закону не застосовується).

39. Розгляд та оцінка тендерних пропозицій відбуваються відповідно до статті 29 Закону (положення частин другої, дванадцятої та шістнадцятої статті 29 Закону не застосовуються) з урахуванням положень пункту 40 цих особливостей.

40. Якщо замовником під час розгляду тендерної пропозиції учасника процедури закупівлі виявлено невідповідності в інформації та/або документах, що подані учасником процедури закупівлі у тендерній пропозиції та/або подання яких передбачалося тендерною документацією, він розміщує у строк, який не може бути меншим ніж два робочі дні до закінчення строку розгляду тендерних пропозицій, повідомлення з вимогою про усунення таких невідповідностей в електронній системі закупівель.

Під невідповідністю в інформації та/або документах, що подані учасником процедури закупівлі у складі тендерній пропозиції та/або подання яких вимагається тендерною документацією, розуміється у тому числі відсутність у складі тендерної пропозиції інформації та/або документів, подання яких передбачається тендерною документацією (крім випадків відсутності забезпечення тендерної пропозиції, якщо таке забезпечення вимагалось замовником, та/або інформації (та/або документів) про технічні та якісні характеристики предмета закупівлі, що пропонується учасником процедури в його тендерній пропозиції). Невідповідністю в інформації та/або документах, які надаються учасником процедури закупівлі на виконання вимог технічної специфікації до предмета закупівлі, вважаються помилки, виправлення яких не призводить до зміни предмета закупівлі, запропонованого учасником процедури закупівлі у складі його тендерної пропозиції, найменування товару, марки, моделі тощо.

Замовник не може розміщувати щодо одного і того ж учасника процедури закупівлі більше ніж один раз повідомлення з вимогою про усунення невідповідностей в інформації та/або документах, що подані учасником процедури закупівлі у складі тендерної пропозиції, крім випадків, пов'язаних з виконанням рішення органу оскарження.

41. Замовник відхиляє тендерну пропозицію із зазначенням аргументації в електронній системі закупівель у разі, коли:

1) учасник процедури закупівлі:

зазначив у тендерній пропозиції недостовірну інформацію, що є суттєвою для визначення результатів відкритих торгів, яку замовником виявлено згідно з абзацом другим частини п'ятнадцятої статті 29 Закону;

не надав забезпечення тендерної пропозиції, якщо таке забезпечення вимагалось замовником, та/або забезпечення тендерної пропозиції не відповідає умовам, що визначені замовником у тендерній документації до такого забезпечення тендерної пропозиції;

не виправив виявлені замовником після розкриття тендерних пропозицій невідповідності в інформації та/або документах, що подані ним у складі своєї тендерної пропозиції, та/або змінив предмет закупівлі (його найменування, марку, модель тощо) під час виправлення виявлених замовником невідповідностей, протягом 24 годин з моменту розміщення замовником в електронній системі закупівель повідомлення з вимогою про усунення таких невідповідностей;

не надав обґрунтування аномально низької ціни тендерної пропозиції протягом строку, визначеного в частині чотирнадцятій статті 29 Закону;

визначив конфіденційною інформацію, що не може бути визначена як конфіденційна відповідно до вимог частини другої статті 28 Закону;

є юридичною особою – резидентом Російської Федерації/Республіки Білорусь державної форми власності, юридичною особою, створеною та/або зареєстрованою відповідно до законодавства Російської Федерації/Республіки Білорусь, та/або юридичною особою, кінцевим бенефіціарним власником (власником) якої є резидент (резиденти) Російської Федерації/Республіки Білорусь, або фізичною особою (фізичною особою – підприємцем) – резидентом Російської Федерації/Республіки Білорусь, або є суб'єктом господарювання, що здійснює продаж товарів, робіт, послуг походженням з Російської Федерації/Республіки Білорусь (за винятком товарів, робіт та послуг, необхідних для ремонту та обслуговування товарів, придбаних до набрання чинності постановою Кабінету Міністрів України від 12 жовтня 2022 р. № 1178 “Про затвердження особливостей здійснення публічних закупівель товарів, робіт і послуг для замовників, передбачених Законом України “Про публічні закупівлі”, на період дії правового режиму воєнного стану в Україні та протягом 90 днів з дня його припинення або скасування”);

2) тендерна пропозиція:

не відповідає умовам технічної специфікації та іншим вимогам щодо предмета закупівлі тендерної документації;

викладена іншою мовою (мовами), ніж мова (мови), що передбачена тендерною документацією;

є такою, строк дії якої закінчився;

є такою, ціна якої перевищує очікувану вартість предмета закупівлі, визначену замовником в оголошенні про проведення відкритих торгів, якщо замовник у тендерній документації не зазначив про прийняття до

розгляду тендерної пропозиції, ціна якої є вищою, ніж очікувана вартість предмета закупівлі, визначена замовником в оголошенні про проведення відкритих торгів, та/або не зазначив прийнятний відсоток перевищення або відсоток перевищення є більшим, ніж зазначений замовником в тендерній документації;

не відповідає вимогам, установленим у тендерній документації відповідно до абзацу першого частини третьої статті 22 Закону;

3) переможець процедури закупівлі:

відмовився від підписання договору про закупівлю відповідно до вимог тендерної документації або укладення договору про закупівлю;

не надав у спосіб, зазначений в тендерній документації, документи, що підтверджують відсутність підстав, установлених статтею 17 Закону, з урахуванням пункту 44 цих особливостей;

не надав копію ліцензії або документа дозвільного характеру (у разі їх наявності) відповідно до частини другої статті 41 Закону;

не надав забезпечення виконання договору про закупівлю, якщо таке забезпечення вимагалось замовником;

надав недостовірну інформацію, що є суттєвою для визначення результатів процедури закупівлі, яку замовником виявлено згідно з абзацом другим частини п'ятнадцятої статті 29 Закону.

42. Замовник може відхилити тендерну пропозицію із зазначенням аргументації в електронній системі закупівель у разі, коли:

1) учасник процедури закупівлі надав неналежне обґрунтування щодо ціни або вартості відповідних товарів, робіт чи послуг тендерної пропозиції, що є аномально низькою;

2) учасник процедури закупівлі не виконав свої зобов'язання за раніше укладеним договором про закупівлю із тим самим замовником, що призвело до застосування санкції у вигляді штрафів та/або відшкодування збитків протягом трьох років з дати їх застосування, з наданням документального підтвердження застосування до такого учасника санкції (рішення суду або факт добровільної сплати штрафу, або відшкодування збитків).

43. Інформація про відхилення тендерної пропозиції, у тому числі підстави такого відхилення (з посиланням на відповідні положення цих особливостей та умови тендерної документації, яким така тендерна пропозиція та/або учасник не відповідають, із зазначенням, у чому саме полягає така невідповідність), протягом одного дня з дати ухвалення рішення оприлюднюється в електронній системі закупівель та автоматично надсилається учаснику процедури закупівлі/переможцю процедури закупівлі, тендерна пропозиція якого відхилена, через електронну систему закупівель.

У разі коли учасник процедури закупівлі, тендерна пропозиція якого відхилена, вважає недостатньою аргументацію, зазначену в повідомленні, такий учасник може звернутися до замовника з вимогою надати додаткову інформацію про причини невідповідності його пропозиції умовам тендерної документації, зокрема технічній специфікації, та/або його невідповідності кваліфікаційним критеріям, а замовник зобов'язаний надати йому відповідь з такою інформацією не пізніше як через чотири дні з дати надходження такого звернення через електронну систему закупівель, але до моменту оприлюднення договору про закупівлю в електронній системі закупівель відповідно до статті 10 Закону.

44. Замовник зобов'язаний відхилити тендерну пропозицію переможця процедури закупівлі в разі, коли наявні підстави, визначені статтею 17 Закону (крім пункту 13 частини першої статті 17 Закону).

Замовник не перевіряє переможця процедури закупівлі на відповідність підстави, визначеної пунктом 13 частини першої статті 17 Закону, та не вимагає від учасника процедури закупівлі/переможця процедури закупівлі підтвердження її відсутності.

Переможець процедури закупівлі у строк, що не перевищує чотири дні з дати оприлюднення в електронній системі закупівель повідомлення про намір укласти договір про закупівлю, повинен надати замовнику шляхом оприлюднення в електронній системі закупівель документи, що підтверджують відсутність підстав, визначених пунктами 3, 5, 6 і 12 частини першої та частиною другою статті 17 Закону. Замовник не вимагає документального підтвердження публічної інформації, що оприлюднена у формі відкритих даних згідно із Законом України “Про доступ до публічної інформації” та/або міститься у відкритих єдиних державних реєстрах, доступ до яких є вільним, або публічної інформації, що є доступною в електронній системі закупівель, крім випадків, коли доступ до такої інформації є обмеженим на момент оприлюднення оголошення про проведення відкритих торгів.

Учасник процедури закупівлі підтверджує відсутність підстав, зазначених в абзаці першому цього пункту, шляхом самостійного декларування відсутності таких підстав в електронній системі закупівель під час подання тендерної пропозиції.

Замовник не вимагає від учасника процедури закупівлі під час подання тендерної пропозиції в електронній системі закупівель будь-яких документів, що підтверджують відсутність підстав, визначених в абзаці першому цього пункту, крім самостійного декларування відсутності таких підстав учасником процедури закупівлі відповідно до абзацу четвертого цього пункту.

У разі коли учасник процедури закупівлі має намір залучити інших суб'єктів господарювання як субпідрядників/ співвиконавців в обсязі не менше ніж 20 відсотків вартості договору про закупівлю у випадку

закупівлі робіт або послуг для підтвердження його відповідності кваліфікаційним критеріям відповідно до частини третьої статті 16 Закону, замовник перевіряє таких суб'єктів господарювання на відсутність підстав (у разі застосування до учасника процедури закупівлі), визначених у частині першій статті 17 Закону (крім пункту 13 частини першої статті 17 Закону).

45. Під час здійснення закупівлі товарів замовник може не застосовувати до учасників процедури закупівлі кваліфікаційні критерії, визначені статтею 16 Закону.

У разі закупівлі послуг або робіт замовник вимагає від учасників процедури закупівлі подання ними документально підтвердженої інформації про їх відповідність кваліфікаційному критерію (кваліфікаційним критеріям) відповідно до статті 16 Закону.

46. Рішення про намір укласти договір про закупівлю приймається замовником відповідно до статті 33 Закону та цього пункту.

Повідомлення про намір укласти договір про закупівлю автоматично формується електронною системою закупівель протягом одного дня з дати оприлюднення замовником рішення про визначення переможця процедури закупівлі в електронній системі закупівель.

З метою забезпечення права на оскарження рішень замовника до органу оскарження договір про закупівлю не може бути укладено раніше ніж через п'ять днів з дати оприлюднення в електронній системі закупівель повідомлення про намір укласти договір про закупівлю.

Замовник укладає договір про закупівлю з учасником, який визнаний переможцем процедури закупівлі, протягом строку дії його пропозиції, не пізніше ніж через 15 днів з дати прийняття рішення про намір укласти договір про закупівлю відповідно до вимог тендерної документації та тендерної пропозиції переможця процедури закупівлі. У випадку обґрунтованої необхідності строк для укладення договору може бути продовжений до 60 днів. У разі подання скарги до органу оскарження після оприлюднення в електронній системі закупівель повідомлення про намір укласти договір про закупівлю перебіг строку для укладення договору про закупівлю зупиняється.

У разі відхилення тендерної пропозиції з підстави, визначеної підпунктом 3 пункту 41 цих особливостей, замовник визначає переможця процедури закупівлі серед тих учасників процедури закупівлі, тендерна пропозиція (строк дії якої ще не минув) якого відповідає критеріям та умовам, що визначені у тендерній документації, і може бути визнана найбільш економічно вигідною відповідно до вимог Закону та цих особливостей, та приймає рішення про намір укласти договір про закупівлю у порядку та на умовах, визначених статтею 33 Закону та цим пунктом.

У разі відхилення тендерної пропозиції, що за результатами оцінки визначена найбільш економічно вигідною, замовник розглядає наступну тендерну пропозицію у списку тендерних пропозицій, розташованих за результатами їх оцінки, починаючи з найкращої, яка вважається в такому випадку найбільш економічно вигідною, у порядку та строки, визначені статтею 33 Закону та цими особливостями.

47. Замовник відмінює відкриті торги у разі:

- 1) відсутності подальшої потреби в закупівлі товарів, робіт чи послуг;
- 2) неможливості усунення порушень, що виникли через виявлені порушення вимог законодавства у сфері публічних закупівель, з описом таких порушень;
- 3) скорочення обсягу видатків на здійснення закупівлі товарів, робіт чи послуг;
- 4) коли здійснення закупівлі стало неможливим внаслідок дії обставин непереборної сили.

У разі відміни відкритих торгів замовник протягом одного робочого дня з дати прийняття відповідного рішення зазначає в електронній системі закупівель підстави прийняття такого рішення.

48. Відкриті торги автоматично відмінюються електронною системою закупівель у разі:

- 1) відхилення всіх тендерних пропозицій (у тому числі, якщо була подана одна тендерна пропозиція, яка відхилена замовником) згідно з цими особливостями;
- 2) неподання жодної тендерної пропозиції для участі у відкритих торгах у строк, установлений замовником згідно з цими особливостями.

Електронною системою закупівель автоматично протягом одного робочого дня з дати настання підстав для відміни відкритих торгів, визначених цим пунктом, оприлюднюється інформація про відміну відкритих торгів.

49. Відкриті торги можуть бути відмінені частково (за лотом).

50. Інформація про відміну відкритих торгів автоматично надсилається всім учасникам процедури закупівлі електронною системою закупівель в день її оприлюднення.

51. Надання роз'яснень щодо тендерної документації та внесення змін до неї здійснюється замовником відповідно до цього пункту.

Фізична/юридична особа має право не пізніше ніж за три дні до закінчення строку подання тендерної пропозиції звернутися через електронну систему закупівель до замовника за роз'ясненнями щодо тендерної документації та/або звернутися до замовника з вимогою щодо усунення порушення під час проведення тендеру. Усі звернення за

роз'ясненнями та звернення щодо усунення порушення автоматично оприлюднюються в електронній системі закупівель без ідентифікації особи, яка звернулася до замовника. Замовник повинен протягом трьох днів з дати їх оприлюднення надати роз'яснення на звернення шляхом оприлюднення його в електронній системі закупівель.

Замовник має право з власної ініціативи або у разі усунення порушень вимог законодавства у сфері публічних закупівель, викладених у висновку органу державного фінансового контролю відповідно до статті 8 Закону, або за результатами звернень, або на підставі рішення органу оскарження внести зміни до тендерної документації. У разі внесення змін до тендерної документації строк для подання тендерних пропозицій продовжується замовником в електронній системі закупівель таким чином, щоб з моменту внесення змін до тендерної документації до закінчення кінцевого строку подання тендерних пропозицій залишалось не менше чотирьох днів.

Зміни, що вносяться замовником до тендерної документації, розміщуються та відображаються в електронній системі закупівель у вигляді нової редакції тендерної документації додатково до початкової редакції тендерної документації. Замовник разом із змінами до тендерної документації в окремому документі оприлюднює перелік змін, що вносяться. Зміни до тендерної документації у машинозчитувальному форматі розміщуються в електронній системі закупівель протягом одного дня з дати прийняття рішення про їх внесення.

У разі несвоєчасного надання замовником роз'яснень щодо змісту тендерної документації електронна система закупівель автоматично зупиняє перебіг відкритих торгів.

Для поновлення перебігу відкритих торгів замовник повинен розмістити роз'яснення щодо змісту тендерної документації в електронній системі закупівель з одночасним продовженням строку подання тендерних пропозицій не менш як на чотири дні.

Порядок оскарження відкритих торгів

52. Оскарження відкритих торгів відбувається відповідно до статті 18 Закону з урахуванням цих особливостей.

53. Скарга до органу оскарження подається суб'єктом оскарження у формі електронного документа через електронну систему закупівель.

Якщо оскаржуються умови тендерної документації, разом із скаргою повинно бути завантажено документальне підтвердження/докази.

За подання скарги до органу оскарження справляється плата через електронну систему закупівель.

У разі коли орган оскарження за результатами розгляду скарги приймає рішення про задоволення або часткове задоволення такої скарги,

залишає її без розгляду у випадку, якщо замовником відповідно до Закону з урахуванням цих особливостей усунуто порушення, зазначені в скарзі, або приймає рішення про припинення розгляду скарги у випадку, якщо замовником відповідно до Закону з урахуванням цих особливостей усунуто порушення, зазначені в скарзі, плата за подання скарги повертається суб'єкту оскарження, а в інших випадках — перераховується до Державного бюджету України.

54. Після здійснення оплати скарга автоматично вноситься до реєстру скарг і формується її реєстраційна картка, яка разом із скаргою автоматично оприлюднюється в електронній системі закупівель.

Реєстраційна картка формується щодо:

відкритих торгів, включаючи всі лоти (у разі їх наявності), якщо суб'єктом оскарження подається скарга на умови тендерної документації, рішення, дію або бездіяльність замовника, що стосуються відкритих торгів в цілому, а не окремої частини предмета закупівлі (лота/лотів);

окремої частини предмета закупівлі (лота/лотів), якщо суб'єктом оскарження подається скарга на умови тендерної документації, рішення, дію або бездіяльність замовника, що стосуються окремої частини предмета закупівлі (лота/лотів).

55. Суб'єкт оскарження несе відповідальність за точність та достовірність інформації, що оприлюднюється ним в електронній системі закупівель.

56. Скарги, що стосуються тендерної документації, можуть подаватися до органу оскарження з моменту оприлюднення оголошення про проведення відкритих торгів, але не пізніше ніж за три дні до кінцевого строку подання тендерних пропозицій, встановленого до внесення змін до тендерної документації.

Скарги, що стосуються прийнятих рішень, дій чи бездіяльності замовника, що відбулися до закінчення строку, встановленого для подання тендерних пропозицій, можуть подаватися протягом чотирьох днів з дати, коли суб'єкт оскарження дізнався або повинен був дізнатися про порушення своїх прав унаслідок рішення, дії чи бездіяльності замовника, але не пізніше ніж за три дні до встановленого на момент прийняття такого рішення, дії чи бездіяльності замовника кінцевого строку подання тендерних пропозицій.

Скарги, що стосуються прийнятих рішень, дій чи бездіяльності замовника, які відбулися після оцінки тендерних пропозицій учасників, подаються протягом п'яти днів з дати, коли суб'єкт оскарження дізнався або повинен був дізнатися про порушення своїх прав унаслідок рішення, дії чи бездіяльності замовника, але до дня укладення договору про закупівлю.

Скарга, що стосується прийнятого замовником рішення щодо відміни відкритих торгів відповідно до пункту 47 цих особливостей, подається протягом 10 днів з дати оприлюднення замовником рішення про відміну відкритих торгів, у тому числі частково (за лотом).

Після закінчення встановленого для подання скарг строку, передбаченого абзацом першим цього пункту, скарги можуть подаватися лише щодо змін до тендерної документації, внесених замовником, протягом п'яти днів з моменту оприлюднення таких змін на веб-порталі Уповноваженого органу, але не пізніше ніж за три дні до дати, встановленої для подання тендерних пропозицій, яка була встановлена під час внесення таких змін.

57. Якщо до тендерної документації замовником вносилися зміни, після закінчення встановленого для подання скарг строку, передбаченого абзацом першим пункту 56 цих особливостей, положення тендерної документації, до яких зміни не вносилися, не підлягають оскарженню.

Якщо до органу оскарження було подано скаргу (скарги) щодо оскарження положень тендерної документації, за результатами якої (яких) органом оскарження було прийнято одне чи кілька рішень по суті, після закінчення строку, встановленого для подання скарг, не підлягають оскарженню ті положення тендерної документації, щодо яких скаргу (скарги) до закінчення цього строку суб'єктами не було подано.

У разі порушення строків, зазначених у пункті 56 цих особливостей, скарги автоматично не приймаються електронною системою закупівель (крім скарг, що стосуються тендерної документації у разі внесення замовником змін до неї).

58. Скарги щодо укладених договорів про закупівлю та їх недійсності відповідно до Закону з урахуванням цих особливостей, у тому числі вимоги про відшкодування збитків суб'єкту оскарження внаслідок порушення вимог Закону з урахуванням цих особливостей, розглядаються в судовому порядку.

59. Орган оскарження у строк, що не перевищує двох робочих днів з дати внесення скарги до реєстру скарг, повинен розмістити в електронній системі закупівель рішення про прийняття скарги до розгляду із зазначенням дати, часу і місця розгляду скарги або обґрунтоване рішення про залишення скарги без розгляду.

В електронній системі закупівель автоматично оприлюднюються прийняті органом оскарження рішення та розсилаються повідомлення суб'єкту оскарження та замовнику.

60. Орган оскарження залишає скаргу без розгляду в разі, коли:

1) суб'єкт оскарження подає скаргу щодо того самого порушення, у тих самих відкритих торгах та з тих самих підстав, що вже були предметом

розгляду органу оскарження і щодо яких органом оскарження було прийнято відповідне рішення;

2) скарга не відповідає вимогам частини п'ятої статті 18 Закону, пунктам 53, 56 і 57 цих особливостей;

3) замовником відповідно до Закону з урахуванням цих особливостей усунуто порушення, зазначені в скарзі;

4) до моменту оприлюднення скарги замовником прийнято рішення про відміну відкритих торгів, крім випадку оскарження такого рішення.

61. Орган оскарження приймає рішення про припинення розгляду скарги в разі, коли обставини, зазначені в підпунктах 1–4 пункту 60 цих особливостей, установлені органом оскарження після прийняття скарги до розгляду.

62. Датою початку розгляду скарги є дата оприлюднення реєстраційної картки скарги в електронній системі закупівель.

Строк розгляду скарги органом оскарження становить сім робочих днів з дати прийняття скарги до розгляду, який може бути аргументовано продовжено органом оскарження до 12 робочих днів.

63. Замовники, учасники процедури закупівлі, контролюючі органи, Уповноважений орган, інші особи протягом двох робочих днів з дня отримання запиту органу оскарження, але не пізніше дня, що передує дню розгляду скарги, повинні подати до органу оскарження шляхом оприлюднення в електронній системі закупівель відповідні інформацію, документи та матеріали щодо проведення відкритих торгів.

64. Після оприлюднення в електронній системі закупівель скарги електронна система закупівель автоматично зупиняє початок електронного аукціону та не оприлюднює рішення замовника про відміну відкритих торгів, договір про закупівлю і звіт про результати проведення закупівлі з використанням електронної системи закупівель.

Замовнику забороняється вчиняти будь-які дії та приймати будь-які рішення щодо процедури закупівлі, у тому числі приймати рішення про відміну відкритих торгів, укладення договору про закупівлю, крім дій, спрямованих на усунення порушень, зазначених у скарзі.

У разі усунення замовником порушень, зазначених у скарзі, замовник протягом одного робочого дня з моменту усунення порушення повинен повідомити про це органу оскарження та розмістити підтвердження в електронній системі закупівель.

Укладення договору про закупівлю під час оскарження забороняється.

Розгляд скарги зупиняє перебіг строків, установлених частиною десятою статті 29 Закону і абзацом четвертим пункту 46 цих особливостей.

Перебіг зазначених строків продовжується з дня, наступного за днем прийняття рішення органом оскарження за результатами розгляду скарги, рішення про припинення розгляду скарги або рішення про залишення скарги без розгляду.

Після прийняття органом оскарження за результатами розгляду скарги рішення про відмову в задоволенні скарги, рішення про припинення розгляду скарги або рішення про залишення скарги без розгляду електронна система закупівель автоматично, не раніше ніж через два дні з дня розміщення такого рішення в електронній системі закупівель, визначає дату і час проведення електронного аукціону та розсилає повідомлення особам, які подали тендерні пропозиції.

ЗАТВЕРДЖЕНО
постановою Кабінету Міністрів України
від 12 жовтня 2022 р. № 1178

ЗМІНИ,
що вносяться до актів Кабінету Міністрів України

1. У Порядку функціонування електронної системи закупівель та проведення авторизації електронних майданчиків, затвердженому постановою Кабінету Міністрів України від 24 лютого 2016 р. № 166 (Офіційний вісник України, 2016 р., № 22, ст. 855; 2019 р., № 66, ст. 2258, № 90, ст. 3000):

1) пункт 9 викласти в такій редакції:

“9. У разі розміщення в електронній системі закупівель інформації шкідливого та/або образливого характеру, та/або інформації, що не стосується проведення закупівлі, Уповноважений орган на підставі рішення комісії приймає рішення про надання адміністраторові дозволу на припинення публічного доступу до такої інформації.

У разі розміщення в електронній системі закупівель інформації, що містить персональні дані особи, яка не надавала згоду на їх публікацію, Уповноважений орган приймає на підставі рішення комісії рішення про надання адміністраторові дозволу на припинення публічного доступу до такої інформації технічними засобами.”;

2) доповнити Порядок пунктом 9¹ такого змісту:

“9¹. У разі оприлюднення в електронній системі закупівель інформації з обмеженим доступом або інформації, розголошення якої під час дії правового режиму воєнного стану в Україні може нести загрозу національній безпеці та/або громадській безпеці і порядку, за зверненням замовника, що оприлюднив таку інформацію в електронній системі закупівель, адміністратор вчиняє дії в електронній системі закупівель з припинення публічного доступу до такої інформації на підставі рішення комісії про надання адміністраторові дозволу на припинення публічного доступу до інформації з обмеженим доступом або інформації, розголошення якої під час дії правового режиму воєнного стану в Україні може нести загрозу національній безпеці та/або громадській безпеці і порядку.”;

3) пункт 13 викласти в такій редакції:

“13. Умови використання електронної системи закупівель для здійснення закупівлі, вартість якої є меншою за вартість, визначену в частині третій статті 3 Закону, з метою здійснення відбору постачальника товару (товарів), надавача послуг (послуги) та виконавця робіт визначаються адміністратором.

Умови використання замовниками електронної системи закупівель для здійснення закупівель (крім закупівель з використанням електронного каталогу) відповідно до пункту 11 особливостей здійснення публічних закупівель товарів, робіт і послуг для замовників, передбачених Законом України “Про публічні закупівлі”, на період дії правового режиму воєнного стану в Україні та протягом 90 днів з дня його припинення або скасування, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 12 жовтня 2022 р. № 1178, встановлюються адміністратором.”;

4) пункт 17 доповнити підпунктом 6¹ такого змісту:

“6¹) здійснювати припинення публічного доступу до інформації в електронній системі закупівель відповідно до пунктів 9 і 9¹ цього Порядку;”;

5) пункт 26 доповнити підпунктом 10 такого змісту:

“10) розгляд звернень адміністратора з питань функціонування електронної системи закупівель, у тому числі щодо необхідності здійснення адміністратором припинення публічного доступу до інформації в електронній системі закупівель відповідно до пунктів 9 і 9¹ цього Порядку, а також розгляд звернень замовника щодо необхідності припинення адміністратором публічного доступу до інформації в електронній системі закупівель відповідно до пункту 9¹ цього Порядку.”.

2. У постанові Кабінету Міністрів України від 28 лютого 2022 р. № 169 “Деякі питання здійснення оборонних та публічних закупівель товарів, робіт і послуг в умовах воєнного стану” (Офіційний вісник України, 2022 р., № 25 ст. 1254, ст. 1285, № 53, ст. 3087):

1) у назві постанови слова “та публічних” виключити;

2) у пункті 1:

підпункт 1 викласти в такій редакції:

“1) державні замовники у сфері оборони та служби державного замовника (далі – державні замовники у сфері оборони) здійснюють закупівлі товарів, робіт і послуг оборонного призначення без застосування видів (процедур) закупівель, визначених Законом України “Про оборонні закупівлі”.”;

підпункт 1¹ виключити;

підпункти 2 і 3 викласти в такій редакції:

“2) переліки та обсяги закупівель товарів, робіт і послуг оборонного призначення визначаються рішеннями державних замовників у сфері оборони, що здійснюють такі закупівлі;

3) під час здійснення оборонних закупівель державні замовники у сфері оборони повинні відповідно до Закону України “Про оборонні

закупівлі” дотримуватися таких принципів здійснення оборонних закупівель:

своєчасність та відповідність прийнятим рішенням щодо захисту національних інтересів України, забезпечення потреб безпеки і оборони;

ефективність використання коштів, результативність.

Такі закупівлі не включаються до річного плану закупівель. За результатами здійснення таких закупівель в електронній системі закупівель за умови, що вартість закупівлі становить або перевищує 50 тис. гривень, державний замовник у сфері оборони оприлюднює звіт про договір про закупівлю, укладений без використання електронної системи закупівель, договір про закупівлю, а також всі додатки та зміни до нього після його укладення, але не пізніше ніж через 70 днів з дня припинення чи скасування воєнного стану в Україні або в окремих її місцевостях. Вимога щодо оприлюднення не застосовується до договорів, які містять інформацію з обмеженим доступом;”;

підпункт 4¹ викласти в такій редакції:

“4¹) відповідальною за організацію та проведення оборонних закупівель може бути уповноважена особа державного замовника у сфері оборони або інша визначена ним особа;”.

3. Абзац перший підпункту 2 пункту 1 постанови Кабінету Міністрів України від 2 березня 2022 р. № 185 “Деякі питання здійснення публічних закупівель товарів, робіт і послуг для задоволення нагальних потреб функціонування держави в умовах воєнного стану” (Офіційний вісник України, 2022 р., № 25, ст. 1267) викласти в такій редакції:

“2) закупівля товарів, робіт і послуг, визначених підпунктом 1 пункту 1 цієї постанови, здійснюється відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 12 жовтня 2022 р. № 1178 “Про затвердження особливостей здійснення публічних закупівель товарів, робіт і послуг для замовників, передбачених Законом України “Про публічні закупівлі”, на період дії правового режиму воєнного стану в Україні та протягом 90 днів з дня його припинення або скасування” з урахуванням таких положень:”.

4. Абзац другий пункту 2 розпорядження Кабінету Міністрів України від 10 квітня 2022 р. № 280 “Про виділення коштів з резервного фонду державного бюджету” (Офіційний вісник України, 2022 р., № 33, ст. 1816) виключити.

5. Абзац другий пункту 2 розпорядження Кабінету Міністрів України від 26 квітня 2022 р. № 340 “Про виділення коштів з резервного фонду державного бюджету для ліквідації наслідків бойових дій в Харківській області” (Офіційний вісник України, 2022 р., № 39, ст. 2111) виключити.

6. Абзац третій пункту 2 розпорядження Кабінету Міністрів України від 31 травня 2022 р. № 433 “Про виділення коштів з резервного фонду

державного бюджету для ліквідації наслідків бойових дій в м. Києві” (Офіційний вісник України, 2022 р., № 46, ст. 2534, № 51, ст. 2905) виключити.

7. Абзац другий пункту 2 розпорядження Кабінету Міністрів України від 13 вересня 2022 р. № 809 “Про виділення коштів з резервного фонду державного бюджету для ліквідації наслідків бойових дій у Харківській області” виключити.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про житлово-комунальні послуги

(Відомості Верховної Ради (ВВР), 2018, № 1, ст.1)

{Із змінами, внесеними згідно із Законами
№ 2454-VIII від 07.06.2018, ВВР, 2018, № 23, ст.211
№ 533-IX від 17.03.2020, ВВР, 2020, № 17, ст.106
№ 540-IX від 30.03.2020, ВВР, 2020, № 18, ст.123
№ 1060-IX від 03.12.2020}

Цей Закон регулює відносини, що виникають у процесі надання та споживання житлово-комунальних послуг.

Розділ I ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Визначення термінів

1. У цьому Законі наведені нижче терміни вживаються в такому значенні:

1) аварія - пошкодження, вихід з ладу, відмова, неможливість експлуатації внутрішньобудинкових систем, а також пошкодження несучих, огорожувальних та несучоогорожувальних конструкцій будівлі, які спричинили або можуть спричинити шкоду життю та здоров'ю людей, пошкодження майна, унеможливають надання житлово-комунальних послуг споживачам;

2) виконавець комунальної послуги - суб'єкт господарювання, що надає комунальну послугу споживачу відповідно до умов договору;

3) внутрішньобудинкові системи багатоквартирного будинку - механічне, електричне, газове, сантехнічне та інше обладнання в будинку, яке обслуговує більше одного житлового та/або нежитлового приміщення, у тому числі комунікації до обладнання споживача, системи автономного теплопостачання, бойлерні та елеваторні вузли, обладнання протипожежної безпеки, вентиляційні канали та канали для димовидалення, обладнання ліфтів, центральних розподільних щитів електропостачання від зовнішньої поверхні стіни будівлі до точки приєднання житлового (нежитлового) приміщення (для систем газопостачання - від запірного пристрою на вводі в будинок до запірних пристроїв включно перед місцями підключення газових приладів, газоспоживального обладнання, теплових агрегатів тощо);

{Пункт 3 частини першої статті 1 в редакції Закону № 1060-IX від 03.12.2020}

4) гаряча вода - вода, призначена для задоволення санітарно-гігієнічних та господарсько-побутових потреб споживачів, якісні та температурні характеристики якої відповідають нормативним вимогам;

5) житлово-комунальні послуги - результат господарської діяльності, спрямованої на забезпечення умов проживання та/або перебування осіб у житлових і нежитлових приміщеннях, будинках і спорудах, комплексах будинків і споруд відповідно до нормативів, норм, стандартів, порядків і правил, що здійснюється на підставі відповідних договорів про надання житлово-комунальних послуг;

6) індивідуальний споживач - фізична або юридична особа, яка є власником (співвласником) нерухомого майна, або за згодою власника інша особа, яка користується об'єктом нерухомого майна і отримує житлово-комунальну послугу для власних потреб та з якою або від імені якої укладено відповідний договір про надання житлово-комунальної послуги;

7) кількісний показник комунальних послуг - кількість одиниць виміру обсягу отриманої споживачем комунальної послуги, визначена відповідно до показань вузла обліку та/або вимог нормативів, норм, стандартів, порядків і правил згідно із законодавством;

8) колективний договір про надання комунальних послуг (далі - колективний договір) - договір про надання комунальних послуг, який укладається з виконавцем комунальних послуг за рішенням співвласників (на умовах, визначених у рішенні співвласників (об'єднання співвласників багатоквартирного будинку) та є обов'язковим для виконання всіма співвласниками;

9) колективний споживач - юридична особа, що об'єднує споживачів у будівлі та в їхніх інтересах укладає договір про надання комунальної послуги;

10) норми споживання комунальних послуг (далі - норми споживання) - кількісні показники споживання комунальних послуг, які використовуються для розрахунків за спожиті комунальні послуги у випадках, передбачених законодавством;

11) плата за абонентське обслуговування - платіж, який споживач сплачує виконавцю комунальної послуги за індивідуальним договором про надання комунальних послуг (далі - індивідуальний договір) або за індивідуальним договором з обслуговуванням внутрішньобудинкових систем про надання комунальних послуг (далі - індивідуальний договір з обслуговуванням внутрішньобудинкових систем) (крім послуг з постачання та розподілу природного газу і з постачання та розподілу електричної енергії), що включає витрати виконавця, пов'язані з укладенням договору про надання комунальної послуги, здійсненням розподілу обсягу спожитих послуг між споживачами, нарахуванням та стягненням плати за спожиті комунальні послуги, обслуговуванням та заміною вузлів комерційного обліку води і теплової енергії (у разі їх наявності у будівлі споживача), крім випадків, визначених цим Законом, а також за виконання інших функцій, пов'язаних з обслуговуванням виконавцем абонентів за індивідуальними договорами (крім обслуговування та поточного ремонту внутрішньобудинкових систем теплопостачання, водопостачання, водовідведення та постачання гарячої води);

{Пункт 11 частини першої статті 1 в редакції Закону № 1060-IX від 03.12.2020}

12) послуга з управління багатоквартирним будинком - результат господарської діяльності суб'єктів господарювання, спрямованої на забезпечення належних умов проживання і задоволення господарсько-побутових потреб мешканців будинку шляхом утримання і ремонту спільного майна багатоквартирного будинку та його прибудинкової території відповідно до умов договору;

13) споживач житлово-комунальних послуг (далі - споживач) - індивідуальний або колективний споживач;

14) управитель багатоквартирного будинку (далі - управитель) - фізична особа - підприємець або юридична особа - суб'єкт підприємницької діяльності, яка за договором із співвласниками забезпечує належне утримання та ремонт спільного майна багатоквартирного будинку і прибудинкової території та належні умови проживання і задоволення господарсько-побутових потреб.

2. Інші терміни в цьому Законі вживаються у значеннях, наведених у Цивільному кодексі України та інших законах України.

Стаття 2. Відносини, що регулюються цим Законом

1. Предметом регулювання цього Закону є відносини, що виникають у процесі надання споживачам послуг з управління багатоквартирним будинком, постачання теплової енергії, постачання гарячої води, централізованого водопостачання, централізованого водовідведення та поводження з побутовими відходами, а також відносини, що виникають у процесі надання послуг з постачання та розподілу електричної енергії і природного газу споживачам у житлових, садибних, садових, дачних будинках.

2. Не є предметом регулювання цього Закону відносини, що виникають між співвласниками, а також між співвласниками та об'єднанням співвласників багатоквартирного будинку при забезпеченні потреб співвласників шляхом самозабезпечення відповідно до статті 22 Закону України "Про об'єднання співвласників багатоквартирного будинку".

3. Норми цього Закону застосовуються з урахуванням особливостей, встановлених законами, що регулюють відносини у сферах постачання та розподілу електричної енергії і природного газу, постачання теплової енергії, централізованого постачання гарячої води, централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, поводження з побутовими відходами.

Стаття 3. Державна політика у сфері житлово-комунальних послуг

1. Державна політика у сфері житлово-комунальних послуг ґрунтується на таких принципах:

1) забезпечення раціонального використання наявних ресурсів та сталого розвитку населених пунктів;

2) створення та підтримання конкурентного середовища при виробленні та наданні житлово-комунальних послуг, забезпечення контролю у сфері діяльності природних монополій;

3) забезпечення функціонування підприємств, установ та організацій, що виробляють, виконують та/або надають житлово-комунальні послуги, на умовах самофінансування, досягнення рівня економічно обґрунтованих витрат на виробництво таких послуг;

4) регулювання цін/тарифів на житлово-комунальні послуги у випадках, визначених законом, з урахуванням досягнутого рівня соціально-економічного розвитку, природних особливостей відповідного регіону та технічних можливостей;

5) забезпечення рівних можливостей доступу до отримання мінімальних норм житлово-комунальних послуг для споживачів незалежно від соціального, майнового стану, віку споживача, місцезнаходження та форми власності юридичних осіб тощо;

6) дотримання встановлених стандартів, нормативів, норм, порядків і правил щодо кількості та якості житлово-комунальних послуг.

Стаття 4. Повноваження органів державної влади та органів місцевого самоврядування у сфері житлово-комунальних послуг

1. До повноважень Кабінету Міністрів України належать:

1) затвердження правил надання (постачання) комунальних послуг (крім послуг з постачання та розподілу природного газу і з постачання та розподілу електричної енергії) та послуг з управління багатоквартирним будинком;

{Постанови КМ № 830, № 1182}

2) затвердження типових договорів про надання (постачання) комунальних послуг (крім послуг з постачання та розподілу природного газу і з постачання та розподілу електричної енергії) та послуг з управління багатоквартирним будинком;

{Постанови КМ № 830, № 1182}

3) встановлення граничної норми витрат на управління житлом громадян, які відповідно до законодавства мають пільги або користуються субсидією на оплату житлово-комунальних послуг;

4) затвердження порядків формування тарифів на комунальні послуги, що встановлюються органами місцевого самоврядування;

5) встановлення граничної норми витрат на оплату комунальних послуг для громадян, які відповідно до законодавства мають пільги або користуються субсидією на оплату житлово-комунальних послуг;

6) визначення та встановлення граничного розміру плати за абонентське обслуговування у розрахунку на одного абонента для комунальних послуг, що надаються споживачам за індивідуальним договором або за індивідуальним договором з обслуговуванням внутрішньобудинкових систем;

{Пункт 6 частини першої статті 4 в редакції Закону № 1060-IX від 03.12.2020}

7) встановлення порядку надання пільг та житлових субсидій населенню в частині забезпечення надання житлових субсидій як частки вартості житлово-комунальних послуг, у тому числі їх виплати у грошовій формі;

8) встановлення порядку перевірки відповідності кількості та якості наданих комунальних послуг, якості надання послуг з управління багатоквартирним будинком параметрам, передбаченим договором про надання відповідних послуг;

{Пункт 8 частини першої статті 4 із змінами, внесеними згідно із Законом № 1060-IX від 03.12.2020}

9) затвердження порядку здійснення перерахунку вартості комунальної послуги та послуги з управління багатоквартирним будинком за період їх ненадання, надання не в повному обсязі або невідповідної якості;

10) встановлення порядку здійснення професійної атестації управителів за фахом "менеджер (управитель) житлового будинку (групи будинків)" та критеріїв, яким мають відповідати підприємства, установи, організації, що здійснюють професійну атестацію;

11) встановлення порядку здійснення забору проб та проведення їх дослідження щодо послуг з централізованого водопостачання, централізованого постачання гарячої води та послуг з постачання природного газу;

12) затвердження порядку ведення електронного реєстру багатоквартирних будинків;

{Частина першу статті 4 доповнено пунктом 12 згідно із Законом № 1060-IX від 03.12.2020}

13) затвердження порядку зберігання технічної та іншої документації на багатоквартирні будинки та їх прибудинкові території;

{Частина першу статті 4 доповнено пунктом 13 згідно із Законом № 1060-IX від 03.12.2020}

14) затвердження порядків зберігання органами місцевого самоврядування примірників рішень (протоколів) загальних зборів співвласників багатоквартирних будинків, розміщення на їх офіційних веб-сайтах інформації про рішення, прийняті такими зборами.

{Частина першу статті 4 доповнено пунктом 14 згідно із Законом № 1060-IX від 03.12.2020}

2. До повноважень центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері житлово-комунального господарства, належать:

1) сприяння створенню виконавцями комунальних послуг та управителями систем управління якістю відповідних послуг на базі національних або міжнародних стандартів;

2) організація і виконання в межах повноважень робіт із стандартизації, метрології та підтвердження відповідності у сфері житлово-комунальних послуг;

3) здійснення моніторингу стану розрахунків за житлово-комунальні послуги;

4) встановлення методики розподілу між споживачами обсягів спожитих у будівлі комунальних послуг (крім послуг з постачання та розподілу природного газу і з постачання та розподілу електричної енергії, а також послуги з поводження з побутовими відходами) у багатоквартирних будинках та інших будівлях, де налічуються два або більше споживачів;

5) встановлення порядку обслуговування внутрішньобудинкових систем теплопостачання, водопостачання, водовідведення та постачання гарячої води;

6) встановлення порядку відключення споживачів від мереж (систем) централізованого опалення (теплопостачання) та постачання гарячої води;

{Пункт 6 частини другої статті 4 в редакції Закону № 1060-IX від 03.12.2020}

7) встановлення порядку інформування споживачів про намір зміни цін/тарифів на комунальні послуги (крім послуг з постачання та розподілу природного газу і з постачання та розподілу електричної енергії) з обґрунтуванням такої необхідності;

8) встановлення обов'язкового переліку послуг, витрати на які включаються до складу витрат на утримання багатоквартирного будинку та прибудинкової території;

9) встановлення порядку утримання спільного майна багатоквартирного будинку та прибудинкової території;

{Частина другу статті 4 доповнено пунктом 9 згідно із Законом № 1060-IX від 03.12.2020}

10) ведення галузевої звітності у сфері житлово-комунальних послуг.

{Частина другу статті 4 доповнено пунктом 10 згідно із Законом № 1060-IX від 03.12.2020}

3. До повноважень органів місцевого самоврядування належать:

1) затвердження та виконання місцевих програм у сфері житлово-комунального господарства, участь у розробленні та виконанні відповідних державних і регіональних програм;

- 2) встановлення цін/тарифів на комунальні послуги відповідно до закону;
- 3) затвердження норм споживання комунальних послуг;
- 4) інформування населення відповідно до законодавства про стан виконання місцевих програм у сфері житлово-комунального господарства, а також про відповідність якості житлово-комунальних послуг нормативам, нормам, стандартам та правилам;
- 5) здійснення моніторингу стану виконання місцевих програм розвитку житлово-комунального господарства;
- 6) встановлення одиниці виміру обсягу наданих послуг з поводження з побутовими відходами;
- 7) прийняття рішення про початок та закінчення опалювального періоду з урахуванням кліматичних умов згідно з будівельними нормами і правилами, правилами технічної експлуатації теплових установок і мереж, державними санітарними нормами і правилами та іншими нормативними документами;

{Частина третю статті 4 доповнено пунктом 7 згідно із Законом № 1060-IX від 03.12.2020}

- 8) передача відомостей до електронного реєстру багатоквартирних будинків;

{Частина третю статті 4 доповнено пунктом 8 згідно із Законом № 1060-IX від 03.12.2020}

9) зберігання та забезпечення доступу до технічної та іншої передбаченої законодавством документації на багатоквартирні будинки та їх прибудинкові території, зокрема документів за обов'язковим переліком, визначеним центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері житлово-комунального господарства, документів, на підставі яких багатоквартирний будинок прийнято в експлуатацію, технічних паспортів будинків, планів інженерних мереж, документів, що засвідчують право власності чи користування земельними ділянками, документації щодо проведення робіт з капітального ремонту в багатоквартирних будинках;

{Частина третю статті 4 доповнено пунктом 9 згідно із Законом № 1060-IX від 03.12.2020}

10) зберігання примірників рішень (протоколів) загальних зборів співвласників багатоквартирних будинків та розміщення на своїх офіційних веб-сайтах інформації про рішення, прийняті такими зборами.

{Частина третю статті 4 доповнено пунктом 10 згідно із Законом № 1060-IX від 03.12.2020}

Стаття 5. Перелік житлово-комунальних послуг

1. До житлово-комунальних послуг належать:

1) житлова послуга - послуга з управління багатоквартирним будинком.

Послуга з управління багатоквартирним будинком включає:

забезпечення утримання спільного майна багатоквартирного будинку, зокрема прибирання внутрішньобудинкових приміщень та прибудинкової території, якщо прибудинкова територія, за даними Державного земельного кадастру, знаходиться у власності або користуванні співвласників багатоквартирного будинку відповідно до вимог законодавства, виконання санітарно-технічних робіт, обслуговування

внутрішньобудинкових систем (крім обслуговування внутрішньобудинкових систем, що використовуються для надання відповідної комунальної послуги у разі укладення індивідуальних договорів з обслуговуванням внутрішньобудинкових систем про надання такої послуги, за умовами яких обслуговування таких систем здійснюється виконавцем), утримання ліфтів тощо;

{Абзац третій пункту 1 частини першої статті 5 в частині положення щодо знаходження, за даними Державного земельного кадастру, прибудинкової території у власності або користуванні співвласників багатоквартирного будинку відповідно до вимог законодавства, вводиться в дію з 1 січня 2023 року згідно із Законом № 1060-IX від 03.12.2020}

купівлю електричної енергії для забезпечення функціонування спільного майна багатоквартирного будинку;

поточний ремонт спільного майна багатоквартирного будинку;

інші додаткові послуги, які можуть бути замовлені співвласниками багатоквартирного будинку;

{Пункт 1 частини першої статті 5 в редакції Закону № 1060-IX від 03.12.2020}

2) комунальні послуги - послуги з постачання та розподілу природного газу, постачання та розподілу електричної енергії, постачання теплової енергії, постачання гарячої води, централізованого водопостачання, централізованого водовідведення, поводження з побутовими відходами.

Розділ II

СУБ'ЄКТИ ПРАВОВІДНОСИН У СФЕРІ НАДАННЯ КОМУНАЛЬНИХ ПОСЛУГ, ЇХ ПРАВА ТА ОБОВ'ЯЗКИ

Стаття 6. Суб'єкти правовідносин у сфері надання житлово-комунальних послуг

1. Учасниками правовідносин у сфері надання житлово-комунальних послуг є:

- 1) споживачі (індивідуальні та колективні);
- 2) управитель;
- 3) виконавці комунальних послуг.

2. Виконавцями комунальних послуг є:

1) послуг з постачання та розподілу природного газу - постачальник, який на підставі ліцензії провадить діяльність із постачання природного газу, та оператор газорозподільної системи, до якої приєднані об'єкти газоспоживання споживача;

2) послуг з постачання та розподілу електричної енергії - енергопостачальник або інший суб'єкт, визначений законом;

3) послуг з постачання теплової енергії - теплопостачальна організація;

4) послуг з постачання гарячої води - суб'єкт господарювання, який є власником (або володіє і користується на інших законних підставах) теплової, тепловикористальної або теплогенеруючої установки, за допомогою якої виробляє гарячу воду, якщо споживачами не визначено іншого постачальника гарячої води;

5) послуг з централізованого водопостачання - суб'єкт господарювання, що провадить господарську діяльність з централізованого водопостачання;

б) послуг з централізованого водовідведення - суб'єкт господарювання, що провадить господарську діяльність з централізованого водовідведення;

7) послуг з поводження з побутовими відходами - суб'єкт господарювання, визначений виконавцем послуг з вивезення побутових відходів у встановленому законодавством порядку.

Стаття 7. Права і обов'язки споживачів

1. Споживач має право:

1) одержувати своєчасно та належної якості житлово-комунальні послуги згідно із законодавством і умовами укладених договорів;

2) без додаткової оплати одержувати від виконавця житлово-комунальних послуг інформацію про ціни/тарифи, загальну вартість місячного платежу, структуру ціни/тарифу, норми споживання та порядок надання відповідної послуги, а також про її споживчі властивості;

3) на відшкодування збитків, завданих його майну, шкоди, заподіяної його життю або здоров'ю внаслідок неналежного надання або ненадання житлово-комунальних послуг та незаконного проникнення в належне йому житло (інший об'єкт нерухомого майна);

4) на усунення протягом строку, встановленого договорами про надання житлово-комунальних послуг або законодавством, виявлених недоліків у наданні житлово-комунальних послуг;

5) на зменшення у встановленому законодавством порядку розміру плати за житлово-комунальні послуги у разі їх ненадання, надання не в повному обсязі або зниження їхньої якості;

6) на неоплату вартості комунальних послуг (крім постачання теплової енергії) у разі їх невикористання (за відсутності приладів обліку) за період тимчасової відсутності в житловому приміщенні (іншому об'єкті нерухомого майна) споживача та інших осіб понад 30 календарних днів, за умови документального підтвердження відповідно до умов договорів про надання комунальних послуг;

7) отримувати від управителя, виконавців комунальних послуг штраф у розмірі, визначеному договорами про надання відповідних житлово-комунальних послуг, за перевищення нормативних строків проведення аварійно-відновних робіт;

8) на перевірку кількості та якості житлово-комунальних послуг у встановленому законодавством порядку;

9) складати та підписувати акти-претензії у зв'язку з порушенням порядку надання житлово-комунальних послуг, зміною їхніх споживчих властивостей та перевищенням строків проведення аварійно-відновних робіт;

10) без додаткової оплати отримувати від виконавця відповідної послуги чи іншої уповноваженої на розподіл комунальної послуги особи детальний розрахунок розподілу обсягу спожитих комунальних послуг між споживачами багатоквартирного будинку;

11) без додаткової оплати отримувати інформацію про проведені управителем, виконавцем комунальної послуги нарахування плати за житлово-комунальні послуги (з розподілом за періодами та видами нарахувань) та отримані від споживача платежі;

12) у встановленому законодавством порядку відключитися від систем централізованого теплопостачання та постачання гарячої води;

13) розірвати договір про надання комунальної послуги, попередивши про це виконавця відповідної комунальної послуги не менш як за два місяці до дати розірвання договору, за умови допуску виконавця для здійснення технічного припинення надання відповідної послуги. Це право не поширюється на договір про постачання теплової енергії, укладений зі споживачами у багатоквартирному будинку, крім випадку розірвання такого договору колективним споживачем.

2. Індивідуальний споживач зобов'язаний:

1) укладати договори про надання житлово-комунальних послуг у порядку і випадках, визначених законом;

2) своєчасно вживати заходів до усунення виявлених неполадок, пов'язаних з отриманням житлово-комунальних послуг, що виникли з його вини;

3) забезпечувати цілісність обладнання приладів (вузлів) обліку комунальних послуг відповідно до умов договору та не втручатися в їхню роботу;

4) власним коштом проводити ремонт та заміну санітарно-технічних приладів і пристроїв, обладнання, іншого спільного майна, пошкодженого з його вини, яка доведена в установленому законом порядку;

5) оплачувати надані житлово-комунальні послуги за цінами/тарифами, встановленими відповідно до законодавства, у строки, встановлені відповідними договорами;

6) дотримуватися правил безпеки, зокрема пожежної та газової, санітарних норм;

7) допускати у своє житло (інший об'єкт нерухомого майна) управителя, виконавців комунальних послуг або їхніх представників у порядку, визначеному законом і договорами про надання відповідних житлово-комунальних послуг, для ліквідації аварій, усунення неполадок санітарно-технічного та інженерного обладнання, його встановлення і заміни, проведення технічних та профілактичних оглядів і перевірки показань приладів - розподільувачів теплової енергії та/або вузлів обліку, що забезпечують індивідуальний облік споживання відповідної комунальної послуги у квартирі (приміщенні) багатоквартирного будинку;

8) дотримуватися вимог житлового та містобудівного законодавства під час проведення ремонту чи реконструкції житла (іншого об'єкта нерухомого майна), не допускати порушення законних прав та інтересів інших учасників відносин у сфері житлово-комунальних послуг;

9) забезпечити своєчасну підготовку об'єктів, що перебувають у його власності, до експлуатації в осінньо-зимовий період;

10) *{Дію пункту 10 частини другої статті 7 зупинено до 1 липня 2020 року згідно із Законом № 533-IX від 17.03.2020}* у разі несвоєчасного здійснення платежів за житлово-комунальні послуги сплачувати пеню в розмірах, установлених законом або договорами про надання житлово-комунальних послуг;

11) інформувати управителя, виконавців комунальних послуг про зміну власника житла (іншого об'єкта нерухомого майна) та про фактичну кількість осіб, які постійно проживають у житлі споживача, у випадках та порядку, передбачених договором;

12) надавати виконавцю комунальних послуг або іншій особі, що здійснює розподіл обсягів спожитих послуг, показання наявних приладів - розподільувачів теплової енергії та/або вузлів обліку, що забезпечують індивідуальний облік споживання відповідної комунальної послуги в квартирі (приміщенні) багатоквартирного будинку, в порядку та строки, визначені договором.

3. Колективний споживач має право:

1) укладати договір про надання комунальної послуги відповідно до статуту в інтересах споживачів, об'єднаних таким колективним споживачем;

2) розірвати договір про надання комунальної послуги, укладений ним в інтересах споживачів, об'єднаних таким колективним споживачем, попередивши про це виконавця відповідної комунальної послуги не менш як за два місяці до дати розірвання.

4. Колективний споживач зобов'язаний:

1) допускати до об'єктів нерухомого майна, що належать колективному споживачу, а також у місця загального користування і допоміжні приміщення багатоквартирних будинків (для об'єднання співвласників багатоквартирного будинку) виконавців комунальних послуг або їхніх представників у порядку, визначеному законом і договорами про надання відповідних житлово-комунальних послуг, для ліквідації аварій, усунення неполадок санітарно-технічного та інженерного обладнання, його встановлення і заміни, проведення технічних та профілактичних оглядів і перевірки показань засобів вимірювальної техніки;

2) *{Дію пункту 2 частини четвертої статті 7 зупинено до 1 липня 2020 року згідно із Законом № 533-IX від 17.03.2020}* у разі несвоєчасного здійснення платежів за житлово-комунальні послуги сплачувати пеню в розмірах, установлених законом або договорами про надання житлово-комунальних послуг для споживачів, яких об'єднує такий колективний споживач;

3) забезпечувати розподіл між споживачами, об'єднаними таким колективним споживачем, обсягу спожитих комунальних послуг відповідно до законодавства (крім випадку, коли співвласниками визначено іншу особу, що здійснює розподіл обсягів комунальної послуги);

4) у разі безпосереднього здійснення розподілу обсягу комунальних послуг між споживачами у будівлі надавати споживачам, об'єднаним таким колективним споживачем, детальний розрахунок розподілу між ними обсягу спожитих комунальних послуг, а в разі обліку комунальних послуг засобами вимірювальної техніки вузла обліку, що забезпечує загальний облік споживання відповідної комунальної послуги в будівлі (її частині), надавати також інформацію про їх показання.

Стаття 8. Права і обов'язки виконавців комунальних послуг та управителів

1. Виконавець комунальної послуги має право:

1) вимагати від споживача дотримання вимог правил експлуатації жилих приміщень та прибудинкової території, санітарно-гігієнічних правил і правил пожежної безпеки, інших нормативно-правових актів у сфері комунальних послуг;

2) вимагати від споживача своєчасного проведення робіт з усунення виявлених неполадок, пов'язаних з отриманням комунальних послуг, що виникли з вини споживача, або відшкодування вартості таких робіт;

3) отримувати компенсацію за надані відповідно до закону окремим категоріям громадян пільги та нараховані субсидії з оплати комунальних послуг;

4) доступу до житла, інших об'єктів нерухомого майна для ліквідації аварій, усунення неполадок санітарно-технічного та інженерного обладнання, його встановлення і заміни, проведення технічних та профілактичних оглядів і перевірки показань приладів - розподільувачів теплової енергії та/або вузлів обліку, що забезпечують індивідуальний облік споживання відповідної комунальної послуги у квартирах (приміщеннях)

багатоквартирного будинку, в порядку, визначеному законом і договорами про надання комунальних послуг;

5) припинити/зупинити надання комунальних послуг у разі їх неоплати або оплати не в повному обсязі в порядку і строки, встановлені законом та договором, крім випадків, коли якість та/або кількість таких послуг не відповідають умовам договору;

6) звертатися до суду в разі порушення споживачами умов договору;

7) у разі укладення індивідуального договору або індивідуального договору з обслуговуванням внутрішньобудинкових систем отримувати інформацію від споживача про зміну власника житла (іншого об'єкта нерухомого майна) та фактичної кількості осіб, які постійно проживають у житлі споживача, у випадках та порядку, передбачених договором;

{Пункт 7 частини першої статті 8 із змінами, внесеними згідно із Законом № 1060-IX від 03.12.2020}

8) утворювати системи управління якістю та проводити їх сертифікацію відповідно до національних або міжнародних стандартів акредитованими органами із сертифікації.

2. Виконавець комунальної послуги зобов'язаний:

1) забезпечувати своєчасність надання, безперервність і відповідну якість комунальних послуг згідно із законодавством та умовами договорів про їх надання, у тому числі шляхом створення системи управління якістю відповідно до національних або міжнародних стандартів;

2) готувати та укладати із споживачем договори про надання комунальних послуг з визначенням відповідальності за дотримання умов їх виконання згідно з типовим договором;

3) без додаткової оплати надавати в установленому законодавством порядку необхідну інформацію про ціни/тарифи, загальну вартість місячного платежу, структуру ціни/тарифу, норми споживання та порядок надання відповідної послуги, а також про її споживчі властивості та іншу інформацію, передбачену законодавством;

4) своєчасно проводити підготовку об'єктів житлово-комунального господарства до експлуатації в осінньо-зимовий період;

5) розглядати у визначений законодавством строк претензії та скарги споживачів, у визначених законом випадках - управителів, і проводити відповідні перерахунки розміру плати за комунальні послуги в разі їх ненадання, надання не в повному обсязі, несвоєчасно або неналежної якості, а також в інших випадках, визначених договором про надання комунальних послуг;

{Пункт 5 частини другої статті 8 в редакції Закону № 1060-IX від 03.12.2020}

6) вживати заходів до ліквідації аварій, усунення порушень якості послуг у строки, встановлені законодавством;

7) виплачувати споживачу штраф за перевищення встановлених строків проведення аварійно-відновних робіт у розмірі, визначеному законодавством;

8) своєчасно реагувати на виклики споживачів, підписувати акти-претензії, вести облік вимог (претензій) споживачів у зв'язку з порушенням порядку надання житлово-комунальних послуг;

9) своєчасно та власним коштом проводити роботи з усунення виявлених неполадок, пов'язаних з наданням комунальних послуг, що виникли з його вини;

10) у разі укладення індивідуального договору або індивідуального договору з обслуговуванням внутрішньобудинкових систем здійснювати розподіл загальнобудинкового обсягу послуг між співвласниками багатоквартирного будинку у передбаченому законодавством та договором порядку;

{Пункт 10 частини другої статті 8 із змінами, внесеними згідно із Законом № 1060-IX від 03.12.2020}

11) інформувати споживачів про намір зміни цін/тарифів на комунальні послуги відповідно до законодавства;

12) контролювати дотримання встановлених міжпівіркових інтервалів вузлів комерційного обліку;

{Частину другу статті 8 доповнено пунктом 12 згідно із Законом № 1060-IX від 03.12.2020}

13) у разі укладення колективного договору або договору про надання комунальних послуг з колективним споживачем інформувати управителя, уповноважений орган управління об'єднання співвласників багатоквартирного будинку, правління житлово-будівельного кооперативу, з якими укладено відповідний договір, про вихід з ладу, необхідність ремонту, зняття з абонентського обліку вузлів комерційного обліку, а також про настання терміну їх повірки;

{Частину другу статті 8 доповнено пунктом 13 згідно із Законом № 1060-IX від 03.12.2020}

14) направляти управителю або відповідним виконавцям протягом п'яти робочих днів отримані скарги споживачів щодо надання комунальних послуг, якщо вирішення таких скарг стосується обов'язків управителя або інших виконавців послуг.

{Частину другу статті 8 доповнено пунктом 14 згідно із Законом № 1060-IX від 03.12.2020}

3. Управитель багатоквартирного будинку має право:

1) вимагати від споживача дотримання вимог правил експлуатації жилих приміщень та прибудинкової території, санітарно-гігієнічних правил і правил пожежної безпеки, інших нормативно-правових актів у сфері комунальних послуг;

2) вимагати від споживача своєчасного проведення робіт з усунення виявлених неполадок, пов'язаних з експлуатацією спільного майна, що виникли з вини споживача, або відшкодування вартості таких робіт;

3) отримувати компенсацію за надані відповідно до закону окремим категоріям громадян пільги та нараховані субсидії з оплати житлових послуг;

4) отримувати інформацію від споживачів про зміну власника житла (іншого об'єкта нерухомого майна) та фактичної кількості осіб, які постійно проживають у житлі споживача, у випадках та порядку, передбачених договором;

5) за рішенням співвласників багатоквартирного будинку надавати в оренду, встановлювати сервітут щодо спільного майна багатоквартирного будинку;

6) доступу до приміщень, будинків і споруд для ліквідації аварій, усунення неполадок, що виникли у санітарно-технічному та інженерному обладнанні, його встановлення і заміни, проведення технічних і профілактичних оглядів у порядку, визначеному законодавством і договором про надання послуг з управління багатоквартирним будинком;

7) вести претензійно-позовну роботу у разі виникнення заборгованості за надані послуги в порядку і строки, встановлені законом та/або договором;

8) утворювати системи управління якістю та проводити їх сертифікацію відповідно до національних або міжнародних стандартів акредитованими органами із сертифікації;

9) у випадках та порядку, передбачених договором, припинити/призупинити надання послуг з управління у разі їх неоплати або оплати не в повному обсязі;

{Пункт 9 частини третьої статті 8 із змінами, внесеними згідно із Законом № 1060-IX від 03.12.2020}

10) за письмовою заявою співвласника багатоквартирного будинку діяти від його імені як представник такого співвласника у відносинах з виконавцями комунальних послуг. У такому разі застосовуються положення Цивільного кодексу України про доручення.

{Частину третю статті 8 доповнено пунктом 10 згідно із Законом № 1060-IX від 03.12.2020}

4. Управитель багатоквартирного будинку зобов'язаний:

1) забезпечувати належне утримання спільного майна багатоквартирного будинку та прибудинкової території відповідно до нормативних вимог і договору про надання послуг з управління багатоквартирним будинком, від власного імені укладати з підрядниками необхідні договори про виконання окремих робіт та послуг;

2) від імені співвласників багатоквартирного будинку вживати заходів для забезпечення захисту спільного майна багатоквартирного будинку від протиправних посягань та стягнення з осіб, винних у знищенні, пошкодженні або викраденні спільного майна, відшкодування завданих збитків;

3) вести і зберігати технічну та іншу встановлену законом та/або договором документацію багатоквартирного будинку;

4) інформувати співвласників багатоквартирного будинку про необхідність капітального ремонту (заміни) спільного майна багатоквартирного будинку;

5) у разі прийняття співвласниками багатоквартирного будинку відповідного рішення від імені, в інтересах та за рахунок співвласників укладати з виконавцями комунальних послуг договори про надання таких послуг, забезпечувати виконання умов договорів та контроль якості цих послуг;

6) укласти з виконавцем послуги з постачання електричної енергії договір про постачання електричної енергії для освітлення місць загального користування, живлення ліфтів та забезпечення функціонування іншого спільного майна багатоквартирного будинку, забезпечувати виконання умов цього договору та контроль якості цих послуг;

7) за рішенням співвласників багатоквартирного будинку та в межах виділених ними коштів організовувати виконання та виступати замовником робіт з капітального ремонту (заміни) спільного майна багатоквартирного будинку;

8) у разі прийняття відповідного рішення співвласниками багатоквартирного будинку приймати на банківський рахунок, відкритий для розрахунків за окремим багатоквартирним будинком для цієї мети, внески на проведення капітального ремонту спільного майна багатоквартирного будинку, орендну плату і плату за сервітути та забезпечувати проведення відповідних розрахунків, а також на запит будь-якого співвласника багатоквартирного будинку, який перебуває в його управлінні, надавати інформацію про рух коштів на відповідному рахунку;

9) вести окремий облік доходів і витрат за кожним багатоквартирним будинком, що перебуває в його управлінні, та забезпечувати співвласникам багатоквартирного будинку вільний доступ до такої інформації щодо їхнього будинку у порядку, визначеному договором;

10) щороку звітувати перед споживачами про виконання кошторису витрат та подавати кошторис витрат на поточний рік споживачам на погодження;

11) направляти протягом п'яти робочих днів відповідним виконавцям отримані скарги споживачів щодо надання комунальних послуг, якщо вирішення таких скарг стосується обов'язків виконавців послуг (робіт);

{Частину четверту статті 8 доповнено новим абзацом згідно із Законом № 1060-IX від 03.12.2020}

12) у разі прийняття співвласниками багатоквартирного будинку відповідного рішення від імені, в інтересах та за рахунок співвласників укладати з виконавцями комунальних послуг договори про надання таких послуг, здійснювати облік обсягу відповідних спожитих комунальних послуг та їх оплати, у тому числі стосовно кожного співвласника; здійснювати розподіл між співвласниками обсягу спожитої комунальної послуги відповідно до законодавства;

{Частину четверту статті 8 доповнено новим абзацом згідно із Законом № 1060-IX від 03.12.2020}

13) у разі прийняття співвласниками багатоквартирного будинку відповідного рішення від імені, в інтересах та за рахунок співвласників укладати з виконавцями комунальних послуг договори про надання таких послуг, відкривати поточний рахунок із спеціальним режимом використання за кожною комунальною послугою для проведення розрахунків згідно з колективним договором про надання комунальних послуг у загальному порядку, визначеному Національним банком України для відкриття поточних рахунків.

{Частину четверту статті 8 доповнено новим абзацом згідно із Законом № 1060-IX від 03.12.2020}

За згодою сторін договором про надання послуг з управління багатоквартирним будинком також може бути передбачено інші права та обов'язки управителя багатоквартирного будинку.

Розділ III

ОПЛАТА ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНИХ ПОСЛУГ

Стаття 9. Порядок оплати житлово-комунальних послуг

1. Споживач здійснює оплату за спожиті житлово-комунальні послуги щомісяця, якщо інший порядок та строки не визначені відповідним договором.

Споживач не звільняється від оплати житлово-комунальних послуг, отриманих ним до укладення відповідного договору.

2. За бажанням споживача оплата житлово-комунальних послуг може здійснюватися шляхом внесення авансових платежів згідно з умовами договору про надання відповідних житлово-комунальних послуг.

3. Дієздатні особи, які проживають та/або зареєстровані у житлі споживача, користуються нарівні зі споживачем усіма житлово-комунальними послугами та несуть солідарну відповідальність за зобов'язаннями з оплати житлово-комунальних послуг.

4. Структура плати виконавцю комунальної послуги визначається згідно з договором про надання відповідної комунальної послуги, укладеним за вимогами цього Закону.

Споживач щомісяця (або з іншою періодичністю, визначеною договором) вносить однією сумою плату виконавцю комунальної послуги (крім послуг з постачання та розподілу природного газу та електричної енергії), у тому числі якщо вона складається з окремих складових, передбачених відповідним договором, укладеним відповідно до цього Закону. При цьому виконавці комунальних послуг забезпечують деталізацію інформації щодо складових плати у рахунках споживачів.

{Статтю 9 доповнено частиною четвертою згідно із Законом № 1060-IX від 03.12.2020}

Стаття 10. Ціни (тарифи) на житлово-комунальні послуги

1. Ціни (тарифи) на житлово-комунальні послуги встановлюються за домовленістю сторін, крім випадків, коли відповідно до закону ціни (тарифи) є регульованими. У такому разі ціни (тарифи) встановлюються уповноваженими законом державними органами або органами місцевого самоврядування відповідно до закону.

2. Вартість послуг з управління багатоквартирним будинком визначається за домовленістю сторін, крім випадку обрання управителя органом місцевого самоврядування.

Якщо управитель визначений органом місцевого самоврядування на конкурсних засадах, ціна послуги з управління багатоквартирним будинком визначається на рівні ціни, запропонованої в конкурсній пропозиції переможцем конкурсу.

{Абзац другий частини другої статті 10 в редакції Закону № 1060-IX від 03.12.2020}

Така ціна протягом строку дії договору управління може змінюватися виключно за погодженням сторін з підстав та в порядку, визначених таким договором.

3. Ціна послуги з управління багатоквартирним будинком встановлюється договором про надання послуг з управління багатоквартирним будинком з розрахунку на один квадратний метр загальної площі житлового або нежитлового приміщення, якщо інше не визначено договором про надання послуг з управління багатоквартирним будинком, та включає:

1) витрати на утримання багатоквартирного будинку та прибудинкової території і поточний ремонт спільного майна багатоквартирного будинку відповідно до кошторису витрат на утримання багатоквартирного будинку та прибудинкової території, крім витрат на обслуговування внутрішньобудинкових систем, що використовуються для надання відповідної комунальної послуги, у разі укладення індивідуальних договорів про надання такої послуги, за умовами яких обслуговування таких систем здійснюється виконавцем;

2) винагороду управителю, яка визначається за згодою сторін.

Кошторис витрат на утримання багатоквартирного будинку та прибудинкової території є невід'ємною частиною договору про надання послуг з управління багатоквартирним будинком.

Кошторис витрат на утримання багатоквартирного будинку та прибудинкової території враховує обов'язковий перелік робіт (послуг), який затверджується центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері житлово-комунального господарства, а також періодичність виконання (надання) робіт (послуг) з утримання багатоквартирного будинку та прибудинкової території.

Управитель у порядку та з періодичністю, визначеними договором, та/або на вимогу споживача зобов'язаний інформувати споживача про фактичні витрати та виконані (надані) роботи (послуги) з утримання і ремонту спільного майна багатоквартирного будинку та його прибудинкової території.

{Абзац шостий частини третьої статті 10 в редакції Закону № 1060-IX від 03.12.2020}

На вимогу органу місцевого самоврядування надається інформація про кількісні та якісні показники наданих послуг з управління, їхню вартість, а також галузева звітність.

У разі якщо прибудинкова територія багатоквартирного будинку не оформлена у власність або користування співвласників багатоквартирного будинку, прибирання та інші послуги з обслуговування території навколо такого багатоквартирного будинку можуть бути включені до кошторису витрат на утримання багатоквартирного будинку та прибудинкової території (у тому числі при визначенні управителя на конкурсних засадах) виключно за згодою споживачів із визначенням на договірних засадах та погодженням з органом місцевого самоврядування меж та площі території, яку співвласники згодні утримувати.

{Частину третю статті 10 доповнено абзацом восьмим згідно із Законом № 1060-IX від 03.12.2020}

4. Інформування споживачів про намір зміни цін/тарифів на комунальні послуги з обґрунтуванням такої необхідності здійснюється виконавцями відповідних послуг в порядку, затвердженому центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері житлово-комунального господарства.

На вимогу органу місцевого самоврядування надається інформація про кількісні та якісні показники наданих комунальних послуг, їхню вартість, а також галузева звітність.

5. У разі прийняття уповноваженим органом рішення про зміну цін/тарифів на комунальні послуги виконавець у строк, що не перевищує 15 днів з дати введення їх у дію, повідомляє про це споживачам з посиланням на рішення відповідних органів.

Стаття 11. Застосування соціальних нормативів

1. При наданні житлово-комунальних послуг застосовуються державні соціальні нормативи у сфері житлово-комунального обслуговування, встановлені законодавством.

2. Гранична норма витрат на управління житлом громадян, які відповідно до законодавства мають пільги або користуються субсидією на оплату житлово-комунальних послуг, встановлюється Кабінетом Міністрів України.

Гранична норма витрат на оплату комунальних послуг для громадян, які відповідно до законодавства мають пільги або користуються субсидією на оплату житлово-комунальних послуг, встановлюється Кабінетом Міністрів України.

3. Передбачені законодавством пільги та субсидії на оплату житлово-комунальних послуг виплачуються споживачу в грошовій формі у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

{Частина третя статті 11 вводиться в дію з 1 січня 2019 року - див. пункт 1 розділу VI}

Розділ IV

ДОГОВОРИ ПРО НАДАННЯ ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНИХ ПОСЛУГ

Стаття 12. Договори про надання житлово-комунальних послуг

1. Надання житлово-комунальних послуг здійснюється виключно на договірних засадах.

2. Договори про надання житлово-комунальних послуг укладаються відповідно до типових або примірних договорів, затверджених Кабінетом Міністрів України або іншими уповноваженими законом державними органами відповідно до закону. Договори про надання комунальних послуг можуть затверджуватися окремо для різних моделей організації договірних відносин (індивідуальний договір, індивідуальний договір з обслуговуванням внутрішньобудинкових систем, колективний договір) та для різних категорій споживачів (індивідуальний споживач (співвласник багатоквартирного будинку, власник будівлі, у тому числі власник індивідуального садибного житлового будинку), колективний споживач).

{Частина друга статті 12 із змінами, внесеними згідно із Законом № 1060-IX від 03.12.2020}

3. Істотними умовами договору про надання житлово-комунальної послуги є:

- 1) перелік послуг;
- 2) вимоги до якості послуг;
- 3) права і обов'язки сторін;
- 4) відповідальність сторін за порушення договору;
- 5) ціна послуги;
- 6) порядок оплати послуги;
- 7) порядок і умови внесення змін до договору, в тому числі щодо ціни послуги;
- 8) строк дії договору, порядок і умови продовження його дії та розірвання.

4. Порядок та особливості укладання, зміни і припинення договорів про надання житлово-комунальних послуг визначаються статтями 13-15 цього Закону.

Стаття 13. Порядок укладання, зміни і припинення договорів про надання комунальних послуг

1. Договір про надання комунальної послуги укладається між виконавцем відповідної послуги та споживачем або особою, яка відповідно до договору або закону укладає такий договір в інтересах споживача, або з управителем багатоквартирного будинку з метою постачання електричної енергії для забезпечення функціонування спільного майна багатоквартирного будинку.

2. Виконавець комунальної послуги, який займає монопольне становище на ринку, за наявності у нього технічних можливостей надання комунальної послуги не вправі відмовити в укладенні відповідного договору споживачеві чи іншій особі, яка відповідно до договору або закону укладає такий договір в інтересах споживача, якщо інше не передбачено законом.

3. Договір про надання комунальних послуг укладається строком на один рік. Якщо за один місяць до закінчення зазначеного строку жодна із сторін не повідомить письмово другу сторону про відмову від договору, договір вважається продовженим на черговий однорічний строк.

4. З пропозицією про укладання договору про надання комунальних послуг або про внесення змін до нього (крім індивідуальних договорів, укладених відповідно до частини

п'ятої цієї статті) може звернутися будь-яка сторона, надавши письмово другій стороні проект відповідного договору (змін до нього), складений згідно з типовим договором.

{Абзац перший частини четвертої статті 13 в редакції Закону № 1060-IX від 03.12.2020}

Якщо протягом 30 днів після отримання проекту договору (змін до нього) виконавець комунальної послуги, який одержав проект договору (змін до договору) від споживача (іншої особи, яка відповідно до договору або закону укладає такий договір в інтересах споживача), не повідомив про свою відмову від укладання договору (внесення змін) та не надав своїх заперечень або протоколу розбіжностей до нього і при цьому не припинив надання комунальної послуги цьому споживачу (або в інший спосіб засвідчив свою волю до надання відповідної комунальної послуги споживачу), договір (зміни до нього) вважається укладеним у редакції, запропонованій споживачем (іншою особою, яка відповідно до договору або закону укладає такий договір в інтересах споживача), якщо інше не передбачено цим Законом.

Якщо споживач (інша особа, яка відповідно до договору або закону укладає такий договір в інтересах споживача), який отримав проект договору (змін до нього) від виконавця комунальної послуги, не повідомив протягом 30 днів про свою відмову від укладання договору (внесення змін) та не надав своїх заперечень або протоколу розбіжностей до нього, а вчинив дії, які засвідчують його волю до отримання (продовження отримання) відповідної комунальної послуги від цього виконавця (у тому числі здійснив оплату наданих послуг), договір (зміни до нього) вважається укладеним у редакції, запропонованій виконавцем комунальної послуги, якщо інше не передбачено цим Законом.

Необґрунтована відмова споживача (іншої особи, яка відповідно до договору або закону укладає договір в інтересах споживача) від укладання договору є підставою для припинення в односторонньому порядку виконавцем надання відповідної комунальної послуги такому споживачу.

Відмова будь-якої із сторін від укладання запропонованого другою стороною договору не позбавляє її права звернутися з повторною пропозицією про укладання договору в порядку, визначеному цією частиною.

5. У разі якщо співвласники багатоквартирного будинку не прийняли рішення про вибір моделі договірних відносин та не уклали з виконавцем комунальної послуги відповідний договір (крім послуг з постачання та розподілу природного газу і послуг з постачання та розподілу електричної енергії), з ними укладається індивідуальний договір про надання комунальної послуги, що є публічним договором приєднання.

Такі договори вважаються укладеними, якщо протягом 30 днів з дня опублікування тексту договору на офіційному веб-сайті органу місцевого самоврядування та/або на веб-сайті виконавця послуги співвласники багатоквартирного будинку не прийняли рішення про вибір моделі договірних відносин та не уклали відповідний договір з виконавцем комунальної послуги. При цьому розміщується повідомлення про місце опублікування тексту договору у загальнодоступних місцях на інформаційних стендах та/або рахунках на оплату послуг.

У разі укладення публічних договорів приєднання про надання комунальних послуг виконавці комунальних послуг розміщують вимоги до якості відповідних послуг згідно із законодавством та іншу необхідну інформацію для кожного багатоквартирного будинку окремо на офіційному веб-сайті органу місцевого самоврядування та/або на власному веб-сайті. При цьому розміщується повідомлення про місце опублікування таких вимог у загальнодоступних місцях на інформаційних стендах та/або рахунках на оплату послуг.

У разі прийняття співвласниками багатоквартирного будинку рішення про обрання моделі організації договірних відносин з виконавцем комунальної послуги (крім послуг з постачання та розподілу природного газу і послуг з постачання та розподілу електричної енергії) відповідно до частини першої статті 14 цього Закону та повідомлення виконавців комунальних послуг про прийняте рішення за два місяці до запланованої дати укладення договору:

такий виконавець зобов'язаний укласти договори про надання комунальних послуг відповідно до вимог цієї статті згідно з обраною співвласниками моделлю організації договірних відносин;

раніше укладений із таким виконавцем договір про надання комунальної послуги достроково припиняється з дати набрання чинності новим договором, укладеним із співвласниками, але припинення (втрата чинності) дії раніше укладеного договору не звільняє сторони від виконання зобов'язань за цим договором та від відповідальності за порушення його умов.

Якщо за 30 днів до закінчення строку дії договору співвласники багатоквартирного будинку не повідомили виконавця відповідної комунальної послуги (крім послуг з постачання та розподілу природного газу і послуг з постачання та розподілу електричної енергії) про прийняття рішення про вибір моделі організації договірних відносин, визначеної в частині першій статті 14 цього Закону, публічний індивідуальний договір про надання комунальної послуги, укладений з таким виконавцем, вважається продовженим на наступний однорічний строк.

Публічні договори приєднання про надання комунальних послуг з власниками індивідуальних (садибних) житлових будинків вважаються укладеними, якщо протягом 30 днів з дня опублікування тексту договору на офіційному веб-сайті органу місцевого самоврядування та/або на веб-сайті виконавця послуги такий власник не вчинив дій щодо відключення (відмови) від комунальної послуги. При цьому розміщується повідомлення про місце опублікування тексту договору у загальнодоступних місцях на інформаційних стендах та/або рахунках на оплату послуг.

Плата виконавцю комунальної послуги за індивідуальним договором про надання комунальної послуги, що є публічним договором приєднання, складається з:

плати за послугу, що розраховується виходячи з розміру затверджених цін/тарифів на відповідну комунальну послугу та обсягу спожитих комунальних послуг, визначеного відповідно до законодавства;

плати за абонентське обслуговування, яка не може перевищувати граничний розмір, визначений Кабінетом Міністрів України.

{Частина п'ята статті 13 в редакції Закону № 1060-IX від 03.12.2020}

Стаття 14. Особливості укладання, зміни і припинення договорів про надання комунальних послуг у багатоквартирному будинку

1. За рішенням співвласників багатоквартирного будинку, прийнятим відповідно до закону, з виконавцем відповідної комунальної послуги (крім послуг з постачання та розподілу природного газу і послуг з постачання та розподілу електричної енергії) укладається договір про надання комунальних послуг, а саме:

1) індивідуальний договір з обслуговуванням внутрішньобудинкових систем, що укладається кожним співвласником багатоквартирного будинку самостійно, за умови що співвласники прийняли рішення про вибір відповідної моделі організації договірних

відносин та дійшли згоди з виконавцем комунальної послуги щодо розміру плати за обслуговування внутрішньобудинкових систем багатоквартирного будинку;

2) колективний договір, що укладається від імені та за рахунок усіх співвласників багатоквартирного будинку управителем або іншою уповноваженою співвласниками особою;

3) договір про надання комунальних послуг з колективним споживачем, що укладається з об'єднанням співвласників багатоквартирного будинку або іншою юридичною особою, яка об'єднує всіх співвласників такого будинку та в їхніх інтересах укладає відповідний договір.

Співвласники багатоквартирного будинку (об'єднання співвласників багатоквартирного будинку) самостійно обирають одну з моделей організації договірних відносин, визначених цією частиною, за кожним видом комунальних послуг (крім послуг з постачання та розподілу природного газу і послуг з постачання та розподілу електричної енергії).

У межах одного багатоквартирного будинку дозволяється обрання різних моделей організації договірних відносин за різними видами комунальних послуг.

{Частина перша статті 14 в редакції Закону № 1060-IX від 03.12.2020}

2. Комунальні послуги з постачання та розподілу природного газу і з постачання та розподілу електричної енергії надаються виключно на підставі індивідуальних договорів.

Індивідуальний договір про надання послуг з постачання та розподілу природного газу, послуг з постачання та розподілу електричної енергії укладається між співвласником багатоквартирного будинку та виконавцем відповідної комунальної послуги.

Виконавець комунальної послуги за індивідуальним договором забезпечує відповідність кількісних та якісних характеристик послуги встановленим нормативам на межі внутрішньобудинкових систем багатоквартирного будинку та інженерно-технічних систем приміщення споживача.

Технічне обслуговування та поточний ремонт внутрішньобудинкових систем електропостачання та газопостачання здійснюються суб'єктом, визначеним співвласниками багатоквартирного будинку, за рахунок співвласників.

Плата виконавцям комунальних послуг з постачання та розподілу природного газу, виконавцям комунальної послуги з постачання та розподілу електричної енергії за індивідуальним договором складається з плати за послугу, що розраховується відповідно до засад формування та встановлення цін/тарифів на відповідну комунальну послугу, визначених законом.

{Частина друга статті 14 в редакції Закону № 1060-IX від 03.12.2020}

3. Індивідуальний договір з обслуговуванням внутрішньобудинкових систем укладається між співвласником багатоквартирного будинку та виконавцем відповідної комунальної послуги (крім послуг з постачання та розподілу природного газу і послуг з постачання та розподілу електричної енергії).

Виконавець комунальної послуги за таким договором забезпечує відповідність кількісних та якісних характеристик послуги встановленим нормативам на межі внутрішньобудинкових систем багатоквартирного будинку та інженерно-технічних систем приміщення споживача.

Обслуговування, поточний ремонт внутрішньобудинкових систем багатоквартирного будинку, що забезпечують надання відповідної комунальної послуги (крім послуг з

постачання та розподілу природного газу і послуг з постачання та розподілу електричної енергії), здійснюються виконавцем такої послуги на підставі відповідного договору із співвласниками.

Капітальний ремонт внутрішньобудинкових систем багатоквартирного будинку, що забезпечують надання відповідної комунальної послуги, здійснюється співвласниками чи залученими ними уповноваженими на виконання таких робіт суб'єктами господарювання за рахунок співвласників або за кошти з інших джерел, не заборонених законодавством.

У разі укладення індивідуального договору з обслуговуванням внутрішньобудинкових систем у багатоквартирному будинку, управління яким здійснює управитель, до договору про надання послуг з управління багатоквартирним будинком вносяться зміни в частині зменшення кошторису витрат на утримання багатоквартирного будинку та прибудинкової території на суму витрат на утримання, обслуговування та поточний ремонт внутрішньобудинкових систем багатоквартирного будинку, що забезпечують надання відповідної комунальної послуги.

Плата виконавцю комунальної послуги (крім послуг з постачання та розподілу природного газу і послуг з постачання та розподілу електричної енергії) за індивідуальним договором з обслуговуванням внутрішньобудинкових систем складається з:

плати за послугу, що розраховується виходячи з розміру затверджених цін/тарифів на відповідну комунальну послугу та обсягу спожитих комунальних послуг, визначеного відповідно до законодавства;

плати за абонентське обслуговування, яка не може перевищувати граничний розмір, визначений Кабінетом Міністрів України;

плати за технічне обслуговування та поточний ремонт внутрішньобудинкових систем багатоквартирного будинку, що забезпечують надання відповідної послуги, що визначається договором між виконавцем та співвласниками багатоквартирного будинку.

{Частина третя статті 14 в редакції Закону № 1060-IX від 03.12.2020}

4. Колективний договір про надання комунальної послуги укладається з виконавцем такої послуги особою, уповноваженою на це співвласниками, від імені та за рахунок усіх співвласників багатоквартирного будинку.

Такою уповноваженою особою може бути:

{Абзац третій частини четвертої статті 14 виключено на підставі Закону № 1060-IX від 03.12.2020}

управитель багатоквартирного будинку;

уповноважений орган управління об'єднання співвласників багатоквартирного будинку;

правління житлово-будівельного кооперативу.

{Абзац сьомий частини четвертої статті 14 виключено на підставі Закону № 1060-IX від 03.12.2020}

У разі укладення колективного договору до відносин між співвласниками багатоквартирного будинку та уповноваженою співвласниками особою застосовуються положення Цивільного кодексу України про доручення, якщо інше не встановлено домовленістю між ними.

Колективний договір про надання комунальних послуг підписується на умовах, визначених у рішенні співвласників (уповноваженого органу управління об'єднання

співвласників багатоквартирного будинку), та є обов'язковим для виконання всіма співвласниками.

Колективний договір про надання комунальних послуг може бути укладений з виконавцем відповідної комунальної послуги, за умови обладнання багатоквартирного будинку вузлом (вузлами) обліку, який забезпечує загальний облік споживання комунальної послуги у будинку.

Рішення співвласників (уповноваженого органу управління об'єднання співвласників багатоквартирного будинку) про укладання колективного договору про надання комунальних послуг, прийняте у встановленому законом порядку, обов'язково має визначати умови укладання та виконання такого договору.

{Абзац одинадцятий частини четвертої статті 14 із змінами, внесеними згідно із Законом № 1060-IX від 03.12.2020}

{Абзац дванадцятий частини четвертої статті 14 виключено на підставі Закону № 1060-IX від 03.12.2020}

{Абзац тринадцятий частини четвертої статті 14 виключено на підставі Закону № 1060-IX від 03.12.2020}

{Абзац чотирнадцятий частини четвертої статті 14 виключено на підставі Закону № 1060-IX від 03.12.2020}

{Абзац п'ятнадцятий частини четвертої статті 14 виключено на підставі Закону № 1060-IX від 03.12.2020}

{Абзац шістнадцятий частини четвертої статті 14 виключено на підставі Закону № 1060-IX від 03.12.2020}

Вартість комунальних послуг, що надаються виконавцем за колективним договором про надання комунальних послуг, складається із плати за послугу, що розраховується виходячи з розміру затверджених цін/тарифів на відповідну комунальну послугу та обсягу спожитих комунальних послуг, визначеного та розподіленого відповідно до законодавства.

У вартість комунальних послуг, що надаються виконавцем за колективним договором про надання комунальних послуг, не включаються плата за абонентське обслуговування та плата за обслуговування внутрішньобудинкових систем багатоквартирного будинку.

Технічне обслуговування, поточний та капітальний ремонт внутрішньобудинкових систем багатоквартирного будинку, що забезпечують надання відповідної комунальної послуги (крім послуг з постачання та розподілу природного газу та електричної енергії), здійснюються співвласниками чи залученими ними уповноваженими на виконання таких робіт особами за рахунок співвласників.

Обслуговування та заміна вузлів комерційного обліку здійснюються суб'єктами господарювання, уповноваженими на виконання таких робіт, залученими співвласниками та за рахунок співвласників. Порядок та умови здійснення обслуговування та заміни вузлів комерційного обліку визначаються у рішенні співвласників про укладення колективного договору про надання комунальних послуг.

{Частину четверту статті 14 доповнено новим абзацом згідно із Законом № 1060-IX від 03.12.2020}

Співвласники сплачують уповноваженій особі, яка від їхнього імені та за їхній рахунок уклала колективний договір про надання комунальної послуги, плату за організацію укладення та виконання такого договору, розмір якої визначається за погодженням сторін, якщо необхідність внесення такої плати визначена договором.

У разі укладення колективного договору про надання комунальної послуги виконавець забезпечує відповідність кількісних та якісних характеристик послуги встановленим нормативам на межі централізованих інженерно-технічних систем постачання послуги виконавця та внутрішньобудинкових систем багатоквартирного будинку.

За наявності заборгованості за спожиті комунальні послуги виконавець звертається з претензією (позовом) до відповідного співвласника, який, за інформацією, що надана уповноваженою особою на письмовий запит виконавця, не виконав належним чином зобов'язання з оплати комунальних послуг.

У разі якщо на письмовий запит виконавця уповноважена особа не надає такої інформації протягом 10 календарних днів з дня отримання запиту, виконавець має право звернутися з претензією (позовом) про сплату фактичної заборгованості до такої уповноваженої особи. Уповноважена особа, яка сплатила виконавцю суму заборгованості, має право зворотної вимоги (регресу) до співвласника, який належним чином не виконав зобов'язання з оплати спожитих комунальних послуг, у розмірі виплаченої суми боргу.

5. Уповноважена особа відкриває поточний рахунок із спеціальним режимом використання за кожною комунальною послугою для проведення розрахунків згідно з колективним договором про надання комунальних послуг у загальному порядку, визначеному Національним банком України для відкриття поточних рахунків.

Кошти, що перебувають на поточному рахунку із спеціальним режимом використання, є власністю співвласників багатоквартирного будинку.

Уповноважена особа зобов'язана використовувати кошти, що перебувають на такому рахунку, виключно для здійснення оплати комунальних послуг згідно з колективним договором про надання комунальних послуг. Використання зазначених коштів на будь-яку іншу ціль забороняється.

На кошти, що перебувають на поточному рахунку із спеціальним режимом використання, не може бути накладено арешт та звернено стягнення за виконавчими документами згідно із зобов'язаннями уповноваженої особи, не пов'язаними з укладенням та виконанням колективного договору про надання комунальних послуг, а також із зобов'язаннями співвласників, не пов'язаними з оплатою спожитих комунальних послуг, отриманих за таким договором.

Операції на поточних рахунках із спеціальним режимом використання не підлягають зупиненню.

6. У разі укладення договору про надання комунальної послуги об'єднанням співвласників багатоквартирного будинку як колективним споживачем такий договір укладається з виконавцем відповідної послуги об'єднанням співвласників багатоквартирного будинку від власного імені. Умови укладення та виконання такого договору, а також відносини між колективним споживачем та індивідуальними споживачами регулюються статутом такого об'єднання та рішеннями його уповноважених органів управління.

Такий договір може бути укладений з виконавцем відповідної комунальної послуги, за умови обладнання багатоквартирного будинку вузлом (вузлами) обліку, що забезпечує загальний облік споживання комунальної послуги у будинку. Обслуговування та заміна вузлів комерційного обліку здійснюються суб'єктами господарювання, уповноваженими на виконання таких робіт, залученими співвласниками та за рахунок співвласників.

{Частина шосту статті 14 доповнено абзацом згідно із Законом № 1060-IX від 03.12.2020}

7. До дати обрання співвласниками багатоквартирного будинку однієї з моделей організації договірних відносин, визначених частиною першою цієї статті, та/або досягнення згоди з виконавцем про розмір плати за обслуговування внутрішньобудинкових систем багатоквартирного будинку, що забезпечують надання відповідної комунальної послуги, між виконавцем відповідної комунальної послуги та кожним співвласником укладається публічний договір приєднання відповідно до вимог частини п'ятої статті 13 цього Закону з урахуванням таких особливостей:

{Абзац перший частини сьомої статті 14 в редакції Закону № 1060-IX від 03.12.2020}

1) виконавець забезпечує відповідність кількісних та якісних характеристик послуги встановленим нормативам на межі централізованих інженерно-технічних систем постачання послуги виконавця та внутрішньобудинкових систем багатоквартирного будинку;

2) до плати виконавцю комунальної послуги за індивідуальним договором не включається плата за обслуговування внутрішньобудинкових систем багатоквартирного будинку, що забезпечують постачання відповідної комунальної послуги;

3) технічне обслуговування, поточний та капітальний ремонт внутрішньобудинкових систем багатоквартирного будинку, що забезпечують постачання відповідної комунальної послуги, здійснюються співвласниками чи залученими ними уповноваженими на виконання таких робіт особами за рахунок співвласників.

8. Положення цієї статті можуть застосовуватися до відносин, що виникають при укладанні, зміні та припиненні договорів про надання комунальних послуг споживачам у двоквартирних будинках та в інших будівлях, приміщеннях в яких є самостійними об'єктами нерухомого майна, за рішенням власників (співвласників) таких будинків (будівель).

Стаття 15. Порядок укладання, зміни і припинення договорів про надання послуг з управління багатоквартирним будинком

1. Договір про надання послуг з управління багатоквартирним будинком (зміни до нього) від імені всіх співвласників багатоквартирного будинку укладається з визначеним відповідно до законодавства управителем співвласником (співвласниками), уповноваженим (уповноваженими) на це рішенням зборів співвласників. Такий договір підписується на умовах, затверджених зборами співвласників, та є обов'язковим для виконання всіма співвласниками.

У випадках, визначених законом, договір про надання послуг з управління багатоквартирним будинком укладається від імені співвласників багатоквартирного будинку уповноваженою особою органу місцевого самоврядування.

В одному багатоквартирному будинку договір про надання послуг з управління може укладатися одночасно не більш як з одним управителем.

Договір про надання послуг з управління багатоквартирним будинком укладається строком на один рік. Якщо за один місяць до закінчення зазначеного строку жодна із сторін не повідомить письмово другу сторону про відмову від договору, договір вважається продовженим на черговий однорічний строк.

2. Договір про надання послуг з управління багатоквартирним будинком, укладений від імені співвласників багатоквартирного будинку уповноваженою особою органу місцевого самоврядування, може бути достроково розірваний у випадках та порядку, визначених законом.

Розділ V

ПОРЯДОК НАДАННЯ ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНИХ ПОСЛУГ

Стаття 16. Загальні вимоги до надання житлово-комунальних послуг

1. Надання комунальних послуг та надання послуги з управління багатоквартирним будинком здійснюються безперервно, крім часу перерв на:

1) проведення ремонтних і профілактичних робіт згідно з будівельними нормами і правилами, правилами технічної експлуатації і користування, положеннями про проведення поточного і капітального ремонтів та іншими нормативно-правовими актами;

2) міжопалувальний період для мереж (систем) опалення (теплостачання) виходячи з кліматичних умов згідно з нормативно-правовими актами;

{Пункт 2 частини першої статті 16 в редакції Закону № 1060-IX від 03.12.2020}

3) ліквідацію наслідків аварії.

2. У разі застосування планової перерви в наданні комунальних послуг виконавець зобов'язаний повідомити споживача через засоби масової інформації або в інший спосіб, що гарантує доведення такої інформації до кожного споживача, про таку планову перерву не пізніш як за 10 робочих днів (крім перерви на ліквідацію наслідків аварії). У повідомленні необхідно зазначити причину та строк перерви в наданні відповідних послуг.

У разі застосування перерви в наданні комунальних послуг на ліквідацію наслідків аварії виконавець зобов'язаний повідомити споживача через засоби масової інформації або в інший спосіб, що гарантує доведення такої інформації до споживача, про таку перерву не пізніш як через три години з початку такої перерви. У повідомленні зазначаються причини та строк перерви в наданні відповідних комунальних послуг.

3. Якість комунальної послуги повинна відповідати вимогам, встановленим цим Законом, іншими актами законодавства та договором. Обов'язок забезпечення відповідності якості комунальної послуги встановленим вимогам покладається на виконавця такої послуги.

Обов'язок забезпечення відповідності якості послуги з управління встановленим вимогам та договору покладається на управителя багатоквартирного будинку.

Захист прав споживачів житлово-комунальних послуг здійснюється уповноваженим центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державного нагляду (контролю) за дотриманням законодавства про захист прав споживачів.

4. Обов'язок щодо забезпечення готовності до надання комунальних послуг внутрішньобудинкових систем, що знаходяться в житловому будинку (у тому числі багатоквартирному) і призначені для надання комунальних послуг, покладається на власника такого будинку (співвласників багатоквартирного будинку), якщо цей обов'язок не покладено ним (ними) на управителя чи іншу особу відповідно до закону або договору.

5. У разі настання перерв, визначених цією статтею, плата за відповідні житлово-комунальні послуги за час таких перерв не нараховується.

Стаття 17. Комерційний облік комунальних послуг

1. Комерційний облік комунальних послуг з постачання теплової енергії, гарячої води, централізованого водопостачання здійснюється вузлами обліку відповідних комунальних послуг, що забезпечують загальний облік їх споживання в будівлі, її частині (під'їзді), обладнаній окремим інженерним вводом, згідно з показаннями його (їх) засобів виміральної техніки.

Розподіл обсягів спожитих у будівлі послуг з постачання теплової енергії, гарячої та холодної води між споживачами здійснюється відповідно до законодавства.

Витрати, пов'язані з обслуговуванням та заміною вузлів комерційного обліку води та теплової енергії, відшкодовуються:

{Абзац третій частини першої статті 17 в редакції Закону № 1060-IX від 03.12.2020}

шляхом сплати споживачами комунальних послуг виконавцю комунальної послуги плати за абонентське обслуговування, яка не може перевищувати граничний розмір, визначений Кабінетом Міністрів України, - у разі укладення індивідуальних договорів або індивідуальних договорів з обслуговуванням внутрішньобудинкових систем;

{Абзац частини першої статті 17 в редакції Закону № 1060-IX від 03.12.2020}

за рахунок співвласників багатоквартирного будинку - у разі укладення колективного договору про надання комунальних послуг, договорів про надання комунальних послуг з колективним споживачем або у разі прийняття співвласниками відповідного рішення про обслуговування та заміну вузлів комерційного обліку.

{Абзац частини першої статті 17 в редакції Закону № 1060-IX від 03.12.2020}

Порядок та умови обслуговування та заміни вузла комерційного обліку визначаються правилами і типовими договорами про надання відповідних комунальних послуг.

{Абзац частини першої статті 17 в редакції Закону № 1060-IX від 03.12.2020}

2. Комерційний облік комунальних послуг з постачання та розподілу природного газу і з постачання та розподілу електричної енергії у багатоквартирному будинку здійснюється встановленими в житлових і нежитлових приміщеннях споживачів вузлами обліку, що забезпечують індивідуальний облік споживання відповідної комунальної послуги в квартирах (приміщеннях) багатоквартирного будинку.

3. Обсяг наданих споживачу послуг з централізованого водовідведення визначається на рівні обсягів спожитих ним послуг з централізованого водопостачання та постачання гарячої води, крім випадків, встановлених законодавством.

4. У разі відсутності або несправності вузлів обліку, зазначених у частинах першій та другій цієї статті, комерційний облік здійснюється в установленому законодавством порядку в місці вводу відповідних зовнішніх інженерних мереж у будівлю (її частину), а для послуг з постачання та розподілу природного газу і з постачання та розподілу електричної енергії - в місці вводу відповідних внутрішньобудинкових систем у житлове або нежитлове приміщення споживача.

Стаття 18. Послуги з управління багатоквартирним будинком

1. Управління багатоквартирним будинком управителем здійснюється на підставі договору про надання послуг з управління багатоквартирним будинком, що укладається згідно з типовим договором.

2. Управитель веде окремий облік доходів і витрат (облікову карту) щодо кожного багатоквартирного будинку, який перебуває в його управлінні, та забезпечує співвласникам багатоквартирного будинку вільний доступ до цієї інформації щодо їхнього будинку в порядку, передбаченому договором.

3. У разі якщо за дорученням співвласників управитель здійснює накопичення коштів на реконструкцію, реставрацію, проведення капітального ремонту, технічного переоснащення спільного майна у багатоквартирному будинку, надає в оренду, встановлює сервітут щодо спільного майна багатоквартирного будинку або якщо управитель уклав

договори з виконавцями комунальних послуг від імені та за рахунок співвласників (крім випадку укладення колективного договору про надання комунальних послуг), управитель зобов'язаний відкрити для приймання платежів та проведення розрахунків за кожним багатоквартирним будинком, що перебуває в його управлінні, окремий банківський рахунок та забезпечити співвласникам багатоквартирного будинку вільний доступ до інформації про рух коштів на відповідному рахунку.

Кошти такого рахунку є власністю співвласників багатоквартирного будинку та використовуються виключно за цільовим призначенням.

4. У разі якщо договором про надання послуг з управління передбачено обов'язок управителя укласти договір страхування своєї відповідальності за шкоду, заподіяну спільному майну, правам та законним інтересам співвласників багатоквартирного будинку внаслідок невиконання або неналежного виконання управителем своїх обов'язків, управитель протягом одного місяця після укладення договору про надання послуг з управління багатоквартирним будинком (або внесення змін до нього) зобов'язаний укласти такий договір страхування строком не менш як на строк дії договору про надання послуг з управління багатоквартирним будинком та своєчасно його продовжувати (укладати новий).

5. Управитель - юридична особа зобов'язаний мати у штаті щонайменше одного найманого працівника, який пройшов професійну атестацію на відповідність кваліфікаційним вимогам професії "менеджер (управитель) житлового будинку (групи будинків)".

{Абзац перший частини п'ятої статті 18 вводиться в дію з 1 січня 2019 року - див. пункт 1 розділу VI}

Управитель - фізична особа - підприємець зобов'язаний самостійно пройти професійну атестацію або мати у штаті за трудовим договором щонайменше одного найманого працівника, який пройшов професійну атестацію на відповідність кваліфікаційним вимогам професії "менеджер (управитель) житлового будинку (групи будинків)".

{Абзац другий частини п'ятої статті 18 вводиться в дію з 1 січня 2019 року - див. пункт 1 розділу VI}

Порядок здійснення професійної атестації управителів за професією "менеджер (управитель) житлового будинку (групи будинків)" та перелік критеріїв, яким повинні відповідати підприємства, установи, організації, що здійснюють таку професійну атестацію, встановлюються Кабінетом Міністрів України.

6. Доходи від використання спільного майна багатоквартирного будинку та встановлення сервітутів спрямовуються на капітальний ремонт (заміну) спільного майна багатоквартирного будинку, якщо інше не встановлено договором на надання послуг з управління багатоквартирним будинком або рішенням співвласників багатоквартирного будинку чи об'єднання співвласників багатоквартирного будинку.

7. У разі невиконання управителем вимог цього Закону та договору співвласники багатоквартирного будинку або об'єднання співвласників багатоквартирного будинку мають право вимагати дострокового припинення договору про надання послуг з управління багатоквартирним будинком.

8. У разі припинення дії договору про надання послуг з управління багатоквартирним будинком управитель багатоквартирного будинку зобов'язаний не пізніше дня, що настає за днем припинення дії договору, передати новому управителю багатоквартирного будинку чи особі, уповноваженій співвласниками або об'єднанням співвласників багатоквартирного будинку:

1) наявну технічну документацію на такий будинок за переліком, визначеним центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері житлово-комунального господарства;

2) інформацію про виконані роботи з технічного обслуговування і ремонту конструктивних елементів багатоквартирного будинку та інженерних систем за строк дії договору, але не більше трьох останніх років;

3) інформацію про виникнення аварійних ситуацій і технічних несправностей у розрізі конструктивних елементів та інженерних систем за строк дії договору, але не більше трьох останніх років;

4) дані бухгалтерського обліку доходів та витрат на утримання багатоквартирного будинку за строк дії договору, але не більше трьох останніх років;

5) інше майно, передане управителю багатоквартирного будинку за рішенням співвласників.

У разі припинення дії договору про надання послуг з управління багатоквартирним будинком залишок коштів, що обліковуються на день припинення договору управління на окремих банківських рахунках, відкритих управителем згідно з частиною третьою цієї статті, а також на поточному рахунку із спеціальним режимом використання, відкритому згідно з частиною п'ятою статті 14 цього Закону, повертається кожному із співвласників, які вносили відповідну плату, якщо інше не передбачено договором або рішенням співвласників. У частині залишків коштів, що утворилися за рахунок доходів від використання спільного майна багатоквартирного будинку, кошти повертаються пропорційно до частки співвласника багатоквартирного будинку.

Стаття 19. Послуга з постачання та розподілу природного газу

1. Одиниця виміру обсягу спожитого споживачем природного газу визначається правилами постачання природного газу, що затверджуються уповноваженим законом органом.

2. Постачання та розподіл природного газу мають забезпечуватися безперервно, з гарантованим рівнем безпеки та якості.

Параметри якості природного газу та величини його тиску повинні відповідати нормативним документам у сфері стандартизації.

Величина тиску газу не може бути меншою за мінімально допустиме значення, визначене нормативними та технічними документами на газові прилади і пристрої.

3. Для забезпечення безпеки газопостачання та готовності внутрішньобудинкових систем газопостачання дво- або багатоквартирного будинку до надання послуг з розподілу та постачання природного газу співвласники такого будинку або за їхнім рішенням - управитель багатоквартирного будинку, об'єднання співвласників багатоквартирного будинку, інша уповноважена співвласниками особа мають укласти договір на технічне обслуговування внутрішньобудинкових систем газопостачання багатоквартирного будинку з оператором газорозподільної системи або іншим суб'єктом господарювання, який має право на виконання таких робіт.

Технічне обслуговування внутрішньобудинкових систем газопостачання у багатоквартирних будинках здійснюється за рахунок співвласників такого багатоквартирного будинку.

У разі укладення такого договору за технічне обслуговування та безпечну експлуатацію внутрішньобудинкових систем газопостачання багатоквартирного будинку

несе відповідальність оператор газорозподільної системи або інший суб'єкт господарювання, з яким укладено договір.

Порядок технічного обслуговування внутрішньобудинкових систем газопостачання у багатоквартирному будинку та види робіт, які є обов'язковими під час технічного обслуговування, визначаються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику в нафтогазовому комплексі.

У разі укладення договору на технічне обслуговування внутрішньобудинкових систем газопостачання багатоквартирного будинку з іншим суб'єктом господарювання, ніж оператор газорозподільної системи, сторони визначають істотні умови договору на підставі вільного волевиявлення з урахуванням вимог Господарського та Цивільного кодексів України. При цьому управитель багатоквартирного будинку, об'єднання співвласників багатоквартирного будинку або інша уповноважена співвласниками особа повідомляють про це оператора газорозподільної системи протягом 15 днів з дати укладення такого договору.

У разі укладення договору на технічне обслуговування внутрішньобудинкових систем газопостачання багатоквартирного будинку з оператором газорозподільної системи такий договір укладається за формою типового договору, затвердженого Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, та є публічним. Оператор газорозподільної системи не має права вимагати укладання договору на технічне обслуговування внутрішньобудинкових систем газопостачання багатоквартирного будинку на інших умовах, що не відповідають умовам типового договору, затвердженого Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг.

За зверненням об'єднання співвласників багатоквартирного будинку, управителя або іншої уповноваженої співвласниками особи оператор газорозподільної системи, що надає в цьому будинку послугу з розподілу природного газу, не має права відмовити в укладенні договору на технічне обслуговування внутрішньобудинкових систем газопостачання багатоквартирного будинку.

У разі якщо об'єднання співвласників багатоквартирного будинку, управитель або інша уповноважена співвласниками особа не звернулися до оператора газорозподільної системи із заявою про укладення договору на технічне обслуговування внутрішньобудинкових систем газопостачання багатоквартирного будинку та не направили йому повідомлення про укладення такого договору з іншим суб'єктом господарювання, який має право на виконання таких робіт, вважається, що співвласники багатоквартирного будинку приєдналися до договору на технічне обслуговування внутрішньобудинкових систем газопостачання багатоквартирного будинку з оператором газорозподільної системи, на території ліцензійної діяльності якого розташований відповідний будинок.

У такому разі оператор газорозподільної системи розподіляє кошторисну вартість технічного обслуговування між співвласниками багатоквартирного будинку пропорційно до кількості укладених договорів із споживачами послуг з розподілу природного газу у такому будинку та надає індивідуальні квитанції споживачам у цьому будинку для оплати послуг з технічного обслуговування.

Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, щороку встановлює для операторів газорозподільних систем граничні рівні вартості виконання видів робіт та послуг з технічного обслуговування внутрішньобудинкових систем газопостачання у багатоквартирних будинках.

Оператор газорозподільних систем у місячний строк з дати затвердження Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, типового договору на технічне обслуговування внутрішньобудинкових систем газопостачання у багатоквартирних будинках та граничних рівнів вартості виконання видів робіт та послуг з технічного обслуговування зобов'язаний розмістити на своєму офіційному веб-сайті публічний договір на технічне обслуговування внутрішньобудинкових систем газопостачання багатоквартирного будинку та інформацію про кошторисну вартість технічного обслуговування внутрішньобудинкових систем газопостачання кожного багатоквартирного будинку, розташованого на території його ліцензійної діяльності. При цьому інформація про кошторисну вартість подається у двох формах:

оплата вартості технічного обслуговування внутрішньобудинкових систем газопостачання єдиним платежем управителем або іншою особою, уповноваженою на це співвласниками, від імені усіх співвласників багатоквартирного будинку та за їхній рахунок;

оплата вартості технічного обслуговування внутрішньобудинкових систем газопостачання окремими платежами кожним співвласником багатоквартирного будинку за індивідуальними квитанціями.

Договір на технічне обслуговування внутрішньобудинкових систем газопостачання багатоквартирного будинку, укладений з оператором газорозподільної системи, заборгованість за яким перевищує кошторисну вартість технічного обслуговування за шість місяців, може бути припинений в односторонньому порядку оператором газорозподільної системи.

Представник оператора газорозподільної системи або іншого суб'єкта господарювання, з яким укладено договір на технічне обслуговування внутрішньобудинкових систем газопостачання багатоквартирного будинку має право доступу до приміщень будинку для здійснення технічного обслуговування внутрішньобудинкових систем газопостачання такого будинку. Власник (співвласник) зобов'язаний надати представнику оператора газорозподільної системи доступ до приміщень будинку для здійснення технічного обслуговування внутрішньобудинкових систем газопостачання такого будинку.

Законодавством встановлюється порядок надання такого доступу та відповідальність власника (співвласників) багатоквартирного будинку за його ненадання.

Доступ до житла для здійснення технічного обслуговування внутрішньобудинкових систем газопостачання здійснюється з урахуванням особливостей, встановлених цим Законом.

Поточний і капітальний ремонт внутрішньобудинкових систем газопостачання у багатоквартирних будинках здійснюється за рахунок співвласників багатоквартирного будинку відповідно до кошторису, наданого оператором газорозподільної системи або іншим суб'єктом господарювання, який має право на виконання таких робіт, та затвердженого співвласниками багатоквартирного будинку.

{Частина третя статті 19 в редакції Закону № 1060-IX від 03.12.2020}

4. Управитель, об'єднання співвласників багатоквартирного будинку або уповноважена співвласниками особа може звернутися до оператора газорозподільної системи із запитом про отримання копії технічної документації на внутрішньобудинкову систему газопостачання у багатоквартирному будинку. У разі отримання письмового запиту про надання копії технічної документації на внутрішньобудинкову систему

газопостачання оператор газорозподільної системи надає (за наявності) таку копію протягом 30 днів з дати отримання запиту (за умови відшкодування витрат на копіювання та друк відповідно до Закону України "Про доступ до публічної інформації").

{Частина четверта статті 19 в редакції Закону № 1060-IX від 03.12.2020}

5. Локалізація і ліквідація аварійних ситуацій здійснюються оператором газорозподільної системи.

{Частина п'ята статті 19 в редакції Закону № 1060-IX від 03.12.2020}

Стаття 20. Послуга з постачання та розподілу електричної енергії

1. Одиниця виміру обсягу спожитої споживачем електричної енергії визначається правилами роздрібного ринку, що затверджуються уповноваженим законом органом.

2. Виконавець послуги з постачання та розподілу електричної енергії зобов'язаний постачати споживачеві електричну енергію відповідно до умов укладеного договору про постачання з дотриманням встановлених показників якості послуг.

Параметри якості електричної енергії повинні відповідати нормативним документам у сфері стандартизації.

3. Для забезпечення безперервності та безпеки електропостачання енергопостачальник або інший суб'єкт господарювання, який має дозвіл на проведення таких робіт, здійснює технічне обслуговування внутрішньобудинкових систем електропостачання в житлових будинках. Види робіт, які входять до технічного обслуговування внутрішньобудинкових систем електропостачання в житлових будинках, встановлюються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері електроенергетики.

Представники електророзподільного підприємства або іншого суб'єкта господарювання, який має дозвіл на проведення таких робіт, мають право доступу до житла, іншого об'єкта нерухомого майна для здійснення технічного обслуговування внутрішньобудинкових систем електропостачання в такому будинку.

Представники енергопостачальника або іншого суб'єкта господарювання, який має дозвіл на проведення таких робіт, мають право доступу до приміщень, де розташовані внутрішньобудинкові системи електропостачання для здійснення технічного обслуговування таких систем.

Ремонт внутрішньобудинкових систем електропостачання в житлових будинках (крім робіт, які входять до технічного обслуговування внутрішньобудинкових систем електропостачання в житлових будинках) здійснюється за рахунок власників (співвласників) такого житлового, у тому числі багатоквартирного, будинку відповідно до кошторису, поданого енергопостачальником або іншим суб'єктом господарювання, який має дозвіл на проведення таких робіт, та затвердженого власником (співвласниками) будинку в установленому законом порядку.

4. Обов'язки енергопостачальників або інших суб'єктів, визначених законом щодо постачання та розподілу електричної енергії, встановлюються законом, що регулює відносини у сфері постачання та розподілу електричної енергії.

5. Послуга з постачання електричної енергії надається згідно з умовами договору та вимогами правил, затверджених Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг.

Стаття 21. Послуга з постачання теплової енергії

1. Одиниця виміру обсягу спожитої споживачем теплової енергії визначається правилами надання відповідної комунальної послуги, що затверджуються уповноваженим законом органом.

2. Виконавець послуги з постачання теплової енергії повинен забезпечити постачання теплоносія безперервно, з гарантованим рівнем безпеки, обсягу, температури та величини тиску.

Параметри якості теплової енергії повинні відповідати нормативним документам у сфері стандартизації.

3. Постачання теплової енергії для потреб опалення здійснюється в опалювальний період.

{Абзац перший частини третьої статті 21 із змінами, внесеними згідно із Законом № 1060-IX від 03.12.2020}

Порядок визначення дати початку і закінчення опалювального періоду визначається законодавством.

4. Постачання теплової енергії на індивідуальні теплові пункти споживачів для потреб опалення та приготування гарячої води здійснюється безперервно, з урахуванням перерв, визначених статтею 16 цього Закону.

5. Ціною послуги з постачання теплової енергії є тариф на теплову енергію для споживача, який визначається як сума тарифів на виробництво, транспортування та постачання теплової енергії.

Органи, уповноважені законом встановлювати порядки (методики) формування тарифів на транспортування, постачання теплової енергії, визначають особливості врахування в тарифах на теплову енергію для споживача витрат на утримання та обслуговування теплових пунктів (індивідуальних та центральних) з метою недопущення подвійної компенсації споживачами таких витрат.

{Частина п'ята статті 21 в редакції Закону № 1060-IX від 03.12.2020}

6. Тарифи на комунальну послугу з постачання теплової енергії, що виробляється суб'єктом господарювання за допомогою систем автономного теплопостачання, визначаються та встановлюються органом, що регулює діяльність такого суб'єкта господарювання, окремо для кожного багатоквартирного будинку, обладнаного такою системою автономного теплопостачання, як сума тарифів на виробництво та постачання теплової енергії.

{Статтю 21 доповнено новою частиною згідно із Законом № 1060-IX від 03.12.2020}

7. Послуга з постачання теплової енергії надається згідно з умовами договору, що укладається з урахуванням особливостей, визначених цим Законом, та вимогами правил надання послуг з постачання теплової енергії, що затверджуються Кабінетом Міністрів України, якщо інше не передбачено законом.

Стаття 22. Послуга з постачання гарячої води

1. Одиниця виміру обсягу спожитої споживачем гарячої води визначається правилами надання відповідної комунальної послуги, що затверджуються уповноваженим законом органом.

2. Виконавець послуги з постачання гарячої води повинен забезпечити її постачання безперервно, з гарантованим рівнем безпеки, температури та величини тиску.

3. Параметри якості гарячої води повинні відповідати встановленим законодавством вимогам.

4. Послуга з постачання гарячої води надається згідно з умовами договору, що укладається з урахуванням особливостей, визначених цим Законом, та вимогами правил надання послуг з постачання гарячої води, що затверджуються Кабінетом Міністрів України, якщо інше не передбачено законом.

5. Тарифи на комунальну послугу з постачання гарячої води, що виробляється суб'єктом господарювання за допомогою систем автономного теплопостачання, визначаються та встановлюються органом, що регулює діяльність такого суб'єкта господарювання, окремо для кожного багатоквартирного будинку з урахуванням собівартості надання такої послуги, а також рентабельності суб'єкта господарювання, що провадить таку діяльність.

{Частина п'ята статті 22 в редакції Закону № 1060-IX від 03.12.2020}

Стаття 23. Послуга з централізованого водопостачання

1. Одиниця виміру обсягу спожитої споживачем послуги з централізованого водопостачання визначається правилами надання відповідної комунальної послуги, що затверджуються уповноваженим законом органом.

2. Виконавець послуги з централізованого водопостачання повинен забезпечити її постачання безперервно, з гарантованим рівнем безпеки та величини тиску.

3. Параметри якості води повинні відповідати встановленим законодавством вимогам.

4. Послуга з централізованого водопостачання надається згідно з умовами договору, що укладається з урахуванням особливостей, визначених цим Законом, та вимогами правил надання послуг з централізованого водопостачання, що затверджуються Кабінетом Міністрів України, якщо інше не передбачено законом.

Стаття 24. Послуга з централізованого водовідведення

1. Одиниця виміру обсягу спожитої споживачем послуги з централізованого водовідведення визначається правилами надання відповідної комунальної послуги, що затверджуються уповноваженим законом органом.

2. Критерієм якості послуги з централізованого водовідведення є безперешкодне приймання стічних вод у мережі виконавця з мереж споживача, за умови справності мереж споживача.

3. Послуга з централізованого водовідведення надається згідно з умовами договору, що укладається з урахуванням особливостей, визначених цим Законом, та вимогами правил надання послуг з централізованого водовідведення, що затверджуються Кабінетом Міністрів України, якщо інше не передбачено законом.

4. Виконавець послуги з постачання гарячої води зобов'язаний щомісяця надавати дані про загальний обсяг спожитої у будівлі гарячої води виконавцю послуг з централізованого водовідведення для нарахування плати за водовідведення гарячої води.

{Статтю 24 доповнено частиною четвертою згідно із Законом № 1060-IX від 03.12.2020}

Стаття 25. Послуга з поводження з побутовими відходами

1. Споживачі зобов'язані укласти договір про поводження з побутовими відходами з особою, визначеною у встановленому законодавством порядку.

Якщо інше не визначено законом, об'єднання співвласників багатоквартирного будинку, управитель багатоквартирного будинку або інша уповноважена особа, яка укладає колективний договір про надання комунальних послуг, згідно з правилами благоустрою території населеного пункту, розробленими з урахуванням схеми санітарного очищення населеного пункту та затвердженими органом місцевого самоврядування, має право на вибір серед визначених у встановленому законодавством порядку виконавців послуг з поводження з побутовими відходами.

2. Одиницею виміру обсягу наданих послуг з поводження з побутовими відходами є кілограм, тонна, кубічний метр або інша одиниця, визначена правилами надання відповідної комунальної послуги, що затверджуються уповноваженим законом органом.

Одиниця виміру обсягу наданих послуг з поводження з побутовими відходами встановлюється органом місцевого самоврядування.

3. Критерієм якості послуг з вивезення побутових відходів є дотримання графіка вивезення побутових відходів, дотримання правил надання послуг з поводження з побутовими відходами, дотримання вимог законодавства щодо надання послуг з вивезення побутових відходів.

4. Послуга з поводження з побутовими відходами надається згідно з умовами договору, що укладається з урахуванням особливостей, визначених цим Законом, та вимогами правил надання послуг з поводження з побутовими відходами, що затверджуються Кабінетом Міністрів України.

5. У разі запровадження роздільного збирання побутових відходів при встановленні цін/тарифів на послугу з поводження з побутовими відходами не враховується вартість операцій з поводження з роздільно зібраними (відсортованими) корисними компонентами цих відходів.

Стаття 26. Відповідальність за неналежне виконання договору

1. *{Дію частини першої статті 26 зупинено до 1 липня 2020 року згідно із Законом № 533-IX від 17.03.2020}* У разі несвоєчасного здійснення платежів за житлово-комунальні послуги споживач зобов'язаний сплатити пеню в розмірі, встановленому в договорі, але не вище 0,01 відсотка суми боргу за кожен день прострочення. Загальний розмір сплаченої пені не може перевищувати 100 відсотків загальної суми боргу.

Нарахування пені починається з першого робочого дня, наступного за останнім днем граничного строку внесення плати за житлово-комунальні послуги.

Пеня не нараховується за умови наявності заборгованості держави за надані населенню пільги та житлові субсидії та/або наявності у споживача заборгованості з оплати праці, підтвердженої належним чином.

2. Виконавець комунальної послуги або управитель багатоквартирного будинку зобов'язаний самостійно здійснити перерахунок вартості комунальної послуги або послуги з управління багатоквартирним будинком за весь період їх ненадання, надання не в повному обсязі або невідповідної якості, а також сплатити споживачу неустойку (штраф, пеню) у порядку та розмірі, визначених законодавством або договором.

3. Виконавець комунальної послуги не несе відповідальності за її ненадання, надання не в повному обсязі або невідповідної якості, якщо доведе, що в точці обліку такої послуги (в разі укладення індивідуального договору - на межі внутрішньобудинкових систем багатоквартирного будинку та інженерно-технічних систем приміщення споживача) її якість відповідала вимогам, встановленим цим Законом, іншими актами законодавства і договором.

4. Виконавець комунальної послуги (крім послуг з постачання та розподілу електричної енергії та природного газу) має право обмежити (припинити) надання відповідної комунальної послуги її споживачу незалежно від обраної моделі організації договірних відносин у разі непогашення в повному обсязі заборгованості за спожиті комунальні послуги протягом 30 днів з дня отримання споживачем попередження від виконавця. Таке попередження надсилається споживачу не раніше наступного робочого дня після спливу граничного строку оплати комунальної послуги, визначеного законодавством та/або договором про надання відповідної комунальної послуги.

Обмеження (припинення) надання відповідної комунальної послуги здійснюється виконавцем у присутності представника особи, яка здійснює технічне обслуговування внутрішньобудинкових систем багатоквартирного будинку, що забезпечують надання відповідної комунальної послуги, а також управителя або посадової особи чи працівника об'єднання співвласників багатоквартирного будинку, якщо управління багатоквартирним будинком здійснюється відповідно управителем або об'єднанням співвласників багатоквартирного будинку. Неприбуття зазначених осіб, які заздалегідь були попереджені виконавцем про день та час здійснення обмеження (припинення) надання комунальної послуги, не є перешкодою для здійснення виконавцем обмеження (припинення) надання комунальної послуги споживачу.

Співвласники, управитель чи об'єднання співвласників багатоквартирного будинку, які здійснюють управління багатоквартирним будинком, а також особа, яка здійснює технічне обслуговування внутрішньобудинкових систем багатоквартирного будинку, що забезпечують надання відповідної комунальної послуги, зобов'язані забезпечити доступ виконавця до таких систем для реалізації права на обмеження (припинення) надання відповідної комунальної послуги споживачу. Такий доступ надається виключно в межах, необхідних для здійснення обмеження (припинення) надання відповідної комунальної послуги конкретному споживачу.

Постачання комунальної послуги відновлюється в повному обсязі протягом наступного дня з дати повного погашення заборгованості за фактично спожиті послуги чи з дати укладення угоди про реструктуризацію заборгованості.

Обмеження (припинення) надання комунальних послуг з постачання та розподілу електричної енергії та природного газу здійснюється відповідно до законів, що регулюють сфери електричної енергії та природного газу.

Стаття 27. Порядок оформлення претензій споживачів

1. У разі ненадання, надання не в повному обсязі або неналежної якості комунальних послуг споживач має право викликати виконавця комунальних послуг (його представника) для перевірки кількості та/або якості наданих послуг.

2. У разі ненадання, надання неналежної якості послуги з управління багатоквартирним будинком споживач має право викликати управителя для перевірки якості наданих послуг.

3. Порядок перевірки якості надання комунальних послуг та якості послуги з управління багатоквартирним будинком встановлюється Кабінетом Міністрів України, якщо інше не передбачено законом.

4. За результатами перевірки якості надання комунальних послуг або якості послуг з управління багатоквартирним будинком складається акт-претензія, який підписується споживачем та виконавцем комунальної послуги або управителем (щодо послуги з управління багатоквартирним будинком).

5. Виконавець комунальної послуги або управитель (щодо послуги з управління багатоквартирним будинком) зобов'язаний прибути на виклик споживача у строки,

визначені в договорі про надання послуги, але не пізніше ніж протягом однієї доби з моменту отримання повідомлення споживача.

Акт-претензія складається виконавцем комунальної послуги або управителем (щодо послуги з управління багатоквартирним будинком) та споживачем і повинен містити інформацію про те, в чому полягало ненадання, надання не в повному обсязі або неналежної якості комунальної послуги або послуги з управління багатоквартирним будинком, дату (строк) її ненадання, надання не в повному обсязі або неналежної якості, а також іншу інформацію, що характеризує ненадання послуг, надання їх не в повному обсязі або неналежної якості.

У разі проведення перевірки якості наданих послуг з централізованого водопостачання, постачання гарячої води або постачання природного газу споживач має право здійснити забір проб. Інформація про забір проб включається до акта-претензії.

{Абзац третій частини п'ятої статті 27 в редакції Закону № 1060-IX від 03.12.2020}

Порядок здійснення забору проб та проведення їх дослідження щодо послуг з централізованого водопостачання, постачання гарячої води та послуг з постачання природного газу затверджується Кабінетом Міністрів України.

{Абзац четвертий частини п'ятої статті 27 в редакції Закону № 1060-IX від 03.12.2020}

У разі встановлення за результатами дослідження відібраних проб факту постачання послуг неналежної якості витрати споживача на оплату проведених досліджень проб підлягають компенсації за рахунок виконавця відповідної послуги.

6. У разі неприбуття виконавця комунальної послуги або управителя (щодо послуги з управління багатоквартирним будинком) в установлений строк або необґрунтованої відмови підписати акт-претензію такий акт підписується споживачем, а також не менш як двома споживачами відповідної послуги, які проживають (розташовані) в сусідніх будівлях (у приміщеннях - якщо послуга надається у багатоквартирному будинку), і надсилається виконавцю комунальної послуги або управителю (щодо послуги з управління багатоквартирним будинком) рекомендованим листом.

7. Виконавець комунальної послуги або управитель (щодо послуги з управління багатоквартирним будинком) протягом п'яти робочих днів вирішує питання щодо задоволення вимог, викладених в акті-претензії, або видає (надсилає) споживачу обґрунтовану письмову відмову в задоволенні його претензії. У разі ненадання виконавцем (управителем) відповіді в установлений строк претензії споживача вважаються визнаними таким виконавцем (управителем).

Стаття 28. Особливості оформлення претензій споживачів у багатоквартирному будинку

1. Оформлення претензій споживачів у багатоквартирному будинку здійснюється в порядку, передбаченому статтею 27 цього Закону, з урахуванням особливостей, передбачених цією статтею.

2. У разі ненадання, надання не в повному обсязі або неналежної якості комунальних послуг, що надаються у багатоквартирному будинку на підставі індивідуальних договорів, виклик виконавця для перевірки кількості та якості наданих комунальних послуг, підписання акта-претензії, відібрання проб здійснюються співвласником - стороною договору або його представником.

На вимогу співвласника - сторони договору в перевірці кількості та якості наданих комунальних послуг беруть участь представник об'єднання співвласників

багатоквартирного будинку або управитель, якщо управління багатоквартирним будинком здійснює відповідно об'єднання співвласників багатоквартирного будинку або управитель, які в такому разі також підписують акт-претензію.

У разі неприбуття представника об'єднання співвласників багатоквартирного будинку або управителя на вимогу співвласника для участі в перевірці кількості та якості наданих комунальних послуг в установлений строк або необґрунтованої відмови підписати акт-претензію така відмова не є перешкодою для проведення перевірки кількості та якості наданих комунальних послуг та/або підписання акта-претензії. Інформація про відмову зазначається в акті-претензії.

За письмовою заявою співвласника управитель має право діяти від імені та в інтересах співвласника як його представник у відносинах з виконавцями комунальних послуг. У такому разі застосовуються положення Цивільного кодексу України про доручення.

{Частина другу статті 28 доповнено абзацом четвертим згідно із Законом № 1060-ІХ від 03.12.2020}

3. У разі ненадання, надання не в повному обсязі або неналежної якості комунальних послуг, які надаються у багатоквартирному будинку на підставі договору, укладеного між виконавцем таких послуг та об'єднанням співвласників багатоквартирного будинку як колективним споживачем, виклик виконавця для перевірки кількості та якості наданих послуг, підписання акта-претензії, відібрання проб здійснюється представником об'єднання співвласників багатоквартирного будинку. Співвласники беруть участь у перевірці за бажанням.

На вимогу об'єднання співвласників багатоквартирного будинку - сторони договору в перевірці кількості та якості наданих комунальних послуг бере участь управитель, який у такому разі також підписує акт-претензію.

У разі неприбуття управителя на вимогу об'єднання співвласників багатоквартирного будинку для участі в перевірці кількості та якості наданих комунальних послуг в установлений строк або необґрунтованої відмови підписати акт-претензію така відмова не є перешкодою для проведення перевірки кількості та якості наданих комунальних послуг та/або для підписання акта-претензії. Інформація про відмову зазначається в акті-претензії.

4. У разі ненадання, надання не в повному обсязі або неналежної якості комунальних послуг, що надаються у багатоквартирному будинку на підставі колективного договору про надання комунальних послуг, укладеного між виконавцем таких послуг та управителем або іншою уповноваженою співвласником особою, виклик виконавця для перевірки кількості та якості наданих послуг, підписання акта-претензії, відібрання проб здійснюються таким управителем або іншою уповноваженою співвласником особою. Співвласники або представники об'єднання співвласників багатоквартирного будинку беруть участь у перевірці за бажанням.

За письмовою заявою співвласника управитель має право діяти від його імені та в інтересах співвласника у відносинах з виконавцями комунальних послуг. У такому разі застосовуються положення Цивільного кодексу України про доручення.

{Частина четверту статті 28 доповнено абзацом другим згідно із Законом № 1060-ІХ від 03.12.2020}

5. У разі ненадання, надання неналежної якості послуг з управління багатоквартирним будинком виклик управителя для перевірки якості наданих послуг, підписання акта-претензії здійснюється стороною договору про управління багатоквартирним будинком.

Стаття 29. Порядок доступу до житла, іншого об'єкта нерухомого майна споживача

1. Споживач зобов'язаний забезпечити представникам виконавця комунальної послуги доступ до свого житла, іншого об'єкта нерухомого майна для:

1) ліквідації та відвернення аварій, пов'язаних із наданням відповідної комунальної послуги, - цілодобово;

2) встановлення або заміни санітарно-технічного та інженерного обладнання, проведення технічних чи профілактичних оглядів, зняття контрольних показань вузлів обліку - згідно з умовами договору про надання відповідної комунальної послуги, договору про управління багатоквартирним будинком.

2. Представники виконавця комунальної послуги під час доступу до житла, іншого об'єкта нерухомого майна зобов'язані:

1) пред'явити відповідне посвідчення;

2) поважати права споживачів, утримуватися від розголошення інформації про особисте життя споживача, інших осіб, які перебувають у житлі (іншому об'єкті нерухомого майна), яка стала їм відома у зв'язку з доступом до житла, іншого об'єкта нерухомого майна;

3) перебувати лише в тих приміщеннях, в яких розташоване обладнання, перевірка, ремонт, встановлення, заміна або огляд якого проводиться.

3. Відмова споживача надати доступ виконавцю комунальної послуги до належних споживачу приміщень у випадках, передбачених частиною першою цієї статті, є підставою для припинення надання споживачеві відповідної комунальної послуги. Після надання споживачем такого доступу надання послуги відновлюється.

4. У невідкладних випадках, пов'язаних з необхідністю рятування життя і здоров'я людей та/чи майна, в установленому цією статтею порядку може бути здійснено доступ до житла, іншого об'єкта нерухомого майна без отримання згоди його власника (користувача) (несанкціонований доступ) для проведення огляду та ліквідації або відвернення аварії.

5. Несанкціонований доступ до житла, іншого об'єкта нерухомого майна відбувається без отримання згоди його власника (користувача), якщо в момент виникнення невідкладного випадку такий власник (користувач) відсутній і немає можливості встановити зв'язок з ним для інформування про необхідність негайного прибуття до житла, іншого об'єкта нерухомого майна або він відмовляється допустити в належне йому житло (інший об'єкт нерухомого майна) представника виконавця, і при цьому є об'єктивні підстави вважати, що аварія, яка створює загрозу життю та/або майну, наявна саме в цьому житлі (іншому об'єкті нерухомого майна).

6. Представник виконавця попереджає власника (користувача), який присутній, але відмовляється допустити його до житла (іншого об'єкта нерухомого майна), про здійснення несанкціонованого доступу.

7. Під час здійснення несанкціонованого доступу і до повного завершення робіт, визначених частиною восьмою цієї статті, повинні бути присутні представник виконавця, представник органів внутрішніх справ, працівники аварійно-ремонтної бригади та власник (користувач) з будь-якої із сусідніх будівель (з будь-якого приміщення, розташованого у тому самому багатоквартирному будинку, якщо несанкціонований доступ здійснюється у багатоквартирному будинку).

8. Під час несанкціонованого доступу на працівників аварійно-ремонтної бригади покладаються такі обов'язки:

1) забезпечення доступу до житла, іншого об'єкта нерухомого майна, у тому числі, за потреби, шляхом порушення конструктивної цілісності входних дверей, вікон або інших елементів будівель і приміщень після погодження своїх дій з іншими учасниками несанкціонованого доступу;

2) здійснення огляду місця аварії та/або місця виникнення неполадок, що унеможливають надання житлово-комунальних послуг іншим споживачам;

3) проведення ремонтних та відновлювальних робіт;

4) невідкладне відновлення конструктивної цілісності входних дверей, вікон, замків, запорів на них та інших елементів будівель і приміщень, що були пошкоджені під час несанкціонованого доступу, і проведення відповідних ремонтних та відновлювальних робіт;

5) дотримання прав осіб, які проживають (перебувають) у відповідному житлі, іншому об'єкті нерухомого майна, мінімізація негативних наслідків несанкціонованого доступу, зокрема щодо їхнього майна, та обмеження доступу лише тими приміщеннями, в яких виконуються відповідні ремонтні та відновлювальні роботи.

9. Під час здійснення несанкціонованого доступу представник виконавця складає акт про здійснення несанкціонованого доступу та проведення ремонтних і відновлювальних робіт, який підписується всіма учасниками такого доступу. В акті обов'язково зазначаються:

1) підстави для здійснення несанкціонованого доступу;

2) інформація про попередження споживача із зазначенням часу та осіб, які вели переговори із споживачем, у разі їх проведення;

3) причина та місце виникнення аварії, перелік неполадок;

4) перелік виконаних робіт;

5) прізвища, імена, по батькові та посади учасників несанкціонованого доступу;

6) інформація про спосіб і час відновлення конструктивної цілісності входних дверей, вікон або інших елементів будівель і приміщень, що були пошкоджені під час несанкціонованого доступу, і проведення ремонтних та відновлювальних робіт.

Оригінал складеного акта зберігається у виконавця комунальної послуги. Іншим учасникам несанкціонованого доступу видаються копії акта, завірені печаткою виконавця.

10. Представник виконавця у присутності інших учасників несанкціонованого доступу опечатує відновлені двері, вікна чи інші елементи будівель і приміщень власною печаткою та ставить підпис, час і дату опечатування.

11. Витрати на здійснення несанкціонованого доступу у зв'язку з відмовою власника (користувача) надати допуск до свого житла (іншого об'єкта нерухомого майна), а також завдана внаслідок цього шкода покладаються на винну особу.

Витрати, пов'язані із забезпеченням несанкціонованого доступу, проведенням ремонтних і відновлювальних робіт, необхідних у зв'язку з відсутністю власника (користувача) у житлі (іншому об'єкті нерухомого майна), покладаються на особу, з вини якої сталася аварія.

Виконавець комунальної послуги, який самостійно здійснив зазначені витрати, має право на зворотну вимогу щодо відшкодування таких витрат за рахунок винних осіб.

12. У багатоквартирному будинку, управління яким здійснюється управителем, передбачені цією статтею права та обов'язки представників виконавців комунальних послуг щодо доступу (у тому числі несанкціонованого) до житла, іншого об'єкта нерухомого майна поширюються також на управителя та його представника.

13. У багатоквартирному будинку, управління яким здійснюється об'єднанням співвласників багатоквартирного будинку, передбачені цією статтею права та обов'язки представників виконавців комунальних послуг щодо доступу (у тому числі несанкціонованого) до житла, іншого об'єкта нерухомого майна поширюються також на посадових осіб і працівників такого об'єднання.

Розділ VI

ПРИКІНЦЕВІ ТА ПЕРЕХІДНІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Цей Закон набирає чинності з дня, наступного за днем його опублікування, та вводиться в дію з 1 травня 2019 року, крім:

статті 1, частини першої статті 2, статей 3-7, 9, 11, 12, частини другої статті 26, статей 27 та 29 (в частині регулювання послуги з управління багатоквартирним будинком), частини другої статті 2, частин третьої та четвертої статті 8, частин другої та третьої статті 10, статті 15, частин першої, третьої та п'ятої статті 16, статті 18, частини п'ятої статті 28, пунктів 2, 3¹, 6, підпункту 1, підпункту "б" підпункту 2, підпунктів 5 та 11 пункту 8 цього розділу, які вводяться в дію через шість місяців з дня набрання чинності цим Законом;

частини третьої статті 11, абзаців першого та другого частини п'ятої статті 18, які вводяться в дію з 1 січня 2019 року.

{Пункт 1 розділу VI в редакції Закону № 2454-VIII від 07.06.2018}

2. Визнати таким, що втратив чинність, Закон України "Про житлово-комунальні послуги" (Відомості Верховної Ради України, 2004 р., № 47, ст. 514 із наступними змінами) з дня введення в дію цього Закону, крім норм, що регулюють надання послуг з утримання будинків і споруд та прибудинкових територій, управління будинком, спорудою або групою будинків, ремонту приміщень, будинків, споруд, які втрачають чинність через шість місяців з дня набрання чинності цим Законом.

{Пункт 2 розділу VI із змінами, внесеними згідно із Законом № 2454-VIII від 07.06.2018}

3. Договори про надання комунальних послуг, укладені до введення в дію цього Закону, зберігають чинність на умовах, визначених такими договорами, до дати набрання чинності договорами про надання відповідних комунальних послуг, укладеними за правилами, визначеними цим Законом.

У разі якщо договорами про надання комунальних послуг, укладеними до введення в дію цього Закону, передбачено більш ранній строк їх припинення, такі договори вважаються продовженими на той самий строк і на тих самих умовах.

Договори про надання комунальних послуг, у тому числі із співвласниками багатоквартирних будинків, які не прийняли рішення про модель організації договірних відносин з виконавцями комунальних послуг, мають бути укладені виконавцями відповідних комунальних послуг протягом двох місяців з дня набрання чинності рішенням Кабінету Міністрів України про затвердження типових публічних договорів приєднання про надання комунальних послуг.

Пільги та субсидії для відшкодування витрат з оплати комунальних послуг, що надаються за договорами, укладеними до введення в дію цього Закону, надаються до дати

набрання чинності договорами про надання комунальних послуг, укладеними відповідно до цього Закону.

{Пункт 3 розділу VI в редакції Закону № 2454-VIII від 07.06.2018, із змінами, внесеними згідно із Законом № 540-IX від 30.03.2020; в редакції Закону № 1060-IX від 03.12.2020}

3¹. Договори про надання послуг з утримання будинків і споруд та прибудинкових територій, укладені з виконавцями таких послуг або з управителями, визначеними згідно із цим Законом, до введення в дію норм цього Закону, що регулюють надання послуги з управління багатоквартирним будинком, зберігають чинність на умовах, визначених такими договорами (у тому числі щодо вивезення побутових відходів - за наявності), до дати набрання чинності договорами про надання послуг з управління багатоквартирним будинком, укладеними за правилами, визначеними цим Законом.

У разі якщо такими договорами передбачено більш ранній строк їх припинення, такі договори вважаються продовженими на той самий строк і на тих самих умовах.

З дати введення в дію норм цього Закону, що регулюють надання послуги з управління багатоквартирним будинком, зміна будь-яких умов договорів про надання послуг з утримання будинків і споруд та прибудинкових територій, додатків і кошторисів (цін/тарифів) до них забороняється та вважається нікчемною. Виконавець таких послуг або управитель має право достроково розірвати відповідний договір, попередивши про це споживачів не пізніше як за два місяці до дня розірвання договору.

У разі прийняття співвласниками багатоквартирного будинку рішення про форму (зміну форми) управління багатоквартирним будинком договори про надання послуг з утримання будинків і споруд та прибудинкових територій, укладені з виконавцем таких послуг або управителем, визначеним згідно із цим Законом до введення в дію норм цього Закону, що регулюють надання послуги з управління багатоквартирним будинком, втрачають чинність з дати, визначеної зборами співвласників (загальними зборами об'єднання співвласників) багатоквартирного будинку, або з дати початку виконання зобов'язань за договором про надання послуги з управління багатоквартирним будинком, укладеним за правилами, визначеними цим Законом, але не раніше ніж через два місяці після направлення особою, уповноваженою на це зборами співвласників (загальними зборами об'єднання співвласників) багатоквартирного будинку, такому виконавцю, управителю письмового повідомлення про припинення договорів.

У такому разі виконавець або управитель не пізніше 30 днів з дати припинення договорів має здійснити остаточне нарахування плати за надані послуги відповідно до фактичних нарахувань та обсягів наданих відповідних послуг.

Пільги та субсидії для відшкодування витрат з оплати послуг з утримання будинків і споруд та прибудинкових територій надаються протягом строку дії договорів про надання послуг з утримання будинків і споруд та прибудинкових територій.

До затвердження Кабінетом Міністрів України Типового договору про надання послуги з управління багатоквартирним будинком сторони укладають договір про надання послуг з управління багатоквартирним будинком за формою та на умовах, погоджених між управителем та співвласниками, а в разі визначення управителя органом місцевого самоврядування на конкурсних засадах - виконавчим органом місцевої ради (або іншим органом - суб'єктом владних повноважень, якому делеговані функції із здійснення управління об'єктами житлово-комунального господарства, забезпечення їх утримання та ефективної експлуатації, необхідного рівня та якості послуг). Умови таких договорів, що суперечать положенням Типового договору про надання послуги з управління багатоквартирним будинком після його затвердження Кабінетом Міністрів України, не застосовуються, а регулювання відносин сторін договору в цій частині здійснюється згідно

з відповідними нормами Типового договору про надання послуги з управління багатоквартирним будинком.

{Розділ VI доповнено пунктом 3¹ згідно із Законом № 2454-VIII від 07.06.2018; в редакції Закону № 1060-IX від 03.12.2020}

4. Співвласники багатоквартирних будинків незалежно від обраної ними форми управління багатоквартирним будинком можуть прийняти рішення про модель організації договірних відносин з виконавцями комунальних послуг (крім послуг з постачання та розподілу електричної енергії і послуг з постачання та розподілу природного газу) щодо кожного виду комунальної послуги згідно з частиною першою статті 14 цього Закону та укласти з виконавцями комунальних послуг письмові договори про надання відповідних комунальних послуг.

{Пункт 4 розділу VI із змінами, внесеними згідно із Законами № 2454-VIII від 07.06.2018, № 540-IX від 30.03.2020; в редакції Закону № 1060-IX від 03.12.2020}

{Пункт 5 розділу VI виключено на підставі Закону № 1060-IX від 03.12.2020}

6. У багатоквартирних будинках, у яких станом на 1 січня 2021 року не створено об'єднання співвласників багатоквартирного будинку, співвласниками не прийнято рішення про форму управління багатоквартирним будинком та не оголошено конкурс з призначення управителя багатоквартирного будинку відповідно до частини п'ятої статті 13 Закону України "Про особливості здійснення права власності у багатоквартирному будинку", виконавчий орган місцевої ради (або інший орган - суб'єкт владних повноважень, якому делеговані функції із здійснення управління об'єктами житлово-комунального господарства, забезпечення їх утримання та ефективної експлуатації, необхідного рівня та якості послуг) зобов'язаний оголосити і провести такий конкурс до 1 травня 2021 року.

Порядок проведення конкурсу з призначення управителя багатоквартирного будинку встановлюється центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної житлової політики і державної політики у сфері житлово-комунального господарства.

Організатор конкурсу не може встановлювати інші умови чи положення проведення конкурсу, які суперечать такому порядку.

Договір про надання послуги з управління багатоквартирним будинком строком на один рік від імені співвласників багатоквартирного будинку підписує уповноважена особа виконавчого органу відповідної місцевої ради, за рішенням якого призначено управителя.

Якщо за один місяць до закінчення зазначеного строку жодна із сторін не повідомить письмово другу сторону про відмову від договору, договір вважається продовженим на черговий однорічний строк.

У разі якщо протягом дії договору про надання послуг з управління багатоквартирним будинком, укладеного за результатами конкурсу, співвласники багатоквартирного будинку приймуть рішення про форму (зміну форми) управління багатоквартирним будинком або про обрання іншого управителя, вони мають право достроково розірвати такий договір з дати, визначеної зборами співвласників (загальними зборами об'єднання співвласників) багатоквартирного будинку, але не раніше ніж через два місяці після направлення особою, уповноваженою на це зборами співвласників (загальними зборами об'єднання співвласників) багатоквартирного будинку, такому виконавцю, управителю письмового повідомлення про припинення договору. У такому разі управитель має здійснити остаточне нарахування плати за надані послуги відповідно до фактичних нарахувань та обсягів наданих відповідних послуг.

{Пункт 6 розділу VI в редакції Закону № 1060-IX від 03.12.2020}

6¹. У багатоквартирних будинках, а також одно- і двоквартирних житлових будинках, гуртожитках, у яких всі квартири, житлові та нежитлові приміщення є виключно державної або комунальної власності, управитель багатоквартирного будинку визначається органом, уповноваженим управляти державним або комунальним майном відповідно.

Зобов'язання з оплати послуги з управління багатоквартирним будинком у таких будинках, гуртожитках у разі здачі в найм (оренду) квартир, житлових та/або нежитлових приміщень несуть наймачі (орендарі) таких квартир та/або приміщень.

{Розділ VI доповнено пунктом 6¹ згідно із Законом № 1060-IX від 03.12.2020}

7. У багатоквартирних будинках, у яких на день набрання чинності цим Законом не менш як половина квартир та нежитлових приміщень відокремлена (відключена) від мереж (систем) централізованого опалення (теплопостачання) та постачання гарячої води, власники квартир та нежитлових приміщень, приєднаних до таких мереж (систем), не зобов'язані, але мають право виключно за власним рішенням у встановленому порядку відокремити (відключити) від них свою квартиру чи нежитлове приміщення та влаштувати систему індивідуального теплопостачання (опалення та/або гарячого водопостачання) у такій квартирі чи нежитловому приміщенні.

{Абзац перший пункту 7 розділу VI із змінами, внесеними згідно із Законом № 1060-IX від 03.12.2020}

Не допускається примусове відокремлення (відключення) від мереж (систем) централізованого опалення (теплопостачання) та постачання гарячої води власників квартир та нежитлових приміщень, приєднаних до таких мереж (систем), у багатоквартирних будинках у разі відокремлення (відключення) від цих мереж (систем) інших власників квартир та нежитлових приміщень.

{Абзац другий пункту 7 розділу VI із змінами, внесеними згідно із Законом № 1060-IX від 03.12.2020}

7¹. Споживачам комунальних послуг та власникам (співвласникам) приміщень, обладнаних індивідуальними системами опалення та/або гарячого водопостачання, у відповідній будівлі, які сплачують плату за абонентське обслуговування, надаються пільги та субсидії на оплату цього платежу.

{Розділ VI доповнено пунктом 7¹ згідно із Законом № 1060-IX від 03.12.2020}

8. Внести зміни до таких законів України:

1) в абзаці першому пункту 11 частини першої статті 20 Закону України "Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи" (Відомості Верховної Ради України, 1992 р., № 13, ст. 178; 2006 р., № 49, ст. 485) слова "утримання будинків" замінити словами "управління багатоквартирними будинками";

2) у Законі України "Про місцеве самоврядування в Україні" (Відомості Верховної Ради України, 1997 р., № 24, ст. 170 із наступними змінами):

а) у пункті "а" статті 28:

підпункт 2 викласти в такій редакції:

"2) встановлення в порядку і межах, визначених законодавством, тарифів на побутові, комунальні (крім тарифів на теплову енергію, централізоване водопостачання та централізоване водовідведення, послуги з постачання гарячої води, які встановлюються

Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг), транспортні та інші послуги";

доповнити підпунктом 9 такого змісту:

"9) участь в організації та фінансуванні капітальних ремонтів житлових будинків, капітальних ремонтів майна, що перебуває у спільній власності співвласників багатоквартирного будинку, в межах бюджетних програм, визначених за рішенням відповідної сільської, селищної, міської ради";

б) пункт "а" статті 30 доповнити підпунктами 20-22 такого змісту:

"20) призначення у випадках та в порядку, встановлених законом, управителя багатоквартирного будинку;

21) встановлення нормативів (норм) споживання комунальних послуг у порядку, передбаченому Кабінетом Міністрів України;

22) визначення одиниці виміру обсягу наданих послуг з поводження з побутовими відходами";

3) у Законі України "Про відходи" (Відомості Верховної Ради України, 1998 р., № 36-37, ст. 242 із наступними змінами):

а) статтю 1 доповнити абзацом такого змісту:

"послуги з поводження з побутовими відходами - послуги з вивезення, перероблення та захоронення побутових відходів, що надаються в населеному пункті згідно з правилами благоустрою території населеного пункту, розробленими з урахуванням схеми санітарного очищення населеного пункту та затвердженими органом місцевого самоврядування";

б) пункт "б" частини першої статті 15 викласти в такій редакції:

"б) вносити в установленому порядку плату за послуги з поводження з побутовими відходами";

в) частину першу статті 18 доповнити пунктом "с" такого змісту:

"с) встановлення порядку формування тарифів на послуги з поводження з побутовими відходами";

г) частини другу і третю статті 35¹ замінити трьома новими частинами такого змісту:

"Власники або наймачі, користувачі, у тому числі орендарі, джерел утворення побутових відходів укладають договори з виконавцем послуг з вивезення побутових відходів, здійснюють оплату послуг з поводження з побутовими відходами та забезпечують роздільне збирання побутових відходів.

Виконавця послуг з вивезення побутових відходів визначає орган місцевого самоврядування на конкурсних засадах у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

Виконавець послуг з вивезення побутових відходів укладає договори про надання послуг з поводження з побутовими відходами із споживачами. Виконавець послуг з вивезення побутових відходів зобов'язаний укласти договори про надання послуг з перероблення та захоронення побутових відходів із суб'єктами господарювання, що надають такі послуги відповідно до правил благоустрою території населеного пункту, розроблених з урахуванням схеми санітарного очищення населеного пункту. Договори про надання послуг з поводження з побутовими відходами мають містити інформацію про укладені договори між виконавцем послуг з вивезення побутових відходів та суб'єктами

господарювання, що надають послуги з перероблення та/або захоронення побутових відходів".

У зв'язку з цим частини четверту - п'ятнадцяту вважати відповідно частинами п'ятою - шістнадцятою;

г) частину першу статті 38 доповнити пунктом "і" такого змісту:

"і) стимулювання споживачів до роздільного збирання відходів шляхом виключення з плати за послугу поводження з побутовими відходами вартості операцій з поводження з роздільно зібраними (відсортованими) корисними компонентами цих відходів";

4) у Законі України "Про природні монополії" (Відомості Верховної Ради України, 2000 р., № 30, ст. 238 із наступними змінами):

а) у частині першій статті 5:

абзац дванадцятий викласти в такій редакції:

"централізованого водопостачання, централізованого водовідведення";

абзац п'ятнадцятий виключити;

б) абзац одинадцятий статті 6 виключити;

5) статтю 9 Закону України "Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії" (Відомості Верховної Ради України, 2000 р., № 48, ст. 409) викласти в такій редакції:

"Стаття 9. Державні соціальні нормативи у сфері житлово-комунального обслуговування

Державні соціальні нормативи у сфері житлово-комунального обслуговування встановлюються з метою визначення державних соціальних гарантій щодо надання житлово-комунальних послуг та розмірів витрат на найм житла, управління житлом і оплати комунальних послуг, які забезпечують реалізацію конституційного права громадянина на житло.

До державних соціальних нормативів належать:

гранична норма витрат на управління житлом, оплату комунальних послуг, передбачених Законом України "Про житлово-комунальні послуги", залежно від отриманого доходу;

соціальна норма житла та соціальні нормативи користування комунальними послугами, з оплати яких держава надає пільги та встановлює субсидії громадянам;

показники якості управління багатоквартирним будинком і надання комунальних послуг";

б) частину першу статті 19 Закону України "Про питну воду та питне водопостачання" (Відомості Верховної Ради України, 2002 р., № 16, ст. 112; 2017 р., № 29, ст. 314, № 34, ст. 370) доповнити абзацом шостим такого змісту:

"індивідуальними і колективними споживачами житлово-комунальних послуг, визначеними Законом України "Про житлово-комунальні послуги";

7) у Законі України "Про теплопостачання" (Відомості Верховної Ради України, 2005 р., № 28, ст. 373; 2010 р., № 49, ст. 571; 2015 р., № 36, ст. 364; 2016 р., № 51, ст. 833; 2017 р., № 17, ст. 207):

а) абзац шостий статті 16 після слова "розроблення" доповнити словами "і затвердження";

б) частину чотирнадцяту статті 20 доповнити реченням третім такого змісту: "Тарифи на теплову енергію, що виробляється та постачається за допомогою систем автономного опалення, формуються та встановлюються окремо для кожного багатоквартирного будинку, обладнаного системою автономного опалення, з урахуванням собівартості виробництва і постачання теплової енергії на таких системах, а також рентабельності суб'єкта господарювання, що провадить таку діяльність";

8) у Законі України "Про державне регулювання у сфері комунальних послуг" (Відомості Верховної Ради України, 2010 р., № 49, ст. 571; 2012 р., № 7, ст. 53; 2013 р., № 40, ст. 537; 2014 р., № 23, ст. 874; 2016 р., № 51, ст. 833):

а) пункт 3 частини першої статті 1 викласти в такій редакції:

"3) тарифи на комунальні послуги - тарифи на теплову енергію (крім тарифів на виробництво теплової енергії на теплоелектроцентралях, теплоелектростанціях, атомних електростанціях і когенераційних установках та установках з використанням нетрадиційних або поновлюваних джерел енергії), транспортування теплової енергії магістральними та місцевими (розподільчими) тепловими мережами, постачання теплової енергії, тарифи на централізоване водопостачання та централізоване водовідведення, тарифи на послуги з постачання гарячої води";

б) абзаци третій та четвертий пункту 2 частини першої статті 6 виключити;

в) у тексті Закону слова "централізоване водопостачання та водовідведення" в усіх відмінках замінити словами "централізоване водопостачання та централізоване водовідведення" у відповідному відмінку, а слова "захоронення побутових відходів", "перероблення побутових відходів" та "перероблення та захоронення побутових відходів" виключити;

9) абзаци перший - третій частини четвертої статті 17 Закону України "Про метрологію та метрологічну діяльність" (Відомості Верховної Ради України, 2014 р., № 30, ст. 1008; 2017 р., № 34, ст. 370) замінити п'ятьма новими абзацами такого змісту:

"4. Періодична повірка, обслуговування та ремонт (у тому числі демонтаж, транспортування та монтаж) засобів вимірювальної техніки (результати вимірювань яких використовуються для здійснення розрахунків за спожиті для побутових потреб електричну енергію і газ), що є власністю фізичних осіб, спільною власністю співвласників багатоквартирного будинку, здійснюються за рахунок суб'єктів господарювання, що надають послуги з електро- і газопостачання.

Відповідальність за своєчасність проведення періодичної повірки, обслуговування та ремонту (у тому числі демонтажу, транспортування та монтажу) засобів вимірювальної техніки (результати вимірювань яких використовуються для здійснення розрахунків за спожиті для побутових потреб електричну енергію і газ), що є власністю фізичних осіб, спільною власністю співвласників багатоквартирного будинку, покладається на суб'єктів господарювання, що надають послуги з електро- і газопостачання.

Відповідальність за своєчасність проведення періодичної повірки, обслуговування та ремонту (у тому числі демонтажу, транспортування та монтажу) засобів вимірювальної техніки (результати вимірювань яких використовуються для здійснення комерційних розрахунків за спожиті теплову енергію і воду) покладається на суб'єктів господарювання, що здійснюють обслуговування відповідних засобів вимірювальної техніки.

Періодична повірка засобів вимірювальної техніки (результати вимірювань яких використовуються для здійснення розрахунків за спожиті електричну енергію і газ) проводиться за рахунок тарифів на електро- і газопостачання. Періодична повірка засобів вимірювальної техніки (результати вимірювань яких використовуються для здійснення комерційних розрахунків за спожиті теплову енергію і воду) проводиться за рахунок внесків за обслуговування вузлів комерційного обліку, встановлених відповідно до Закону України "Про комерційний облік теплової енергії та водопостачання".

Періодична повірка, обслуговування та ремонт (у тому числі демонтаж, транспортування і монтаж) вузлів обліку, що забезпечують індивідуальний облік споживання теплової енергії та води в квартирах (приміщеннях) будинку, здійснюються за рахунок власників таких вузлів обліку, якщо інше не встановлено договором, а у разі укладення співвласниками багатоквартирного будинку індивідуальних договорів про надання відповідної комунальної послуги періодична повірка, обслуговування та ремонт (у тому числі демонтаж, транспортування і монтаж) таких вузлів обліку забезпечуються виконавцем комунальної послуги за рахунок плати за абонентське обслуговування, встановленої відповідно до Закону України "Про житлово-комунальні послуги".

У зв'язку з цим абзац четвертий вважати абзацом шостим;

10) пункт 28 частини першої статті 7 Закону України "Про ліцензування видів господарської діяльності" (Відомості Верховної Ради України, 2015 р., № 23, ст. 158) викласти в такій редакції:

"28) централізоване водопостачання та централізоване водовідведення, крім централізованого водопостачання та водовідведення за нерегульованим тарифом";

11) у Законі України "Про особливості здійснення права власності у багатоквартирному будинку" (Відомості Верховної Ради України, 2015 р., № 29, ст. 262):

а) у частині п'ятій статті 5:

перше речення після слів "зобов'язаний передати" доповнити словами "паспорт об'єкта будівництва та";

друге речення після слів "особу не визначено" доповнити словами "паспорт об'єкта будівництва та", слово "передається" замінити словом "передаються";

б) у статті 8:

частину першу доповнити реченням четвертим такого змісту: "Співвласники не несуть відповідальності за зобов'язаннями, що виникли внаслідок дій або бездіяльності управителя, що порушують умови договору управління багатоквартирним будинком";

доповнити частиною третьою такого змісту:

"3. Обсяг зобов'язань та відповідальності кожного співвласника за договором про надання комунальної послуги визначається відповідно до Закону України "Про житлово-комунальні послуги";

в) у статті 10:

частину другу доповнити пунктами 8 і 9 такого змісту:

"8) відключення будинку від мереж (систем) централізованого постачання комунальних послуг у порядку, встановленому законом, і визначення системи подальшого забезпечення будинку комунальними послугами, за умови дотримання вимог законодавства про охорону навколишнього природного середовища;

9) прийняття рішення про вибір моделі організації договірних відносин з виконавцем комунальної послуги (укладення індивідуального та/або колективного договору про надання комунальної послуги)";

у частині третій:

доповнити словами "обраним відповідно до цього Закону";

доповнити абзацом другим такого змісту:

"Збори співвласників у прийнятих в експлуатацію новозбудованих багатоквартирних будинках можуть бути проведені після державної реєстрації права власності на більше половини квартир та нежитлових приміщень у такому будинку";

у частині шостій цифри і слово "2 і 3" замінити цифрами і словом "2, 3 і 9";

г) у статті 11:

частину першу доповнити словами "що укладається згідно з типовим договором";

у частині другій слова "за згодою сторін" замінити словами "за рішенням зборів співвласників (загальних зборів об'єднання співвласників багатоквартирного будинку) і згодою управителя";

частину четверту викласти в такій редакції:

"4. Істотними умовами договору про надання послуг з управління багатоквартирним будинком є:

- 1) перелік послуг;
- 2) вимоги до якості послуг;
- 3) права і обов'язки сторін;
- 4) відповідальність сторін за порушення договору;
- 5) ціна послуг;
- 6) порядок оплати послуг;
- 7) порядок і умови внесення змін до договору;
- 8) строк дії договору, порядок і умови продовження дії та розірвання договору".

9. Кабінету Міністрів України у шестимісячний строк з дня набрання чинності цим Законом:

привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом;

забезпечити введення в дію нормативно-правових актів, спрямованих на реалізацію цього Закону, з дня введення його в дію;

внести зміни до нормативно-правових актів, що визначають порядок перерахування субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на надання пільг та житлових субсидій населенню, у частині забезпечення надання житлових субсидій стосовно вартості комунальних послуг, що споживаються за колективним договором про надання комунальних послуг, та плати за абонентське обслуговування, яка сплачується виконавцю комунальної послуги відповідно до індивідуального договору про надання комунальних послуг;

забезпечити в межах своїх повноважень перегляд та скасування нормативно-правових актів, що суперечать цьому Закону;

забезпечити приведення міністерствами, іншими центральними органами виконавчої влади їх нормативно-правових актів у відповідність із цим Законом.

Президент України	П.ПОРОШЕНКО
м. Київ 9 листопада 2017 року № 2189-VIII	

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про ліцензування видів господарської діяльності

(Відомості Верховної Ради (ВВР), 2015, № 23, ст.158)

{Із змінами, внесеними згідно із Законами

№ 580-VIII від 02.07.2015, ВВР, 2015, № 40-41, ст.379

№ 835-VIII від 26.11.2015, ВВР, 2016, № 2, ст.17

№ 867-VIII від 08.12.2015, ВВР, 2016, № 4, ст.40

№ 1540-VIII від 22.09.2016, ВВР, 2016, № 51, ст.833

№ 1774-VIII від 06.12.2016, ВВР, 2017, № 2, ст.25

№ 1817-VIII від 17.01.2017, ВВР, 2017, № 9, ст.68

№ 1983-VIII від 23.03.2017, ВВР, 2017, № 25, ст.289

№ 2019-VIII від 13.04.2017, ВВР, 2017, № 27-28, ст.312

№ 2042-VIII від 18.05.2017, ВВР, 2017, № 31, ст.343

№ 2145-VIII від 05.09.2017, ВВР, 2017, № 38-39, ст.380

№ 2189-VIII від 09.11.2017, ВВР, 2018, № 1, ст.1

№ 2473-VIII від 21.06.2018, ВВР, 2018, № 30, ст.239

Кодексом

№ 2597-VIII від 18.10.2018, ВВР, 2019, № 19, ст.74

Законами

№ 2628-VIII від 23.11.2018, ВВР, 2018, № 49, ст.399

№ 79-IX від 12.09.2019, ВВР, № 44, ст.277

№ 102-IX від 18.09.2019, ВВР, 2019, № 42, ст.233

№ 139-IX від 02.10.2019, ВВР, 2019, № 47, ст.310

№ 155-IX від 03.10.2019, ВВР, 2019, № 48, ст.325 - щодо набрання чинності

див. пункт 1 розділу XII

№ 199-IX від 17.10.2019, ВВР, 2019, № 51, ст.377

№ 264-IX від 31.10.2019, ВВР, 2020, № 2, ст.6

№ 394-IX від 19.12.2019, ВВР, 2020, № 26, ст.172

№ 613-IX від 19.05.2020, ВВР, 2020, № 39, ст.297

№ 738-IX від 19.06.2020

№ 768-IX від 14.07.2020

№ 912-IX від 17.09.2020 - вводиться в дію з 24.01.2021

№ 931-IX від 30.09.2020 - вводиться в дію з 25.01.2021}

Стаття 1. Визначення термінів

1. У цьому Законі терміни вживаються в такому значенні:

{Пункт 1 частини першої статті 1 виключено на підставі Закону № 139-IX від 02.10.2019}

1^а) видача ліцензії - надання суб'єкту господарювання права на провадження виду господарської діяльності або частини виду господарської діяльності, що підлягає

ліцензуванню, шляхом прийняття органом ліцензування рішення про видачу ліцензії, про що робиться запис у ліцензійному реєстрі;

{Частина першу статті 1 доповнено пунктом 1¹ згідно із Законом № 835-VIII від 26.11.2015; в редакції Закону № 139-IX від 02.10.2019}

1²) анулювання ліцензії повністю або частково - позбавлення суб'єкта господарювання права на провадження виду господарської діяльності або частини виду господарської діяльності, на який йому видано ліцензію, шляхом прийняття органом ліцензування рішення про анулювання ліцензії повністю або частково, про що робиться запис у ліцензійному реєстрі;

{Частина першу статті 1 доповнено пунктом 1² згідно із Законом № 139-IX від 02.10.2019}

1³) зупинення дії ліцензії повністю або частково - тимчасове припинення суб'єкту господарювання права на провадження виду господарської діяльності або частини виду господарської діяльності, на який йому видано ліцензію, шляхом прийняття органом ліцензування рішення про зупинення дії ліцензії повністю або частково, про що робиться запис у ліцензійному реєстрі;

{Частина першу статті 1 доповнено пунктом 1³ згідно із Законом № 139-IX від 02.10.2019}

1⁴) відновлення дії ліцензії повністю або частково - поновлення суб'єкту господарювання права на провадження виду господарської діяльності або частини виду господарської діяльності, на який йому видано ліцензію, шляхом прийняття органом ліцензування рішення про відновлення дії ліцензії повністю або частково, про що робиться запис у ліцензійному реєстрі;

{Частина першу статті 1 доповнено пунктом 1⁴ згідно із Законом № 139-IX від 02.10.2019}

2) здобувач ліцензії - суб'єкт господарювання, який звернувся в установленому законодавством порядку до органу ліцензування із заявою про отримання ліцензії на провадження виду господарської діяльності або частини виду господарської діяльності, що підлягає ліцензуванню;

{Пункт 2 частини першої статті 1 в редакції Закону № 139-IX від 02.10.2019}

3) ліцензіат - суб'єкт господарювання, який має ліцензію;

{Пункт 3 частини першої статті 1 із змінами, внесеними згідно із Законом № 139-IX від 02.10.2019}

4) ліцензійні умови - нормативно-правовий акт Кабінету Міністрів України, іншого уповноваженого законом органу державної влади, положення якого встановлюють вичерпний перелік вимог до провадження господарської діяльності, що підлягає ліцензуванню, обов'язкових для виконання ліцензіатом, та вичерпний перелік документів, що додаються до заяви про отримання ліцензії;

{Пункт 4 частини першої статті 1 із змінами, внесеними згідно із Законами № 1540-VIII від 22.09.2016, № 139-IX від 02.10.2019}

5) ліцензія - право суб'єкта господарювання на провадження виду господарської діяльності або частини виду господарської діяльності, що підлягає ліцензуванню;

{Пункт 5 частини першої статті 1 в редакції Законів № 835-VIII від 26.11.2015, № 139-IX від 02.10.2019}

6) ліцензування - засіб державного регулювання провадження видів господарської діяльності, спрямований на забезпечення безпеки та захисту економічних і соціальних інтересів держави, суспільства, прав та законних інтересів, життя і здоров'я людини, екологічної безпеки та охорони навколишнього природного середовища;

{Пункт 6 частини першої статті 1 в редакції Закону № 139-IX від 02.10.2019}

7) орган ліцензування - державний орган, уповноважений законом або Кабінетом Міністрів України на здійснення ліцензування господарської діяльності;

{Пункт 7 частини першої статті 1 в редакції Закону № 139-IX від 02.10.2019}

8) матеріально-технічна база - сукупність засобів та/або місць провадження виду господарської діяльності, які дають можливість провадити господарську діяльність, що підлягає ліцензуванню;

{Частину першу статті 1 доповнено пунктом 8 згідно із Законом № 139-IX від 02.10.2019}

9) місце провадження виду господарської діяльності - місце (об'єкт, приміщення, будівля, земельна ділянка та/або територія), на якому (у межах якого) суб'єкт господарювання провадить господарську діяльність або яке використовується в його провадженні (може збігатися з місцезнаходженням суб'єкта господарювання);

{Частину першу статті 1 доповнено пунктом 9 згідно із Законом № 139-IX від 02.10.2019}

10) ліцензійна справа - єдиний набір документів в електронній формі на електронних носіях інформації (або в електронній формі на електронних носіях інформації та на паперових носіях у разі, якщо заявник подав заяву та документи на паперових носіях) стосовно відповідного здобувача ліцензії чи ліцензіата, які подані ним, що надходять до органу ліцензування від органів державної влади, юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців або фізичних осіб чи прийняті органом ліцензування в результаті реалізації своїх повноважень відповідно до цього Закону;

{Частину першу статті 1 доповнено пунктом 10 згідно із Законом № 139-IX від 02.10.2019}

11) ліцензійний реєстр - автоматизована система збору, накопичення та обробки даних про суб'єктів господарювання, які в установленому законом порядку звернулися до органу ліцензування із заявою про отримання ліцензії, провадять діяльність на підставі ліцензії, дія ліцензії яких зупинена, ліцензія яких анульована.

{Частину першу статті 1 доповнено пунктом 11 згідно із Законом № 139-IX від 02.10.2019}

Стаття 2. Сфера дії Закону та повноваження органів державної влади у сфері ліцензування

1. Цей Закон регулює суспільні відносини у сфері ліцензування видів господарської діяльності, визначає виключний перелік видів господарської діяльності, що підлягають ліцензуванню, встановлює уніфікований порядок їх ліцензування, нагляд і контроль у сфері ліцензування, відповідальність за порушення законодавства у сфері ліцензування видів господарської діяльності.

2. Дія цього Закону не поширюється на ліцензування таких видів господарської діяльності:

{Абзац перший частини другої статті 2 із змінами, внесеними згідно із Законом № 139-IX від 02.10.2019}

{Пункт 1 частини другої статті 1 виключено на підставі Закону № 79-IX від 12.09.2019}

2) діяльність в галузі телебачення і радіомовлення, яка здійснюється відповідно до Закону України "Про телебачення і радіомовлення";

3) виробництво і торгівля спиртом етиловим, коньячним і плодовим та зерновим дистилатом, біоетанолом, алкогольними напоями та тютюновими виробами і пальним, зберігання пального, що здійснюється відповідно до Закону України "Про державне регулювання виробництва і обігу спирту етилового, коньячного і плодового, алкогольних напоїв, тютюнових виробів та пального";

{Пункт 3 частини другої статті 2 із змінами, внесеними згідно із Законом № 2628-VIII від 23.11.2018 з урахуванням змін, внесених згідно із Законом № 2725-VIII від 16.05.2019}

4) діяльність у сфері електроенергетики, на ринку природного газу, централізоване водопостачання та централізоване водовідведення, виробництво теплової енергії, транспортування теплової енергії магістральними і місцевими (розподільними) тепловими мережами, постачання теплової енергії та іншу діяльність, ліцензування якої здійснює Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, відповідно до закону, та здійснення контролю у цих сферах;

{Частину другу статті 2 доповнено пунктом 4 згідно із Законом № 394-IX від 19.12.2019}

4¹) діяльність у сфері використання ядерної енергії, яка здійснюється відповідно до Закону України "Про дозвільну діяльність у сфері використання ядерної енергії";

{Частину другу статті 2 доповнено пунктом 4¹ згідно із Законом № 613-IX від 19.05.2020}

4²) професійну діяльність на ринках капіталу та організованих товарних ринках, ліцензування якої здійснює Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку відповідно до закону;

{Частину другу статті 2 доповнено пунктом згідно із Законом № 79-IX від 12.09.2019; в редакції Закону № 738-IX від 19.06.2020}

5) діяльність на ринку азартних ігор, що провадиться відповідно до Закону України "Про державне регулювання діяльності щодо організації та проведення азартних ігор".

{Частину другу статті 2 доповнено пунктом 5 згідно із Законом № 768-IX від 14.07.2020}

3. Дія цього Закону не поширюється на ліцензування банківської діяльності, діяльності з надання фінансових послуг та діяльності з надання банкам послуг з інкасації, ліцензування яких здійснює Національний банк України відповідно до закону.

{Статтю 2 доповнено новою частиною третьою згідно із Законом № 79-IX від 12.09.2019}

4. Суб'єкт господарювання може здійснювати види господарської діяльності, що підлягають ліцензуванню, з дня внесення відомостей до ліцензійного реєстру щодо рішення органу ліцензування про видачу йому ліцензії.

{Частина статті 2 із змінами, внесеними згідно із Законами № 835-VIII від 26.11.2015, № 139-IX від 02.10.2019}

5. Господарська діяльність на підставі ліцензії, виданої органом ліцензування, яким є:
центральний орган виконавчої влади, державний колегіальний орган, - провадиться на всій території України;

Рада міністрів Автономної Республіки Крим, - провадиться на території Автономної Республіки Крим;

місцевий орган виконавчої влади, - провадиться на території відповідної адміністративно-територіальної одиниці.

6. Формування та реалізацію державної політики у сфері ліцензування у встановленому цим Законом порядку здійснюють:

Кабінет Міністрів України або інший орган державної влади у випадках, встановлених законом, - шляхом прийняття нормативно-правових актів у сфері ліцензування;

{Абзац другий частини статті 2 із змінами, внесеними згідно із Законом № 2019-VIII від 13.04.2017}

спеціально уповноважений орган з питань ліцензування;
органи ліцензування.

Стаття 3. Принципи державної політики у сфері ліцензування

1. Державна політика у сфері ліцензування ґрунтується на:

1) принципі єдиної державної системи ліцензування, що реалізується шляхом:

встановлення єдиного переліку видів господарської діяльності, що підлягають ліцензуванню, виключно цим Законом;

визначення вичерпного переліку документів, що додаються до заяви про отримання ліцензії, виходячи з мінімальної кількості таких документів, достатніх лише для підтвердження виконання вимог відповідних ліцензійних умов;

визначення Кабінетом Міністрів України органів ліцензування, крім державних органів, які визначені органами ліцензування законом, видів господарської діяльності, визначених статтею 7 цього Закону;

{Абзац четвертий пункту 1 частини першої статті 3 в редакції Закону № 139-IX від 02.10.2019}

2) принципі територіальності, згідно з яким дія ліцензії поширюється на адміністративну територію органу ліцензування, що її видав;

3) принципі дотримання законності шляхом того, що:

запровадження ліцензування виду господарської діяльності здійснюється виключно законом шляхом внесення змін до статті 7 цього Закону;

{Абзац другий пункту 3 частини першої статті 3 із змінами, внесеними згідно із Законом № 139-IX від 02.10.2019}

види господарської діяльності, не зазначені у статті 7 цього Закону, ліцензуванню не підлягають;

виключно законами визначаються підстави для видачі ліцензії, залишення заяви про отримання ліцензії без розгляду, відмови у видачі ліцензії, переоформлення ліцензії, розширення та звуження провадження виду господарської діяльності ліцензіатом, зупинення, відновлення дії ліцензії повністю або частково, анулювання ліцензії повністю або частково і строки прийняття та набрання чинності рішеннями органів ліцензування;

{Пункт 3 частини першої статті 3 доповнено новим абзацом згідно із Законом № 139-IX від 02.10.2019}

встановлюються конкретні строки здійснення кожної дії органу ліцензування, спеціально уповноваженого органу з питань ліцензування;

вимоги ліцензійних умов мають бути однозначними, прозорими та виключати можливість їх суб'єктивного застосування органами ліцензування чи ліцензіатами;

повноваження спеціально уповноваженого органу з питань ліцензування, Експертно-апеляційної ради з питань ліцензування поширюються на сферу ліцензування всіх видів господарської діяльності, визначаються виключно цим Законом і не можуть бути обмежені іншими законами;

{Абзац сьомий пункту 3 частини першої статті 3 із змінами, внесеними згідно із Законом № 139-IX від 02.10.2019}

запроваджується відповідальність посадових осіб органів ліцензування і спеціально уповноваженого органу з питань ліцензування та суб'єктів господарювання за порушення вимог нормативно-правових актів, що регулюють сферу ліцензування;

забороняється вимагання органами ліцензування надання документів з державних паперових або електронних інформаційних ресурсів;

4) принципі пріоритетності захисту прав, законних інтересів, життя і здоров'я людини, навколишнього природного середовища, захисту обмежених ресурсів держави та забезпечення безпеки держави, що передбачає:

ліцензування застосовується лише до такого виду господарської діяльності, провадження якого становить загрозу порушення прав, законних інтересів громадян, життю чи здоров'ю людини, навколишньому природному середовищу та/або безпеці держави, і лише у разі недостатності інших засобів державного регулювання;

{Абзац другий пункту 4 частини першої статті 3 із змінами, внесеними згідно із Законом № 139-IX від 02.10.2019}

запобігання проявам корупції;

у разі внесення змін до нормативно-правових актів у сфері ліцензування, передбачається достатній для реалізації цих змін строк, але не менш як два місяці;

5) принципі рівності прав суб'єктів господарювання, що передбачає:

вільний вибір суб'єктом господарювання провадження встановленого законом виду господарської діяльності, що підлягає ліцензуванню, і території своєї діяльності;

забезпечення при отриманні ліцензії рівності прав суб'єктів господарювання незалежно від організаційно-правової форми чи форми власності, якщо інше не встановлено законом;

{Абзац третій пункту 5 частини першої статті 3 із змінами, внесеними згідно із Законом № 139-IX від 02.10.2019}

встановлення єдиних вимог ліцензійних умов шляхом визначення їх відповідності рівням ризику від провадження відповідного виду господарської діяльності;

уникнення необґрунтованих обтяжень чи зайвих адміністративних процедур;

заборону використання ліцензування видів господарської діяльності для обмеження конкуренції;

б) принципі відкритості процесу ліцензування, що забезпечується шляхом:

внесення відомостей про ліцензування видів господарської діяльності суб'єктів господарювання до ліцензійних реєстрів;

{Пункт 6 частини першої статті 3 доповнено новим абзацом згідно із Законом № 139-ІХ від 02.10.2019}

своєчасного оприлюднення результатів ліцензійної діяльності органами ліцензування на своїх офіційних веб-сайтах та проектів нормативно-правових актів - у порядку, передбаченому Законом України "Про доступ до публічної інформації";

забезпечення доступності інформації у сфері ліцензування відповідно до закону;

залучення на паритетних засадах представників профільних громадських організацій, суб'єктів господарювання та/або їх об'єднань до процесу прийняття рішень Експертно-апеляційною радою з питань ліцензування.

2. Принципи державної політики у сфері ліцензування поширюються на порядок ліцензування всіх видів господарської діяльності, що підлягають ліцензуванню.

Ліцензування видів господарської діяльності, що не відповідає наведеним у цій статті принципам державної політики, забороняється.

Стаття 4. Спеціально уповноважений орган з питань ліцензування

1. Спеціально уповноважений орган з питань ліцензування:

1) розробляє пропозиції щодо вдосконалення законодавства у сфері ліцензування;

{Пункт 1 частини першої статті 4 в редакції Закону № 139-ІХ від 02.10.2019}

2) узагальнює практику застосування нормативно-правових актів з питань ліцензування;

3) погоджує проекти нормативно-правових актів у сфері ліцензування (у тому числі проекти ліцензійних умов);

{Пункт 3 частини першої статті 4 в редакції Закону № 139-ІХ від 02.10.2019}

4) здійснює методичне керівництво, інформаційне забезпечення діяльності органів ліцензування та визначає форму ліцензійного звіту;

5) здійснює нагляд за додержанням органами державної влади, державними колегіальними органами законодавства у сфері ліцензування;

6) утворює Експертно-апеляційну раду з питань ліцензування та забезпечує її діяльність;

7) має право для цілей Експертно-апеляційної ради з питань ліцензування отримувати від органу ліцензування копії документів, які стосуються прийнятого ним рішення, що оскаржується до спеціально уповноваженого органу з питань ліцензування, та залучати на громадських засадах державних службовців, науковців та інших фахівців (за згодою їхніх

керівників) для одержання консультацій та проведення експертизи документів у сфері ліцензування, а також запитувати і отримувати інформацію, документи чи матеріали;

8) видає розпорядження відповідно до повноважень, визначених цим Законом;

{Пункт 8 частини першої статті 4 в редакції Закону № 139-IX від 02.10.2019}

{Пункт 9 частини першої статті 4 виключено на підставі Закону № 139-IX від 02.10.2019}

{Пункт 10 частини першої статті 4 виключено на підставі Закону № 139-IX від 02.10.2019}

11) одержує інформацію з питань ліцензування та контролю за наявністю ліцензій у суб'єктів господарювання від органів ліцензування, органів, посадові особи яких відповідно до Кодексу України про адміністративні правопорушення складають протоколи про адміністративні правопорушення щодо виявлення провадження господарської діяльності, що підлягає ліцензуванню, без отримання ліцензії або у період зупинення дії ліцензії, зокрема щорічний ліцензійний звіт та щорічний звіт про виявлення провадження господарської діяльності, що підлягає ліцензуванню, без отримання ліцензії або у період зупинення дії ліцензії;

{Пункт 11 частини першої статті 4 в редакції Закону № 139-IX від 02.10.2019}

12) має безоплатний доступ до даних Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань у порядку, встановленому Міністерством юстиції України;

{Пункт 12 частини першої статті 4 в редакції Закону № 835-VIII від 26.11.2015}

13) веде у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України, Реєстр розгляду скарг здобувачів ліцензій, ліцензіатів на дії (бездіяльність) органів ліцензування щодо порушення законодавства у сфері ліцензування;

{Частину першу статті 4 доповнено пунктом 13 згідно із Законом № 139-IX від 02.10.2019}

14) надає на підставі рішення Експертно-апеляційної ради з питань ліцензування погодження на проведення позапланової перевірки додержання ліцензіатом вимог ліцензійних умов з підстав, передбачених пунктами 2, 4 і 5 частини третьої статті 19 цього Закону.

{Частину першу статті 4 доповнено пунктом 13 згідно із Законом № 139-IX від 02.10.2019}

2. Розпорядження спеціально уповноваженого органу з питань ліцензування, прийняті в межах його повноважень, є обов'язковими до виконання органами ліцензування, юридичними особами всіх форм власності, а також фізичними особами - підприємцями.

Розпорядження спеціально уповноваженого органу з питань ліцензування може бути оскаржено до суду.

{Частина друга статті 4 в редакції Закону № 139-IX від 02.10.2019}

Стаття 5. Експертно-апеляційна рада з питань ліцензування

1. Експертно-апеляційна рада з питань ліцензування є постійно діючим колегіальним органом при спеціально уповноваженому органі з питань ліцензування та діє відповідно до положення, що затверджується спеціально уповноваженим органом з питань ліцензування.

{Частина перша статті 5 із змінами, внесеними згідно із Законом № 139-IX від 02.10.2019}

2. Обов'язками Експертно-апеляційної ради з питань ліцензування є:

1) розгляд скарг здобувачів ліцензії, ліцензіатів на дії (бездіяльність) органу ліцензування щодо порушення законодавства у сфері ліцензування;

{Пункт 1 частини другої статті 5 в редакції Закону № 139-IX від 02.10.2019}

2) розгляд звернень органів ліцензування щодо проведення позапланових перевірок додержання ліцензіатами вимог ліцензійних умов на підставах, передбачених пунктами 2, 4 і 5 частини третьої статті 19 цього Закону.

{Пункт 2 частини другої статті 5 в редакції Закону № 139-IX від 02.10.2019}

3. Експертно-апеляційна рада з питань ліцензування має право:

1) розглядати пропозиції щодо запровадження ліцензування нового чи скасування чинного виду господарської діяльності (частини (частин) виду господарської діяльності) та запитувати необхідні матеріали для їх розгляду;

2) розробляти рекомендації стосовно вдосконалення державної політики у сфері ліцензування;

3) проводити експертизу проектів нормативно-правових актів або пропозицій у сфері ліцензування.

4. Експертно-апеляційну раду з питань ліцензування очолює голова, який за посадою є керівником спеціально уповноваженого органу з питань ліцензування.

Голова Експертно-апеляційної ради з питань ліцензування має першого заступника та заступника. У разі відсутності голови його обов'язки виконує перший заступник, а в разі відсутності і першого заступника - заступник голови.

Перший заступник голови призначається з представників громадськості, науковців, суб'єктів господарювання або їх об'єднань за результатами обрання його членами Експертно-апеляційної ради з питань ліцензування. Заступник голови призначається головою Експертно-апеляційної ради з питань ліцензування з числа державних службовців.

5. Склад Експертно-апеляційної ради з питань ліцензування формується за пропозиціями громадських організацій, суб'єктів господарювання та їх об'єднань, посадових осіб органів ліцензування та наукових установ і затверджується спеціально уповноваженим органом з питань ліцензування.

Представники громадських організацій, суб'єктів господарювання, їх об'єднань та науковців залучаються до складу Експертно-апеляційної ради з питань ліцензування у кількості не менш як п'ятдесят відсотків її складу.

Представники органів державної влади, які забезпечують формування, реалізацію державної політики у сфері ліцензування господарської діяльності, та органів ліцензування становлять 50 відсотків складу Експертно-апеляційної ради з питань ліцензування.

{Частина п'яту статті 5 доповнено абзацом третім згідно із Законом № 139-IX від 02.10.2019}

6. Формою роботи Експертно-апеляційної ради з питань ліцензування є засідання, що проводяться за потреби, але не рідше одного разу на місяць, та є правомочними за присутності не менше, ніж половини членів Експертно-апеляційної ради з питань ліцензування.

7. У разі надходження до спеціально уповноваженого органу з питань ліцензування скарги на дії (бездіяльність) органу ліцензування щодо порушення ним законодавства у сфері ліцензування спеціально уповноважений орган з питань ліцензування протягом трьох робочих днів з дня її одержання:

1) повідомляє рекомендованим листом або за допомогою засобів телекомунікацій здобувача ліцензії чи ліцензіата, а також орган ліцензування про прийняття скарги до розгляду або про залишення скарги без розгляду.

Скарга залишається без розгляду з таких підстав:

порушені у скарзі питання виходять за межі повноважень Експертно-апеляційної ради з питань ліцензування;

скарга подана після набрання чинності рішенням органу ліцензування, яке оскаржується (крім скарги щодо рішення органу ліцензування про відмову у видачі ліцензії, яку можна подати протягом місяця з дня прийняття такого рішення);

скарга на дії органу ліцензування щодо порушення ним законодавства у сфері ліцензування розглядається в суді.

У день отримання повідомлення про прийняття спеціально уповноваженим органом з питань ліцензування скарги до розгляду орган ліцензування вносить до ліцензійного реєстру дату і номер повідомлення спеціально уповноваженого органу з питань ліцензування про розгляд скарги Експертно-апеляційною радою з питань ліцензування та розміщує інформацію про зупинення дії рішення органу ліцензування, що оскаржується, до прийняття розпорядження спеціально уповноваженим органом з питань ліцензування на підставі рішення Експертно-апеляційної ради;

2) запрошує відповідного здобувача ліцензії чи ліцензіата та орган ліцензування до участі в засіданні Експертно-апеляційної ради з питань ліцензування;

3) запитує в органу ліцензування копії документів, що стосуються оскаржуваних рішень (крім відомостей, які містяться у відкритих реєстрах), у межах матеріалів ліцензійної справи ліцензіата;

4) передає скаргу та інші документи (в міру надходження) до Експертно-апеляційної ради з питань ліцензування.

У разі потреби спеціально уповноважений орган з питань ліцензування може запитати в органу ліцензування додаткові документи, що стосуються прийняття органом ліцензування оскаржуваного рішення. З метою оперативного опрацювання відповідні запити можуть передаватися за допомогою засобів телекомунікацій.

Скарга до спеціально уповноваженого органу з питань ліцензування складається в довільній формі та повинна містити:

повне найменування, місцезнаходження, ідентифікаційний код (для юридичних осіб) або прізвище, ім'я, по батькові, місце проживання, реєстраційний номер облікової картки платника податків (не зазначається фізичною особою, яка через свої релігійні переконання відмовляється від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків та повідомила про це відповідний контролюючий орган і має відмітку у паспорті, - подається копія цієї відмітки) (для фізичних осіб) особи, яка подає скаргу, у разі якщо скарга подається представником скаржника - прізвище, ім'я, по батькові представника;

зміст рішення, дій чи бездіяльності органу ліцензування та норми законодавства, порушені на думку скаржника;

викладення обставин, якими особа, яка подає скаргу, обґрунтовує свої вимоги;

відомості про розгляд зазначеного у скаргі питання в суді;

підпис особи, яка подає скаргу, або її представника із зазначенням дати складання скарги.

До скарги додаються копії документів, що підтверджують її обґрунтованість.

{Частина сьома статті 5 в редакції Закону № 139-IX від 02.10.2019}

8. Скарги розглядаються на засіданні Експертно-апеляційної ради з питань ліцензування у строк, що не перевищує десяти календарних днів з дня одержання від органу ліцензування запитуваних документів стосовно оскаржуваного рішення.

{Абзац перший частини восьмої статті 5 із змінами, внесеними згідно із Законом № 139-IX від 02.10.2019}

Ліцензія, щодо якої орган ліцензування прийняв рішення про анулювання або зупинення дії і щодо якої Експертно-апеляційною радою з питань ліцензування розглядається скарга на рішення органу ліцензування, є чинною, а суб'єкт господарювання є ліцензіатом відповідно до цього Закону до дня внесення відомостей до Реєстру розгляду скарг здобувачів ліцензій, ліцензіатів на дії (бездіяльність) органів ліцензування щодо порушення законодавства у сфері ліцензування за результатами розгляду скарги.

{Абзац другий частини восьмої статті 5 в редакції Закону № 139-IX від 02.10.2019}

У разі прийняття Експертно-апеляційною радою з питань ліцензування рішення про задоволення скарги ліцензіата на рішення органу ліцензування про анулювання або зупинення дії ліцензії повністю або частково та внесення відомостей про прийняте розпорядження спеціально уповноваженого органу з питань ліцензування за результатом розгляду скарги до Реєстру розгляду скарг здобувачів ліцензій, ліцензіатів на дії (бездіяльність) органів ліцензування щодо порушення законодавства у сфері ліцензування така ліцензія залишається чинною, а суб'єкт господарювання залишається ліцензіатом відповідно до цього Закону.

{Абзац частини восьмої статті 5 в редакції Закону № 139-IX від 02.10.2019}

Дата і номер розпорядження спеціально уповноваженого органу з питань ліцензування про розгляд скарги вноситься спеціально уповноваженим органом з питань ліцензування до Реєстру розгляду скарг здобувачів ліцензій, ліцензіатів на дії (бездіяльність) органів ліцензування щодо порушення законодавства у сфері ліцензування не пізніше робочого дня, наступного за днем прийняття такого розпорядження.

{Абзац частини восьмої статті 5 в редакції Закону № 139-IX від 02.10.2019}

Орган ліцензування зобов'язаний виконати розпорядження спеціально уповноваженого органу з питань ліцензування про розгляд скарги у строк, встановлений у цьому розпорядженні.

{Абзац частини восьмої статті 5 в редакції Закону № 139-IX від 02.10.2019}

У разі відхилення скарги ліцензіата на рішення органу ліцензування про анулювання або зупинення дії ліцензії повністю або частково ліцензія вважається анульованою повністю або частково чи строк її дії зупинено повністю або частково з дня внесення спеціально уповноваженим органом з питань ліцензування до Реєстру розгляду скарг здобувачів ліцензій, ліцензіатів на дії (бездіяльність) органу ліцензування щодо порушення законодавства у сфері ліцензування відомостей про розпорядження спеціально уповноваженого органу з питань ліцензування про розгляд скарги.

{Абзац частини восьмої статті 5 в редакції Закону № 139-IX від 02.10.2019}

9. Орган ліцензування зобов'язаний протягом п'яти робочих днів з дня одержання запиту подати спеціально уповноваженому органу з питань ліцензування завірені ним запитувані копії (фотокопії) документів, що стосуються оскаржуваного рішення.

{Абзац перший частини дев'ятої статті 5 із змінами, внесеними згідно із Законом № 139-IX від 02.10.2019}

Експертно-апеляційна рада з питань ліцензування розглядає скаргу по суті або відкладає її розгляд на наступне засідання Експертно-апеляційної ради з питань ліцензування у разі неподання органом ліцензування запитуваних документів у встановлений строк або з інших підстав з обґрунтуванням причин перенесення такого розгляду.

{Абзац другий частини дев'ятої статті 5 в редакції Закону № 139-IX від 02.10.2019}

Відкладення розгляду скарги допускається не більше двох засідань.

{Абзац частини дев'ятої статті 5 в редакції Закону № 139-IX від 02.10.2019}

Експертно-апеляційна рада з питань ліцензування приймає рішення про зняття з розгляду скарги на підставі заяви ліцензіата або здобувача ліцензії про відкликання такої скарги.

{Абзац частини дев'ятої статті 5 в редакції Закону № 139-IX від 02.10.2019}

{Частину десяту статті 5 виключено на підставі Закону № 139-IX від 02.10.2019}

11. Експертно-апеляційна рада з питань ліцензування при прийнятті рішень керується Конституцією України, законами України, актами Президента України, Кабінету Міністрів України.

Рішення Експертно-апеляційної ради з питань ліцензування приймається двома третинами голосів присутніх членів шляхом особистого голосування і оформлюється протокольним рішенням, що підписується особою, яка головує на засіданні Експертно-апеляційної ради з питань ліцензування, та секретарем ради, який призначається головою ради з числа її членів.

Експертно-апеляційна рада з питань ліцензування за результатами розгляду скарг, звернень, пропозицій приймає рішення:

задовольнити скаргу ліцензіата чи здобувача ліцензії на дії (бездіяльність) органу ліцензування щодо порушення законодавства у сфері ліцензування;

залишити скаргу ліцензіата чи здобувача ліцензії без задоволення (відхилити скаргу);

відкласти розгляд скарги на наступне засідання Експертно-апеляційної ради з питань ліцензування;

погодити або не погодити органу ліцензування проведення позапланової перевірки додержання ліцензіатом вимог ліцензійних умов на підставах, передбачених пунктами 2, 4 і 5 частини третьої статті 19 цього Закону;

рекомендувати спеціально уповноваженому органу з питань ліцензування зобов'язати орган ліцензування усунути виявлені Експертно-апеляційною радою з питань ліцензування порушення законодавства у сфері ліцензування;

рекомендувати спеціально уповноваженому органу з питань ліцензування надати пропозиції щодо внесення змін до законодавства з урахуванням пропозицій, наданих Експертно-апеляційною радою з питань ліцензування;

рекомендувати спеціально уповноваженому органу з питань ліцензування врахувати при наданні пропозицій щодо внесення змін до законодавства розроблені Експертно-апеляційною радою з питань ліцензування рекомендації стосовно вдосконалення державної політики у сфері ліцензування;

рекомендувати спеціально уповноваженому органу з питань ліцензування розглянути та врахувати результати проведеної Експертно-апеляційною радою з питань ліцензування експертизи проєктів нормативно-правових актів у сфері ліцензування.

Рішення Експертно-апеляційної ради з питань ліцензування є обов'язковими для розгляду спеціально уповноваженим органом з питань ліцензування.

За результатами розгляду рішень Експертно-апеляційної ради з питань ліцензування спеціально уповноважений орган з питань ліцензування:

видає протягом п'яти робочих днів з дня ухвалення відповідного рішення Експертно-апеляційною радою з питань ліцензування розпорядження про розгляд скарги (у разі задоволення скарги зобов'язує орган ліцензування скасувати рішення органу ліцензування, яке оскаржується, або вчинити (не вчиняти) певні дії, спрямовані на усунення порушень законодавства у сфері ліцензування), розпорядження про зняття скарги з розгляду;

надає протягом трьох робочих днів з дня ухвалення відповідного рішення Експертно-апеляційною радою з питань ліцензування органу ліцензування погодження (або повідомляє про непогодження) на проведення позапланової перевірки додержання ліцензіатом вимог ліцензійних умов на підставах, передбачених пунктами 2, 4 або 5 частини третьої статті 19 цього Закону;

опрацьовує рекомендації та/або рішення, схвалені Експертно-апеляційною радою з питань ліцензування згідно з повноваженнями.

Розпорядження спеціально уповноваженого органу з питань ліцензування про розгляд скарги надсилається рекомендованим листом або за допомогою засобів телекомунікацій відповідному органу ліцензування та здобувачеві ліцензії, ліцензіату не пізніше робочого дня, наступного за днем їх прийняття.

Орган ліцензування, який одержав розпорядження спеціально уповноваженого органу з питань ліцензування про розгляд скарги, зобов'язаний в установленій у розпорядженні строк з дати отримання такого розпорядження подати спеціально уповноваженому органу з питань ліцензування інформацію про виконання вимог такого розпорядження разом із підтвердними документами.

{Частина одинадцята статті 5 в редакції Закону № 139-IX від 02.10.2019}

12. Доведення доцільності проведення органом ліцензування позапланової перевірки ліцензіата на підставах, передбачених пунктами 4 і 5 частини третьої статті 19 цього Закону, покладається на юридичну, фізичну особу - підприємця або фізичну особу, яка подала відповідне звернення (повідомлення), для чого такі особи або їхні представники запрошуються на засідання Експертно-апеляційної ради з питань ліцензування.

Доведення доцільності проведення органом ліцензування позапланової перевірки ліцензіата на підставах, передбачених пунктом 2 частини третьої статті 19 цього Закону, покладається на орган ліцензування, представники якого запрошуються на засідання Експертно-апеляційної ради з питань ліцензування.

{Частина дванадцята статті 5 в редакції Закону № 139-IX від 02.10.2019}

13. Інформація про результати діяльності Експертно-апеляційної ради з питань ліцензування оприлюднюється на офіційному веб-сайті спеціально уповноваженого органу з питань ліцензування.

Стаття 6. Повноваження органів ліцензування

1. Орган ліцензування видає ліцензії на право здійснення видів господарської діяльності, зазначених у статті 7 цього Закону.

Види господарської діяльності, на здійснення яких державний колегіальний орган видає ліцензії, встановлюються цим Законом.

2. Орган ліцензування для цілей цього Закону за відповідним видом господарської діяльності:

1) отримує та розглядає заяву з документами, а також повідомлення, подання яких до органу ліцензування передбачено законом, і за результатом їх розгляду приймає рішення про:

залишення заяви без розгляду;

видачу ліцензії або відмову у видачі ліцензії;

переоформлення ліцензії;

зупинення дії ліцензії повністю або частково;

відновлення дії ліцензії повністю або частково;

анулювання ліцензії повністю або частково;

розширення або звуження провадження виду господарської діяльності ліцензіатом;

видачу інших документів, визначених законом, що стосуються повноважень органу ліцензування.

Рішення про видачу, переоформлення, відновлення дії ліцензії повністю або частково, розширення, звуження провадження виду господарської діяльності, що підлягає ліцензуванню, набирають чинності з дня внесення запису про них до ліцензійного реєстру;

{Пункт 1 частини другої статті 6 із змінами, внесеними згідно із Законом № 835-VIII від 26.11.2015; в редакції Закону № 139-IX від 02.10.2019}

2) розробляє проекти ліцензійних умов і змін до них та подає їх в установленому порядку на затвердження Кабінету Міністрів України, якщо інше не встановлене законом;

{Пункт 2 частини другої статті 6 із змінами, внесеними згідно із Законом № 1540-VIII від 22.09.2016}

3) здійснює контроль за додержанням ліцензіатами вимог ліцензійних умов;

{Пункт 3 частини другої статті 6 із змінами, внесеними згідно із Законом № 139-IX від 02.10.2019}

4) формує та веде ліцензійний реєстр;

{Пункт 4 частини другої статті 6 в редакції Законів № 835-VIII від 26.11.2015, № 139-IX від 02.10.2019}

5) формує та веде ліцензійні справи, забезпечує їх зберігання, передачу та одержання у паперовій та/або електронній формі;

{Пункт 5 частини другої статті 6 в редакції Законів № 835-VIII від 26.11.2015, № 139-IX від 02.10.2019}

6) здійснює інформаційне та методичне супроводження ліцензування;

7) надає інформацію з ліцензійних справ та у порядку, встановленому Законом України "Про доступ до публічної інформації";

{Пункт 7 частини другої статті 6 із змінами, внесеними згідно із Законами № 835-VIII від 26.11.2015, № 139-IX від 02.10.2019}

8) розміщує на своєму офіційному веб-сайті рішення, прийняті ним відповідно до цього Закону за відповідним видом господарської діяльності, не пізніше робочого дня, наступного за днем їх прийняття;

{Пункт 8 частини другої статті 6 із змінами, внесеними згідно із Законом № 835-VIII від 26.11.2015; в редакції Закону № 139-IX від 02.10.2019}

9) складає та подає спеціально уповноваженому органу з питань ліцензування щорічний ліцензійний звіт до 30 січня року, наступного за звітним;

10) забезпечує підвищення кваліфікації працівників, до посадових обов'язків яких віднесено забезпечення виконання повноважень у сфері ліцензування;

11) здійснює перевірку документів, що підтверджують відсутність здійснення контролю за діяльністю здобувача ліцензії, ліцензіата, у значенні, наведеному у статті 1 Закону України "Про захист економічної конкуренції", резидентами держав, що здійснюють збройну агресію проти України, у значенні, наведеному у статті 1 Закону України "Про оборону України";

{Пункт 11 частини другої статті 6 в редакції Закону № 139-IX від 02.10.2019}

12) на підставі розпорядження спеціально уповноваженого органу з питань ліцензування або рішення суду приймає рішення щодо скасування прийнятого ним рішення про анулювання або зупинення дії ліцензії повністю або частково.

{Частину другу статті 6 доповнено пунктом 12 згідно із Законом № 139-IX від 02.10.2019}

3. Рішення органу ліцензування оформлюються організаційно-розпорядчими актами за підписом керівника органу або його заступника згідно з розподілом повноважень.

4. Рішенням органу ліцензування на його територіальні підрозділи можуть бути покладені обов'язки з виконання повноважень органу ліцензування щодо проведення перевірок додержання ліцензіатами вимог ліцензійних умов та складання актів за результатом їх проведення.

{Абзац другий частини четвертої статті 6 виключено на підставі Закону № 139-IX від 02.10.2019}

Забороняється делегувати повноваження органу ліцензування будь-яким органам, організаціям, суб'єктам господарювання чи особам (у тому числі утвореним органом ліцензування чи які перебувають у сфері управління або підпорядкування органу ліцензування).

5. Орган, що втратив повноваження органу ліцензування, зобов'язаний:

{Абзац перший частини п'ятої статті 6 із змінами, внесеними згідно із Законом № 139-IX від 02.10.2019}

1) вжити у місячний строк невідкладних заходів з передачі своїх ліцензійних справ, інших інформаційних ресурсів, необхідних для забезпечення виконання вимог цього Закону, відповідному органу, визначеному (уповноваженому) для ліцензування відповідного виду господарської діяльності, а у разі скасування ліцензування відповідного виду діяльності - до архівної установи;

{Пункт 1 частини п'ятої статті 6 із змінами, внесеними згідно із Законом № 139-IX від 02.10.2019}

2) забезпечити передання ліцензійних справ та інших інформаційних ресурсів щодо сфери ліцензування органу ліцензування, який визначений (уповноважений) відповідно законом чи Кабінетом Міністрів України, протягом часу, що забезпечує додержання строків прийняття рішень, вчинення інших дій у сфері ліцензування, передбачених цим Законом, але не більш як за десять календарних днів з дня його визначення (уповноваження) органом ліцензування.

Стаття 7. Перелік видів господарської діяльності, що підлягають ліцензуванню

1. Ліцензуванню підлягають такі види господарської діяльності:

1) банківська діяльність, діяльність з надання фінансових послуг та діяльність з надання банкам послуг з інкасації;

{Пункт 1 частини першої статті 7 в редакції Закону № 2473-VIII від 21.06.2018; із змінами, внесеними згідно із Законом № 79-IX від 12.09.2019}

{Пункт 2 частини першої статті 7 виключено на підставі Закону № 79-IX від 12.09.2019}

{Пункт 3 частини першої статті 7 виключено на підставі Закону № 79-IX від 12.09.2019}

4) діяльність у галузі телебачення і радіомовлення, яка ліцензується відповідно до Закону України "Про телебачення і радіомовлення";

5) діяльність у сфері електроенергетики, яка ліцензується з урахуванням особливостей, визначених Законом України "Про ринок електричної енергії", і діяльність у сфері використання ядерної енергії, яка ліцензується відповідно до Закону України "Про дозвільну діяльність у сфері використання ядерної енергії";

{Пункт 5 частини першої статті 7 із змінами, внесеними згідно із Законом № 1540-VIII від 22.09.2016; в редакції Закону № 2019-VIII від 13.04.2017; із змінами, внесеними згідно із Законом № 613-IX від 19.05.2020}

6) освітня діяльність, яка ліцензується з урахуванням особливостей, визначених спеціальними законами у сфері освіти;

{Пункт 6 частини першої статті 7 в редакції Закону № 2145-VIII від 05.09.2017}

7) виробництво і торгівля спиртом етиловим, коньячним і плодовим та зерновим дистилатом, біоетанолом, алкогольними напоями та тютюновими виробами і паливом, зберігання пального, яка ліцензується відповідно до Закону України "Про державне регулювання виробництва і обігу спирту етилового, коньячного і плодового, алкогольних напоїв, тютюнових виробів та пального";

{Пункт 7 частини першої статті 7 із змінами, внесеними згідно із Законом № 2628-VIII від 23.11.2018 з урахуванням змін, внесених згідно із Законом № 2725-VIII від 16.05.2019}

8) надання послуг у галузі криптографічного захисту інформації (крім послуг електронного цифрового підпису) та технічного захисту інформації, за переліком, що визначається Кабінетом Міністрів України;

{Пункт 8 частини першої статті 7 із змінами, внесеними згідно із Законом № 102-IX від 18.09.2019}

9) будівництво об'єктів, що за класом наслідків (відповідальності) належать до об'єктів з середніми (СС2) та значними (СС3) наслідками, за переліком видів робіт, що визначається Кабінетом Міністрів України, - з урахуванням особливостей, визначених Законом України "Про регулювання містобудівної діяльності";

{Пункт 9 частини першої статті 7 в редакції Законів № 1817-VIII від 17.01.2017, № 199-IX від 17.10.2019}

10) виробництво лікарських засобів, оптова та роздрібна торгівля лікарськими засобами, імпорт лікарських засобів (крім активних фармацевтичних інгредієнтів) - з урахуванням особливостей, визначених Законом України "Про лікарські засоби";

11) виробництво та ремонт вогнепальної зброї невійськового призначення і боєприпасів до неї, холодної зброї, пневматичної зброї калібру понад 4,5 міліметра і швидкістю польоту кулі понад 100 метрів на секунду, торгівля вогнепальною зброєю невійськового призначення та боєприпасами до неї, холодною зброєю, пневматичною зброєю калібру понад 4,5 міліметра і швидкістю польоту кулі понад 100 метрів на секунду; виробництво спеціальних засобів, заряджених речовинами сльозоточивої та дратівної дії, індивідуального захисту, активної оборони та їх продаж;

12) виробництво вибухових матеріалів промислового призначення за переліком, що визначається Кабінетом Міністрів України;

13) надання послуг і виконання робіт протипожежного призначення за переліком, що визначається Кабінетом Міністрів України;

14) виробництво особливо небезпечних хімічних речовин, перелік яких визначається Кабінетом Міністрів України, поводження з небезпечними відходами. Не підлягає ліцензуванню зберігання (накопичення) суб'єктом господарювання утворених ним небезпечних відходів, якщо протягом року з дня утворення небезпечні відходи передаються суб'єктам господарювання, що мають ліцензію на поводження з небезпечними відходами;

{Пункт 14 частини першої статті 7 в редакції Закону № 867-VIII від 08.12.2015}

15) медична практика;

16) діяльність банків пуповинної крові, інших тканин і клітин людини згідно з переліком, затвердженим Міністерством охорони здоров'я України;

17) ветеринарна практика;

18) випуск та проведення лотерей з урахуванням особливостей, визначених Законом України "Про державні лотереї в Україні";

{Пункт 18 частини першої статті 7 із змінами, внесеними згідно із Законом № 768-IX від 14.07.2020}

18¹) діяльність на ринку азартних ігор, яка ліцензується відповідно до Закону України "Про державне регулювання діяльності щодо організації та проведення азартних ігор";

{Частину першу статті 7 доповнено пунктом 18¹ згідно із Законом № 768-IX від 14.07.2020}

- 19) тулоператорська діяльність;
- 20) посередництво у працевлаштуванні за кордоном;
- 21) промисловий вилов водних біоресурсів за межами юрисдикції України;

{Пункт 21 частини першої статті 7 із змінами, внесеними згідно із Законом № 867-VIII від 08.12.2015}

22) культивування рослин, включених до таблиці I Переліку наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів, затвердженого Кабінетом Міністрів України, розроблення, виробництво, виготовлення, зберігання, перевезення, придбання, реалізація (відпуск), ввезення на територію України, вивезення з території України, використання, знищення наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів, включених до зазначеного Переліку, - з урахуванням особливостей, визначених Законом України "Про наркотичні засоби, психотропні речовини і прекурсори";

23) діяльність, пов'язана з розробленням, виготовленням, постачанням спеціальних технічних засобів для зняття інформації з каналів зв'язку та інших технічних засобів негласного отримання інформації (критерії належності та перелік технічних засобів негласного отримання інформації визначаються Кабінетом Міністрів України за поданням Служби безпеки України);

23¹) діяльність, пов'язана з розробленням, виготовленням, постачанням технічних засобів розвідки (критерії належності до технічних засобів розвідки визначаються розвідувальними органами України);

{Частину першу статті 7 доповнено пунктом 23¹ згідно із Законом № 912-IX від 17.09.2020 - вводитьсЯ в дію з 24.01.2021}

24) перевезення пасажирів, небезпечних вантажів та небезпечних відходів річковим, морським, автомобільним, залізничним та повітряним транспортом, міжнародні перевезення пасажирів та вантажів автомобільним транспортом;

25) зовнішньоекономічна діяльність відповідно до статті 16 Закону України "Про зовнішньоекономічну діяльність";

26) транспортування нафти, нафтопродуктів магістральним трубопроводом;

27) діяльність на ринку природного газу, яка ліцензується з урахуванням особливостей, визначених Законом України "Про ринок природного газу";

{Пункт 27 частини першої статті 7 в редакції Закону № 1540-VIII від 22.09.2016}

28) централізоване водопостачання та централізоване водовідведення;

{Пункт 28 частини першої статті 7 в редакції Закону № 2189-VIII від 09.11.2017; із змінами, внесеними згідно із Законом № 394-IX від 19.12.2019}

{Частину другу статті 2 доповнено пунктом 4 згідно із Законом № 394-IX від 19.12.2019}

29) виробництво теплової енергії, транспортування теплової енергії магістральними і місцевими (розподільчими) тепловими мережами та постачання теплової енергії;

{Пункт 29 частини першої статті 7 із змінами, внесеними згідно із Законом № 394-IX від 19.12.2019}

30) охоронна діяльність;

31) перероблення побутових відходів;

{Частину першу статті 7 доповнено пунктом 31 згідно із Законом № 1540-VIII від 22.09.2016}

32) захоронення побутових відходів;

{Частину першу статті 7 доповнено пунктом 32 згідно із Законом № 1540-VIII від 22.09.2016}

33) виробництво ветеринарних препаратів;

{Частину першу статті 7 доповнено пунктом 33 згідно із Законом № 2042-VIII від 18.05.2017}

34) заготівля та тестування донорської крові та компонентів крові незалежно від їх кінцевого призначення, переробка, зберігання, розподіл та реалізація донорської крові та компонентів крові, призначених для трансфузії.

{Частину першу статті 7 доповнено пунктом 34 згідно із Законом № 931-IX від 30.09.2020 - вводить в дію з 25.01.2021}

2. Ліцензування видів господарської діяльності, що відповідно до цієї статті ліцензуються з урахуванням особливостей, визначених законами у відповідних сферах, здійснюється з дотриманням вимог статті 3 цього Закону.

{Статтю 7 доповнено частиною другою згідно із Законом № 139-IX від 02.10.2019}

Стаття 8. Запровадження, скасування, зміна назви виду господарської діяльності, що підлягає ліцензуванню

1. У разі запровадження ліцензування нового виду господарської діяльності або нової частини виду господарської діяльності, що підлягає ліцензуванню, ліцензійні умови провадження нового виду господарської діяльності або нової частини виду господарської діяльності, що підлягає ліцензуванню, набирають чинності у строк, необхідний для приведення суб'єктом господарювання своєї діяльності у відповідність із вимогами ліцензійних умов, але не менш як через два місяці з дня їх опублікування.

{Частина перша статті 8 із змінами, внесеними згідно із Законом № 139-IX від 02.10.2019}

2. У разі скасування ліцензування виду господарської діяльності орган ліцензування втрачає повноваження органу ліцензування, а ліцензії, видані на здійснення цього виду діяльності, вважаються недійсними.

У разі скасування ліцензування частини виду господарської діяльності ліцензійні умови поширюються на вид господарської діяльності в частині, що підлягає ліцензуванню згідно із цим Законом.

{Частину другу статті 8 доповнено абзацом другим згідно із Законом № 139-IX від 02.10.2019}

У такому разі орган ліцензування втрачає повноваження щодо ліцензування частини виду господарської діяльності, ліцензування якої скасовано, а ліцензії продовжують діяти в частині, що підлягає ліцензуванню згідно із цим Законом.

{Частину другу статті 8 доповнено абзацом третім згідно із Законом № 139-IX від 02.10.2019}

3. У разі зміни згідно з цим Законом назви виду господарської діяльності, що підлягає ліцензуванню, яка не призводить до зміни предмета такої діяльності, відповідні ліцензійні

умови, прийняті відповідно до цього Закону, надалі поширюються на такий вид діяльності. Ліцензії на провадження такого виду господарської діяльності продовжують діяти.

{Частина третя статті 8 із змінами, внесеними згідно із Законом № 139-IX від 02.10.2019}

4. У зв'язку із змінами, передбаченими цією статтею, органи ліцензування та органи, що втратили повноваження органів ліцензування, актуалізують інформацію в ліцензійних реєстрах.

{Частина четверта статті 8 в редакції Закону № 139-IX від 02.10.2019}

Стаття 9. Ліцензійні умови

1. Ліцензіат зобов'язаний виконувати вимоги ліцензійних умов відповідного виду господарської діяльності, а здобувач ліцензії для її отримання - відповідати ліцензійним умовам.

{Частина перша статті 9 із змінами, внесеними згідно із Законом № 139-IX від 02.10.2019}

2. Ліцензійні умови та зміни до них розробляються органом ліцензування, підлягають погодженню спеціально уповноваженим органом з питань ліцензування та затверджуються Кабінетом Міністрів України, крім випадків, визначених законом.

{Абзац перший частини другої статті 9 із змінами, внесеними згідно із Законами № 2019-VIII від 13.04.2017, № 139-IX від 02.10.2019}

У разі якщо органом ліцензування визначено одночасно центральний орган виконавчої влади і Раду міністрів Автономної Республіки Крим чи місцевий орган виконавчої влади або державний колегіальний орган і Раду міністрів Автономної Республіки Крим чи місцевий орган виконавчої влади, ліцензійні умови розробляються відповідним центральним органом виконавчої влади або державним колегіальним органом відповідно.

{Абзац другий частини другої статті 9 в редакції Закону № 139-IX від 02.10.2019}

У разі якщо органом ліцензування визначено Раду міністрів Автономної Республіки Крим, вона може передати свої повноваження органу ліцензування профільному міністерству Ради міністрів Автономної Республіки Крим.

3. У разі внесення змін до чинних ліцензійних умов, які потребуватимуть проведення суб'єктами господарювання підготовчої роботи, такі ліцензійні умови або їх окремі положення мають набирати чинності через певний строк з дня їх опублікування, достатній для проведення таких підготовчих робіт, що не може бути меншим, ніж два місяці.

4. Органи ліцензування оприлюднюють ліцензійні умови і зміни до них на своєму офіційному веб-сайті.

5. У разі внесення змін до ліцензійних умов у частині зміни переліку документів, що додаються до заяви про отримання ліцензії, цими ж змінами встановлюється строк подачі цих додаткових документів, який не може бути меншим, ніж два місяці з дня опублікування змін до ліцензійних умов.

{Частина п'ята статті 9 із змінами, внесеними згідно із Законом № 139-IX від 02.10.2019}

6. Залежно від особливостей провадження виду господарської діяльності, що підлягає ліцензуванню, вимоги ліцензійних умов встановлюються стосовно суб'єкта господарювання загалом та /або відносно кожного місця провадження виду господарської діяльності, що підлягає ліцензуванню.

{Частина шоста статті 9 із змінами, внесеними згідно із Законом № 139-IX від 02.10.2019}

7. Якщо суб'єкт господарювання провадить вид господарської діяльності, що підлягає ліцензуванню, не в повному обсязі, а частково, ліцензійні умови поширюються на ліцензіата лише в частині, що встановлює вимоги до провадження цієї частини виду господарської діяльності.

8. Ліцензійні умови можуть визначати вичерпний перелік видів місць провадження господарської діяльності, якщо це обумовлено особливостями провадження цього виду господарської діяльності.

{Абзац перший частини восьмої статті 9 із змінами, внесеними згідно із Законом № 139-IX від 02.10.2019}

{Абзац другий частини восьмої статті 9 виключено на підставі Закону № 139-IX від 02.10.2019}

Вимоги ліцензійних умов поширюються на місця провадження господарської діяльності ліцензіата, що зазначені в документах, що додаються до заяви про отримання ліцензії (з урахуванням змін до них, поданих ліцензіатом до органу ліцензування).

9. Вимоги ліцензійних умов мають бути обумовлені особливостями провадження виду господарської діяльності, що підлягає ліцензуванню, та включають:

{Абзац перший частини дев'ятої статті 9 із змінами, внесеними згідно із Законом № 139-IX від 02.10.2019}

1) вичерпний перелік підтвердних документів, що підтверджують відповідність суб'єкта господарювання вимогам ліцензійних умов, крім документів, які органи влади не можуть вимагати відповідно до частини сьомої статті 9 Закону України "Про адміністративні послуги", щодо:

відомостей про місця провадження господарської діяльності із зазначенням щодо кожного з них виду діяльності (повністю або частково стосовно зазначеного у заяві) або операцій, що за ним провадитимуться;

відомостей про засоби провадження господарської діяльності;

відомостей про доступність місць провадження господарської діяльності для маломобільних груп населення;

{Пункт 1 частини дев'ятої статті 9 доповнено абзацом четвертим згідно із Законом № 139-IX від 02.10.2019}

інформації про підтвердження відсутності здійснення контролю за діяльністю суб'єкта господарювання у значенні, наведеному у статті 1 Закону України "Про захист економічної конкуренції", резидентами держав, що здійснюють збройну агресію проти України, у значенні, наведеному у статті 1 Закону України "Про оборону України";

{Пункт 1 частини дев'ятої статті 9 доповнено абзацом п'ятим згідно із Законом № 139-IX від 02.10.2019}

2) кадрові вимоги щодо:

мінімальної кількості працівників за окремими посадами (у разі якщо це зумовлено особливостями провадження певного виду господарської діяльності, встановлюються вимоги щодо наявності у певних працівників відповідної освіти, кваліфікації та (або) стажу роботи, зокрема у фізичних осіб - підприємців, мінімальної частки кваліфікованих працівників за певними посадами, які уклали трудові договори з ліцензіатом);

даних про наявність трудових договорів з усіма найманими працівниками;

3) організаційні вимоги щодо:

{Абзац другий пункту 3 частини дев'ятої статті 9 виключено на підставі Закону № 139-IX від 02.10.2019}

{Абзац третій пункту 3 частини дев'ятої статті 9 виключено на підставі Закону № 139-IX від 02.10.2019}

строку повідомлення органу ліцензування про всі зміни даних, зазначених у заяві та документах, що додавалися до заяви, але не більше ніж один місяць з дня настання таких змін;

{Абзац четвертий пункту 3 частини дев'ятої статті 9 в редакції Закону № 139-IX від 02.10.2019}

провадження виду господарської діяльності, що підлягає ліцензуванню, виключно в межах місць провадження господарської діяльності, зазначених у відомостях про них, поданих органу ліцензування згідно з вимогами ліцензійних умов, використання виключно таких місць у провадженні виду господарської діяльності, що підлягає ліцензуванню;

{Абзац п'ятий пункту 3 частини дев'ятої статті 9 із змінами, внесеними згідно із Законом № 139-IX від 02.10.2019}

провадження виду господарської діяльності виключно з використанням засобів провадження, зазначених у відомостях, поданих органу ліцензування згідно з вимогами ліцензійних умов;

{Абзац шостий пункту 3 частини дев'ятої статті 9 в редакції Закону № 139-IX від 02.10.2019}

подання передбаченої законом звітності;

порядку дій суб'єкта господарювання у разі повного або часткового зупинення дії ліцензії;

{Абзац восьмий пункту 3 частини дев'ятої статті 9 в редакції Закону № 139-IX від 02.10.2019}

{Абзац дев'ятий пункту 3 частини дев'ятої статті 9 виключено на підставі Закону № 139-IX від 02.10.2019}

4) технологічні вимоги щодо:

наявності певної матеріально-технічної бази разом з даними, що дають можливість її ідентифікувати;

доступності місць провадження господарської діяльності для маломобільних груп населення;

{Пункт 4 частини дев'ятої статті 9 в редакції Закону № 139-IX від 02.10.2019}

5) спеціальні вимоги, передбачені законом, стосовно:

обмеження щодо суміщення здійснення видів господарської діяльності;

виконання передбачених законом вимог щодо відокремлення і незалежності;

{Пункт 5 частини дев'ятої статті 9 доповнено новим абзацом згідно із Законом № 2019-VIII від 13.04.2017}

можливості провадження видів господарської діяльності лише юридичними особами або лише юридичними особами окремих організаційно-правових форм;

розміру статутного капіталу;

{Абзац шостий пункту 5 частини дев'ятої статті 9 виключено на підставі Закону № 139-IX від 02.10.2019}

ділової репутації.

{Пункт 5 частини дев'ятої статті 9 доповнено абзацом сьомим згідно із Законом № 139-IX від 02.10.2019}

10. До ліцензійних умов не можуть бути включені вимоги:

1) щодо додержання законодавства України у відповідній сфері та/або окремих законів у цілому;

2) законодавства, обов'язкові до виконання всіма суб'єктами господарювання.

11. Ліцензійними умовами встановлюються зміст та форма:

1) заяв про отримання, переоформлення ліцензії, зупинення та відновлення дії ліцензії в повному обсязі або частково, розширення або звуження провадження виду господарської діяльності ліцензіатом;

{Пункт 1 частини одинадцятої статті 9 в редакції Закону № 139-IX від 02.10.2019}

2) відомостей, що додаються до заяви про отримання ліцензії;

{Пункт 2 частини одинадцятої статті 9 в редакції Закону № 139-IX від 02.10.2019}

3) опису документів, що подаються для отримання ліцензії;

{Пункт 3 частини одинадцятої статті 9 із змінами, внесеними згідно із Законом № 139-IX від 02.10.2019}

4) документів щодо кожного місця провадження господарської діяльності.

12. У ліцензійних умовах визначаються вичерпні переліки типів місць та засобів провадження господарської діяльності, що підлягають ліцензуванню, щодо яких встановлюються вимоги, передбачені абзацами п'ятим та шостим пункту 3 частини дев'ятої цієї статті.

13. Ліцензійні умови повинні відповідати принципам державної політики у сфері ліцензування.

Стаття 10. Оформлення та подання документів до органу ліцензування

{Назва статті 10 із змінами, внесеними згідно із Законом № 139-IX від 02.10.2019}

1. Документи, подання яких до органу ліцензування передбачено цим Законом, можуть бути подані до органу ліцензування за вибором здобувача ліцензії, ліцензіата:

{Абзац перший частини першої статті 10 в редакції Закону № 835-VIII від 26.11.2015; із змінами, внесеними згідно із Законом № 139-IX від 02.10.2019}

1) нарочно;

{Пункт 1 частини першої статті 10 в редакції Закону № 139-IX від 02.10.2019}

2) поштовим відправленням з описом вкладення;

{Пункт 2 частини першої статті 10 із змінами, внесеними згідно із Законом № 835-VIII від 26.11.2015}

3) в електронній формі в порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України.

{Пункт 3 частини першої статті 10 із змінами, внесеними згідно із Законом № 835-VIII від 26.11.2015; в редакції Закону № 139-IX від 02.10.2019}

2. У разі оформлення документів, що складаються здобувачем ліцензії, ліцензіатом відповідно до цього Закону, на паперовому носії вони складаються за допомогою друкувальних засобів або оформлюються рукописним способом.

{Частина друга статті 10 із змінами, внесеними згідно із Законом № 139-IX від 02.10.2019}

{Частина третю статті 10 виключено на підставі Закону № 139-IX від 02.10.2019}

4. Документи, що подаються в електронній формі, оформлюються згідно з вимогами законодавства у сфері електронного документообігу.

{Частина четверта статті 10 в редакції Закону № 139-IX від 02.10.2019}

5. Документи, що складаються здобувачем ліцензії, ліцензіатом відповідно до цього Закону, мають бути викладені державною мовою та підписані здобувачем ліцензії, ліцензіатом або іншою уповноваженою на це особою.

{Частина п'ята статті 10 в редакції Закону № 139-IX від 02.10.2019}

{Частина шосту статті 10 виключено на підставі Закону № 835-VIII від 26.11.2015}

7. Заява про отримання ліцензії та підтвердні документи, подані у паперовій формі, приймаються за описом.

{Частина сьома статті 10 із змінами, внесеними згідно із Законом № 139-IX від 02.10.2019}

8. При надходженні до органу ліцензування заяви про отримання ліцензії разом з підтвердними документами на паперових носіях на двох екземплярах опису документів уповноваженою посадовою особою органу ліцензування робиться відмітка про дату прийняття документів і засвідчується своїм підписом із зазначенням прізвища, ініціалів, посади. Один екземпляр опису уповноваженою посадовою особою органу ліцензування надається (надсилається рекомендованим листом чи за допомогою засобів телекомунікації) здобувачу ліцензії (а у разі подання здобувачем ліцензії документів до органу ліцензування нарочно - видається йому нарочно одразу після заповнення), а другий екземпляр опису залишається в органі ліцензування.

{Частина восьма статті 10 із змінами, внесеними згідно із Законами № 835-VIII від 26.11.2015, № 139-IX від 02.10.2019}

9. Документи, подані у спосіб, передбачений пунктом 2 частини першої цієї статті, в останній день закінчення строку, встановленого Законом, вважаються такими, що подані своєчасно.

{Частина дев'ята статті 10 в редакції Закону № 139-IX від 02.10.2019}

Стаття 11. Документи, що подаються для отримання ліцензії

{Назва статті 11 із змінами, внесеними згідно із Законом № 139-IX від 02.10.2019}

1. Здобувач ліцензії подає до органу ліцензування заяву про отримання ліцензії за визначеною ліцензійними умовами формою.

Якщо документи подаються нарочно, здобувач ліцензії пред'являє документ, що посвідчує його особу.

{Частина першу статті 11 доповнено абзацом другим згідно із Законом № 139-IX від 02.10.2019}

У разі подання документів представником здобувача ліцензії додатково пред'являється оригінал документа (засвідчена копія), що засвідчує його повноваження.

{Частина першу статті 11 доповнено абзацом третім згідно із Законом № 139-IX від 02.10.2019}

2. У заяві про отримання ліцензії повинна міститися інформація про:

1) здобувача ліцензії:

для юридичної особи - повне найменування, ідентифікаційний код, місцезнаходження, перелік відокремлених підрозділів, у межах яких планується провадження господарської діяльності, що підлягає ліцензуванню;

{Абзац другий пункту 1 частини другої статті 11 в редакції Закону № 139-IX від 02.10.2019}

для фізичної особи - підприємця - прізвище, ім'я, по батькові (за наявності), дані про місце проживання, реєстраційний номер облікової картки платника податків (не зазначається фізичною особою, яка через свої релігійні переконання відмовляється від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків та повідомила про це відповідний контролюючий орган і має відмітку у паспорті, - подається копія цієї відмітки) та згода на обробку персональних даних з метою забезпечення виконання вимог цього Закону;

{Абзац третій пункту 1 частини другої статті 11 із змінами, внесеними згідно із Законом № 139-IX від 02.10.2019}

2) вид господарської діяльності (повністю або частково), зазначений у статті 7 цього Закону, на провадження якого здобувач ліцензії має намір отримати ліцензію.

{Пункт 2 частини другої статті 11 із змінами, внесеними згідно із Законом № 139-IX від 02.10.2019}

{Пункт 3 частини другої статті 11 виключено на підставі Закону № 835-VIII від 26.11.2015}

3. До заяви про отримання ліцензії додаються:

1) документи відповідно до ліцензійних умов;

{Пункт 1 частини третьої статті 11 із змінами, внесеними згідно із Законом № 139-IX від 02.10.2019}

2) копія паспорта керівника здобувача ліцензії (або його уповноваженого представника) із відміткою контролюючого органу про повідомлення про відмову через свої релігійні переконання від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків (подається тільки фізичними особами - підприємцями, які через свої релігійні переконання відмовляються від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків та повідомили про це відповідний контролюючий орган);

{Пункт 2 частини третьої статті 11 із змінами, внесеними згідно із Законом № 139-IX від 02.10.2019}

3) опис документів, що подаються для отримання ліцензії, у двох екземплярах (у разі подання документів у паперовій формі).

{Пункт 3 частини третьої статті 11 із змінами, внесеними згідно із Законом № 139-IX від 02.10.2019}

4. Перелік підтвердних документів, що додаються до заяви про отримання ліцензії, встановлюється ліцензійними умовами і є виключним.

Документи, копії яких подавалися до органу ліцензування відповідно до цього Закону, та документи (копії), що підтверджують достовірність даних, зазначених здобувачем ліцензії в документах, що подавалися органу ліцензування, зберігаються ліцензіатом протягом дії ліцензії.

{Частину четверту статті 11 доповнено абзацом другим згідно із Законом № 139-IX від 02.10.2019}

{Частина четверта статті 11 із змінами, внесеними згідно із Законом № 139-IX від 02.10.2019}

5. Посадовим особам органів ліцензування забороняється вимагати від здобувача ліцензії:

{Абзац перший частини п'ятої статті 11 із змінами, внесеними згідно із Законом № 139-IX від 02.10.2019}

1) подання оригіналів документів (крім документів, що складаються безпосередньо здобувачем ліцензії);

2) зазначення в документах, що подаються для отримання ліцензії, інформації або подання документів, не передбачених ліцензійними умовами;

{Пункт 2 частини п'ятої статті 11 в редакції Закону № 139-IX від 02.10.2019}

3) документи, що підтверджують або спростовують інформацію про нього, які видаються іншими органами державної влади, органами місцевого самоврядування або їх посадовими особами (виписки, витяги, довідки, листи);

4) наявності на документі (його копії), що подається суб'єктом господарювання, відбитка його печатки або нотаріального засвідчення вірності копії документа, якщо обов'язковість такого нотаріального засвідчення не встановлена законом.

{Частину п'яту статті 11 доповнено пунктом 4 згідно із Законом № 139-IX від 02.10.2019}

6. Документи, подання яких для отримання ліцензії передбачено цим Законом та прийняті органом ліцензування до розгляду для видачі ліцензії, поверненню здобувачеві ліцензії не підлягають.

{Частина шоста статті 11 із змінами, внесеними згідно із Законом № 139-IX від 02.10.2019}

7. З документів, поданих для отримання ліцензії на паперових носіях, органом ліцензування обов'язково виготовляється електронна копія шляхом сканування.

{Частина сьома статті 11 із змінами, внесеними згідно із Законом № 139-IX від 02.10.2019}

{Частину восьму статті 11 виключено на підставі Закону № 139-IX від 02.10.2019}

Стаття 12. Порядок прийняття заяви про отримання ліцензії до розгляду та підстави для залишення її без розгляду

1. Орган ліцензування протягом п'яти робочих днів з дня одержання заяви про отримання ліцензії встановлює наявність або відсутність підстав для залишення її без розгляду і в разі їх наявності приймає відповідне рішення.

Рішення про залишення заяви про отримання ліцензії без розгляду набуває чинності з дня його прийняття та підлягає обов'язковому оприлюдненню на офіційному веб-сайті органу ліцензування і внесенню інформації про таке рішення до ліцензійного реєстру наступного робочого дня після його прийняття.

{Частина перша статті 12 із змінами, внесеними згідно із Законом № 835-VIII від 26.11.2015; в редакції Закону № 139-IX від 02.10.2019}

2. Підставою для залишення заяви про отримання ліцензії без розгляду є:

1) подання не в повному обсязі документів, що додаються до заяви для отримання ліцензії, крім подання документів у порядку, передбаченому частиною п'ятою цієї статті;

{Пункт 1 частини другої статті 12 в редакції Закону № 139-IX від 02.10.2019}

2) заява або хоча б один з документів, що додається до заяви про отримання ліцензії: підписаний особою, яка не має на це повноважень;

оформлений із порушенням вимог цього Закону, складений не за встановленою формою або не містить даних, які обов'язково вносяться до них згідно з цим Законом;

3) подання заяви з порушенням строків, передбачених цим Законом;

4) відсутність у Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань відомостей про здобувача ліцензії (суб'єкта господарювання) або наявність відомостей про державну реєстрацію його припинення;

{Пункт 4 частини другої статті 12 із змінами, внесеними згідно із Законом № 835-VIII від 26.11.2015}

5) наявність інформації про здійснення контролю за діяльністю суб'єкта господарювання у значенні, наведеному у статті 1 Закону України "Про захист економічної конкуренції", резидентами держав, що здійснюють збройну агресію проти України, у значенні, наведеному у статті 1 Закону України "Про оборону України".

{Частина другу статті 12 доповнено пунктом 5 згідно із Законом № 139-IX від 02.10.2019}

3. У рішенні про залишення заяви про отримання ліцензії без розгляду зазначаються:

1) реквізити заяви про отримання ліцензії;

2) вид господарської діяльності, зазначений здобувачем ліцензії у заяві про отримання ліцензії;

3) дані про здобувача ліцензії (найменування та ідентифікаційний код юридичної особи або прізвище, ім'я, по батькові та реєстраційний номер облікової картки платника податків фізичної особи - підприємця (серія та номер паспорта для фізичної особи, яка через свої релігійні переконання відмовляється від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків, повідомила про це відповідний контролюючий орган та має відмітку у паспорті);

{Пункт 3 частини третьої статті 12 із змінами, внесеними згідно із Законом № 139-IX від 02.10.2019}

4) перелік обґрунтованих підстав для залишення заяви про отримання ліцензії без розгляду і пропозиції щодо порядку їх усунення, викладені в чіткій та однозначній формі.

{Пункт 4 частини третьої статті 12 із змінами, внесеними згідно із Законом № 139-IX від 02.10.2019}

{Частину четверту статті 12 виключено на підставі Закону № 139-IX від 02.10.2019}

5. Після усунення причин, що стали підставою для прийняття рішення про залишення заяви про отримання ліцензії без розгляду, здобувач ліцензії може повторно подати заяву про отримання ліцензії.

При повторному поданні до органу ліцензування здобувачем ліцензії заяви про отримання ліцензії до такої заяви додаються лише ті підтвердні документи, що стали підставою для прийняття рішення про залишення заяви без розгляду, за умови, що попередньо подані документи, що знаходяться в ліцензійній справі, на момент повторної подачі заяви зберегли свою актуальність.

{Частину п'яту статті 12 доповнено абзацом другим згідно із Законом № 139-IX від 02.10.2019}

Збереженням актуальності є достовірність документів, що додалися до заяви про отримання ліцензії, та відповідність зазначених у них даних ліцензійним умовам.

{Частину п'яту статті 12 доповнено абзацом третім згідно із Законом № 139-IX від 02.10.2019}

6. Забороняється залишення заяви про отримання ліцензії без розгляду з підстав, не передбачених цією статтею.

7. Для цілей цього Закону використовуються відомості з Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань.

{Частина сьома статті 12 в редакції Закону № 835-VIII від 26.11.2015}

Стаття 13. Розгляд заяви про отримання ліцензії, відмова у видачі ліцензії, видача ліцензії

{Назва статті 13 із змінами, внесеними згідно із Законами № 835-VIII від 26.11.2015, № 139-IX від 02.10.2019}

1. Орган ліцензування після встановлення відсутності підстав для залишення заяви про отримання ліцензії без розгляду розглядає її з метою встановлення відсутності або наявності підстав для відмови у видачі ліцензії шляхом аналізу підтвердних документів та одержання інформації з державних паперових та електронних інформаційних ресурсів.

При повторному розгляді документів не допускається відмова у видачі ліцензії з причин, раніше не зазначених у рішенні про відмову у видачі ліцензії (крім неусунення чи усунення не в повному обсязі здобувачем ліцензії причин, що стали підставою для попередньої відмови; наявності в новій інформації, поданій здобувачем ліцензії, підстав для прийняття рішення про відмову у видачі ліцензії) за умови, що на момент повторного розгляду раніше подані документи зберегли свою актуальність.

{Частину першу статті 13 доповнено абзацом другим згідно із Законом № 139-IX від 02.10.2019}

{Частина перша статті 13 із змінами, внесеними згідно із Законом № 139-IX від 02.10.2019}

2. У разі встановлення наявності підстав для відмови у видачі ліцензії орган ліцензування приймає обґрунтоване рішення про відмову у видачі ліцензії, що набирає чинності з дня його прийняття та підлягає обов'язковому оприлюдненню на офіційному веб-сайті органу ліцензування наступного робочого дня, після його прийняття.

Рішення про відмову у видачі ліцензії може бути оскаржено до Експертно-апеляційної ради з питань ліцензування, суду.

{Частина друга статті 13 із змінами, внесеними згідно із Законом № 835-VIII від 26.11.2015; в редакції Закону № 139-IX від 02.10.2019}

3. Підставою для прийняття рішення про відмову у видачі ліцензії за результатом розгляду заяви про отримання ліцензії є:

1) встановлення невідповідності здобувача ліцензії ліцензійним умовам;

{Пункт 1 частини третьої статті 13 в редакції Закону № 139-IX від 02.10.2019}

2) виявлення недостовірності даних у підтвердних документах, поданих здобувачем ліцензії. Виявленням недостовірності даних у підтвердних документах, поданих суб'єктом господарювання до органу ліцензування, є встановлення наявності розбіжності між даними у підтвердних документах та фактичним станом цього суб'єкта господарювання на момент подання документів. Не вважаються недостовірними дані, підстава наведення яких суб'єктом господарювання не могла бути для нього завідомо неналежною;

{Пункт 2 частини третьої статті 13 із змінами, внесеними згідно із Законом № 139-IX від 02.10.2019}

3) наявність в органу ліцензування інформації про рішення суду щодо здобувача ліцензії, що забороняє йому провадити окремий вид господарської діяльності, що підлягає ліцензуванню, та набрало законної сили відповідно до статті 255 Кодексу адміністративного судочинства.

{Частину третю статті 13 доповнено пунктом 3 згідно із Законом № 139-IX від 02.10.2019}

4. У разі відмови у видачі ліцензії на підставі пункту 1 частини третьої цієї статті здобувач ліцензії може подати до органу ліцензування нову заяву про отримання ліцензії після усунення причин, що стали підставою для прийняття такого рішення.

5. У разі відмови у видачі ліцензії на підставі пункту 2 частини третьої цієї статті суб'єкт господарювання може подати до органу ліцензування нову заяву про отримання ліцензії не раніше ніж через три місяці з дати прийняття відповідного рішення про відмову.

6. У рішенні про відмову у видачі ліцензії зазначаються:

1) реквізити заяви про отримання ліцензії;

2) вид господарської діяльності, зазначений здобувачем ліцензії у заяві про отримання ліцензії;

3) найменування та ідентифікаційний код юридичної особи згідно з Єдиним державним реєстром юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань або прізвище, ім'я, по батькові та реєстраційний номер облікової картки платника податків фізичної особи - підприємця (серія та номер паспорта для фізичної особи, яка через свої релігійні переконання відмовляється від прийняття реєстраційного номера облікової картки

платника податків, повідомила про це відповідний контролюючий орган та має відмітку у паспорті);

{Пункт 3 частини шостої статті 13 із змінами, внесеними згідно із Законом № 139-IX від 02.10.2019}

4) перелік та опис підстав (обґрунтування) для прийняття рішення про відмову у видачі ліцензії;

5) пропозиції щодо усунення відповідних недоліків, які мають бути викладені в однозначній, зрозумілій та достатній для виконання здобувачем ліцензії формі.

7. У разі встановлення під час розгляду заяви про отримання ліцензії відсутності підстав для відмови у видачі ліцензії орган ліцензування приймає рішення про видачу ліцензії.

{Абзац перший частини сьомої статті 13 із змінами, внесеними згідно із Законом № 835-VIII від 26.11.2015}

{Абзац другий частини сьомої статті 13 виключено на підставі Закону № 139-IX від 02.10.2019}

8. Строк прийняття рішення про видачу ліцензії або про відмову в її видачі становить десять робочих днів з дня одержання органом ліцензування заяви про отримання ліцензії.

{Частина восьма статті 13 із змінами, внесеними згідно із Законом № 139-IX від 02.10.2019}

9. Рішення набирає чинності та оприлюднюється на офіційному веб-сайті органу ліцензування, а інформація про таке рішення вноситься до ліцензійного реєстру наступного робочого дня після його прийняття.

{Частина дев'ята статті 13 із змінами, внесеними згідно із Законом № 835-VIII від 26.11.2015; в редакції Закону № 139-IX від 02.10.2019}

10. У рішенні про видачу ліцензії орган ліцензування зазначає реквізити рахунку для внесення плати за видачу ліцензії.

{Частина десята статті 13 із змінами, внесеними згідно із Законами № 835-VIII від 26.11.2015, № 139-IX від 02.10.2019}

11. Ліцензія на провадження здобувачем ліцензії визначеного ним виду господарської діяльності, що підлягає ліцензуванню, оформлюється органом ліцензування в електронному вигляді (запис про рішення органу ліцензування щодо видачі ліцензії суб'єкту господарювання в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань) та відображається у виписці з Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань, яка видається ліцензіату безоплатно, та підлягає обов'язковому оприлюдненню на порталі електронних сервісів у порядку, визначеному Міністерством юстиції України в Порядку надання відомостей з Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань.

{Частина одинадцята статті 13 в редакції Закону № 835-VIII від 26.11.2015}

12. Ліцензія видається на необмежений строк.

{Частина тринадцяту статті 13 виключено на підставі Закону № 139-IX від 02.10.2019}

{Частина чотирнадцяту статті 13 виключено на підставі Закону № 835-VIII від 26.11.2015}

{Частина п'ятнадцяту статті 13 виключено на підставі Закону № 835-VIII від 26.11.2015}

{Частина шістнадцяту статті 13 виключено на підставі Закону № 139-IX від 02.10.2019}

Стаття 14. Плата за видачу ліцензії

1. За видачу ліцензії справляється разова плата в розмірі одного прожиткового мінімуму, виходячи з розміру прожиткового мінімуму для працездатних осіб, що діє на день прийняття органом ліцензування рішення про видачу ліцензії, якщо інший розмір плати не встановлений законом.

{Абзац перший частини першої статті 14 із змінами, внесеними згідно із Законом № 1774-VIII від 06.12.2016}

Плата за видачу ліцензії, що видана Радою міністрів Автономної Республіки Крим або місцевим органом виконавчої влади, становить 10 відсотків від розміру прожиткового мінімуму для працездатних осіб, що діє на день прийняття рішення про видачу ліцензії.

{Абзац другий частини першої статті 14 із змінами, внесеними згідно із Законом № 1774-VIII від 06.12.2016}

Переоформлення ліцензії є безоплатним.

Плата за звуження провадження виду господарської діяльності, що підлягає ліцензуванню, не справляється.

{Частина першу статті 14 доповнено абзацом четвертим згідно із Законом № 139-IX від 02.10.2019}

2. Плата за видачу ліцензії вноситься ліцензіатом у строк не пізніше десяти робочих днів з дня внесення запису щодо рішення про видачу ліцензії до ліцензійного реєстру.

{Частина друга статті 14 із змінами, внесеними згідно із Законами № 835-VIII від 26.11.2015, № 139-IX від 02.10.2019}

3. Документом, що підтверджує внесення плати за видачу ліцензії, є копія квитанції, виданої банком, копія платіжного доручення з відміткою банку, квитанція з платіжного термінала, квитанція (чек) з поштового відділення зв'язку.

4. Органу ліцензування забороняється вимагати від суб'єктів господарювання внесення плати за видачу ліцензії до прийняття рішення про її видачу.

5. Плата за видачу ліцензії зараховується до відповідних бюджетів згідно з Бюджетним кодексом України.

{Частина п'ята статті 14 в редакції Закону № 139-IX від 02.10.2019}

6. Орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сферах казначейського обслуговування бюджетних коштів, бухгалтерського обліку виконання бюджетів, забезпечує органам ліцензування доступ до інформації щодо внесення ліцензіатами плати, визначеної цим Законом, у порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері казначейського обслуговування бюджетних коштів.

{Статтю 14 доповнено частиною шостою згідно із Законом № 139-IX від 02.10.2019}

Стаття 15. Зміни, що стосуються ліцензіата або назви виду господарської діяльності, що підлягає ліцензуванню

1. У разі зміни серії та номера паспорта ліцензіата - фізичної особи - підприємця, який через свої релігійні переконання відмовився від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків, повідомив про це відповідний контролюючий орган та має відповідну відмітку у паспорті, він протягом п'яти робочих днів після зазначених змін подає до органу ліцензування повідомлення про таку зміну, додавши до нього копію (фотокопію) паспорта з відміткою контролюючого органу про повідомлення про відмову через свої релігійні переконання від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків.

{Частина перша статті 15 із змінами, внесеними згідно із Законом № 139-IX від 02.10.2019}

2. Ліцензіат зобов'язаний повідомляти орган ліцензування про всі зміни даних, зазначених у заяві, документах та відомостях, що додавалися до заяви про отримання ліцензії, протягом строку, встановленого ліцензійними умовами. У разі відсутності ліцензійних умов ліцензіат зобов'язаний повідомляти орган ліцензування про всі зміни даних, зазначених у заяві, документах та відомостях, що додавалися до заяви про отримання ліцензії, протягом одного місяця з дня, наступного за днем їх настання.

У разі порушення ліцензіатом строку повідомлення органу ліцензування про зміни даних, зазначених у заяві, документах та відомостях, що додавалися до заяви про отримання ліцензії, ліцензіат також притягується до адміністративної відповідальності.

{Частина друга статті 15 в редакції Закону № 139-IX від 02.10.2019}

3. У разі зміни переліку документів, що додаються до заяви про отримання ліцензії, ліцензіат:

у разі доповнення переліку новими документами - повинен подати до органу ліцензування документи, якими доповнено перелік, протягом строку, встановленого нормативно-правовим актом, яким затверджено відповідні зміни;

у разі зміни форми відомостей, що додаються до заяви про отримання ліцензії і складаються здобувачем ліцензії, - подає органу ліцензування відомості, форму яких змінено, за новою формою протягом строку, встановленого нормативно-правовим актом, яким затверджено відповідні зміни.

4. Якщо ліцензіат припиняється в результаті злиття, приєднання чи перетворення або все його майно передається приватному партнеру, концесіонеру і його правонаступник або приватний партнер, концесіонер має намір провадити вид господарської діяльності, на провадження якого ліцензіат мав ліцензію, такий правонаступник або приватний партнер, концесіонер має право для забезпечення завершення організаційних заходів, пов'язаних з отриманням нової ліцензії на його здійснення, провадити у строк, що не перевищує шести місяців, такий вид господарської діяльності на підставі раніше виданої ліцензії. Після закінчення цього строку правонаступник або приватний партнер, концесіонер зобов'язаний отримати нову ліцензію, а раніше видана ліцензія підлягає анулюванню.

Якщо об'єкти державної власності, які використовуються ліцензіатом у процесі господарської діяльності, що підлягає ліцензуванню, передаються суб'єктом управління об'єктами державної власності на праві господарського відання іншому суб'єкту господарювання, і такий суб'єкт господарювання провадить вид господарської діяльності, на провадження якого ліцензіат мав ліцензію та був сертифікований уповноваженим органом відповідно до встановлених законом вимог про відокремлення і незалежність такого суб'єкта господарювання, зазначений суб'єкт господарювання має право

здійснювати протягом строку, що не перевищує одного року, відповідний вид господарської діяльності на підставі раніше виданої ліцензії для забезпечення завершення організаційних заходів, пов'язаних з одержанням нової ліцензії. Після закінчення цього строку раніше видана ліцензія підлягає анулюванню.

{Частина четверту статті 15 доповнено абзацом другим згідно із Законом № 264-IX від 31.10.2019}

{Частина четверта статті 15 в редакції Закону № 155-IX від 03.10.2019}

{Зміни до частини четвертої статті 15 див. в Законі № 139-IX від 02.10.2019}

5. Якщо ліцензіат припиняється в результаті поділу, то лише один правонаступник за згодою правонаступників має право провадити вид господарської діяльності, на провадження якого ліцензіат мав ліцензію. Такий правонаступник має право для забезпечення завершення організаційних заходів, пов'язаних з отриманням ліцензії на його провадження, провадити у строк, що не перевищує шести місяців, такий вид господарської діяльності на підставі раніше виданої ліцензії. Після закінчення цього строку правонаступник зобов'язаний отримати нову ліцензію, а раніше видана ліцензія підлягає анулюванню.

У разі якщо частина майна ліцензіата передається приватному партнеру, концесіонеру, то приватний партнер, концесіонер на умовах, визначених договором, укладеним у рамках державно-приватного партнерства, концесійним договором, має право провадити вид господарської діяльності, на провадження якого ліцензіат мав ліцензію. Такий приватний партнер, концесіонер має право для забезпечення завершення організаційних заходів, пов'язаних з отриманням ліцензії на його провадження, провадити у строк, що не перевищує шести місяців, такий вид господарської діяльності на підставі раніше виданої ліцензії ліцензіата. Після закінчення цього строку приватний партнер, концесіонер зобов'язаний отримати нову ліцензію. Ліцензіат може продовжувати провадити вид господарської діяльності, на провадження якого він мав ліцензію, за умови дотримання таким ліцензіатом вимог ліцензійних умов, або звзвити провадження виду господарської діяльності, що підлягає ліцензуванню, на певну частину, або звернутися до органу ліцензування із заявою про анулювання ліцензії відповідно до цього Закону.

{Частина п'яту статті 15 доповнено абзацом другим згідно із Законом № 155-IX від 03.10.2019}

{Частина п'ята статті 15 із змінами, внесеними згідно із Законом № 139-IX від 02.10.2019}

6. Правонаступник або суб'єкт господарювання, який сертифікований уповноваженим органом відповідно до встановлених законом вимог про відокремлення і незалежність такого суб'єкта господарювання та має намір провадити вид господарської діяльності, на провадження якого ліцензіат мав ліцензію, має повідомити про початок своєї господарської діяльності, вид якої підлягає ліцензуванню, відповідний орган ліцензування. Протягом строку, встановленого частинами четвертою і п'ятою цієї статті, правонаступник або суб'єкт господарювання, який сертифікований уповноваженим органом відповідно до встановлених законом вимог про відокремлення і незалежність такого суб'єкта господарювання та має намір провадити вид господарської діяльності, на провадження якого ліцензіат мав ліцензію, вважається ліцензіатом.

{Частина шоста статті 15 із змінами, внесеними згідно із Законом № 155-IX від 03.10.2019; в редакції Закону № 264-IX від 31.10.2019}

7. Право на здійснення виду господарської діяльності, на який отримано ліцензію, може переходити від ліцензіата, що був фізичною особою - підприємцем, до іншої фізичної особи, яка є її спадкоємцем. Така ліцензія ліцензіата підлягає у місячний строк переоформленню органом ліцензування на ім'я спадкоємця з дати набуття ним такого права, за умови відповідності спадкоємця вимогам відповідних ліцензійних умов.

У разі виникнення такої підстави для переоформлення ліцензії спадкоємець зобов'язаний протягом місяця подати до органу ліцензування заяву про переоформлення ліцензії та документи (їх копії (фотокопії), засвідчені спадкоємцем), що підтверджують наявність підстав для переоформлення ліцензії.

{Частина сьому статті 15 доповнено абзацом другим згідно із Законом № 835-VIII від 26.11.2015}

Зміна власника всього майна боржника у вигляді цілісного майнового комплексу відповідно до затвердженого судом плану санації не є підставою для переоформлення ліцензії. У такому разі товариство має право продовжувати провадження певних дій щодо здійснення господарської діяльності або видів господарської діяльності на підставі виданої раніше такому товариству відповідної чинної ліцензії.

{Частина сьому статті 15 доповнено новим абзацом згідно з Кодексом № 2597-VIII від 18.10.2018}

Зміна найменування ліцензіата (акціонерного товариства) у зв'язку із зміною типу акціонерного товариства або у зв'язку із перетворенням ліцензіата (акціонерного товариства) в інше господарське товариство не є підставою для переоформлення ліцензії. У такому разі товариство має право продовжувати провадження певних дій щодо здійснення господарської діяльності або видів господарської діяльності на підставі виданої раніше такому товариству відповідної чинної ліцензії.

{Частина сьому статті 15 доповнено новим абзацом згідно із Законом № 1983-VIII від 23.03.2017}

{Абзац п'ятий частини сьомої статті 15 виключено на підставі Закону № 139-IX від 02.10.2019}

{Абзац шостий частини сьомої статті 15 виключено на підставі Закону № 139-IX від 02.10.2019}

Непереоформлена у встановлений строк ліцензія підлягає анулюванню.

{Частина сьому статті 15 доповнено абзацом згідно із Законом № 835-VIII від 26.11.2015; в редакції Закону № 139-IX від 02.10.2019}

Непереоформлена у встановлений строк ліцензія є недійсною і підлягає анулюванню, крім випадку, передбаченого абзацом третім цієї частини.

{Частина сьому статті 15 доповнено абзацом згідно із Законом № 835-VIII від 26.11.2015; із змінами, внесеними згідно із Законом № 1983-VIII від 23.03.2017}

8. У разі звуження ліцензіатом провадження виду господарської діяльності на певну частину такий ліцензіат подає до органу ліцензування заяву про звуження провадження виду господарської діяльності, в якій зазначає частину виду господарської діяльності, до якої він звужив провадження виду господарської діяльності. На підставі такої заяви орган ліцензування протягом п'яти робочих днів з дня її надходження приймає рішення про звуження провадження виду господарської діяльності ліцензіатом.

{Частина восьма статті 15 із змінами, внесеними згідно із Законом № 835-VIII від 26.11.2015; в редакції Закону № 139-IX від 02.10.2019}

9. У разі наміру ліцензіата розширити провадження виду господарської діяльності, що підлягає ліцензуванню, який провадиться ним частково, додатковою частиною він подає до органу ліцензування заяву про розширення провадження такого виду господарської діяльності, в якій зазначає вид господарської діяльності, до якого він має намір розширити свою діяльність (повністю або частково, доповнений додатковою частиною), відповідно до переліку видів господарської діяльності, визначених статтею 7 цього Закону, разом з документами згідно з відповідними ліцензійними умовами.

Заява про розширення провадження виду господарської діяльності, що підлягає ліцензуванню, вважається заявою про отримання ліцензії в частині, на яку ліцензіат має намір розширити свою діяльність, та розглядається органом ліцензування за аналогією з порядком розгляду заяви про отримання ліцензії. Плата за надання ліцензії в частині, на яку ліцензіат має намір розширити свою діяльність, справляється як за отримання нової ліцензії відповідно до частини першої статті 14 цього Закону, якщо інше не передбачено законом.

10. Дані про рішення органу ліцензування щодо розширення або звуження ліцензіатом провадження виду господарської діяльності вносяться до ліцензійного реєстру та оприлюднюються на офіційному веб-сайті органу ліцензування протягом строку та в порядку, встановлених для видачі ліцензії.

{Частина десята статті 15 в редакції Закону № 139-IX від 02.10.2019}

11. Ліцензіат набуває право на провадження виду господарської діяльності, що підлягає ліцензуванню, у розширеному вигляді у термін, встановлений частиною дев'ятою статті 13 цього Закону.

12. Повідомлення та заяви, що складаються ліцензіатами відповідно до цієї статті, повинні містити найменування та ідентифікаційний код ліцензіата - юридичної особи або прізвище, ім'я, по батькові та реєстраційний номер облікової картки платника податків ліцензіата - фізичної особи - підприємця (серія та номер паспорта для фізичної особи, яка через свої релігійні переконання відмовляється від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків, повідомила про це відповідний орган державної податкової служби та має відмітку у паспорті) згідно з відомостями з Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань.

{Частина дванадцята статті 15 із змінами, внесеними згідно із Законом № 835-VIII від 26.11.2015}

Стаття 16. Зупинення та відновлення дії ліцензії, анулювання ліцензії

1. Ліцензія на провадження виду господарської діяльності може бути зупинена повністю або частково.

2. Підставою для прийняття органом ліцензування рішення про зупинення дії ліцензії повністю або частково є:

1) заява ліцензіата про зупинення власної ліцензії повністю або частково. Не є підставою для зупинення дії ліцензії заява ліцензіата про зупинення власної ліцензії повністю або частково, поданої після видання органом ліцензування розпорядчого документа про проведення перевірки додержання цим ліцензіатом ліцензійних умов і до закінчення строку:

перевірки та усунення порушень ліцензійних умов (у разі їх наявності);

протягом 30 робочих днів після закінчення спливу строку виконання ліцензіатом розпорядження про усунення порушень ліцензійних умов (крім випадку видання протягом цього строку органом ліцензування розпорядчого документа про проведення позапланової

перевірки виконання ліцензіатом розпорядження про усунення порушень ліцензійних умов);

2) акт про невиконання розпорядження про усунення порушень ліцензійних умов провадження виду господарської діяльності (частини виду господарської діяльності);

3) несплата за видачу ліцензії.

Зупинення дії ліцензії може бути застосовано як санкцію до ліцензіатів відповідно до Закону України "Про санкції".

3. У разі встановлення наявності підстав для заупинення дії ліцензії повністю або частково орган ліцензування протягом п'яти робочих днів з дня виявлення таких підстав приймає обґрунтоване рішення про заупинення дії ліцензії повністю або частково.

4. Рішення органу ліцензування про заупинення дії ліцензії повністю або частково на підставі пунктів 2 і 3 частини другої цієї статті набирає чинності через 10 робочих днів з дня його прийняття, а рішення про заупинення дії ліцензії повністю або частково на підставі пункту 1 частини другої цієї статті та про відновлення дії ліцензії - наступного робочого дня після його прийняття.

5. Орган ліцензування інформує ліцензіата щодо рішення про заупинення дії ліцензії повністю або частково не пізніше трьох робочих днів з дня його прийняття шляхом направлення йому рекомендованого листа.

6. Дія ліцензії зупиняється повністю або частково до повного усунення ліцензіатом:

1) підстав, визначених пунктами 2 і 3 частини другої цієї статті, що стали причиною заупинення дії ліцензії повністю або частково, але не більше ніж на два місяці з дня набрання чинності рішенням про заупинення дії ліцензії повністю або частково;

2) підстави, визначеної пунктом 1 частини другої цієї статті, що стала причиною заупинення дії ліцензії повністю або частково, але не більше ніж на шість місяців з дня набрання чинності рішенням про заупинення дії ліцензії повністю або частково.

7. Дія ліцензії відновлюється повністю або частково в разі надання органу ліцензування ліцензіатом заяви та відомостей про усунення підстав, що стали причиною для заупинення дії ліцензії повністю або частково, а в разі якщо дія ліцензії зупинена повністю або частково на підставі пункту 2 частини другої цієї статті, - інформації про сплату штрафу, передбаченого Кодексом України про адміністративні правопорушення.

8. Орган ліцензування протягом п'яти робочих днів з дня отримання заяви приймає рішення про відновлення дії ліцензії повністю або частково.

9. Запис щодо рішення органу ліцензування про заупинення та відновлення дії ліцензії повністю або частково вноситься до ліцензійного реєстру наступного робочого дня після його прийняття.

10. Рішення про заупинення дії ліцензії повністю або частково має містити:

1) дату та номер;

2) підстави для заупинення дії ліцензії повністю або частково;

3) назву виду господарської діяльності (частини виду господарської діяльності), зазначеного в ліцензії, дія якої (частини якої) зупиняється;

4) найменування та ідентифікаційний код юридичної особи або прізвище, ім'я, по батькові та реєстраційний номер облікової картки платника податків фізичної особи - підприємця (серія та номер паспорта для фізичної особи, яка через свої релігійні

переконання відмовляється від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків, повідомила про це відповідний контролюючий орган та має відмітку в паспорті);

5) місце провадження діяльності, в якому зупиняється провадження виду господарської діяльності (частини виду господарської діяльності), що підлягає ліцензуванню (вказується в разі наявності більше ніж одного місця провадження діяльності, зазначеного в ліцензійній справі);

6) строк зупинення дії ліцензії повністю або частково.

Рішення про відновлення дії ліцензії повністю або частково має містити:

1) дату та номер;

2) підстави для відновлення дії ліцензії повністю або частково;

3) назву виду господарської діяльності (частини виду господарської діяльності), зазначеного в ліцензії, дія якої (частини якої) відновлюється;

4) найменування та ідентифікаційний код юридичної особи або прізвище, ім'я, по батькові та реєстраційний номер облікової картки платника податків фізичної особи - підприємця (серія та номер паспорта для фізичної особи, яка через свої релігійні переконання відмовляється від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків, повідомила про це відповідний контролюючий орган та має відмітку в паспорті);

5) місце провадження діяльності, в якому відновлюється провадження виду господарської діяльності (частини виду господарської діяльності), що підлягає ліцензуванню (вказується в разі наявності більше ніж одного місця провадження діяльності, зазначеного в ліцензійній справі).

11. Рішення про зупинення дії ліцензії повністю або частково може бути оскаржено до Експертно-апеляційної ради з питань ліцензування, суду.

12. Підставою для прийняття органом ліцензування рішення про анулювання ліцензії повністю або частково є:

1) заява ліцензіата про анулювання власної ліцензії повністю або частково. Не є підставою для анулювання ліцензії повністю або частково заява ліцензіата про анулювання власної ліцензії повністю або частково, поданої після видання органом ліцензування розпорядчого документа про проведення перевірки додержання цим ліцензіатом ліцензійних умов і до закінчення строку:

перевірки та усунення порушень ліцензійних умов (у разі їх наявності);

протягом 30 робочих днів після закінчення спливу строку виконання ліцензіатом розпорядження про усунення порушень ліцензійних умов (крім випадку видання протягом цього строку органом ліцензування розпорядчого документа про проведення позапланової перевірки виконання ліцензіатом розпорядження про усунення порушень ліцензійних умов);

2) акт про неусунення ліцензіатом протягом строку повного або часткового зупинення дії ліцензії підстав, що стали причиною для її повного або часткового зупинення;

3) наявність в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань відомостей про державну реєстрацію припинення юридичної особи (державну реєстрацію припинення підприємницької діяльності фізичної

особи - підприємця), крім випадку та строку, передбачених частинами четвертою, п'ятою і сьомою статті 15 цього Закону;

4) подання копії свідоцтва про смерть фізичної особи - підприємця (у разі відсутності правонаступника);

5) наявність судового рішення про визнання фізичної особи - підприємця безвісно відсутньою у зв'язку з її смертю, визнанням її безвісно відсутньою або оголошенням померлою (у разі відсутності правонаступника);

6) акт про повторне порушення ліцензіатом ліцензійних умов. Повторним порушенням ліцензіатом ліцензійних умов вважається вчинення таким ліцензіатом протягом року з дня видання органом ліцензування розпорядження про усунення порушень ліцензійних умов нового порушення однієї або більше вимог ліцензійних умов, щодо яких видавалося таке розпорядження;

7) акт про виявлення недостовірності даних у документах, поданих суб'єктом господарювання разом із заявою про отримання ліцензії.

У разі якщо недостовірними даними в документах, поданих суб'єктом господарювання разом із заявою про отримання ліцензії, є інформація про відсутність контролю за діяльністю ліцензіата у значенні, наведеному у статті 1 Закону України "Про захист економічної конкуренції", резидентами держав, що здійснюють збройну агресію проти України, у значенні, наведеному у статті 1 Закону України "Про оборону України", складається акт, передбачений пунктом 9 цієї частини;

8) акт про відмову ліцензіата у проведенні перевірки органом ліцензування. Відмовою ліцензіата у проведенні перевірки органом ліцензування вважається недопуск уповноважених посадових осіб органу ліцензування для здійснення перевірки додержання ліцензіатом відповідних ліцензійних умов за відсутності передбачених для цього законних підстав (відмова в доступі посадових осіб органу ліцензування до місць провадження діяльності, що підлягає ліцензуванню, об'єктів, що використовуються ліцензіатом при провадженні діяльності, що підлягає ліцензуванню, або відсутність протягом першого дня перевірки за місцезнаходженням ліцензіата особи, уповноваженої представляти інтереси ліцензіата на час проведення перевірки);

9) акт про документальне підтвердження встановлення контролю за діяльністю ліцензіата у значенні, наведеному у статті 1 Закону України "Про захист економічної конкуренції", резидентами держав, що здійснюють збройну агресію проти України, у значенні, наведеному у статті 1 Закону України "Про оборону України";

10) акт про ненадання органу ліцензування ліцензіатом документів, інформації про предмет перевірки на письмову вимогу посадових осіб органу ліцензування під час перевірки.

Анулювання ліцензії може бути застосовано як санкція до ліцензіатів відповідно до законів України "Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення", "Про санкції".

13. Акт, передбачений пунктом 2 частини дванадцятої цієї статті, складається органом ліцензування протягом п'яти робочих днів з дня закінчення строку зупинення дії ліцензії повністю або частково, якщо протягом такого строку ліцензіат не надав до органу ліцензування заяву разом із підтвердними документами про усунення підстав, що стали причиною для зупинення дії ліцензії повністю або частково; підтвердні документи не містять повної інформації про усунення підстав, що стали причиною для зупинення дії ліцензії повністю або частково; ліцензіат не сплатив штраф.

Акти, передбачені пунктами 6-8 і 10 частини дванадцятої цієї статті, мають містити викладення фактів порушення законодавства, їх обґрунтування та у випадках, якщо вони стосуються невиконання ліцензіатом відповідних ліцензійних умов, - посилання на конкретні пункти ліцензійних умов.

До актів можуть долучатися фото- та відеоматеріали, відзняті під час проведення перевірки.

14. Орган ліцензування приймає рішення про анулювання ліцензії повністю або частково протягом п'яти робочих днів з дня:

одержання документа, передбаченого пунктом 1 частини дванадцятої цієї статті;

складення актів, передбачених пунктами 2, 6-10 частини дванадцятої цієї статті;

внесення до Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань відомостей, передбачених пунктами 3-5 частини дванадцятої цієї статті.

15. Рішення про анулювання ліцензії повністю або частково має містити:

1) дату і номер;

2) вид господарської діяльності (частини виду господарської діяльності), на провадження якого анулюється ліцензія;

3) найменування та ідентифікаційний код юридичної особи або прізвище, ім'я, по батькові та реєстраційний номер облікової картки платника податків фізичної особи - підприємця (серія та номер паспорта для фізичної особи, яка через свої релігійні переконання відмовляється від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків, повідомила про це відповідний контролюючий орган та має відмітку в паспорті);

4) підстави для анулювання ліцензії повністю або частково.

16. Рішення про анулювання ліцензії, прийняте на підставах, передбачених пунктами 1, 3-5 і 9 частини дванадцятої цієї статті, набирає чинності з дня його прийняття.

17. Рішення про анулювання ліцензії, прийняте на підставах, передбачених пунктами 2, 6-8 і 10 частини дванадцятої цієї статті, набирає чинності через 30 календарних днів з дня його прийняття.

18. Орган ліцензування вносить інформацію щодо рішення про анулювання ліцензії до ліцензійного реєстру, а також оприлюднює його на офіційному веб-сайті наступного робочого дня після його прийняття; інформує ліцензіата щодо рішення про анулювання ліцензії повністю або частково протягом п'яти календарних днів шляхом направлення йому рекомендованого листа.

19. Якщо ліцензіат протягом строку набрання чинності рішенням органу ліцензування про анулювання ліцензії або зупинення дії ліцензії повністю або частково подає скаргу до Експертно-апеляційної ради з питань ліцензування, дія цього рішення органу ліцензування зупиняється (про що вноситься запис до ліцензійного реєстру) до дня внесення спеціально уповноваженим органом з питань ліцензування до Реєстру розгляду скарг здобувачів ліцензії, ліцензіатів на дії (бездіяльність) органу ліцензування щодо порушення законодавства у сфері ліцензування відомостей про розпорядження спеціально уповноваженого органу з питань ліцензування за результатом розгляду скарги Експертно-апеляційною радою з питань ліцензування.

20. У разі анулювання ліцензії на підставах, передбачених пунктами 2, 6-10 частини дванадцятої цієї статті, посадова особа суб'єкта господарювання притягується до адміністративної відповідальності, а суб'єкт господарювання може подати заяву про отримання ліцензії на право провадження відповідного виду господарської діяльності (повністю або частково) не раніше ніж через один рік з дня набрання чинності рішенням органу ліцензування про анулювання попередньої ліцензії.

21. Рішення органу ліцензування може бути оскаржено до Експертно-апеляційної ради з питань ліцензування, суду.

{Стаття 16 із змінами, внесеними згідно із Законом № 835-VIII від 26.11.2015; в редакції Закону № 139-IX від 02.10.2019}

Стаття 17. Ліцензійні справи

1. Орган ліцензування після надходження від здобувача ліцензії заяви про отримання ліцензії формує єдину ліцензійну справу щодо цього суб'єкта (якщо орган ліцензування ще не має ліцензійної справи щодо відповідного суб'єкта господарювання).

{Абзац другий частини першої статті 17 виключено на підставі Закону № 139-IX від 02.10.2019}

При веденні ліцензійних справ орган ліцензування повинен дотримуватися вимог законодавства щодо захисту інформації з обмеженим доступом.

{Частину першу статті 17 доповнено абзацом третім згідно із Законом № 139-IX від 02.10.2019}

Зберігання ліцензійних справ в електронній формі на електронних носіях інформації та подання їх до архівних установ здійснюється відповідно до Закону України "Про електронні документи та електронний документообіг".

{Частину першу статті 17 доповнено абзацом четвертим згідно із Законом № 139-IX від 02.10.2019}

2. У ліцензійній справі зберігаються:

1) документи, подані здобувачем ліцензії чи ліцензіатом до органу ліцензування відповідно до вимог цього Закону (разом із конвертами);

2) завірені органом ліцензування копії (фотокопії) рішень стосовно здобувача ліцензії чи ліцензіата;

3) оригінали, копії (фотокопії) судових рішень, звернень правоохоронних органів, що надійшли до органу ліцензування стосовно здобувача ліцензії чи ліцензіата;

4) копії (фотокопії) розпоряджень спеціально уповноваженого органу з питань ліцензування про усунення порушень органом ліцензування законодавства у сфері ліцензування, допущених стосовно здобувача ліцензії чи ліцензіата;

5) матеріали (документи або їх копії (фотокопії), завірені органом ліцензування) перевірок органом ліцензування додержання ліцензіатами вимог ліцензійних умов (зокрема скарг, що стали підставою для проведення позапланових перевірок, повідомлень органом ліцензування ліцензіатів про проведення планових перевірок, актів, складених за результатами проведення таких перевірок, та розпоряджень про усунення порушень ліцензійних умов);

6) оригінали судового рішення про витребування документів з ліцензійної справи, супровідні листи або документи, якими суд уповноважив осіб на їх одержання, фотокопії описів витребуваних документів;

7) інші документи, встановлені законом.

{Частина третю статті 17 виключено на підставі Закону № 139-IX від 02.10.2019}

4. Ліцензійна справа зберігається протягом строку, визначеного законодавством.

{Частина четверта статті 17 в редакції Закону № 139-IX від 02.10.2019}

5. Посадові особи органу ліцензування, на яких покладено згідно з рішенням керівника цього органу повноваження щодо зберігання ліцензійних справ, несуть адміністративну, матеріальну або дисциплінарну відповідальність.

{Частина п'ята статті 17 із змінами, внесеними згідно із Законом № 835-VIII від 26.11.2015}

6. Вилучення документів з ліцензійних справ здійснюється в порядку, передбаченому законом.

Орган ліцензування зобов'язаний зробити копії (фотокопії) документів, що вилучаються з ліцензійної справи, пронумерувати, прошити та завірити їх печаткою.

До ліцензійної справи долучаються документи, визначені законом, на підставі яких було вилучено документи з ліцензійної справи.

7. Витребування документів з ліцензійних справ здійснюється на підставі судового рішення.

Орган ліцензування зобов'язаний зробити копії (фотокопії) документів, що витребовуються з ліцензійної справи, пронумерувати, прошити та завірити їх печаткою.

До ліцензійної справи долучаються судові рішення про витребування документів, супровідний лист або документ, яким суд уповноважив особу на їх одержання, та копія (фотокопії) до опису витребовуваних документів.

Оригінали витребовуваних документів надсилаються поштовим відправленням з описом вкладення до суду або передаються безпосередньо особі, уповноваженій судом на їх одержання.

8. Вилучення документів з ліцензійної справи не є підставою для відмови органом ліцензування у здійсненні передбачених цим Законом дій, крім випадку одержання органом ліцензування судового рішення про заборону їх вчинення.

Стаття 18. Ліцензійні реєстри та їх взаємодія з Єдиним державним реєстром юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань

{Назва статті 18 в редакції Закону № 139-IX від 02.10.2019}

1. Порядок формування, ведення ліцензійного реєстру та перелік відомостей, що містяться в ліцензійному реєстрі, встановлюються Кабінетом Міністрів України. Ліцензійний реєстр є відкритим.

Відомості з ліцензійних реєстрів та Реєстру розгляду скарг здобувачів ліцензії, ліцензіатів на дії (бездіяльність) органу ліцензування щодо порушення законодавства у сфері ліцензування відображаються в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань в обсягах та відповідно до вимог Закону України "Про державну реєстрацію юридичних осіб - підприємців та громадських формувань".

Передача відомостей з ліцензійних реєстрів та Реєстру розгляду скарг здобувачів ліцензії, ліцензіатів на дії (бездіяльність) органу ліцензування щодо порушення законодавства у сфері ліцензування для відображення в Єдиному державному реєстрі

юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань здійснюється в Порядку організації електронної інформаційної взаємодії державних електронних інформаційних ресурсів, встановленому Кабінетом Міністрів України.

Органи ліцензування вносять до ліцензійних реєстрів:

1) рішення, прийняті органами ліцензування відповідно до цього Закону, крім рішень про залишення заяви про отримання ліцензії без розгляду, відмову у видачі ліцензії, - наступного робочого дня після їх прийняття;

2) відомості про:

місця провадження ліцензіатом виду господарської діяльності, що підлягає ліцензуванню (у тому числі дата внесення відомостей про місця провадження виду господарської діяльності);

оскарження ліцензіатом рішення органу ліцензування до суду;

рішення суду із зазначенням результату розгляду оскаржуваного рішення органу ліцензування - наступного робочого дня після отримання органом ліцензування таких відомостей.

Спеціально уповноважений орган з питань ліцензування вносить до Реєстру розгляду скарг здобувачів ліцензії, ліцензіатів на дії (бездіяльність) органу ліцензування щодо порушення законодавства у сфері ліцензування відомості про:

дату і номер повідомлення спеціально уповноваженого органу з питань ліцензування про прийняття до розгляду Експертно-апеляційною радою з питань ліцензування скарги із зазначенням інформації про зупинення рішення органу ліцензування, що оскаржується, - наступного робочого дня після направлення спеціально уповноваженим органом з питань ліцензування повідомлення про прийняття до розгляду Експертно-апеляційною радою з питань ліцензування скарги;

дату і номер розпорядження спеціально уповноваженого органу з питань ліцензування про розгляд скарги із зазначенням результату її розгляду - наступного робочого дня після прийняття спеціально уповноваженим органом з питань ліцензування розпорядження про розгляд скарги.

{Частина перша статті 18 в редакції Закону № 139-IX від 02.10.2019}

2. Органи ліцензування вносять до Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань:

1) рішення, прийняті органами ліцензування відповідно до цього Закону, крім рішень про залишення заяви про отримання ліцензії без розгляду, відмову у видачі ліцензії, - наступного робочого дня після їх прийняття;

{Пункт 1 частини другої статті 18 в редакції Закону № 139-IX від 02.10.2019}

2) відомості про ліцензування, визначені абзацами шостим, дванадцятим, тринадцятим пункту 45 частини другої та абзацами шостим, дванадцятим, тринадцятим пункту 20 частини четвертої статті 9 Закону України "Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань", - наступного робочого дня після отримання органом ліцензування таких відомостей.

{Пункт 2 частини другої статті 18 в редакції Закону № 139-IX від 02.10.2019}

3. Спеціально уповноважений орган з питань ліцензування вносить до Реєстру розгляду скарг здобувачів ліцензії, ліцензіатів на дії (бездіяльність) органу ліцензування щодо порушення законодавства у сфері ліцензування:

1) відомості про ліцензування, визначені абзацом десятим пункту 45 частини другої та абзацом десятим пункту 20 частини четвертої статті 9 Закону України "Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань", - наступного робочого дня після направлення спеціально уповноваженим органом з питань ліцензування повідомлення про прийняття до розгляду Експертно-апеляційною радою з питань ліцензування скарги;

2) відомості про ліцензування, визначені абзацом одинадцятим пункту 45 частини другої та абзацом одинадцятим пункту 20 частини четвертої статті 9 Закону України "Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань", - наступного робочого дня після прийняття спеціально уповноваженим органом з питань ліцензування розпорядження про розгляд скарги.

{Статтю 18 доповнено частиною третьою згідно із Законом № 139-IX від 02.10.2019}

{Стаття 18 в редакції Закону № 835-VIII від 26.11.2015}

Стаття 19. Нагляд і контроль у сфері ліцензування

1. Державний нагляд за додержанням органами ліцензування вимог законодавства у сфері ліцензування здійснює спеціально уповноважений орган з питань ліцензування шляхом проведення планових та позапланових перевірок у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

Спеціально уповноважений орган з питань ліцензування може проводити позапланові перевірки додержання органами ліцензування вимог законодавства у сфері ліцензування на підставах:

1) наявності обґрунтованого повідомлення в письмовій формі про порушення органом ліцензування вимог законодавства у сфері ліцензування;

2) видання розпорядження про усунення порушень законодавства у сфері ліцензування з метою перевірки його виконання органом ліцензування;

3) виявлення інформації, що вказує на порушення органом ліцензування вимог законодавства у сфері ліцензування (зокрема, в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань, листах, щорічних звітах та на офіційних інформаційних ресурсах органів ліцензування);

4) за дорученням Прем'єр-міністра України.

Керівник органу ліцензування зобов'язаний забезпечити надання посадовим особам спеціально уповноваженого органу з питань ліцензування під час проведення ними перевірки додержання органом ліцензування вимог законодавства у сфері ліцензування ліцензійних справ, інших документів та інформації з питань ліцензування, а також необхідні умови для проведення перевірки.

Спеціально уповноважений орган з питань ліцензування складає акт перевірки у двох примірниках в останній день перевірки.

Один примірник акта видається керівнику органу ліцензування, діяльність якого перевірялася, а другий примірник - зберігається спеціально уповноваженим органом з питань ліцензування.

У разі виявлення порушення органом ліцензування вимог законодавства у сфері ліцензування спеціально уповноважений орган з питань ліцензування протягом п'яти робочих днів з дня складення акта перевірки видає розпорядження про усунення порушень законодавства у сфері ліцензування.

Орган ліцензування, що одержав розпорядження про усунення порушень законодавства у сфері ліцензування, зобов'язаний у визначений у розпорядженні строк усунути зазначені порушення та повідомити спеціально уповноважений орган з питань ліцензування про виконання вимог такого розпорядження.

2. Контроль за наявністю у суб'єктів господарювання ліцензій здійснюють державні органи, на які згідно із законом покладено функції контролю за наявністю ліцензій.

3. Контроль за додержанням ліцензіатами ліцензійних умов здійснюють у межах своїх повноважень органи ліцензування, крім Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, яка здійснює контроль відповідно до Закону України "Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг", шляхом проведення планових і позапланових перевірок відповідно до Закону України "Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності" з урахуванням особливостей, визначених цим Законом.

{Абзац перший частини третьої статті 19 із змінами, внесеними згідно із Законом № 394-IX від 19.12.2019}

Для проведення перевірки органом ліцензування створюється комісія, до складу якої можуть входити виключно працівники такого органу та працівники його територіальних органів.

Під час проведення органом ліцензування перевірки ліцензіат зобов'язаний забезпечити присутність керівника чи його заступника або іншої уповноваженої особи.

Позапланові перевірки додержання ліцензіатами ліцензійних умов проводяться на підставах:

1) виявлення в документах, що подаються ліцензіатом до органу ліцензування згідно із цим Законом, інформації, що вказує на недотримання ним ліцензійних умов, - з метою перевірки додержання ліцензіатом ліцензійних умов у відповідній частині;

2) виявлення у державних інформаційних ресурсах (паперових або електронних) інформації, що свідчить про порушення ліцензіатом ліцензійних умов або не узгоджується з інформацією, що подається ліцензіатом органу ліцензування відповідно до вимог цього Закону, - з метою перевірки додержання ліцензіатом ліцензійних умов у відповідній частині або перевірки достовірності відповідної інформації;

3) розпорядження про усунення порушень ліцензійних умов, виданого за результатами проведення заходу державного нагляду (контролю), - з метою перевірки його виконання;

4) обґрунтованого звернення фізичної особи, фізичної особи - підприємця, юридичної особи про те, що внаслідок порушення ліцензіатом ліцензійних умов такій особі (особам) було завдано матеріальної шкоди або порушено її (їхні) законні права чи інтереси, - з метою перевірки додержання ліцензіатом ліцензійних умов у відповідній частині;

5) повідомлення посадових осіб органів державного нагляду (контролю) про виявлені під час виконання контрольних повноважень порушення ліцензіатом ліцензійних умов - з метою перевірки додержання ліцензіатом ліцензійних умов у відповідній частині;

6) неподання ліцензіатом в установлений строк органу ліцензування звітності, подання якої передбачено ліцензійними умовами, - з метою перевірки додержання ліцензіатом ліцензійних умов у відповідній частині;

7) наявності загрози життю чи здоров'ю людей, навколишньому природному середовищу або державній безпеці, що безпосередньо пов'язана з провадженням

ліцензіатом виду господарської діяльності, що підлягає ліцензуванню, та документально підтверджена органом державної влади, уповноваженим у відповідній сфері, - з метою перевірки додержання ліцензіатом ліцензійних умов, пов'язаних відповідним випадком;

8) подання ліцензіатом письмової заяви до органу ліцензування про здійснення заходу державного нагляду (контролю) за його бажанням.

Позапланова перевірка додержання ліцензіатом ліцензійних умов на підставах, передбачених пунктами 2, 4 і 5 частини третьої цієї статті, здійснюється лише за наявності погодження із спеціально уповноваженим органом з питань ліцензування, що надається на підставі рішення Експертно-апеляційної ради з питань ліцензування за зверненням органу ліцензування.

Звернення органу ліцензування має містити документальне підтвердження виявлення інформації, передбаченої пунктом 2 частини третьої цієї статті, або завірену ним копію відповідного звернення чи повідомлення, передбаченого пунктом 4 або 5 частини третьої цієї статті.

Анонімні звернення не є підставою для проведення позапланових перевірок.

4. Перевірка додержання ліцензіатом ліцензійних умов проводиться органом ліцензування залежно від предмета перевірки:

1) за місцезнаходженням ліцензіата;

2) за місцями провадження ліцензіатом виду господарської діяльності, що підлягає ліцензуванню.

5. Про проведення позапланової перевірки ліцензіат повідомляється у день перевірки.

6. Акт перевірки додержання ліцензіатом ліцензійних умов складається в останній день проведення перевірки.

В акті відображаються питання, що перевірялися, та встановлений стан додержання ліцензіатом ліцензійних умов.

У разі встановлення під час перевірки додержання ліцензіатом ліцензійних умов підстав для складання актів, що є підставами для анулювання ліцензії, такі акти складаються як окремі документи в останній день проведення перевірки.

7. Розпорядження про усунення порушень ліцензійних умов видається органом ліцензування протягом п'яти робочих днів з останнього дня проведення перевірки у разі виявлення за результатами її проведення порушень ліцензіатом ліцензійних умов.

У разі складення за результатом проведення перевірки акта, що є підставою для зупинення дії ліцензії повністю або частково, розпорядження про усунення порушень ліцензійних умов не видається.

8. Ліцензіат, який одержав розпорядження про усунення порушень ліцензійних умов, зобов'язаний в установлений у розпорядженні строк усунути зазначені порушення та подати до органу ліцензування інформацію про виконання вимог такого розпорядження.

{Стаття 19 із змінами, внесеними згідно із Законом № 835-VIII від 26.11.2015; в редакції Закону № 139-IX від 02.10.2019}

Стаття 20. Відповідальність за порушення законодавства у сфері ліцензування під час провадження господарської діяльності

1. За провадження виду господарської діяльності, що підлягає ліцензуванню, без ліцензії чи у період зупинення дії ліцензії повністю або частково, невиконання ліцензіатом

розпорядження про усунення порушень ліцензійних умов, порушення ліцензіатом строку повідомлення про всі зміни даних, зазначених у заяві та документах, а також за наявності контролю за діяльністю ліцензіата у значенні, наведеному у статті 1 Закону України "Про захист економічної конкуренції", резидентами держав, що здійснюють збройну агресію проти України, у значенні, наведеному у статті 1 Закону України "Про оборону України", суб'єкти господарювання притягаються до адміністративної відповідальності, передбаченої Кодексом України про адміністративні правопорушення.

{Частина перша статті 20 в редакції Закону № 139-IX від 02.10.2019}

2. У разі відсутності ліцензійних умов провадження відповідного виду господарської діяльності, що підлягає ліцензуванню відповідно до закону, відповідальність за провадження такої господарської діяльності без ліцензії не застосовується.

3. За порушення законодавства у сфері ліцензування посадові особи органу ліцензування несуть адміністративну, матеріальну або дисциплінарну відповідальність.

Стаття 21. Прикінцеві та перехідні положення

1. Цей Закон набирає чинності через три місяці з дня його опублікування.

{Пункт 2 статті 21 виключено на підставі Закону № 102-IX від 18.09.2019}

3. Закон України "Про ліцензування певних видів господарської діяльності" (Відомості Верховної Ради України, 2000 р., № 36, ст. 299 із наступними змінами) втрачає чинність з дня набрання чинності цим Законом.

4. Орган ліцензування, уповноважений здійснювати ліцензування господарської діяльності, визначеної пунктом 23 частини першої статті 7 цього Закону, оприлюднює на власному веб-сайті затверджений ним перелік заборонених для ввезення на територію України технічних засобів негласного отримання інформації.

5. Органам ліцензування забезпечити формування ліцензійних реєстрів.

До формування ліцензійних реєстрів органи ліцензування оприлюднюють на своїх офіційних веб-сайтах прийняті ними рішення наступного робочого дня після їх прийняття.

Спеціально уповноваженому органу з питань ліцензування забезпечити формування Реєстру розгляду скарг здобувачів ліцензії, ліцензіатів на дії (бездіяльність) органу ліцензування щодо порушення законодавства у сфері ліцензування.

До формування Реєстру розгляду скарг здобувачів ліцензії, ліцензіатів на дії (бездіяльність) органу ліцензування щодо порушення законодавства у сфері ліцензування спеціально уповноважений орган з питань ліцензування оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті прийняті ним рішення наступного робочого дня після їх прийняття.

{Пункт 5 статті 21 в редакції Закону № 139-IX від 02.10.2019}

6. Ліцензії на провадження видів господарської діяльності, що на день набрання чинності цим Законом є чинними, продовжують діяти.

Ліцензії на провадження видів господарської діяльності, зазначених у статті 7 цього Закону:

види господарської діяльності яких звужені, підлягають переоформленню, що здійснюється органом ліцензування у триденний строк безкоштовно;

які є чинними на день набрання чинності цим Законом та мали обмежений термін дії, є безстроковими і можуть бути, за заявою ліцензіата, переоформлені відповідним органом ліцензування безкоштовно у тижневий строк.

7. Внести зміни до таких законодавчих актів України:

1) у Кодексі України про адміністративні правопорушення (Відомості Верховної Ради УРСР, 1984 р., додаток до № 51, ст. 1122):

в абзаці першому частини першої статті 126 слова "а у випадках, передбачених законодавством, ліцензійної картки на транспортний засіб" виключити;

в абзаці першому частини першої статті 128 слова "чи без ліцензійної картки на транспортний засіб" виключити;

у статті 164:

в абзаці другому частини першої слова "двадцяти до ста" замінити словами "однієї тисячі до двох тисяч";

в абзаці другому частини другої слова "ста до п'ятисот" замінити словами "двох тисяч до п'яти тисяч";

в абзаці другому частини третьої слова "сорока до ста" замінити словами "однієї тисячі до двох тисяч";

статтю 166¹² викласти в такій редакції:

"Стаття 166¹². Порухення законодавства у сфері ліцензування видів господарської діяльності

Порухення законодавства у сфері ліцензування видів господарської діяльності:

не прийняття рішення, не оформлення, не видача (не надсилання) передбаченого законом документа органом ліцензування протягом встановленого законом строку;

прийняття рішення, складання акта, видача розпорядження органом ліцензування, що не відповідає нормам законодавства у сфері ліцензування;

не внесення відомостей щодо ліцензування до Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців протягом передбаченого законодавством у сфері ліцензування строку;

невиконання органом ліцензування у передбачений законом строк розпорядження про усунення порушень законодавства у сфері ліцензування -

тягнуть за собою накладення штрафу на посадових осіб від п'ятдесяти до вісімдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Повторне протягом року вчинення порушення, передбаченого частиною першою цієї статті, за яке особу вже було піддано адміністративному стягненню, -

тягне за собою накладення штрафу на посадових осіб від вісімдесяти до ста неоподатковуваних мінімумів доходів громадян";

у частинах першій та другій статті 260 слова "ліцензійної картки на транспортний засіб" виключити;

статтю 265³ виключити;

у частині першій статті 267 слова "ліцензійної картки на транспортний засіб" виключити;

2) в абзаці першому частини першої статті 213 Кримінального кодексу України (Відомості Верховної Ради України, 2001 р., № 25-26, ст. 131) слово "(ліцензії)" виключити;

3) у Земельному кодексі України (Відомості Верховної Ради України, 2002 р., № 3-4, ст. 27):

в абзаці першому частини восьмої статті 128 слова "відповідну ліцензію" замінити словами "відповідний дозвіл";

в абзаці третьому частини другої статті 134 слова "спеціальних", "(ліцензій)" виключити;

в абзаці другому частини третьої статті 135 слова "має ліцензію на проведення земельних торгів та" виключити;

4) у Господарському кодексі України (Відомості Верховної Ради України, 2003 р., №№ 18-22, ст. 144):

частину третю статті 14 викласти в такій редакції:

"3. Відносини, пов'язані з ліцензуванням видів господарської діяльності, регулюються законом";

абзац восьмий частини першої статті 239 доповнити словами "на умовах та в порядку, визначених законом";

5) у Митному кодексі України (Відомості Верховної Ради України, 2012 р., №№ 44-48, ст. 552):

у статті 405:

у назві слова "Ліцензія та дозволи" замінити словом "Дозволи";

у частині першій:

перше речення виключити;

у другому реченні слово та цифри "пунктах 2-6" виключити;

у частині другій слово та цифри "пунктах 2-6" виключити;

частину першу статті 406 після слів "Дозвіл на" доповнити словами "здійснення митної брокерської діяльності";

у частині першій статті 407 слово та цифри "пунктах 2-6" виключити;

у статті 408:

у назві слова "ліцензії та" виключити;

у частині першій слово "ліцензії" замінити словом "дозволу";

частину другу виключити;

у частині першій статті 411 слово та цифри "пунктах 2-6" виключити;

пункт 6 частини третьої статті 412 викласти в такій редакції:

"6) у разі анулювання іншого дозволу, наявність якого є необхідною відповідно до статті 408 цього Кодексу";

у частині першій статті 414 слово та цифри "пунктах 2-6" виключити;

у назві статті 415 слова "та ліцензії" виключити;

у пункті 11 частини другої статті 544 слова "та видача ліцензій" виключити;

{Підпункт 6 пункту 7 статті 21 втратив чинність на підставі Закону № 580-VIII від 02.07.2015}

7) у частині тридцять четвертій статті 16 Закону України "Про зовнішньоекономічну діяльність" (Відомості Верховної Ради УРСР, 1991 р., № 29, ст. 377; 2007 р., № 3, ст. 29) слова "дисків для лазерних систем зчитування" виключити;

8) у Законі України "Про основи містобудування" (Відомості Верховної Ради України, 1992 р., № 52, ст. 683; 2007 р., № 16, ст. 76; 2011 р., № 34, ст. 343; 2012 р., № 29, ст. 345; 2013 р., № 48, ст. 682):

абзац шістнадцятий статті 2 після слова "будівництві" доповнити словами і цифрами "об'єктів IV і V категорій складності за переліком видів робіт, що визначається Кабінетом Міністрів України";

абзац одинадцятий статті 8 після слова "будівництві" доповнити словами і цифрами "об'єктів IV і V категорій складності за переліком видів робіт, що визначається Кабінетом Міністрів України";

абзац одинадцятий частини першої статті 9 доповнити словами і цифрами "об'єктів IV і V категорій складності за переліком видів робіт, що визначається Кабінетом Міністрів України";

абзац восьмий частини першої статті 10 виключити;

9) у Законі України "Про дорожній рух" (Відомості Верховної Ради України, 1993 р., № 31, ст. 338 із наступними змінами):

в абзаці дванадцятому статті 4 слова "ліцензій і" виключити;

в абзаці другому частини другої статті 16 слова "ліцензійну картку на автомобільний транспортний засіб у разі надання послуг з перевезення пасажирів і небезпечних вантажів" виключити;

у частині другій статті 52¹ слова "а також ліцензійну картку на транспортний засіб" виключити;

10) частину третю статті 8 Закону України "Про транспорт" (Відомості Верховної Ради України, 1994 р., № 51, ст. 446; 2006 р., № 22, ст. 184; 2011 р., № 11, ст. 69) виключити;

11) частини першу та другу статті 9 Закону України "Про пестициди і агрохімікати" (Відомості Верховної Ради України, 1995 р., № 14, ст. 91 із наступними змінами) виключити;

{Підпункт 12 пункту 7 статті 21 втратив чинність на підставі Закону № 931-IX від 30.09.2020}

13) у частині третій статті 8 Закону України "Про залізничний транспорт" (Відомості Верховної Ради України, 1996 р., № 40, ст. 183; 2006 р., № 22, ст. 184) слова "надання послуг з перевезення пасажирів і вантажів залізничним транспортом" замінити словами "перевезення пасажирів, небезпечних вантажів та небезпечних відходів залізничним транспортом загального користування";

14) у Законі України "Про державне регулювання видобутку, виробництва і використання дорогоцінних металів і дорогоцінного каміння та контроль за операціями з ними" (Відомості Верховної Ради України, 1998 р., № 9, ст. 34 із наступними змінами):

абзац третій частини першої статті 3 виключити;

частину першу статті 4 виключити;

друге речення частини першої статті 12 виключити;

абзац четвертий частини першої статті 19 виключити;

15) пункт "с" частини першої статті 17 Закону України "Про відходи" (Відомості Верховної Ради України, 1998 р., № 36-37, ст. 242; 2002 р., № 31, ст. 214; 2014 р., № 23, ст. 873) викласти в такій редакції:

"с) мати дозвіл на здійснення операцій у сфері поводження з відходами, якщо їхня діяльність призводить до утворення відходів, для яких Пзுவ перевищує 1000";

16) у пункті 8 частини першої статті 8 Закону України "Про обов'язковий примірник документів" (Відомості Верховної Ради України, 1999 р., № 22-23, ст. 199; 2002 р., № 17, ст. 121) слова "спеціально уповноваженому органу з питань ліцензування" замінити словами "центральному органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності";

17) у Законі України "Про металобрухт" (Відомості Верховної Ради України, 1999 р., № 25, ст. 212 із наступними змінами):

в абзаці дванадцятому статті 1 слова "та отримали відповідні ліцензії" виключити;

у статті 4:

частину другу викласти в такій редакції:

"Діяльність, пов'язана із заготівлею, переробкою брухту чорних та кольорових металів і його металургійною переробкою, провадиться в порядку, встановленому законодавством";

частини третю, четверту та сьому виключити;

друге речення частини п'ятої виключити;

частину третю статті 5 виключити;

друге та третє речення частини другої статті 11 виключити;

абзац другий частини третьої статті 12 виключити;

абзаци п'ятий - сьомий частини другої статті 13 виключити;

у статті 15:

абзац четвертий частини першої виключити;

у частині другій слова "ліцензійних умов" виключити;

18) в абзаці другому частини першої статті 27 Закону України "Про архітектурну діяльність" (Відомості Верховної Ради України, 1999 р., № 31, ст. 246; 2006 р., № 39, ст. 342) слова "(кваліфікаційний сертифікат)" виключити;

19) у Законі України "Про племінну справу у тваринництві" (Відомості Верховної Ради України, 2000 р., № 6-7, ст. 37; 2010 р., № 37, ст. 494; 2011 р., № 11, ст. 69):

абзац другий частини другої статті 7 виключити;

у частині першій статті 9 слова "ліцензуванню та" виключити;

20) у статті 8 Закону України "Про кредитні спілки" (Відомості Верховної Ради України, 2002 р., № 15, ст. 101; 2012 р., № 7, ст. 53; 2014 р., № 28, ст. 935):

у назві слова "та ліцензування окремих видів діяльності" виключити;

частину четверту виключити;

21) у Законі України "Про особливості державного регулювання діяльності суб'єктів господарювання, пов'язаної з виробництвом, експортом, імпортом дисків для лазерних систем зчитування" (Відомості Верховної Ради України, 2002 р., № 17, ст. 121; 2005 р., № 33, ст. 432; 2014 р., № 2-3, ст. 41, № 20-21, ст. 712):

у частині першій статті 1:

абзаци п'ятий, шостий, дев'ятий і десятий виключити;

в абзаці тринадцятому слова "органом, що видає ліцензію на виробництво дисків для лазерних систем зчитування, матриць" замінити словами "центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності";

у частині другій статті 2 слова "Про ліцензування певних видів господарської діяльності" виключити;

у статті 3:

частини першу, четверту і п'яту виключити;

у частині другій слова "і зазначає його у ліцензії" виключити;

в абзаці першому частини третьої слова "Ліцензія на виробництво дисків для лазерних систем зчитування, матриць видається суб'єкту господарювання, який виконав вимоги статті 10 Закону України "Про ліцензування певних видів господарської діяльності" і надав" замінити словами "Виробник дисків надає";

у статті 4:

у назві слова "(ліцензійні умови)" виключити;

у частині першій:

в абзаці першому слова "що отримав ліцензію на виробництво" виключити;

у пункті "а" слово "ліцензованому" замінити словом "сертифікованому", а слова "та в ліцензованих приміщеннях" виключити;

у пункті "в" слова "ліцензованим обладнанням" виключити;

пункт "г" виключити;

у пункті "ж" слово "ліцензованих" виключити;

частини першу, другу, третю, четверту та шосту статті 5 виключити;

у статті 6:

у частині першій:

в абзаці другому слова "здійснюють центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері ліцензування" замінити словом "здійснює";

в абзаці третьому слова "центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері ліцензування", "інформації щодо виданих ліцензій та" та "згідно з ліцензіями на експорт/імпорт дисків для лазерних систем зчитування, матриць" виключити;

в абзаці першому частини другої слова "органом, що видає відповідну ліцензію" замінити словами "центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності";

абзаци другий - шостий виключити;

в абзаці сьомому слова "органу, що видає відповідну ліцензію" замінити словами "центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності";

у статті 7:

у частині першій слова "та Законом України "Про ліцензування певних видів господарської діяльності" виключити;

у частині другій:

в абзаці другому слово "ліцензованих" виключити;

абзац третій виключити;

в абзаці четвертому слова "ліцензовані" та "ліцензоване" виключити;

абзаци другий, п'ятий і шостий частини першої та частину другу статті 8 виключити;

у статті 9:

пункти 2 і 3 частини першої виключити;

частини другу, п'яту і шосту виключити;

22) у Законі України "Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців" (Відомості Верховної Ради України, 2003 р., № 31-32, ст. 263 із наступними змінами):

частину третю статті 16 доповнити абзацом дванадцятим такого змісту:

"функціонування Єдиного державного реєстру згідно із Законом України "Про ліцензування видів господарської діяльності";

у статті 17:

частину першу доповнити абзацом третім такого змісту:

"До Єдиного державного реєстру також включаються відомості щодо ліцензування видів господарської діяльності згідно із Законом України "Про ліцензування видів господарської діяльності", що становлять його складову";

частини другу та четверту доповнити новим абзацом такого змісту:

"відомості про ліцензування відповідно до закону";

статтю 19 доповнити частиною шістнадцятою такого змісту:

"16. Зміни до відомостей про ліцензування вносяться до Єдиного державного реєстру відповідно до закону";

частину третю статті 38 після слів "Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку" доповнити словами "органи ліцензування видів господарської діяльності, на провадження яких відповідна юридична особа має чинні ліцензії";

частину другу статті 39 після слів "фондів соціального страхування" доповнити словами "органам ліцензування видів господарської діяльності, на провадження яких відповідна юридична особа має чинні ліцензії";

23) пункт "є" частини першої статті 5 Закону України "Про розповсюдження примірників аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм, комп'ютерних програм, баз даних" (Відомості Верховної Ради України, 2004 р., № 7, ст. 46; 2011 р., № 41, ст. 413; 2012 р., № 42, ст. 586; 2014 р., № 24, ст. 885) виключити;

24) у Законі України "Про оцінку земель" (Відомості Верховної Ради України, 2004 р., № 15, ст. 229, № 38, ст. 471; 2010 р., № 5, ст. 40; 2013 р., № 40, ст. 534):

в абзаці третьому статті 6 слова "отримали ліцензії на виконання землеоціночних робіт у встановленому законом порядку" замінити словами "zareєстровані у Державному реєстрі сертифікованих інженерів-землевпорядників";

в абзаці четвертому статті 11 слова "та ліцензування в установленому законом порядку землеоціночних робіт" виключити;

25) частину другу статті 7 Закону України "Про карантин рослин" (Відомості Верховної Ради України, 2006 р., № 19-20, ст. 167) виключити;

26) у Законі України "Про автомобільний транспорт" (Відомості Верховної Ради України, 2006 р., № 32, ст. 273 із наступними змінами):

абзац тридцять восьмий статті 1 виключити;

абзац дев'ятий частини другої, частини третьої, п'ятої, сьомої та восьмої статті 9 виключити;

у частині п'ятій статті 19 слова "мають ліцензійну картку" замінити словами "використовуються згідно з відомостями, поданими ліцензіатом органу ліцензування господарської діяльності з надання послуг з перевезення пасажирів автомобільним транспортом, при провадженні такого виду господарської діяльності";

у частині п'ятій статті 20 слова "ліцензійна картка на транспортні засоби для перевезення пасажирів і транспортні засоби для перевезення небезпечних вантажів" замінити словами "ліцензія на перевезення пасажирів, небезпечних вантажів та/або небезпечних відходів";

в абзаці третьому частини другої - сьомої та дев'ятої і абзаці другому частини восьмої статті 39 слова "ліцензійна картка" виключити;

у статті 46:

абзац третій частини першої викласти в такій редакції:

"відомості за підписом суб'єкта господарювання про автобуси, які будуть використовуватися на автобусному маршруті з зазначенням підстав для їх використання перевізником";

частину четверту викласти в такій редакції:

"Під час визначення переможця конкурсу на міжміських та міжнародних автобусних маршрутах у разі рівних пропозицій претендентів перевага надається перевізникам, які представили до конкурсного комітету свідоцтво відповідності автобуса параметрам комфортності";

в абзаці третьому частини третьої статті 48 слова "ліцензійна картка" виключити;

абзац третій частини третьої та четвертої статті 53 виключити;

в абзацах четвертому та п'ятому частини першої статті 60 слова "ліцензійної картки" замінити словом "ліцензії";

27) статтю 2 Закону України "Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності" (Відомості Верховної Ради України, 2007 р., № 29, ст. 389 із наступними змінами) доповнити частиною третьою такого змісту:

"Контроль за додержанням ліцензіатами вимог ліцензійних умов здійснюється органами ліцензування у встановленому цим Законом порядку з урахуванням особливостей, визначених Законом України "Про ліцензування видів господарської діяльності";

28) у Законі України "Про державну систему біобезпеки при створенні, випробуванні, транспортуванні та використанні генетично модифікованих організмів" (Відомості Верховної Ради України, 2007 р., № 35, ст. 484 із наступними змінами):

абзац дев'ятий частини першої статті 7 виключити;

статтю 8¹ виключити;

частини першу - третю статті 12 виключити;

29) у статті 38 Закону України "Про Державний земельний кадастр" (Відомості Верховної Ради України, 2012 р., № 8, ст. 61):

в абзаці шостому частини першої слова "і особам, які отримали ліцензії на проведення землеоціночних робіт та земельних торгів, землеоціночних робіт та земельних торгів у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України" виключити;

в абзаці шостому частини п'ятої слова "і особи, які отримали ліцензії на проведення землеоціночних робіт та земельних торгів, землеоціночних робіт, для виконання зазначених робіт" виключити;

30) в абзаці першому частини четвертої статті 2 Закону України "Про відповідальність за правопорушення у сфері містобудівної діяльності" (Відомості Верховної Ради України, 2012 р., № 29, ст. 345) слова "пов'язану із створенням об'єктів архітектури" замінити словами і цифрами "з будівництва об'єктів IV і V категорій складності за переліком видів робіт, які визначаються Кабінетом Міністрів України";

31) абзац другий частини першої статті 7 Закону України "Про державні лотереї в Україні" (Відомості Верховної Ради України, 2013 р., № 31, ст. 369) викласти в такій редакції:

"Розмір плати за видачу ліцензії встановлює Кабінет Міністрів України";

32) частину другу статті 3 Закону України "Про адміністративні послуги" (Відомості Верховної Ради України, 2013 р., № 32, ст. 409) доповнити словами "зокрема Законом України "Про ліцензування видів господарської діяльності";

33) частину четверту статті 24 Закону України "Про вищу освіту" (Відомості Верховної Ради України, 2014 р., № 37-38, ст. 2004) викласти в такій редакції:

"4. Ліцензії видаються окремо за кожною спеціальністю і можуть бути анульовані з підстав, передбачених цим Законом з урахуванням вимог Закону України "Про ліцензування видів господарської діяльності". Інформація про видачу та анулювання ліцензії вноситься до Єдиної державної електронної бази з питань освіти та Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців".

7¹. Положення частин першої і третьої статті 8 цього Закону застосовуються з урахуванням вимог Закону України "Про ринок електричної енергії".

{Статтю 21 доповнено пунктом 7¹ згідно із Законом № 2019-VIII від 13.04.2017}

8. Кабінету Міністрів України:

привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом;

забезпечити приведення міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади своїх нормативно-правових актів у відповідність із цим Законом.

Президент України	П.ПОРОШЕНКО
м. Київ 2 березня 2015 року № 222-VIII	

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про природні монополії

(Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2000, N 30, ст.238)

(Із змінами, внесеними згідно із Законами

N 762-IV від 15.05.2003, ВВР, 2003, N 30, ст.247

N 1280-IV від 18.11.2003, ВВР, 2004, N 12, ст.155

N 1294-IV від 20.11.2003, ВВР, 2004, N 13, ст.181

N 2339-IV від 13.01.2005, ВВР, 2005, N 9, ст.182

N 2599-IV від 31.05.2005, ВВР, 2005, N 26, ст.349

N 424-V від 01.12.2006, ВВР, 2007, N 9, ст.67)

(Щодо визнання неконституційними окремих положень див.

Рішення Конституційного Суду

N 14-рп/2008 від 08.07.2008)

(Із змінами, внесеними згідно із Законами

N 800-VI від 25.12.2008, ВВР, 2009, N 19, ст.257

N 1072-VI від 05.03.2009, ВВР, 2009, N 30, ст.417

N 2289-VI від 01.06.2010, ВВР, 2010, N 33, ст.471

N 2388-VI від 01.07.2010, ВВР, 2010, N 37, ст.496

N 2467-VI від 08.07.2010, ВВР, 2010, N 48, ст.566

N 2479-VI від 09.07.2010, ВВР, 2010, N 49, ст.571

N 2592-VI від 07.10.2010, ВВР, 2011, N 10, ст.63

N 2856-VI від 23.12.2010, ВВР, 2011, N 29, ст.272

N 3038-VI від 17.02.2011, ВВР, 2011, N 34, ст.343

N 3610-VI від 07.07.2011, ВВР, 2012, N 7, ст.53

N 4220-VI від 22.12.2011, ВВР, 2012, N 29, ст.345

N 4709-VI від 17.05.2012, ВВР, 2013, N 7, ст.65

N 4851-VI від 24.05.2012, ВВР, 2013, N 17, ст.148

N 4910-VI від 07.06.2012, ВВР, 2013, N 18, ст.162

N 4998-VI від 21.06.2012, ВВР, 2013, N 19-20, ст.186

N 5400-VI від 02.10.2012, ВВР, 2013, N 40, ст.537

N 663-VII від 24.10.2013, ВВР, 2014, N 22, ст.781)

(Щодо втрати чинності Закону N 2592-VI від 07.10.2010 додатково див. Закон N 763-VII від 23.02.2014, ВВР, 2014, N 12, ст.189)

(Із змінами, внесеними згідно із Законами

№ 1170-VII від 27.03.2014 , ВВР, 2014, № 22, ст.816

№ 499-VIII від 02.06.2015 , ВВР, 2015, № 30, ст.289

№ 1540-VIII від 22.09.2016 , ВВР, 2016, № 51, ст.833

№ 2019-VIII від 13.04.2017 , ВВР, 2017, № 27-28, ст.312

№ 2189-VIII від 09.11.2017 , *BBP, 2018, № 1, ст. 1*

№ 124-IX від 20.09.2019, *BBP, 2019, № 46, ст. 295*

№ 720-IX від 17.06.2020

№ 1054-IX від 03.12.2020)

Цей Закон визначає правові, економічні та організаційні засади державного регулювання діяльності суб'єктів природних монополій в Україні.

Метою цього Закону є забезпечення ефективності функціонування ринків, що перебувають у стані природної монополії, на основі збалансування інтересів суспільства, суб'єктів природних монополій та споживачів їх товарів.

Розділ

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Визначення термінів

1. У цьому Законі наведені нижче терміни вживаються в такому значенні:

природна монополія - стан товарного ринку, при якому задоволення попиту на цьому ринку є більш ефективним за умови відсутності конкуренції внаслідок технологічних особливостей виробництва (у зв'язку з істотним зменшенням витрат виробництва на одиницю товару в міру збільшення обсягів виробництва), а товари (послуги), що виробляються суб'єктами природних монополій, не можуть бути замінені у споживанні іншими товарами (послугами), у зв'язку з чим попит на цьому товарному ринку менше залежить від зміни цін на ці товари (послуги), ніж попит на інші товари (послуги) (далі - товари);

споживач товарів, що виробляються суб'єктами природних монополій, - фізична або юридична особа, яка придбаває товар, що виробляється (реалізується) суб'єктами природних монополій;

суб'єкт природної монополії - суб'єкт господарювання (юридична особа) будь-якої форми власності, який виробляє (реалізує) товари на ринку, що перебуває у стані природної монополії;

(Абзац четвертий частини першої статті 1 із змінами, внесеними згідно із Законом N 4910-VI від 07.06.2012)

суміжний ринок - товарний ринок, що не перебуває у стані природної монополії, для суб'єктів якого реалізація вироблених товарів або використання товарів інших суб'єктів господарювання неможливе без безпосереднього використання товарів, що виробляються (реалізуються) суб'єктами природних монополій;

стимулююче регулювання - державне регулювання цін (тарифів) на товари суб'єктів природних монополій та суб'єктів господарювання на суміжних ринках у сфері комбінованого виробництва електричної та теплової енергії, що передбачає застосування визначених органом, який здійснює державне регулювання діяльності суб'єктів природних монополій, параметрів регулювання, що мають довгостроковий термін дії, стимулює суб'єктів природних монополій та суб'єктів господарювання на суміжних ринках у сфері комбінованого виробництва електричної та теплової енергії до підвищення якості товарів та ефективності регульованої відповідно до цього Закону сфери діяльності з поступовим скороченням неефективних витрат та забезпечує створення умов для залучення інвестицій з метою сталого функціонування та розвитку;

(Частину першу статті 1 доповнено абзацом згідно із Законом N 4998-VI від 21.06.2012)

регуляторна база активів - сукупна вартість активів суб'єкта природних монополій, суб'єкта господарювання на суміжних ринках у сфері комбінованого виробництва електричної та теплової енергії (які використовуються для сфери діяльності, що підлягає регулюванню відповідно до цього Закону), що визначається у порядку, затвердженому органом, який здійснює державне регулювання діяльності суб'єктів природних монополій;

(Частина першу статті 1 доповнено абзацом згідно із Законом N 4998-VI від 21.06.2012)

регуляторна норма доходу - рівень дохідності на регуляторну базу активів, що встановлюється органом, який здійснює державне регулювання діяльності суб'єктів природних монополій, у єдиному розмірі для всіх суб'єктів природних монополій відповідної сфери діяльності, суб'єктів господарювання на суміжних ринках у сфері комбінованого виробництва електричної та теплової енергії та у межах граничних рівнів, затверджених центральним органом виконавчої влади, що формує та забезпечує реалізацію державної цінової політики. Регуляторна норма доходу може встановлюватися органом, який здійснює державне регулювання діяльності суб'єктів природних монополій, окремо для регуляторної бази активів, яка визначена на момент переходу до стимулюючого регулювання, та окремо для її частини, яка утворена після переходу до стимулюючого регулювання.

(Частина першу статті 1 доповнено абзацом згідно із Законом N 4998-VI від 21.06.2012)

2. Терміни "суб'єкт господарювання", "конкуренція", "ринок товару (товарний ринок)", "товар", "органи влади", "органи адміністративно-господарського управління та контролю" вживаються у значенні, наведеному в Законі України "Про захист економічної конкуренції".

(Частина друга статті 1 із змінами, внесеними згідно із Законом N 1294-IV від 20.11.2003; в редакції Закону N 4910-VI від 07.06.2012)

Стаття 2. Сфера дії Закону

1. Дія цього Закону поширюється на відносини, що виникають на товарних ринках України, які перебувають у стані природної монополії, та на суміжних ринках.

(Абзац перший частини першої статті 2 із змінами, внесеними згідно із Законом N 4910-VI від 07.06.2012)

Передбачене цим Законом регулювання діяльності суб'єктів природних монополій та суб'єктів господарювання, що діють на суміжних ринках, не застосовується до діяльності таких суб'єктів у сферах, що не належать до природних монополій та суміжних ринків, визначених цим Законом.

(Абзац другий частини першої статті 2 в редакції Закону N 4910-VI від 07.06.2012)

2. Законодавством про природні монополії можуть установлюватися особливості регулювання діяльності суб'єктів природних монополій на окремих товарних ринках.

3. Дія положень розділу III цього Закону не поширюється на національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг.

(Статтю 2 доповнено частиною третьою згідно із Законом N 1540-VIII від 22.09.2016)

Стаття 3. Законодавство України про природні монополії

1. Законодавство України про природні монополії складається з цього Закону, Повітряного кодексу України, Кодексу торговельного мореплавства України, законів України "Про захист економічної конкуренції", "Про транспорт", "Про трубопровідний транспорт", "Про залізничний транспорт", "Про ринок електричної енергії", "Про державне регулювання у сфері комунальних послуг", "Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг", "Про ринок природного газу", "Про питну воду та питне водопостачання", "Про теплопостачання", інших законів України, що встановлюють особливості здійснення господарської діяльності у сферах природних монополій.

(Частина перша статті 3 із змінами, внесеними згідно із Законами N 1294-IV від 20.11.2003, N 2599-IV від 31.05.2005, N 3610-VI від 07.07.2011, N 663-VII від 24.10.2013, N 499-VIII від 02.06.2015, N 1540-VIII від 22.09.2016)

22.09.2016; в редакції Закону N 2019-VIII від 13.04.2017)

2. Якщо міжнародним договором, згода на обов'язковість якого надана Верховною Радою України, встановлено інші правила, ніж ті, що їх містить цей Закон, то застосовуються правила міжнародного договору.

Р о з д і л ІІ

ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ПРИРОДНИХ МОНОПОЛІЙ

Стаття 4. Органи, які здійснюють державне регулювання діяльності суб'єктів природних монополій та суб'єктів господарювання, що діють на суміжних ринках

(Назва статті 4 в редакції Законів N 3610-VI від 07.07.2011, N 4910-VI від 07.06.2012)

1. Державне регулювання діяльності суб'єктів природних монополій у сферах, визначених у статті 5 цього Закону, здійснюється національними комісіями регулювання природних монополій, які утворюються і функціонують відповідно до цього Закону з особливостями, встановленими законом.

(Абзац перший частини першої статті 4 із змінами, внесеними згідно із Законом N 1540-VIII від 22.09.2016)

У випадках, встановлених законом, державне регулювання діяльності суб'єктів природних монополій може здійснюватися органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування.

Якщо діяльність суб'єктів природних монополій, яка підлягає регулюванню згідно з цим Законом, спрямована на задоволення потреб окремого регіону, то функції державного регулювання діяльності суб'єктів природних монополій, визначені цим Законом, можуть бути делеговані в установленому порядку Раді міністрів Автономної Республіки Крим, обласним, Київській та Севастопольській міським державним адміністраціям з наданням їм повноважень, передбачених статтею 14 цього Закону.

(Абзац четвертий частини першої статті 4 виключено на підставі Закону N 3610-VI від 07.07.2011)

(Абзац п'ятий частини першої статті 4 виключено на підставі Закону N 3610-VI від 07.07.2011)

Рішення щодо застосування стимулюючого регулювання у відповідній сфері приймається органом, який здійснює державне регулювання діяльності суб'єктів природних монополій, суб'єктів господарювання на суміжних ринках у сфері комбінованого виробництва електричної та теплової енергії, за погодженням з центральним органом виконавчої влади з питань формування політики у відповідній галузі та центральним органом виконавчої влади, що відповідає за реалізацію державної цінової політики.

(Частину першу статті 4 доповнено абзацом шостим згідно із Законом N 4998-VI від 21.06.2012)(Частина перша статті 4 із змінами, внесеними згідно із Законом N 3610-VI від 07.07.2011)

2. Державний контроль за додержанням законодавства про захист економічної конкуренції у сферах природних монополій здійснюється Антимонопольним комітетом України відповідно до його компетенції.

(Частина друга статті 4 із змінами, внесеними згідно з Законом N 1294-IV від 20.11.2003)

3. Громадський контроль за діяльністю суб'єктів природних монополій здійснюють об'єднання споживачів у порядку, встановленому законодавством.

Органи, які регулюють діяльність суб'єктів природних монополій, сприяють здійсненню об'єднаннями споживачів громадського контролю за діяльністю суб'єктів природних монополій.

Стаття 5. Сфери діяльності суб'єктів природних монополій

1. Відповідно до цього Закону регулюється діяльність суб'єктів природних монополій у таких сферах:

транспортування нафти і нафтопродуктів трубопроводами;

транспортування природного і нафтового газу трубопроводами;

(Абзац третій частини першої статті 5 із змінами, внесеними згідно із Законом N 4998-VI від 21.06.2012)
розподіл природного і нафтового газу трубопроводами;

(Частину першу статті 5 доповнено новим абзацом згідно із Законом N 4998-VI від 21.06.2012)

зберігання природного газу в обсягах, що перевищують рівень, який встановлюється умовами та правилами здійснення підприємницької діяльності із зберігання природного газу (ліцензійними умовами);

(Частину першу статті 5 доповнено абзацом згідно із Законом N 2467-VI від 08.07.2010)

транспортування інших речовин трубопровідним транспортом;

передачі електричної енергії;

(Абзац сьомий частини першої статті 5 в редакції Закону N 4998-VI від 21.06.2012; із змінами, внесеними згідно із Законом N 2019-VIII від 13.04.2017)

розподілу електричної енергії (передачі електричної енергії місцевими (локальними) електромережами;

(Частину першу статті 5 доповнено новим абзацом згідно із Законом N 4998-VI від 21.06.2012)

користування залізничними коліями, диспетчерськими службами, вокзалами та іншими об'єктами інфраструктури, що забезпечують рух залізничного транспорту загального користування;

управління повітряним рухом;

(Абзац частини першої статті 5 виключено на підставі Закону N 1280-IV від 18.11.2003)

централізованого водопостачання, централізованого водовідведення;

(Абзац дванадцятий частини першої статті 5 в редакції Закону N 2189-VIII від 09.11.2017)

транспортування теплової енергії;

(Абзац частини першої статті 5 в редакції Закону N 2479-VI від 09.07.2010)

спеціалізованих послуг на внутрішньому водному транспорті, у морських портах, морських рибних портах та аеропортах відповідно до переліку, визначеного Кабінетом Міністрів України.

(Абзац частини першої статті 5 в редакції Закону N 4709-VI від 17.05.2012, із змінами, внесеними згідно із Законом N 1054-IX від 03.12.2020)

(Абзац п'ятнадцятий частини першої статті 5 виключено на підставі Закону N 2189-VIII від 09.11.2017)

2. Зведений перелік суб'єктів природних монополій ведеться Антимонопольним комітетом України на підставі реєстрів суб'єктів природних монополій у сфері житлово-комунального

господарства, що формуються національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері комунальних послуг, а в інших сферах, в яких діють суб'єкти природних монополій, - національними комісіями регулювання природних монополій у відповідній сфері або органами виконавчої влади, що здійснюють функції такого регулювання до створення зазначених комісій.

(Частина друга статті 5 в редакції Закону N 4910-VI від 07.06.2012)

Стаття 6. Суміжні ринки

До суміжних ринків, що регулюються відповідно до цього Закону, належать:

постачання природного газу та інших речовин, транспортування яких здійснюється трубопровідним транспортом;

(Абзац третій статті 6 виключено на підставі Закону N 2467-VI від 08.07.2010)

внутрішні та міжнародні перевезення пасажирів та вантажів залізничним, повітряним, внутрішнім водним та морським транспортом;

(Абзац четвертий статті 6 із змінами, внесеними згідно із Законом N 1054-IX від 03.12.2020)

виробництво електричної енергії в обсягах, що перевищують рівень, який встановлюється умовами та правилами здійснення підприємницької діяльності з виробництва електричної енергії (ліцензійними умовами);

постачання електричної енергії споживачам;

(Абзац шостий частини першої статті 6 в редакції Закону N 2019-VIII від 13.04.2017)

виробництво теплової енергії (крім випадків, коли вона використовується виключно для внутрішньовиробничих потреб) в обсягах, що перевищують рівень, який встановлюється умовами та правилами здійснення підприємницької діяльності з виробництва теплової енергії (ліцензійними умовами);

(Абзац восьмий статті 6 виключено на підставі Закону N 1280-IV від 18.11.2003)

постачання теплової енергії;

(Статтю 6 доповнено абзацом згідно із Законом N 2479-VI від 09.07.2010)

продаж природного газу (у тому числі нафтового (попутного) газу та газу (метану) вугільних родовищ) власного видобутку в обсягах, що перевищують рівень, установлений ліцензійними умовами.

(Статтю 6 доповнено абзацом згідно із Законом N 2467-VI від 08.07.2010)

(Абзац одинадцятий статті 6 виключено на підставі Закону N 2189-VIII від 09.11.2017)

Стаття 7. Ліцензування діяльності у сферах природних монополій та на суміжних ринках

Діяльність суб'єктів природних монополій у сферах, визначених у статті 5 цього Закону, а також діяльність суб'єктів господарювання на суміжних ринках підлягає ліцензуванню відповідно до закону.

В умовах та правилах здійснення підприємницької діяльності у сферах природних монополій та на суміжних ринках (ліцензійних умовах) визначаються зобов'язання суб'єктів природних монополій

з надання технічних умов щодо інженерного забезпечення об'єкта будівництва згідно з вимогами законодавства.

(*Статтю 7 доповнено частиною другою згідно із Законом N 3038-VI від 17.02.2011*)

Стаття 8. Предмет державного регулювання діяльності суб'єктів природних монополій

(*Назва статті 8 із змінами, внесеними згідно із Законом N 3610-VI від 07.07.2011*)

Предметом державного регулювання діяльності суб'єктів природних монополій згідно з цим Законом є:

(*Абзац перший статті 8 із змінами, внесеними згідно із Законом N 3610-VI від 07.07.2011*)

ціни (тарифи) на товари, що виробляються (реалізуються) суб'єктами природних монополій;

доступ споживачів до товарів, що виробляються (реалізуються) суб'єктами природних монополій;

інші умови здійснення підприємницької діяльності у випадках, передбачених законодавством.

Стаття 9. Принципи державного регулювання діяльності суб'єктів природних монополій

(*Назва статті 9 із змінами, внесеними згідно із Законом N 3610-VI від 07.07.2011*)

1. Державне регулювання діяльності суб'єктів природних монополій здійснюється на основі таких принципів:

(*Абзац перший частини першої статті 9 із змінами, внесеними згідно із Законом N 3610-VI від 07.07.2011*)

гласності та відкритості процедур регулювання;

адресності регулювання, його спрямованості на конкретний суб'єкт природної монополії;

самоокупності суб'єктів природних монополій;

стимулювання підвищення якості товарів і задоволення попиту на них;

забезпечення захисту прав споживачів;

підвищення ефективності функціонування суб'єктів природних монополій та суб'єктів господарювання на суміжних ринках у сфері комбінованого виробництва електричної та теплової енергії шляхом застосування стимулюючого регулювання.

(*Частину першу статті 9 доповнено абзацом сьомим згідно із Законом N 4998-VI від 21.06.2012*)

2. У разі застосування стимулюючого регулювання орган, який регулює діяльність суб'єктів природних монополій, враховує:

витрати відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку або міжнародних стандартів фінансової звітності (крім амортизації та витрат, визначених частиною третьою цієї статті);

витрати на амортизацію активів, які розраховані відповідно до методів нарахування амортизації, груп активів та строку їх корисного використання, визначених органами, що здійснюють державне регулювання діяльності суб'єктів природних монополій;

податки і збори (обов'язкові платежі) до бюджетів та державних цільових фондів;

регуляторну базу активів;

регуляторну норму доходу;

віддаленість різних груп споживачів від місця виробництва товарів;

якість товарів, що виробляються (реалізуються) суб'єктами природних монополій;

державні дотації та інші форми державної підтримки, гранти, внески споживачів.

В іншому разі орган, який здійснює державне регулювання діяльності суб'єктів природних монополій, під час регулювання цін (тарифів) на товари суб'єкта природної монополії враховує:

витрати, які згідно з **Податковим кодексом України** враховуються при обчисленні об'єкта оподаткування податком на прибуток підприємств (крім витрат, визначених частиною третьою цієї статті);

податки і збори (обов'язкові платежі) до бюджетів та державних цільових фондів;

вартість основних засобів, амортизацію, потреби в інвестиціях, визначених у встановленому порядку;

очікуваний прибуток від можливої реалізації товарів за різними цінами (тарифами);

віддаленість різних груп споживачів від місця виробництва товарів;

якість товарів, що виробляються (реалізуються) суб'єктами природних монополій;

державні дотації та інші форми державної підтримки.

Органи, які здійснюють державне регулювання діяльності суб'єктів природних монополій та суб'єктів господарювання на суміжних ринках у сфері комбінованого виробництва електричної та теплової енергії, у межах своїх повноважень у разі застосування стимулюючого регулювання визначають для цілей встановлення цін (тарифів) групи активів, включених до регуляторної бази, строк їх корисного використання та метод нарахування амортизації таких активів.

Для визначення регуляторної бази активів під час переходу до стимулюючого регулювання суб'єктом оціночної діяльності згідно із законодавством одноразово проводиться незалежна оцінка активів, що використовуються для здійснення регульованої відповідно до цього Закону сфери діяльності суб'єктів природних монополій, суб'єктів господарювання на суміжних ринках у сфері комбінованого виробництва електричної та теплової енергії за **методикою оцінки**, що визначається органом державної влади, який здійснює державне регулювання оціночної діяльності, за погодженням з органом, який здійснює державне регулювання діяльності суб'єктів природних монополій та суб'єктів господарювання на суміжних ринках у сфері комбінованого виробництва електричної та теплової енергії. Звіт про оцінку таких активів підлягає обов'язковому рецензуванню рецензентами, які працюють в органі державної влади, який здійснює державне регулювання оціночної діяльності.

(*Частина друга статті 9 із змінами, внесеними згідно із Законами*

N 1072-VI від 05.03.2009, N 2856-VI від

23.12.2010; в редакції Закону N 4998-VI від
21.06.2012)

3. При регулюванні цін (тарифів) на товари суб'єктів природних монополій не враховуються:

суми безнадійної дебіторської заборгованості та відрахування до резерву сумнівних боргів;

суми визнаних штрафів, пені, неустойки;

суми коштів або вартість товарів, що добровільно перераховуються (передаються) іншим юридичним та фізичним особам, у тому числі у вигляді фінансової або матеріальної допомоги, включаючи благодійну, спонсорську та шефську допомогу;

суми нестачі та втрат від псування цінностей;

вартість реалізованих виробничих запасів;

витрати з утримання об'єктів соціально-культурного призначення, крім виняткових випадків, які визначаються в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

(Статтю 9 доповнено частиною згідно із Законом N 1072-VI від 05.03.2009)

4. Органи, які здійснюють державне регулювання діяльності суб'єктів природних монополій, при прийнятті рішень щодо такого регулювання враховують інформацію про діяльність суб'єкта природної монополії, надану об'єднаннями споживачів, суб'єктами природних монополій, іншими заінтересованими особами, про результати оприлюднення та відкритих слухань щодо зміни цін (тарифів) на товари суб'єктів природних монополій. Порядок оприлюднення інформації та відкритих слухань щодо зміни цін (тарифів) на товари суб'єктів природних монополій визначається тими органами, на які відповідно до Закону України "Про ціни і ціноутворення" покладається затвердження або регулювання цін (тарифів).

*(Частина статті 9 із змінами, внесеними згідно із Законами
N 2339-IV від 13.01.2005, N 3610-VI від
07.07.2011)*

Стаття 10. Обов'язки суб'єктів природних монополій

1. Суб'єкти природних монополій зобов'язані:

дотримуватися встановленого порядку ціноутворення показників безпеки та якості товару, а також інших умов та правил здійснення підприємницької діяльності, визначених у ліцензіях на здійснення підприємницької діяльності у сферах природних монополій та на суміжних ринках;

(Абзац другий частини першої статті 10 із змінами, внесеними згідно із Законом № 124-IX від 20.09.2019)

вести окремий бухгалтерський облік за кожним видом діяльності, що підлягає ліцензуванню;

забезпечувати на недискримінаційних умовах реалізацію вироблених ними товарів споживачам, а також не чинити перешкод для реалізації угод між виробниками, що здійснюють діяльність на суміжних ринках, та споживачами;

надавати органам, які регулюють їх діяльність, документи та інформацію, необхідні для виконання цими органами своїх повноважень, в обсягах та у строки, встановлені відповідними органами;

забезпечувати посадовим особам органів, які регулюють їх діяльність, доступ до документів та інформації, необхідних для здійснення цими органами своїх повноважень, а також до об'єктів, устаткування та земельних ділянок, що є у їх власності або у користуванні;

надавати на вимогу органів місцевого самоврядування інформацію про наявні потужності із забезпечення об'єктів будівництва та інженерні мережі (споруди);

(Частину першу статті 10 доповнено новим абзацом згідно із Законом N 3038-VI від 17.02.2011)

забезпечувати надання технічних умов щодо інженерного забезпечення об'єкта будівництва у порядку та строки, встановлені законодавством.

(Частину першу статті 10 доповнено новим абзацом згідно із Законом N 3038-VI від 17.02.2011)(Абзац дев'ятий частини першої статті 10 виключено на підставі Закону N 4220-VI від 22.12.2011)(Абзац десятий частини першої статті 10 виключено на підставі Закону N 4220-VI від 22.12.2011)

оприлюднювати і надавати інформацію за запитами відповідно до Закону України "Про доступ до публічної інформації".

(Частина першу статті 10 доповнено абзацом одинадцятим згідно із Законом N 1170-VII від 27.03.2014)

2. Суб'єкти природних монополій не можуть вчиняти дії, які призводять або можуть призвести до неможливості виробництва (реалізації) товарів, щодо яких здійснюється регулювання відповідно до цього Закону, або до заміни їх іншими товарами, не однаковими за споживчими характеристиками.

(Частина третю статті 10 виключено на підставі Закону N 4851-VI від 24.05.2012)

Р о з д і л ІІІ

НАЦІОНАЛЬНІ КОМІСІЇ РЕГУЛЮВАННЯ ПРИРОДНИХ МОНОПОЛІЙ

Стаття 11. Утворення та ліквідація національних комісій регулювання природних монополій

1. Національні комісії регулювання природних монополій (далі - комісії) є державними колегіальними органами, які утворюються та ліквідуються Президентом України.

Комісії підпорядковуються Президенту України, підзвітні Верховній Раді України.

(Абзац другий частини першої статті 11 із змінами, внесеними згідно із Законом N 3610-VI від 07.07.2011)

Комісії діють на підставі положень, що затверджуються Президентом України.

У випадках, передбачених положеннями про комісії, комісії можуть створювати та ліквідовувати свої територіальні органи. Територіальні органи діють на підставі положень, що затверджуються комісіями. Комісія, її центральний апарат та її територіальні органи становлять систему органів такої комісії, яку очолює Голова комісії. Комісії є юридичними особами, мають поточні та вкладні (депозитні) рахунки в установах банку, печатки із зображенням Державного герба України та своїм найменуванням.

(Абзац четвертий частини першої статті 11 в редакції Закону N 3610-VI від 07.07.2011)

2. Комісія як колегіальний орган утворюється у складі Голови комісії та шести членів комісії.

Голова, члени комісії призначаються на посади та звільняються з посад Президентом України шляхом видання відповідного указу.

Комісія є правомочною з моменту призначення більше половини її загального кількісного складу.

Основною формою роботи комісій як колегіального органу є засідання.

Засідання комісії є правомочним, якщо на ньому присутні більше половини її загального кількісного складу. Рішення комісії вважається прийнятим, якщо за нього проголосувала більшість від загального кількісного складу комісії. Голова, члени комісії мають по одному голосу кожен.

Голова комісії:

- 1) очолює систему комісії та керує її діяльністю;
- 2) затверджує Регламент комісії;
- 3) координує роботу членів комісії, розподіляє обов'язки між членами комісії за відповідними напрямками щодо виконання покладених на комісію завдань;
- 4) скликає і проводить засідання комісії, вносить питання до розгляду на її засіданнях, підписує протоколи засідань та рішення комісії, затверджує порядок денний засідання комісії;

- 5) призначає на посади та звільняє з посад згідно із законодавством керівників та працівників центрального апарату комісії;
- 6) здійснює керівництво діяльністю територіальних органів комісії, призначає на посади та звільняє з посад у встановленому законодавством порядку керівників та працівників цих органів;
- 7) здійснює в установленому порядку представницькі функції щодо діяльності комісії;
- 8) має право без спеціальних дозволів представляти комісію у суді;
- 9) представляє інтереси комісії у Кабінеті Міністрів України, має право брати участь у засіданнях Кабінету Міністрів України з правом дорадчого голосу;
- 10) подає Президенту України пропозиції щодо призначення на посади та звільнення з посад членів комісії;
- 11) видає накази, розпорядження та доручення з питань, що належать до його компетенції;
- 12) у встановленому законодавством порядку присвоює працівникам комісії ранги державних службовців, застосовує заходи заохочення, притягнення їх до дисциплінарної відповідальності;
- 13) затверджує кадровий резерв центрального апарату та керівників територіальних органів комісії;
- 14) затверджує структуру центрального апарату та територіальних органів комісії;
- 15) затверджує положення про структурні підрозділи центрального апарату комісії;
- 16) здійснює інші повноваження відповідно до законодавства.

(Частина друга статті 11 в редакції Закону N 3610-VI від 07.07.2011)

3. Термін повноважень Голови, члена комісії становить шість років.

Одна й та ж особа не може бути Головою та/або членом комісії більше двох термінів підряд.

Гранична чисельність працівників комісії затверджується Президентом України. Штатний розпис комісії затверджується Головою комісії за погодженням з Міністерством фінансів України. Структура комісії затверджується Головою відповідної комісії в межах видатків, передбачених у Державному бюджеті України.

(Частина третя статті 11 в редакції Закону N 3610-VI від 07.07.2011)

4. Голова, член комісії може бути звільнений з посади у разі подання заяви про відставку, неможливості виконання обов'язків за станом здоров'я, припинення громадянства України, грубого порушення службових обов'язків, набрання законної сили обвинувальним вироком суду стосовно такої особи за вчинення кримінального правопорушення, наявності інших підстав, передбачених законами.

(Абзац перший частини четвертої статті 11 із змінами, внесеними згідно із Законом № 720-IX від 17.06.2020)

Повноваження Голови, члена комісії припиняються у разі його смерті, визнання безвісно відсутнім або оголошення померлим.

Не можуть бути підставами для звільнення Голови, члена комісії набуття повноважень новообраним Президентом України.

Після закінчення строку повноважень Голова або член комісії продовжує виконувати свої обов'язки до призначення нового відповідно Голови або члена комісії.

(Частина четверта статті 11 в редакції Закону N 3610-VI від 07.07.2011)

5. Організаційно-технічну та іншу роботу щодо забезпечення діяльності комісій здійснюють їх апарати відповідно до положень про комісії.

6. На членів комісій та на працівників апаратів комісій поширюється правовий статус державних службовців.

(*Стаття 11 в редакції Закону N 2592-VI від 07.10.2010*)

Стаття 11-1. Вимоги до Голови, членів комісій

1. Головою, членом комісії може бути громадянин України, який має повну вищу (профільну, економічну або юридичну) освіту, досвід роботи на керівних посадах не менше трьох років упродовж останніх десяти років.

2. Голова, член комісії не може бути власником корпоративних прав суб'єктів природних монополій та суб'єктів господарювання, що здійснюють діяльність на суміжних ринках, у сфері діяльності відповідних комісій.

(*Закон доповнено статтею 11-1 згідно із Законом N 3610-VI від 07.07.2011*)

Стаття 12. Завдання комісій

Основними завданнями комісій є:

регулювання діяльності суб'єктів природних монополій;

сприяння створенню умов, які забезпечують за рахунок виникнення та розвитку конкуренції виведення товарного ринку із стану природної монополії, що дасть можливість ефективніше задовольняти попит, а також сприяння розвитку конкуренції на суміжних ринках;

формування цінової політики у відповідній сфері регулювання;

сприяння ефективному функціонуванню товарних ринків на основі збалансування інтересів суспільства, суб'єктів природних монополій та споживачів товарів, що виробляються (реалізуються) суб'єктами природних монополій.

Стаття 13. Функції комісій

Комісії відповідно до покладених на них завдань:

розробляють та затверджують спеціальні умови і правила здійснення підприємницької діяльності суб'єктами природних монополій та суб'єктами господарювання, що здійснюють діяльність на суміжних ринках, контролюють їх дотримання, вживають у встановленому порядку заходів щодо запобігання порушенням цих умов і правил;

видають у встановленому порядку суб'єктам природних монополій та суб'єктам господарювання, що здійснюють діяльність на суміжних ринках, ліцензії на здійснення відповідних видів підприємницької діяльності;

розробляють та затверджують порядок визначення регуляторної бази активів;

(*Статтю 13 доповнено новим абзацом згідно із Законом N 4998-VI від 21.06.2012*)

встановлюють регуляторну норму (регуляторні норми) доходу та параметри регулювання, що мають довгостроковий строк дії, для цілей стимулюючого регулювання;

(*Статтю 13 доповнено новим абзацом згідно із Законом N 4998-VI від 21.06.2012*)

формують у відповідних сферах природних монополій цінову політику, визначають умови доступу споживачів до товарів, що виробляються суб'єктами природних монополій;

подають відповідним державним органам пропозиції щодо укладання державних контрактів, розробки показників якості товарів і послуг та пропозиції щодо регулювання інвестиційних процесів у сферах природних монополій;

(Абзац сьомий статті 13 із змінами, внесеними згідно із Законом № 124-IX від 20.09.2019)

визначають суб'єктів природних монополій, діяльність яких регулюється відповідно до цього Закону, та складають і ведуть реєстри таких суб'єктів природних монополій у відповідній сфері;

(Абзац статті 13 в редакції Закону N 4910-VI від 07.06.2012)

беруть участь у розробці та вносять у встановленому порядку пропозиції щодо вдосконалення законодавства про природні монополії;

інформують громадськість через засоби масової інформації про свою діяльність і діяльність суб'єктів природних монополій, оприлюднюють і надають інформацію за запитами відповідно до Закону України "Про доступ до публічної інформації";

(Абзац десятий статті 13 із змінами, внесеними згідно із Законом N 1170-VII від 27.03.2014)

публікують щорічні доповіді про результати своєї діяльності та діяльності суб'єктів природних монополій;

передають до відповідних державних органів матеріали про порушення чинного законодавства;

здійснюють інші функції, що впливають з покладених на них завдань.

Стаття 14. Повноваження комісій

Комісії мають право:

отримувати від суб'єктів природних монополій, органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю, їх посадових осіб інформацію, необхідну для здійснення покладених на них функцій;

(Абзац другий статті 14 в редакції Закону N 4910-VI від 07.06.2012)

приймати в межах своєї компетенції у порядку, встановленому положеннями про комісії, рішення, що є обов'язковими для виконання суб'єктами природних монополій;

приймати рішення про накладання штрафів на суб'єктів природних монополій у випадках, передбачених цим Законом;

складати протоколи про порушення посадовими особами суб'єктів природних монополій законодавства про природні монополії відповідно до **Кодексу України про адміністративні правопорушення**;

застосовувати у встановленому законом порядку відповідні санкції до суб'єктів природних монополій та суб'єктів господарювання, що здійснюють діяльність на суміжних ринках, за порушення ними умов та правил здійснення підприємницької діяльності у сферах природних монополій та на суміжних ринках (ліцензійних умов);

приймати з питань, що належать до їх компетенції, нормативно-правові акти, контролювати їх

виконання;

(Абзац сьомий статті 14 із змінами, внесеними згідно із Законом N 3610-VI від 07.07.2011)

встановлювати для суб'єктів природних монополій у порядку, визначеному комісіями, вимоги щодо здійснення ними підприємницької діяльності, яка не належить до сфери природних монополій, у разі, якщо ця діяльність має вплив на ринок, що перебуває у стані природної монополії;

звертатися до суду з відповідними позовними заявами у разі порушення суб'єктами природних монополій та суб'єктами господарювання, що здійснюють діяльність на суміжних ринках, норм цього Закону.

(Абзац дев'ятий статті 14 із змінами, внесеними згідно із Законом N 762-IV від 15.05.2003)

Стаття 15. Рішення комісій

1. Рішення комісій приймаються на засіданнях, які проводяться у формі закритих або відкритих слухань. У разі розгляду питань, що мають важливе суспільне значення, засідання проводяться у формі відкритих слухань, в яких беруть участь представники суб'єктів природних монополій та суб'єктів господарювання, що здійснюють діяльність на суміжних ринках, об'єднань споживачів і громадськості.

Рішення комісії приймається більшістю голосів від її загального кількісного складу. Голова, інший член відповідної комісії має один голос.

(Абзац другий частини першої статті 15 в редакції Закону N 3610-VI від 07.07.2011)

При прийнятті рішень має забезпечуватися додержання прав і законних інтересів громадян, підприємств і суспільства.

(Абзац частини першої статті 15 в редакції Закону N 3610-VI від 07.07.2011)

Рішення комісій, які є нормативно-правовими актами, підлягають обов'язковій державній реєстрації в установленому законодавством порядку, за винятком рішень з питань встановлення цін та тарифів (крім встановлення цін та тарифів для населення) і функціонування оптового ринку електричної енергії. Рішення комісій, які є нормативно-правовими актами, не потребують узгодження з іншими органами державної влади, крім випадків, передбачених законом. Проекти рішень комісій, які є нормативно-правовими актами, оприлюднюються в порядку, передбаченому Законом України "Про доступ до публічної інформації".

(Абзац частини першої статті 15 в редакції Закону N 3610-VI від 07.07.2011; із змінами, внесеними згідно із Законом N 1170-VII від 27.03.2014)

Рішення комісій, які відповідно до закону є регуляторними актами (крім рішень щодо встановлення тарифів та інших рішень, передбачених законом), розробляються, розглядаються, приймаються та оприлюднюються з урахуванням вимог Закону України "Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності".

(Частину першу статті 15 доповнено абзацом згідно із Законом N 2388-VI від 01.07.2010; із змінами, внесеними згідно із Законами N 3610-VI від 07.07.2011, N 2019-VIII від 13.04.2017)

Рішення комісій підлягають виконанню у визначені ними терміни.

Рішення у справах, пов'язаних з порушеннями законодавства про природні монополії, які впливають на суспільні інтереси, підлягають опублікуванню у засобах масової інформації не пізніше ніж через місяць з дня їх прийняття.

Вплив у будь-який спосіб на члена комісії або працівника її апарату з метою перешкоджання виконанню ним посадових обов'язків або прийняття неправомірного рішення тягне за собою

відповідальність, передбачену законодавством України.

2. У разі незгоди з рішенням комісії суб'єкти природних монополій, суб'єкти господарювання, що здійснюють діяльність на суміжних ринках, об'єднання споживачів та інші заінтересовані особи мають право у місячний термін з дня одержання копії рішення оскаржити його у судовому порядку.

Оскарження рішень комісій у судовому порядку не зупиняє їх виконання.

Суд за клопотанням суб'єктів, визначених у абзаці першому цієї частини, або за своєю ініціативою може зупинити виконання рішення комісії на час розгляду справи в суді.

(Абзац третій частини другої статті 15 із змінами, внесеними згідно із Законом N 762-IV від 15.05.2003)

Рішення комісій щодо накладання штрафів на суб'єктів природних монополій виконуються в порядку, передбаченому статтею 17 цього Закону.

Стаття 15-1. Відкритість діяльності комісій

1. Комісії забезпечують відкритість своєї діяльності.

2. Порядок денний засідань комісій підлягає оприлюдненню на офіційному веб-сайті відповідної комісії не пізніше ніж за три робочі дні до дня проведення засідання.

3. Рішення комісій та документи, ухвалені комісіями, підлягають оприлюдненню на офіційному веб-сайті відповідної комісії не пізніше ніж через п'ять робочих днів після дня проведення засідання.

4. Комісії співпрацюють з організаціями, які представляють інтереси споживачів, інформують такі організації та споживачів про діяльність суб'єктів природних монополій і суб'єктів господарювання, що здійснюють діяльність на суміжних ринках.

5. Споживачі та будь-які заінтересовані особи мають право звертатися до комісій з питань, що належать до компетенції комісій. Комісії розглядають такі звернення та дають відповідь заявникам у встановленому порядку.

6. Комісії інформують громадськість про результати своєї роботи, оприлюднюють і надають інформацію за запитами відповідно до Закону України "Про доступ до публічної інформації".

(Частина шоста статті 15-1 в редакції Закону N 1170-VII від 27.03.2014)

7. Комісії публікують на офіційному веб-сайті відповідної комісії річні звіти про роботу комісії не пізніше 1 квітня року, наступного за звітним.

(Закон доповнено статтею 15-1 згідно із Законом N 3610-VI від 07.07.2011)

Стаття 16. Фінансування діяльності комісій

1. Фінансування діяльності комісій здійснюється за рахунок коштів Державного бюджету України.

2. Плата за послуги, що надаються комісіями фізичним та юридичним особам у випадках, визначених законами України, зокрема плата за надання ліцензій на провадження певних видів господарської діяльності, зараховується до Державного бюджету України згідно із законом про Державний бюджет України на відповідний рік.

(Стаття 16 в редакції Закону N 3610-VI від 07.07.2011)

Стаття 16-1. Науково-методичне та інформаційне забезпечення діяльності комісій

1. Комісії для виконання покладених на них завдань можуть утворювати консультативні та інші дорадчі органи. Положення про такі органи затверджуються комісіями.

2. Комісії для науково-методичного та інформаційного забезпечення своєї діяльності, у тому числі збалансування у процесі діяльності комісій інтересів суб'єктів природних монополій, суб'єктів господарювання, що здійснюють діяльність на суміжних ринках, споживачів товарів і послуг, можуть залучати вчених, експертів, консультантів, представників громадськості.

(Розділ V доповнено статтею 16-1 згідно із Законом N 3610-VI від 07.07.2011)

Розділ IV

ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ СУБ'ЄКТІВ ПРИРОДНИХ МОНОПОЛІЙ, ЇХ ПОСАДОВИХ ОСІБ ТА ОРГАНІВ, ЯКІ РЕГУЛЮЮТЬ ЇХ ДІЯЛЬНІСТЬ

Стаття 17. Накладання штрафів на суб'єктів природних монополій

1. Національні комісії регулювання діяльності суб'єктів природних монополій накладають штрафи на суб'єктів природних монополій за:

несвоєчасне надання інформації органам, які регулюють діяльність суб'єктів природних монополій, - у розмірі до двохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;

ненадання інформації органам, які регулюють діяльність суб'єктів природних монополій, або надання завідомо недостовірних даних - у розмірі до однієї тисячі неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;

невиконання або несвоєчасне виконання рішень органів, які регулюють діяльність суб'єктів природних монополій, та порушення умов та правил здійснення підприємницької діяльності у сферах природних монополій та на суміжних ринках (ліцензійних умов) - у розмірі до п'яти тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

(Абзац п'ятий частини першої статті 17 виключено на підставі Закону N 1540-VIII від 22.09.2016)

Штрафи на суб'єктів природних монополій, що провадять діяльність на ринках електричної енергії та/або на ринку природного газу, накладаються за порушення та в розмірах, визначених законами України "Про ринок електричної енергії" і "Про ринок природного газу" відповідно.

(Частину першу статті 17 доповнено абзацом шостим згідно із Законом N 1540-VIII від 22.09.2016; із змінами, внесеними згідно із Законом N 2019-VIII від 13.04.2017)

2. Сума штрафів, накладених на суб'єктів природних монополій, зараховується до Державного бюджету України.

3. Суб'єкти природних монополій, на які накладено штраф, сплачують його у тридцятиденний термін з дня одержання рішення про накладення штрафу.

За кожен день прострочення сплати штрафу нараховується пеня у розмірі одного відсотка суми штрафу.

У разі відмови суб'єктів природних монополій від сплати штрафу штраф стягується за рішенням суду.

(Абзац третій частини третьої статті 17 із змінами, внесеними згідно із Законом N 762-IV від 15.05.2003)

Стаття 18. Відповідальність посадових осіб суб'єктів природних монополій

Посадові особи суб'єктів природних монополій несуть адміністративну відповідальність за невиконання або несвоєчасне виконання рішень органів, які регулюють діяльність суб'єктів природних монополій, ненадання чи несвоєчасне надання інформації цим органам або надання завідомо недостовірних даних у порядку, передбаченому **Кодексом України про адміністративні правопорушення**.

Стаття 19. Вилучення незаконно одержаних прибутку, виручки та відшкодування збитків

1. Прибуток, одержаний суб'єктами природних монополій у результаті порушення норм цього Закону, вилучається в судовому порядку до Державного бюджету України.

Виручка, одержана суб'єктами природних монополій у результаті порушення встановлених органами, які регулюють діяльність суб'єктів природних монополій, рівня цін (тарифів) вилучається до відповідного бюджету згідно з законодавством про ціни і ціноутворення.

2. Збитки, завдані діяльністю чи бездіяльністю суб'єктів природних монополій у результаті порушення норм цього Закону, підлягають відшкодуванню у порядку, передбаченому цивільним законодавством України.

Стаття 20. Відповідальність органів, які регулюють діяльність суб'єктів природних монополій та їх посадових осіб

1. Збитки, завдані в результаті прийняття неправомірних рішень, дій чи бездіяльності органів, які регулюють діяльність суб'єктів природних монополій, що порушують норми цього Закону, підлягають відшкодуванню у порядку, передбаченому цивільним законодавством України.

2. Посадові особи органів, які регулюють діяльність суб'єктів природних монополій, за невиконання або неналежне виконання посадових обов'язків, у тому числі за розголошення відомостей, що становлять комерційну таємницю, несуть відповідальність у порядку, визначеному законами України.

Р о з д і л V

ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

2. Встановити, що органи, які виконують окремі функції регулювання діяльності суб'єктів природних монополій, продовжують їх виконувати до створення національних комісій регулювання природних монополій.

3. Доручити Кабінету Міністрів України у двомісячний термін після введення в дію Закону України "Про природні монополії":

подати на розгляд Верховної Ради України пропозиції щодо приведення законодавчих актів України у відповідність із цим Законом;

привести нормативно-правові акти Кабінету Міністрів України у відповідність із цим Законом;

забезпечити перегляд і скасування міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади України їх нормативно-правових актів, що суперечать цьому Закону;

розробити нормативно-правові акти, передбачені цим Законом.

(Пункт 4 розділу V виключено на підставі Закону N 3610-VI від 07.07.2011)

Президент України

Л.КУЧМА

м. Київ

20 квітня 2000 року
N 1682-III

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про теплопостачання

(Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2005, № 28, ст.373)

{Із змінами, внесеними згідно із Законами
№ 2479-VI від 09.07.2010, ВВР, 2010, № 49, ст.571
№ 2592-VI від 07.10.2010, ВВР, 2011, № 10, ст.63
№ 3569-VI від 05.07.2011, ВВР, 2012, № 12-13, ст.76
№ 3610-VI від 07.07.2011, ВВР, 2012, № 7, ст.53
№ 3830-VI від 06.10.2011, ВВР, 2012, № 22, ст.210
№ 4222-VI від 22.12.2011, ВВР, 2012, № 36, ст.418
№ 4434-VI від 23.02.2012, ВВР, 2012, № 42, ст.526
№ 4521-VI від 15.03.2011, ВВР, 2013, № 2, ст.7
№ 5459-VI від 16.10.2012, ВВР, 2013, № 48, ст.682
№ 663-VII від 24.10.2013, ВВР, 2014, № 22, ст.781
№ 669-VII від 05.11.2013, ВВР, 2014, № 22, ст.783}

{Щодо втрати чинності Закону № 2592-VI від 07.10.2010 додатково див. Закон № 763-VII від 23.02.2014, ВВР, 2014, № 12, ст.189}

{Із змінами, внесеними згідно із Законами
№ 1198-VII від 10.04.2014, ВВР, 2014, № 23, ст.874
№ 222-VIII від 02.03.2015, ВВР, 2015, N 23, ст.158
№ 423-VIII від 14.05.2015, ВВР, 2015, № 30, ст.269
№ 626-VIII від 16.07.2015, ВВР, 2015, № 36, ст.364
№ 1540-VIII від 22.09.2016, ВВР, 2016, № 51, ст.833
№ 1959-VIII від 21.03.2017, ВВР, 2017, № 17, ст.207
№ 2019-VIII від 13.04.2017, ВВР, 2017, № 27-28, ст.312
№ 2119-VIII від 22.06.2017, ВВР, 2017, № 34, ст.370
№ 2189-VIII від 09.11.2017, ВВР, 2018, № 1, ст.1
№ 2417-VIII від 15.05.2018, ВВР, 2018, № 23, ст.209
№ 124-IX від 20.09.2019, ВВР, 2019, № 46, ст.295
№ 1060-IX від 03.12.2020, ВВР, 2021, № 22, ст.196
№ 1818-IX від 21.10.2021}

{У тексті Закону, крім розділу VIII "Прикінцеві положення", слова "Національна комісія регулювання ринку комунальних послуг України", "Національна комісія регулювання електроенергетики України" в усіх відмінках замінено відповідно словами "національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері комунальних послуг", "національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері енергетики" у відповідному відмінку згідно із Законом № 3610-VI від 07.07.2011}

{У тексті Закону слова "центральный орган виконавчої влади у сфері теплопостачання" в усіх відмінках замінено словами "центральный орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері житлово-комунального господарства" у відповідному відмінку згідно із Законом № 5459-VI від 16.10.2012}

{У тексті Закону слова "нетрадиційні", "поновлювані джерела енергії", "вторинні енергетичні ресурси" в усіх відмінках замінено словами "альтернативні джерела енергії" у відповідному відмінку згідно із Законом № 1959-VIII від 21.03.2017}

{У тексті Закону слова "нормативні документи" у всіх відмінках замінено словами "норми і правила" у відповідному відмінку згідно із Законом № 124-IX від 20.09.2019}

Цей Закон визначає основні правові, економічні та організаційні засади діяльності на об'єктах сфери теплопостачання та регулює відносини, пов'язані з виробництвом, транспортуванням, постачанням та використанням теплової енергії з метою забезпечення енергетичної безпеки України, підвищення енергоефективності функціонування систем теплопостачання, створення і удосконалення ринку теплової енергії та захисту прав споживачів та працівників сфери теплопостачання.

Розділ I

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Визначення термінів

У цьому Законі основні терміни вживаються в такому значенні:

балансоутримувач (будинку, групи будинків, житлового комплексу) - власник відповідного майна або юридична особа, яка за договором з власником утримує на балансі відповідне майно і уклала договір купівлі-продажу теплової енергії з теплогенеруючою або теплопостачальною організацією, а також договори на надання житлово-комунальних послуг з кінцевими споживачами;

виробництво теплової енергії - господарська діяльність, пов'язана з перетворенням енергетичних ресурсів будь-якого походження, у тому числі альтернативних джерел енергії, на теплову енергію за допомогою технічних засобів з метою її продажу на підставі договору;

{Статтю 1 доповнено терміном згідно із Законом № 3830-VI від 06.10.2011 - зміна вводить в дію з дня набрання чинності Указом Президента України про утворення відповідного центрального органу виконавчої влади з державного енергетичного нагляду в системі центральних органів виконавчої влади}

гарантований постачальник - вживається у значенні, визначеному Законом України "Про засади функціонування ринку природного газу";

{Статтю 1 доповнено терміном згідно із Законом № 1198-VII від 10.04.2014}

група будинків (споруд) - два або більше будинків (споруд), які разом з тепловими мережами до місця установки вузла комерційного обліку теплової енергії мають одну балансову належність;

{Абзац п'ятий статті 1 в редакції Закону № 2119-VIII від 22.06.2017}

джерело теплової енергії - виробничий об'єкт, призначений для виробництва теплової енергії;

інвестиційна програма - комплекс заходів, затверджений в установленому порядку, для підвищення рівня надійності та забезпечення ефективної роботи систем централізованого теплопостачання, який містить зобов'язання суб'єкта господарювання у сфері

централізованого теплопостачання щодо будівництва (реконструкції, модернізації) об'єктів у цій сфері, поліпшення якості послуг, з відповідними розрахунками та обґрунтуваннями, а також зазначенням джерел фінансування та графіка виконання;

{Статтю 1 доповнено терміном згідно із Законом № 4434-VI від 23.02.2012}

когенераційна установка - комплекс обладнання, що працює у спосіб комбінованого виробництва електричної та теплової енергії або перетворює скидний енергетичний потенціал технологічних процесів в електричну та теплову енергію;

магістральна теплова мережа - комплекс трубопроводів і споруд, що забезпечують транспортування теплоносія від джерела теплової енергії до місцевої (розподільчої) теплової мережі;

місцева (розподільча) теплова мережа - сукупність енергетичних установок, обладнання і трубопроводів, яка забезпечує транспортування теплоносія від джерела теплової енергії, центрального теплового пункту або магістральної теплової мережі до теплового вводу споживача;

норми і правила - певні вимоги, у тому числі інструкції, прийняті та зареєстровані в порядку, встановленому законодавством, щодо забезпечення належного технічного стану теплових, тепловикористальних установок та мереж, їх експлуатації, проектування та будівництва;

{Статтю 1 доповнено терміном згідно із Законом № 3830-VI від 06.10.2011 - зміна вводить в дію з дня набрання чинності Указом Президента України про утворення відповідного центрального органу виконавчої влади з державного енергетичного нагляду в системі центральних органів виконавчої влади; в редакції Закону № 124-IX від 20.09.2019}

об'єкти у сфері теплопостачання - теплогенеруючі станції чи установки, теплові електростанції, теплоелектроцентралі, котельні, когенераційні установки, теплові мережі, які призначені для виробництва і транспортування теплової енергії, а також об'єкти та споруди, основне і допоміжне обладнання, що використовуються для забезпечення безпечної та надійної експлуатації теплових мереж;

{Абзац восьмий статті 1 із змінами, внесеними згідно із Законом № 2479-VI від 09.07.2010}

охоронна зона теплових мереж - землі вздовж теплових мереж для забезпечення нормальних умов їх експлуатації, запобігання ушкодженню, а також для зменшення їх негативного впливу на людей, суміжні землі, природні об'єкти та довкілля;

постачання теплової енергії (теплопостачання) - господарська діяльність, пов'язана з наданням теплової енергії (теплоносія) споживачам за допомогою технічних засобів транспортування та розподілом теплової енергії на підставі договору;

{Статтю 1 доповнено терміном згідно із Законом № 3830-VI від 06.10.2011 - зміна вводить в дію з дня набрання чинності Указом Президента України про утворення відповідного центрального органу виконавчої влади з державного енергетичного нагляду в системі центральних органів виконавчої влади}

поточні рахунки із спеціальним режимом використання для кредитних коштів (далі - спеціальні рахунки для кредитних коштів) - рахунки суб'єктів господарювання у сфері теплопостачання, відкриті в національній або іноземній валюті, призначені для накопичення та використання кредитних (позикових) коштів, отриманих від міжнародних фінансових організацій, іноземних державних установ чи відповідно до міждержавних договорів, або коштів, залучених державою або суб'єктами господарювання у сфері теплопостачання під державні чи місцеві гарантії, виключно для підготовки та виконання

інвестиційних програм (заходів) у зазначеній сфері за рахунок таких коштів, а також для надходження коштів для повернення та обслуговування кредиту (позики) відповідно до договорів кредиту (позики);

{Статтю 1 доповнено терміном згідно із Законом № 2417-VIII від 15.05.2018}

поточні рахунки із спеціальним режимом використання для проведення розрахунків з гарантованим постачальником природного газу (далі - рахунки із спеціальним режимом використання) - рахунки теплопостачальної організації, відкриті в уповноваженому банку і призначені для зарахування коштів, що вносяться споживачами теплової енергії та теплопостачальними організаціями, які отримують теплову енергію для її подальшого постачання споживачам, для виробництва якої повністю або частково використовується природний газ, що постачається гарантованим постачальником;

{Статтю 1 доповнено терміном згідно із Законом № 1198-VII від 10.04.2014; із змінами, внесеними згідно із Законом № 423-VIII від 14.05.2015}

поточні рахунки із спеціальним режимом використання для проведення розрахунків за інвестиційними програмами (далі - спеціальні рахунки) - рахунки суб'єктів господарювання у сфері централізованого теплопостачання, призначені для накопичення та використання коштів виключно для виконання інвестиційних програм у зазначеній сфері;

{Статтю 1 доповнено терміном згідно із Законом № 4434-VI від 23.02.2012}

тариф (ціна) на теплову енергію - грошовий вираз витрат на виробництво, транспортування, постачання одиниці теплової енергії (1 Гкал) з урахуванням рентабельності виробництва, інвестиційної та інших складових, що визначаються згідно із методиками, розробленими національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері комунальних послуг;

{Абзац статті 1 із змінами, внесеними згідно із Законом № 5459-VI від 16.10.2012}

теплова установка - обладнання, пристрої, призначені для виробництва, перетворення та споживання теплової енергії;

{Статтю 1 доповнено терміном згідно із Законом № 3830-VI від 06.10.2011 - зміна вводить в дію з дня набрання чинності Указом Президента України про утворення відповідного центрального органу виконавчої влади з державного енергетичного нагляду в системі центральних органів виконавчої влади}

тепловикористальна установка - комплекс обладнання (пристроїв), що використовує теплову енергію (теплоносії) для опалення, вентиляції, гарячого водопостачання, технологічних або комунально-побутових потреб;

{Статтю 1 доповнено терміном згідно із Законом № 3830-VI від 06.10.2011 - зміна вводить в дію з дня набрання чинності Указом Президента України про утворення відповідного центрального органу виконавчої влади з державного енергетичного нагляду в системі центральних органів виконавчої влади}

теплогенеруюча установка - комплекс взаємопов'язаного обладнання, що виробляє теплову енергію, незалежно від місця його розташування;

теплоносії - рідка або газоподібна речовина, що циркулює у трубах або каналах і передає теплову енергію в системах теплопостачання, опалення, вентиляції та технологічних установках;

{Абзац двадцять другий статті 1 виключено на підставі Закону № 423-VIII від 14.05.2015}

сфера теплопостачання - сфера діяльності з виробництва, транспортування, постачання теплової енергії споживачам;

{Абзац статті 1 із змінами, внесеними згідно із Законом № 2479-VI від 09.07.2010}

прилад обліку теплової енергії - засіб вимірювальної техніки, що має нормовані метрологічні характеристики і тип якого занесений до реєстру затверджених типів засобів вимірювальної техніки, на основі показань якого визначається обсяг спожитої теплової енергії;

{Абзац двадцять четвертий статті 1 в редакції Закону № 2119-VIII від 22.06.2017}

ринок теплової енергії - сфера обороту теплової енергії як товару, на який є попит і пропозиція;

система автономного теплопостачання - внутрішньобудинкова система опалення, яка використовується для теплозабезпечення окремого багатоквартирного будинку;

{Абзац шістнадцятий статті 1 в редакції Закону № 2479-VI від 09.07.2010}

система децентралізованого теплопостачання - сукупність джерел теплової енергії потужністю від 1 до 3 Гкал/год, місцевих (розподільчих) теплових мереж;

система помірно-централізованого теплопостачання - сукупність джерел теплової енергії потужністю від 3 до 20 Гкал/год, магістральних та/або місцевих (розподільчих) теплових мереж;

система централізованого теплопостачання - сукупність джерел теплової енергії, магістральних та місцевих (розподільчих) теплових мереж, що об'єднані між собою та використовуються для теплозабезпечення споживача, населеного пункту, яка включає системи децентралізованого та помірно-централізованого теплопостачання;

{Абзац дев'ятнадцятий статті 1 в редакції Закону № 2479-VI від 09.07.2010}

споживач теплової енергії - фізична або юридична особа, яка використовує теплову енергію на підставі договору;

суб'єкти відносин у сфері теплопостачання - фізичні та юридичні особи незалежно від організаційно-правових форм та форми власності, які здійснюють виробництво, транспортування, постачання теплової енергії, теплосервісні організації, споживачі, органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування;

теплова енергія - товарна продукція, що виробляється на об'єктах сфери теплопостачання для опалення, підігріву питної води, інших господарських і технологічних потреб споживачів, призначена для купівлі-продажу;

енергоносії - органічне паливо, електроенергія, нетрадиційні та поновлювані види енергії, альтернативні джерела енергії;

теплогенеруюча організація - суб'єкт господарської діяльності, який має у своїй власності або користуванні теплогенеруюче обладнання та виробляє теплову енергію;

теплотранспортуюча організація - суб'єкт господарської діяльності, який здійснює транспортування теплової енергії;

теплопостачальна організація - суб'єкт господарської діяльності з постачання споживачам теплової енергії;

теплосервісна організація - суб'єкт господарської діяльності з технічного обслуговування засобів виробництва, транспортування та споживання теплової енергії;

транспортування теплової енергії - господарська діяльність, пов'язана з передачею теплової енергії (теплоносія) за допомогою мереж на підставі договору;

{Статтю 1 доповнено терміном згідно із Законом № 3830-VI від 06.10.2011 - зміна вводить в дію з дня набрання чинності Указом Президента України про утворення відповідного центрального органу виконавчої влади з державного енергетичного нагляду в системі центральних органів виконавчої влади}

уповноважений банк - визначений Кабінетом Міністрів України банк, що обслуговує поточні рахунки із спеціальним режимом використання для проведення розрахунків з гарантованим постачальником природного газу.

{Статтю 1 доповнено терміном згідно із Законом № 1198-VII від 10.04.2014}

Стаття 2. Сфера дії Закону

Цей Закон регулює відносини, що виникають у зв'язку з виробництвом, транспортуванням, постачанням і використанням теплової енергії, державним наглядом (контролем) у сфері теплопостачання, експлуатацією теплоенергетичного обладнання та виконанням робіт на об'єктах у сфері теплопостачання суб'єктами господарської діяльності незалежно від форми власності.

{Стаття 2 в редакції Закону № 3830-VI від 06.10.2011 - зміна вводить в дію з дня набрання чинності Указом Президента України про утворення відповідного центрального органу виконавчої влади з державного енергетичного нагляду в системі центральних органів виконавчої влади}

Стаття 3. Законодавство у сфері теплопостачання

Відносини між суб'єктами діяльності у сфері теплопостачання регулюються цим Законом та іншими нормативно-правовими актами.

Стаття 4. Норми і правила у сфері теплопостачання

{Назва статті 4 із змінами, внесеними згідно із Законом № 124-IX від 20.09.2019}

Проектування, будівництво, реконструкція, ремонт, експлуатація об'єктів теплопостачання, виробництво, постачання теплової енергії регламентуються нормативно-правовими актами, які є обов'язковими для виконання всіма суб'єктами відносин у сфері теплопостачання.

Стаття 5. Особливості відносин у сфері теплопостачання

Регулювання відносин у сфері теплопостачання має особливості, визначені цим Законом. Ці особливості викликані такими об'єктивними умовами функціонування систем теплопостачання:

наявністю поділу господарської діяльності у сфері теплопостачання на виробництво, транспортування та постачання теплової енергії;

існуванням різних технологій виробництва теплової енергії, у тому числі технологій комбінованого виробництва електричної і теплової енергії та з використанням нетрадиційних і поновлюваних джерел енергії;

централізованим теплопостачанням споживачів від теплоелектроцентралей і котелень, які входять до об'єднаної енергетичної системи України;

існуванням об'єктів теплопостачання різних форм власності;

суттєвою сезонною відмінністю режимів виробництва і споживання теплової енергії протягом року;

особливим статусом суб'єктів природних монополій, який мають деякі суб'єкти господарювання у сфері теплопостачання.

Розділ II

ДЕРЖАВНА ПОЛІТИКА У СФЕРІ ТЕПЛОПОСТАЧАННЯ

Стаття 6. Принципи державної політики у сфері теплопостачання

Державна політика у сфері теплопостачання базується на принципах:

забезпечення енергетичної безпеки держави;

державного управління і регулювання відносин у сфері теплопостачання;

оптимального поєднання систем централізованого та автономного теплопостачання відповідно до затверджених місцевими органами виконавчої влади схем теплопостачання з періодом перегляду п'ять років;

{Абзац четвертий статті 6 із змінами, внесеними згідно із Законом № 2479-VI від 09.07.2010}

державної підтримки та стимулювання у сфері теплопостачання;

формування цінової та тарифної політики;

пріоритетного розвитку застосування технології комбінованого виробництва теплової та електричної енергії (когенерації) та використання альтернативних джерел енергії, нетрадиційних і поновлювальних джерел енергії;

забезпечення захисту прав та інтересів споживачів;

взаємної відповідальності суб'єктів відносин у сфері теплопостачання за якісне постачання теплової енергії та своєчасну її оплату;

періодичного перегляду, удосконалення та техніко-економічної оптимізації схем теплопостачання, затверджуваних місцевими органами виконавчої влади;

додержання правил і норм усіма суб'єктами відносин у сфері теплопостачання;

{Абзац одинадцятий статті 6 із змінами, внесеними згідно із Законом № 124-IX від 20.09.2019}

забезпечення технологічної безпеки функціонування систем теплопостачання під час припинення газопостачання;

{Абзац дванадцятий статті 6 в редакції Законів № 4222-VI від 22.12.2011, № 423-VIII від 14.05.2015}

створення умов для функціонування сфери теплопостачання на принципах самоокупності;

сприяння розвитку конкурентних відносин на ринку теплової енергії;

встановлення відповідальності суб'єктів теплопостачання за порушення законодавства у сфері теплопостачання;

підвищення екологічної безпеки систем теплопостачання;

створення умов для впровадження енергозберігаючих технологій;

забезпечення комерційного обліку постачання теплової енергії.

{Абзац вісімнадцятий статті 6 в редакції Закону № 2119-VIII від 22.06.2017}

Стаття 7. Напрями розвитку систем теплопостачання

Основними напрямками розвитку систем теплопостачання є:

планування теплопостачання, розроблення та реалізація схем теплопостачання міст та інших населених пунктів України, строк дії яких становить 10 років на основі оптимального поєднання централізованих та автономних систем теплопостачання;

{Абзац другий статті 7 із змінами, внесеними згідно із Законами № 2479-VI від 09.07.2010, № 1818-IX від 21.10.2021}

впровадження когенераційних установок, у тому числі на базі діючих опалювальних котелень;

використання нетрадиційних і поновлюваних джерел енергії, у тому числі енергії сонця, вітру, біогазу, геотермальних вод, відходів виробництва;

впровадження високоефективного теплоенергетичного обладнання і матеріалів у новостворюваних та діючих системах теплопостачання, зокрема, котлів з підвищеним коефіцієнтом корисної дії, утилізаторів тепла вихідних газів, малогабаритних теплообмінних апаратів, уніфікованих блочних палиникових пристроїв з автоматикою, приладів диспетчерського контролю та управління технологічними процесами;

зниження втрат під час транспортування теплової енергії в магістральних та місцевих (розподільчих) теплових мережах шляхом впровадження сучасних видів теплоізоляції;

{Абзац шостий статті 7 в редакції Закону № 2479-VI від 09.07.2010}

підвищення строків експлуатації трубопроводів методами впровадження нових видів антикорозійних покриттів та засобів електрохімічного захисту, використання неметалевих трубопроводів;

впровадження попереджувальної діагностики (енергетичного обстеження) стану систем теплопостачання у процесі експлуатації.

Стаття 8. Державна підтримка та стимулювання у сфері теплопостачання

Державна підтримка у сфері теплопостачання надається відповідно до обсягів коштів, передбачених законом про Державний бюджет України та місцевими бюджетами на відповідний рік, а також коштів на проведення науково-дослідних робіт з удосконалення систем теплопостачання та енергозбереження.

У разі здійснення теплогенеруючими або теплопостачальними організаціями заходів з енергозбереження, що привели до економії енергоносіїв при виробництві теплової енергії, до зменшення втрат при її транспортуванні та постачанні, орган виконавчої влади, який згідно з цим Законом регулює тарифи на теплову енергію, на три роки залишає тарифи на рівні, встановленому до впровадження цих заходів. Якщо протягом строку окупності змінюються ціни на енергоносії, то відповідною мірою коригується рівень тарифу.

Розділ III

ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ У СФЕРІ ТЕПЛОПОСТАЧАННЯ

Стаття 9. Засади державного управління у сфері теплопостачання

Завданнями державного управління у сфері теплопостачання є:

забезпечення надійності теплопостачання як одного з необхідних елементів безпеки людини;

створення механізмів функціонування ефективного ринку теплової енергії;

зменшення шкідливого впливу на довкілля;

створення умов для залучення інвестицій у розвиток та технічне оновлення систем теплопостачання.

Державне управління у сфері теплопостачання здійснюють:

на загальнодержавному рівні - Кабінет Міністрів України, центральні органи виконавчої влади у межах своїх повноважень;

на місцевому рівні - Рада міністрів Автономної Республіки Крим, місцеві державні адміністрації.

Стаття 10. Повноваження Кабінету Міністрів України у сфері теплопостачання

До повноважень Кабінету Міністрів України належать:

розробка та реалізація державної політики у сфері теплопостачання;

координація діяльності міністерств, інших центральних органів виконавчої влади у сфері розробки державних (міждержавних, регіональних) цільових програм розвитку систем теплопостачання, довгострокового прогнозування споживання теплової енергії, нормативно-правових актів щодо формування цін на теплову енергію;

організація здійснення контролю та обліку в цій сфері;

{Абзац п'ятий статті 10 виключено на підставі Закону № 2592-VI від 07.10.2010}

вирішення інших питань у сфері теплопостачання відповідно до законів України.

Стаття 11. Повноваження центральних органів виконавчої влади, що забезпечують формування державної політики у сфері житлово-комунального господарства

{Назва статті 11 із змінами, внесеними згідно із Законом № 5459-VI від 16.10.2012}

До повноважень центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері житлово-комунального господарства, належить:

забезпечення формування державної політики у сфері теплопостачання;

розроблення державних цільових програм розвитку систем теплопостачання і контроль за їх виконанням;

затвердження методики розроблення схем теплопостачання населених пунктів;

{Частину першу статті 11 доповнено новим абзацом згідно із Законом № 1060-IX від 03.12.2020}

розроблення довгострокових прогнозних балансів споживання теплової енергії виходячи з потреб національної економіки, установ і організацій та населення;

розроблення науково обґрунтованих нормативів витрат та втрат енергоносіїв при виробництві, транспортуванні та постачанні теплової енергії;

установлення порядку ведення моніторингу у сфері теплопостачання;

координація діяльності місцевих органів виконавчої влади;

розроблення та внесення пропозицій щодо вдосконалення законодавства у сфері теплопостачання.

{Частина перша статті 11 із змінами, внесеними згідно із Законом № 2479-VI від 09.07.2010; в редакції Закону № 5459-VI від 16.10.2012}

До повноважень центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері житлово-комунального господарства, належить:

реалізація державної політики у сфері теплопостачання;

забезпечення моніторингу у сфері теплопостачання, а також використання результатів моніторингу для вдосконалення систем теплопостачання;

погодження схем теплопостачання населених пунктів з кількістю жителів більш як 20 тисяч осіб та регіональних програм модернізації систем теплопостачання.

{Частина статті 11 в редакції Закону № 5459-VI від 16.10.2012}

Міністерства, інші центральні органи виконавчої влади у межах своїх повноважень беруть участь у формуванні та реалізації державної політики у сфері теплопостачання, розробленні державних цільових програм, довгострокового прогнозування споживання теплової енергії з погодженням цих розробок з центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері житлово-комунального господарства.

{Частина третя статті 11 із змінами, внесеними згідно із Законом № 5459-VI від 16.10.2012}

Стаття 12. Повноваження Ради міністрів Автономної Республіки Крим, місцевих державних адміністрацій у сфері теплопостачання

До повноважень Ради міністрів Автономної Республіки Крим, місцевих державних адміністрацій у сфері теплопостачання належать:

розроблення і реалізація місцевих програм та участь у розробленні і реалізації державних цільових програм у цій сфері;

погодження діяльності у сфері теплопостачання з органами місцевого самоврядування та центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері житлово-комунального господарства;

забезпечення виконання правил і норм у сфері теплопостачання;

здійснення контролю за забезпеченням споживачів міст та інших населених пунктів тепловою енергією.

Стаття 13. Повноваження органів місцевого самоврядування у сфері теплопостачання

До основних повноважень органів місцевого самоврядування у сфері теплопостачання належать:

регулювання діяльності суб'єктів відносин у сфері теплопостачання в межах, віднесених до відання відповідних рад;

затвердження місцевих програм розвитку у сфері теплопостачання, участь у розробці та впровадженні державних і регіональних програм у цій сфері;

затвердження з урахуванням вимог законодавства у сфері теплопостачання проектів містобудівних програм, генеральних планів забудови населених пунктів, схем теплопостачання та іншої містобудівної документації;

здійснення контролю за забезпеченням споживачів тепловою енергією відповідно до нормативних вимог;

погодження на розміщення в межах відповідної адміністративно-територіальної одиниці нових або реконструкцію діючих об'єктів теплопостачання та сприяння розвитку систем теплопостачання на відповідній території;

встановлення для всіх категорій споживачів тарифів на теплову енергію і тарифів на виробництво теплової енергії (крім тарифів на теплову енергію, вироблену на теплоелектроцентралях, теплоелектростанціях, атомних електростанціях та когенераційних установках) у порядку і межах, визначених законодавством;

{Абзац сьомий статті 13 в редакції Закону № 1959-VIII від 21.03.2017}

щоквартальне оприлюднення встановлених для всіх категорій споживачів тарифів на теплову енергію, що виробляється на установках з використанням альтернативних джерел енергії (крім теплоелектроцентралей, теплоелектростанцій, атомних електростанцій та когенераційних установок);

{Абзац статті 13 в редакції Закону № 1959-VIII від 21.03.2017}

перегляд за власною ініціативою та/або за зверненням суб'єкта господарювання тарифів на теплову енергію, що виробляється на установках з використанням альтернативних джерел енергії (крім теплоелектроцентралей, теплоелектростанцій, атомних електростанцій та когенераційних установок), але не більше одного разу на квартал;

{Абзац статті 13 в редакції Закону № 1959-VIII від 21.03.2017}

погодження інвестиційних програм стосовно об'єктів теплопостачання, що перебувають у комунальній власності, крім тих, що виробляють теплову енергію на теплоелектроцентралях, ТЕС, АЕС, когенераційних установках та установках з використанням нетрадиційних або поновлюваних джерел енергії;

{Статтю 13 доповнено абзацом згідно із Законом № 4434-VI від 23.02.2012}

сприяння провадженню інвестиційної діяльності у сфері теплопостачання.

{Статтю 13 доповнено абзацом згідно із Законом № 4434-VI від 23.02.2012}

Стаття 14. Державний нагляд (контроль) у сфері теплопостачання

Державний нагляд (контроль) у сфері теплопостачання здійснює центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері нагляду (контролю) у галузі теплопостачання.

Предметом державного нагляду (контролю) у сфері теплопостачання є господарська діяльність, пов'язана з виробництвом, транспортуванням, постачанням та використанням теплової енергії в частині технічної експлуатації теплових, тепловикористальних установок і мереж, енергетичного обладнання суб'єктів відносин у сфері теплопостачання, випробування та ремонту зазначених установок і мереж, режимів споживання теплової енергії, а також виконання робіт з проектування теплових, тепловикористальних установок і мереж.

Способом здійснення державного нагляду (контролю) у сфері теплопостачання є проведення центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері нагляду (контролю) у галузі теплопостачання, відповідних обстежень, перевірок, оглядів, інспектування теплових, тепловикористальних установок і мереж, енергетичного обладнання суб'єктів відносин у сфері теплопостачання в порядку, визначеному Законом України "Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності".

Центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері нагляду (контролю) у галузі теплопостачання, здійснює нагляд за тепловими, тепловикористальними установками та мережами суб'єктів відносин у сфері теплопостачання щодо додержання вимог нормативно-правових актів, норм і правил з

питань технічного стану теплових, тепловикористальних установок та мереж, їх експлуатації, проектування, будівництва, підтвердження готовності до роботи, користування енергією у сфері теплопостачання.

Центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері нагляду (контролю) у галузі теплопостачання, під час здійснення державного енергетичного нагляду (контролю) має право:

вимагати від суб'єктів відносин у сфері теплопостачання усунення виявлених порушень вимог законодавства;

вимагати припинення дій, які перешкоджають здійсненню державного енергетичного нагляду (контролю);

видавати суб'єктам відносин у сфері теплопостачання обов'язкові для виконання розпорядження щодо усунення порушень вимог нормативно-правових актів, норм і правил з питань технічного стану теплових, тепловикористальних установок та мереж, їх експлуатації, проектування та будівництва, користування енергією у сфері теплопостачання;

зупиняти експлуатацію теплових, тепловикористальних установок та мереж через їх незадовільний технічний стан та/або організацію їх експлуатації шляхом видання споживачам теплової енергії та суб'єктам у сфері теплопостачання вмотивованого письмового рішення керівника центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері нагляду (контролю) у галузі теплопостачання, чи його заступника щодо неприпустимості продовження такої експлуатації. Підставою для такого зупинення є загроза життю або здоров'ю працівників і населення або наявність передумов для виникнення надзвичайних ситуацій техногенного чи природного характеру;

одержувати на письмовий запит безоплатно відповідно до законодавства необхідні для виконання покладених на нього завдань інформацію, пояснення, довідки, документи, матеріали, відомості з питань, що виникають під час здійснення державного нагляду (контролю). Зазначений письмовий запит повинен містити вичерпний перелік інформації, пояснень, довідок тощо, які підлягають наданню у відповідь на запит, та посилання на нормативно-правові акти, з метою виконання яких здійснюється збір інформації;

приймати рішення про відбір зразків продукції (частин енергетичного обладнання тощо) для проведення експертизи;

застосовувати відповідно до цього Закону штрафні санкції до суб'єктів господарювання за порушення вимог законодавства у сфері теплопостачання;

надавати суб'єктам відносин у сфері теплопостачання консультативну допомогу з питань, що належать до його компетенції, та розглядати спірні питання, що виникають між суб'єктами у сфері теплопостачання та споживачами енергії;

фіксувати процес проведення заходу чи кожен окрему дію за допомогою засобів аудіо-та відеотехніки.

Інспектори з державного енергетичного нагляду мають право:

доступу в установленому законом порядку до теплових, тепловикористальних установок і мереж суб'єктів відносин у сфері теплопостачання;

одержувати безоплатно від суб'єктів відносин у сфері теплопостачання інформацію, необхідну для виконання покладених на них завдань відповідно до нормативно-правових актів;

видавати в межах своїх повноважень суб'єктам відносин у сфері теплопостачання обов'язкові для виконання приписи про усунення порушень вимог нормативно-правових актів, норм і правил з питань технічного стану теплових, тепловикористальних установок та мереж, їх експлуатації, проектування та будівництва, користування енергією у сфері теплопостачання;

видавати суб'єктам відносин у сфері теплопостачання приписи щодо приведення технічного стану теплових, тепловикористальних установок і мереж, засобів обліку, контролю та регулювання виробництва, постачання та споживання теплової енергії, організації їх експлуатації у відповідність із вимогами норм і правил з питань експлуатації, проектування та будівництва енергообладнання і мереж у сфері теплопостачання;

вносити керівникам суб'єктів господарської діяльності або їх уповноваженим представникам подання про усунення від виконання обов'язків відповідальної за теплове господарство посадової особи теплотехнічного профілю, дії чи бездіяльності якої призвели до порушення вимог нормативно-правових актів, норм і правил з питань експлуатації, проектування та будівництва енергообладнання і мереж у сфері теплопостачання або яка не пройшла в установленому порядку перевірку знань правил технічної експлуатації теплових установок і мереж;

вимагати від суб'єктів відносин у сфері теплопостачання додержання встановлених нормативно-правовими актами режимів постачання та споживання теплової енергії;

складати в установленому законом порядку протоколи про адміністративні правопорушення та розглядати справи про адміністративні правопорушення;

фіксувати процес проведення заходу чи кожну окрему дію за допомогою засобів аудіо-та відеотехніки.

{Стаття 14 в редакції Закону № 3830-VI від 06.10.2011 - зміна вводиться в дію з дня набрання чинності Указом Президента України про утворення відповідного центрального органу виконавчої влади з державного енергетичного нагляду в системі центральних органів виконавчої влади; текст статті 14 із змінами, внесеними згідно із Законом № 5459-VI від 16.10.2012}

Розділ IV

ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ У СФЕРІ ТЕПЛОПОСТАЧАННЯ

Стаття 15. Засади державного регулювання діяльності у сфері теплопостачання

Основними завданнями державного регулювання діяльності у сфері теплопостачання є:

реалізація державної політики щодо функціонування ринку теплової енергії;

захист прав споживачів;

забезпечення рівних можливостей доступу суб'єктів відносин у сфері теплопостачання на ринок теплової енергії;

запобігання монополізації та створення умов для розвитку конкурентних відносин у сфері теплопостачання.

Державне регулювання діяльності у сфері теплопостачання провадиться у формі:

ліцензування певних видів господарської діяльності в цій сфері;

регулювання тарифів на виробництво, транспортування та постачання теплової енергії з урахуванням змін цін на енергоносії та інших витрат;

здійснення контролю за діяльністю суб'єктів відносин у сфері теплопостачання та застосування відповідних санкцій за порушення ними умов і правил здійснення господарської діяльності у сфері теплопостачання.

Державне регулювання у сфері теплопостачання здійснюється:

Кабінетом Міністрів України;

Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг;

{Абзац третій частини третьої статті 15 із змінами, внесеними згідно із Законом № 2479-VI від 09.07.2010; в редакції Закону № 1540-VIII від 22.09.2016}

{Абзац четвертий частини третьої статті 15 виключено на підставі Закону № 1540-VIII від 22.09.2016}

Радою міністрів Автономної Республіки Крим, обласними, Київською та Севастопольською міськими державними адміністраціями відповідно до закону.

{Частину третю статті 15 доповнено абзацом п'ятим згідно із Законом № 2479-VI від 09.07.2010}

Стаття 16. Повноваження національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, у сфері теплопостачання

{Назва статті 16 в редакції Законів № 2479-VI від 09.07.2010, № 1540-VIII від 22.09.2016}

До повноважень національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, належать:

{Абзац перший статті 16 із змінами, внесеними згідно із Законом № 2479-VI від 09.07.2010; в редакції Закону № 1540-VIII від 22.09.2016}

розробка методик розрахунків тарифів на виробництво теплової енергії та плати за її транспортування та постачання;

забезпечення проведення єдиної тарифної політики у сфері теплопостачання;

ліцензування господарської діяльності з виробництва теплової енергії (крім виробництва теплової енергії на установках з використанням нетрадиційних або поновлюваних джерел енергії), діяльності з виробництва теплової енергії на теплоцентралях, теплоелектростанціях, атомних електростанціях і когенераційних установках, транспортування її тепловими мережами, постачання теплової енергії в обсягах, що перевищують рівень, який встановлюється умовами та правилами провадження господарської діяльності (ліцензійними умовами);

{Статтю 16 доповнено абзацом згідно із Законом № 2479-VI від 09.07.2010; в редакції Закону № 1540-VIII від 22.09.2016}

затвердження в установленому порядку ліцензійних умов провадження господарської діяльності з виробництва теплової енергії, у тому числі на теплоелектроцентралях, теплоелектростанціях, атомних електростанціях і когенераційних установках та установках з використанням нетрадиційних або поновлюваних джерел енергії, з транспортування і постачання теплової енергії та порядку контролю за їх додержанням;

{Статтю 16 доповнено абзацом згідно із Законом № 2479-VI від 09.07.2010; в редакції Закону № 1540-VIII від 22.09.2016}

розроблення і затвердження методології (порядку) формування тарифів на теплову енергію у сфері теплопостачання для суб'єктів природних монополій та суб'єктів господарювання на суміжних ринках;

{Статтю 16 доповнено абзацом згідно із Законом № 2479-VI від 09.07.2010; із змінами, внесеними згідно із Законами № 1540-VIII від 22.09.2016, № 2189-VIII від 09.11.2017}

встановлення тарифів на теплову енергію суб'єктам природних монополій у сфері теплопостачання, ліцензування діяльності яких здійснюється Комісією, а також тарифів на теплову енергію, що виробляється за допомогою систем автономного теплопостачання, суб'єктам господарювання - ліцензіатам Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг;

{Статтю 16 доповнено абзацом згідно із Законом № 2479-VI від 09.07.2010; із змінами, внесеними згідно із Законом № 1060-IX від 03.12.2020}

здійснення загального контролю за додержанням ліцензійних умов; розгляд справ про порушення ліцензійних умов і за результатами розгляду прийняття рішень у межах своїх повноважень;

захист прав споживачів;

інформування громадськості про свою роботу, здійснення у встановленому законодавством порядку видавничої діяльності у сфері теплопостачання.

Стаття 16¹. Повноваження Ради міністрів Автономної Республіки Крим, обласних, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій при регулюванні діяльності у сфері теплопостачання

До повноважень Ради міністрів Автономної Республіки Крим, обласних, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій при регулюванні діяльності у сфері теплопостачання належать:

ліцензування господарської діяльності з виробництва теплової енергії (крім діяльності з виробництва теплової енергії на теплоелектроцентралях, теплоелектростанціях, атомних електростанціях і когенераційних установках), транспортування її магістральними та місцевими (розподільчими) тепловими мережами, постачання теплової енергії в обсягах, що не перевищують рівень, який встановлюється умовами та правилами провадження господарської діяльності (ліцензійними умовами);

{Абзац другий статті 16¹ із змінами, внесеними згідно із Законом № 1540-VIII від 22.09.2016}

здійснення відповідно до своєї компетенції контролю за додержанням ліцензійних умов.

{Закон доповнено статтею 16¹ згідно із Законом № 2479-VI від 09.07.2010}

{Статтю 17 виключено на підставі Закону № 1540-VIII від 22.09.2016}

Стаття 18. Антимонопольні обмеження

Суб'єктам господарської діяльності у сфері теплопостачання забороняється зловживати монопольним становищем у будь-якій формі.

Суб'єкти господарської діяльності, які здійснюють виробництво, постачання та транспортування теплової енергії і займають монопольне (домінуюче) положення на ринку теплової енергії, не можуть припиняти свою діяльність або зменшувати обсяг постачання теплової енергії з метою створення дефіциту теплової енергії, якщо необхідність такого обмеження не встановлена законодавством України.

Розділ V

ПРИНЦИПИ ГОСПОДАРЮВАННЯ У СФЕРІ ТЕПЛОПОСТАЧАННЯ

Стаття 19. Основні принципи господарювання

Діяльність у сфері теплопостачання може здійснюватись суб'єктами господарської діяльності у сфері теплопостачання всіх організаційно-правових форм та форм власності, зокрема, на основі договорів оренди, підряду, концесії, лізингу та інших договорів.

Теплогенеруючі організації, які використовують різні технології виробництва теплової енергії, мають рівні права доступу на ринок теплової енергії.

Споживач або суб'єкт теплоспоживання має право вибирати (змінювати) теплопостачальну організацію, якщо це технічно можливо.

Теплогенеруюча організація має право постачати вироблену теплову енергію безпосередньо споживачу згідно з договором купівлі-продажу. У разі якщо така організація не є теплотранспортуючою, то теплотранспортуюча організація не має права відмовити теплогенеруючій організації у транспортуванні теплової енергії, якщо це дозволяють технічні можливості системи.

Теплотранспортуюча організація не має права відмовити споживачу теплової енергії у забезпеченні його тепловою енергією за наявності технічних можливостей на приєднання споживача до теплової мережі.

Споживач повинен щомісячно здійснювати оплату теплопостачальній організації за фактично отриману теплову енергію.

Газопостачання об'єктів у сфері теплопостачання припиняється у разі порушення теплогенеруючими, теплопостачальними організаціями строку розрахунків за фактично спожитий природний газ та/або у разі відбору природного газу за відсутності у таких організацій планового обсягу поставки природного газу на поточний місяць, що виділяється постачальником згідно з договором на постачання природного газу, та/або в разі невиконання вимог статті 19¹ цього Закону. Таке припинення здійснюється в порядку, затвердженому Кабінетом Міністрів України.

{Статтю 19 доповнено частиною сьомою згідно із Законом № 423-VIII від 14.05.2015}

Стаття 19¹. Порядок розрахунків за теплову енергію, для виробництва якої використовується природний газ, що постачається гарантованим постачальником

Оплата теплової енергії, для виробництва якої повністю або частково постачається природний газ гарантованим постачальником, здійснюється споживачами теплової енергії та теплопостачальними організаціями, які купують теплову енергію для її подальшого постачання споживачам, шляхом перерахування коштів на рахунки із спеціальним режимом використання, які відкривають теплопостачальні та теплогенеруючі організації для зарахування коштів, у тому числі від теплопостачальних організацій, які отримують теплову енергію для її подальшого постачання споживачам, в уповноваженому банку. Оплата теплової енергії шляхом перерахування коштів на інші рахунки забороняється.

{Частина перша статті 19¹ в редакції Закону № 423-VIII від 14.05.2015}

Вимоги цієї статті щодо відкриття рахунків із спеціальним режимом використання не поширюються на:

теплопостачальні та теплогенеруючі організації, які виробляють або постачають теплову енергію для потреб споживачів в обсягах, що не перевищують 18 тисяч Гкал на рік;

суб'єктів господарювання, що виробляють теплову енергію виключно для власних потреб з опалення приміщень, що належать їм на праві власності або на інших речових правах;

бюджетні установи, що виробляють теплову енергію, повністю утримуються за рахунок державного чи місцевого бюджету та є неприбутковими;

теплогенеруючі та теплопостачальні організації, господарська діяльність з виробництва, транспортування та постачання теплової енергії яких не підлягає ліцензуванню національною комісією, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг.

{Статтю 19^а доповнено новою частиною згідно із Законом № 423-VIII від 14.05.2015}

Оплата споживачем теплової енергії шляхом перерахування коштів на рахунок із спеціальним режимом використання є обов'язковою умовою договору на постачання теплової енергії, укладеного між теплопостачальною організацією та споживачем теплової енергії.

Кошти, що надійшли на рахунки із спеціальним режимом використання, перераховуються банками згідно з порядком розподілу коштів, затвердженим Кабінетом Міністрів України, виключно на рахунок:

- гарантованого постачальника;
- теплогенеруючої організації;
- теплопостачальної організації;
- теплотранспортуючої організації.

Цим порядком також визначається механізм перерахування коштів такими організаціями для проведення розрахунків з гарантованим постачальником за весь обсяг спожитого природного газу.

На кошти, що перебувають на рахунках із спеціальним режимом використання, не може бути звернено стягнення за зобов'язаннями гарантованого постачальника, теплогенеруючих, теплопостачальних та теплотранспортуючих організацій.

Операції на поточних рахунках із спеціальним режимом використання не підлягають зупиненню.

{Закон доповнено статтею 19^а згідно із Законом № 1198-VII від 10.04.2014}

Стаття 20. Загальні засади формування тарифів на теплову енергію

Тарифи на теплову енергію повинні забезпечувати відшкодування всіх економічно обґрунтованих витрат на виробництво, транспортування та постачання теплової енергії.

Тарифи на теплову енергію, реалізація якої здійснюється суб'єктами господарювання, що займають монопольне становище на ринку, є регульованими.

Тарифи на виробництво теплової енергії, у тому числі на теплоелектроцентралях, теплоелектростанціях, атомних електростанціях і когенераційних установках та установках з використанням нетрадиційних або поновлюваних джерел енергії, на транспортування та

постачання теплової енергії встановлюються національною комісією, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, та органами місцевого самоврядування у межах повноважень, визначених законодавством.

{Частина третя статті 20 в редакції Законів № 2479-VI від 09.07.2010, № 1540-VIII від 22.09.2016}

Тарифи на теплову енергію для суб'єктів господарювання, що здійснюють її виробництво на установках з використанням альтернативних джерел енергії, включаючи теплоелектроцентралі, теплоелектростанції та когенераційні установки, для потреб установ та організацій, що фінансуються з державного чи місцевого бюджету, а також для потреб населення встановлюються на рівні 90 відсотків діючого для суб'єкта господарювання тарифу на теплову енергію, вироблену з використанням природного газу, для потреб відповідної категорії споживачів. У разі відсутності для суб'єкта господарювання встановленого тарифу на теплову енергію, вироблену з використанням природного газу, для потреб установ та організацій, що фінансуються з державного чи місцевого бюджету, а також для потреб населення тарифи на теплову енергію встановлюються на рівні 90 відсотків середньозваженого тарифу на теплову енергію, вироблену з використанням природного газу, для потреб відповідної категорії споживачів.

{Статтю 20 доповнено новою частиною згідно із Законом № 1959-VIII від 21.03.2017}

Тарифи на виробництво теплової енергії для потреб установ та організацій, що фінансуються з державного чи місцевого бюджету, а також для потреб населення визначаються для суб'єктів господарювання, що здійснюють виробництво теплової енергії на установках з використанням альтернативних джерел енергії, включаючи теплоелектроцентралі, теплоелектростанції та когенераційні установки, як різниця між тарифом на теплову енергію, встановленим відповідно до частини четвертої цієї статті, і тарифами на транспортування та постачання теплової енергії, що визначаються на рівні діючих для суб'єкта господарювання тарифів на транспортування та постачання теплової енергії, виробленої з використанням природного газу, для потреб відповідної категорії споживачів. У разі відсутності для суб'єкта господарювання встановлених тарифів на транспортування та постачання теплової енергії, виробленої з використанням природного газу, для потреб відповідної категорії споживачів тарифи на транспортування та постачання теплової енергії визначаються на рівні середньозважених тарифів на транспортування та постачання теплової енергії.

{Статтю 20 доповнено новою частиною згідно із Законом № 1959-VIII від 21.03.2017}

Розрахунок середньозважених тарифів на теплову енергію, вироблену з використанням природного газу, для потреб населення, установ та організацій, що фінансуються з державного чи місцевого бюджету, здійснюється за адміністративно-територіальними одиницями (Автономною Республікою Крим, областями, містами Києвом чи Севастополем) центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері ефективного використання паливно-енергетичних ресурсів, енергозбереження, відновлюваних джерел енергії та альтернативних видів палива, у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

{Статтю 20 доповнено новою частиною згідно із Законом № 1959-VIII від 21.03.2017}

Розрахунок середньозважених тарифів на транспортування та постачання теплової енергії, виробленої з використанням природного газу, для потреб відповідної категорії споживачів здійснюється центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері ефективного використання паливно-енергетичних ресурсів, енергозбереження, відновлюваних джерел енергії та альтернативних видів палива, як

середньозважених для всієї території України у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

{Статтю 20 доповнено новою частиною згідно із Законом № 1959-VIII від 21.03.2017}

Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, та органи місцевого самоврядування щокварталу, до 10 числа останнього місяця кожного кварталу, надають центральному органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері ефективного використання паливно-енергетичних ресурсів, енергозбереження, відновлюваних джерел енергії та альтернативних видів палива, інформацію, необхідну для розрахунку середньозваженого тарифу на теплову енергію, вироблену з використанням природного газу, для потреб населення, установ та організацій, що фінансуються з державного чи місцевого бюджету, а також тарифів на транспортування та постачання теплової енергії.

{Статтю 20 доповнено новою частиною згідно із Законом № 1959-VIII від 21.03.2017}

Центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері ефективного використання паливно-енергетичних ресурсів, енергозбереження, відновлюваних джерел енергії та альтернативних видів палива, щокварталу, до 25 числа останнього місяця кожного кварталу, розраховує та оприлюднює середньозважені тарифи на теплову енергію, вироблену з використанням природного газу, для потреб населення, установ та організацій, що фінансуються з державного чи місцевого бюджету, а також тарифи на транспортування та постачання теплової енергії.

{Статтю 20 доповнено новою частиною згідно із Законом № 1959-VIII від 21.03.2017}

Середньозважені тарифи на теплову енергію, вироблену з використанням природного газу, для потреб населення, установ та організацій, що фінансуються з державного чи місцевого бюджету, а також тарифи на транспортування та постачання теплової енергії, опубліковані на офіційному веб-сайті центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері ефективного використання паливно-енергетичних ресурсів, енергозбереження, відновлюваних джерел енергії та альтернативних видів палива, станом на 25 число останнього місяця кожного кварталу, використовуються суб'єктами господарювання, що здійснюють виробництво теплової енергії на установках з використанням альтернативних джерел енергії, включаючи теплоелектроцентралі, теплоелектростанції та когенераційні установки, для розрахунку тарифу на теплову енергію, тарифу на виробництво теплової енергії на наступний квартал.

{Статтю 20 доповнено новою частиною згідно із Законом № 1959-VIII від 21.03.2017}

Для встановлення тарифу на теплову енергію, тарифу на виробництво теплової енергії суб'єкт господарювання, що здійснює виробництво теплової енергії на установках з використанням альтернативних джерел енергії, включаючи теплоелектроцентралі, теплоелектростанції та когенераційні установки, подає органу, уповноваженому встановлювати такі тарифи, заяву із зазначенням розміру тарифу, розрахованого відповідно до частини четвертої та/або п'ятої цієї статті.

{Статтю 20 доповнено новою частиною згідно із Законом № 1959-VIII від 21.03.2017}

Якщо уповноважений орган протягом 30 календарних днів з дня надходження заяви не встановлює розмір тарифу, розрахованого відповідно до частини четвертої та/або п'ятої цієї статті, або не надає вмотивовану відмову у його встановленні, вважається, що суб'єкту господарювання, що здійснює виробництво теплової енергії на установках з використанням альтернативних джерел енергії, включаючи теплоелектроцентралі, теплоелектростанції та когенераційні установки, встановлено розмір тарифу, розрахований таким суб'єктом господарювання відповідно до частини четвертої та/або п'ятої цієї статті та поданий у заяві.

Копія заяви (опису документів) з відміткою про дату їх надходження є підтвердженням подання уповноваженому органу заяви та розрахунків розміру тарифу.

{Статтю 20 доповнено новою частиною згідно із Законом № 1959-VIII від 21.03.2017}

Тариф на теплову енергію для споживача визначається як сума тарифів на виробництво, транспортування та постачання теплової енергії.

Тарифи повинні враховувати собівартість теплової енергії і забезпечувати рентабельність суб'єкта господарювання. Рентабельність визначається органом, уповноваженим встановлювати тарифи. Тарифи на теплову енергію, що виробляється та постачається суб'єктом господарювання за допомогою систем автономного теплопостачання, формуються та встановлюються з урахуванням особливостей, визначених Законом України "Про житлово-комунальні послуги".

{Частина статті 20 в редакції Закону № 626-VIII від 16.07.2015; із змінами, внесеними згідно із Законами № 2189-VIII від 09.11.2017, № 1060-IX від 03.12.2020}

Встановлення тарифів на теплову енергію нижче розміру економічно обґрунтованих витрат на її виробництво, транспортування та постачання не допускається.

{Частина статті 20 в редакції Закону № 626-VIII від 16.07.2015}

Збитки теплоенергогенеруючих та теплопостачальних організацій внаслідок надання пільг з оплати за спожиту теплову енергію окремим категоріям споживачів повністю відшкодовуються за рахунок джерел фінансування, визначених законами України, які передбачають відповідні пільги.

Органи державного регулювання діяльності суб'єктів природних монополій зобов'язані прийняти рішення про зменшення встановленого ними тарифу на суму нецільового використання коштів у разі:

використання суб'єктом господарювання у сфері теплопостачання коштів на цілі та/або у розмірах, які не передбачені програмою технічного розвитку та/або інвестиційною програмою;

використання суб'єктом господарювання у сфері теплопостачання коштів на цілі та/або у розмірах, які не передбачені структурою тарифу.

{Частина статті 20 в редакції Закону № 2479-VI від 09.07.2010}

Порядок відшкодування втрат підприємств, що виникають протягом періоду розгляду розрахунків тарифів, встановлення та їх оприлюднення органом, уповноваженим встановлювати тарифи, визначається порядком формування тарифів.

{Статтю 20 доповнено частиною згідно із Законом № 626-VIII від 16.07.2015}

Спори щодо формування та встановлення тарифів на теплову енергію вирішуються в судовому порядку.

{Статтю 20 доповнено частиною згідно із Законом № 626-VIII від 16.07.2015}

Стаття 21. Конкурентні засади у сфері теплопостачання

Теплогенеруючим організаціям незалежно від організаційно-правових форм та форм власності надається право доступу до магістральних та місцевих теплових мереж за умови виконання технічних умов на приєднання. Суб'єкт господарювання, який здійснює діяльність з транспортування теплової енергії, зобов'язаний приєднати теплогенеруючу організацію, що має намір здійснювати діяльність з виробництва теплової енергії, після виконання технічних умов та укладання договору на приєднання до теплової мережі. Спори

щодо обсягу робіт, зазначених у технічних умовах на приєднання, розглядаються відповідно до законодавства.

Якщо до магістральної або місцевої теплової мережі теплопостачальної організації приєднані дві або декілька теплогенеруючих організацій, то встановлення пріоритетності укладання договорів на закупівлю теплової енергії від них здійснюється на конкурентних засадах. Конкурс організовує виконавчий орган міської або селищної ради в порядку, встановленому законодавством.

Якщо теплопостачальна організація має свої теплогенеруючі потужності, участь у конкурсі на закупівлю теплової енергії цієї організації є обов'язковою.

При збільшенні обсягів теплоспоживання місцеві органи виконавчої влади обирають проекти теплогенеруючих об'єктів, призначених для будівництва, відповідно до затвердженої у встановленому законодавством порядку схеми теплопостачання на конкурсних засадах.

Після будівництва та введення в експлуатацію такого об'єкта залучені на його будівництво кошти (банківські кредити, продаж облігацій, фінансовий лізинг, інвестиції, відсотки за користування цими коштами тощо) повертаються шляхом урахування в тарифі на виробництво (транспортування) теплової енергії інвестиційної складової, що діє протягом строку окупності капіталовкладень у створення цього об'єкта теплопостачання.

У разі якщо розрахунковий тариф з урахуванням залучених коштів перевищує граничну верхню величину тарифу, встановленого на відповідній території, то після закінчення строку окупності капіталовкладень тариф зменшується до рівня граничної верхньої величини.

Стаття 22. Умови зміни права власності та особливості правонаступництва зобов'язань у сфері теплопостачання

{Назва статті 22 в редакції Закону № 4521-VI від 15.03.2011}

Якщо при централізованому теплопостачанні технологічні витрати теплової енергії або витрати палива теплогенеруючих, теплотранспортних, теплопостачальних організацій перевищують нормативний рівень, то це може стати підставою для розірвання існуючих договірних відносин з ними.

Зміна форми власності або перехід права власності на відповідні об'єкти з виробництва, постачання та транспортування теплової енергії, яка здійснюється в порядку, передбаченому законами України, не повинна призводити до погіршення умов та якості теплопостачання споживачам.

У разі якщо суб'єкту господарювання надано в користування (оренду, концесію, управління тощо) цілісний майновий комплекс (індивідуально визначене майно) з вироблення теплової енергії, такий суб'єкт стає правонаступником за борговими зобов'язаннями з оплати спожитих енергоносіїв та послуг з їх транспортування і постачання, що виникли у суб'єкта господарювання, який раніше використовував зазначене майно (володів або користувався ним).

{Статтю 22 доповнено частиною третьою згідно із Законом № 4521-VI від 15.03.2011}

Договори про постачання та транспортування енергоносіїв укладаються з правонаступниками реорганізованої теплопостачальної та/або теплогенеруючої організації виключно за умови погодження порядку погашення заборгованості з оплати спожитих енергоносіїв та послуг з їх транспортування і постачання за попередній період.

{Статтю 22 доповнено частиною четвертою згідно із Законом № 4521-VI від 15.03.2011}

Учасник (засновник) теплопостачальної або теплогенеруючої організації у разі прийняття рішення про її ліквідацію забезпечує погашення боргу такої організації перед постачальниками енергоносіїв.

{Статтю 22 доповнено частиною п'ятою згідно із Законом № 4521-VI від 15.03.2011}

Стаття 23. Ліцензування діяльності у сфері теплопостачання

Господарська діяльність з виробництва, транспортування, постачання теплової енергії підлягає ліцензуванню в порядку, встановленому законом.

Стаття 24. Права та основні обов'язки споживача теплової енергії

Споживач теплової енергії має право на:

вибір одного або декількох джерел теплової енергії чи теплопостачальних організацій, якщо це можливо за існуючими технічними умовами;

отримання інформації щодо якості теплопостачання, тарифів, цін, порядку оплати, режимів споживання теплової енергії;

відшкодування згідно із законодавством збитків, заподіяних внаслідок порушення його прав, у разі виконання ним своїх зобов'язань відповідно до договору;

приєднання до теплової мережі відповідно до нормативно-правових актів;

отримання обсягів теплової енергії згідно з параметрами відповідно до договорів, а також норм і правил;

{Абзац шостий частини першої статті 24 із змінами, внесеними згідно із Законом № 124-IX від 20.09.2019}

отримання перерахунку за спожиту теплову енергію з урахуванням здійсненого авансового платежу та показань вузлів обліку теплової енергії протягом місяця після закінчення опалювального періоду.

{Абзац сьомий частини першої статті 24 в редакції Закону № 2119-VIII від 22.06.2017}

Захист прав споживачів теплової енергії, а також механізм реалізації захисту цих прав регулюються цим Законом, Законом України "Про захист прав споживачів", іншими нормативно-правовими актами.

Основними обов'язками споживача теплової енергії є:

своєчасне укладання договору з теплопостачальною організацією на постачання теплової енергії;

додержання вимог договору та нормативно-правових актів;

забезпечення безпечної експлуатації систем теплоспоживання;

забезпечення безперешкодного доступу до власного теплового обладнання, вузлів обліку представникам теплогенеруючої чи теплопостачальної організації, за умови пред'явлення відповідного посвідчення при виконанні службових обов'язків;

{Абзац п'ятий частини третьої статті 24 в редакції Закону № 2119-VIII від 22.06.2017}

недопущення провадження будь-яких видів господарської діяльності в охоронних зонах теплових мереж без погодження з власником об'єкта теплопостачання.

{Частина третю статті 24 доповнено абзацом шостим згідно із Законом № 3830-VI від 06.10.2011 - зміна вводиться в дію з дня набрання чинності Указом Президента України про утворення відповідного центрального органу виконавчої влади з державного енергетичного нагляду в системі центральних органів виконавчої влади}

Споживач теплової енергії несе відповідальність за порушення умов договору з теплопостачальною організацією, відповідних нормативно-правових актів та виконання приписів органів, уповноважених здійснювати державний нагляд за режимами споживання теплової енергії згідно із законом.

Стаття 25. Права та основні обов'язки теплогенеруючої, теплотранспортної та теплопостачальної організацій

Теплогенеруюча, теплотранспортна та теплопостачальна організації мають право:

укладати договори купівлі-продажу теплової енергії із споживачами з урахуванням вимог Закону України "Про комерційний облік теплової енергії та водопостачання";

{Абзац другий частини першої статті 25 в редакції Закону № 2119-VIII від 22.06.2017}

на відшкодування збитків у разі наявності порушень у роботі теплового обладнання споживача, що призвели до перебоїв у технологічному процесі теплопостачання;

обмежувати або припиняти постачання теплової енергії споживачам після письмового попередження, надісланого не пізніше ніж за три робочі дні, в разі заборгованості за спожиту теплову енергію в порядку, встановленому законодавством;

обмежувати або припиняти постачання теплової енергії споживачам у разі виникнення обставин непереборної сили, передбачених у договорі;

видавати дозволи та технічні умови на підключення споживачів до розподільчих теплових мереж;

отримувати від споживачів авансовий платіж, якщо це передбачено договором;

{Абзац сьомий частини першої статті 25 в редакції Закону № 3569-VI від 05.07.2011}

безперешкодного доступу до теплового обладнання та вузлів обліку;

{Абзац восьмий частини першої статті 25 в редакції Закону № 2119-VIII від 22.06.2017}

вимагати від суб'єктів господарської діяльності винесення споруд та інших об'єктів, зведених з порушенням вимог законодавства, за межі охоронних зон теплових мереж.

{Частина першу статті 25 доповнено абзацом дев'ятим згідно із Законом № 3830-VI від 06.10.2011 - зміна вводиться в дію з дня набрання чинності Указом Президента України про утворення відповідного центрального органу виконавчої влади з державного енергетичного нагляду в системі центральних органів виконавчої влади}

Теплопостачальні, теплотранспортні і теплогенеруючі організації зобов'язані:

при зміні тарифів на теплову енергію повідомляти споживача письмово або в засобах масової інформації в порядку, встановленому законодавством;

забезпечувати надійне постачання обсягів теплової енергії відповідно до умов договору, а також норм і правил;

{Абзац третій частини другої статті 25 із змінами, внесеними згідно із Законом № 124-IX від 20.09.2019}

здійснювати перерахунок за спожиту теплову енергію із споживачами з урахуванням авансового платежу та показань вузлів обліку теплової енергії протягом місяця після закінчення опалювального періоду;

{Абзац четвертий частини другої статті 25 в редакції Закону № 2119-VIII від 22.06.2017}

здійснювати технічний облік матеріальних та енергетичних ресурсів, а також комерційний облік теплової енергії.

{Частину другу статті 25 доповнено абзацом п'ятим згідно із Законом № 2119-VIII від 22.06.2017}

Теплопостачальні організації, які здійснюють діяльність із постачання теплової енергії з використанням власних теплових мереж, зобов'язані забезпечити рівноправний доступ до цих мереж усіх суб'єктів господарської діяльності відповідно до укладених договорів.

У разі наявності технічної можливості теплопостачальні організації, що здійснюють постачання теплової енергії на закріпленій території, не мають права відмовити споживачу, який розташований на цій території, в укладенні договору.

У разі несвоєчасної сплати платежів за споживання теплової енергії споживач сплачує пеню за встановленими законодавством або договором розмірами.

У разі відмови споживача оплачувати споживання теплової енергії заборгованість стягується в судовому порядку.

Стаття 26. Проектування, будівництво, реконструкція та модернізація об'єктів теплопостачання

Проектування, будівництво, реконструкція об'єктів у сфері теплопостачання здійснюються на основі схем теплопостачання, державних будівельних норм та нормативно-правових актів на проведення будівельних робіт.

Проектування, будівництво, реконструкція об'єктів у сфері теплопостачання здійснюються спеціалізованими організаціями, які мають відповідні дозволи та ліцензії.

Реконструкція (розширення, технічне переоснащення), нове будівництво та модернізація теплогенеруючих об'єктів і теплових мереж здійснюються на основі оптимального поєднання централізованого та автономного теплопостачання.

{Частина третя статті 26 із змінами, внесеними згідно із Законом № 2479-VI від 09.07.2010}

Фінансування капітального будівництва, реконструкції та обслуговування об'єктів у сфері теплопостачання, призначених для спільних потреб теплогенеруючої організації та підприємств інших галузей, проводиться за рахунок замовників. Замовником можуть бути власники зазначених об'єктів або уповноважені ними особи.

У разі спорудження або реконструкції будівель, доріг, мостів та інших об'єктів роботи, пов'язані з упорядкуванням, перенесенням повітряних і підземних теплових мереж та інших об'єктів теплопостачання, виконуються замовниками будівництва або реконструкції відповідно до затвердженої проектно-кошторисної документації та вимог відповідних нормативів, а також під контролем власників споруд або теплових мереж.

Оснащення об'єктів будівництва та теплопостачання за рахунок бюджетних коштів здійснюється на тендерних засадах.

Стаття 26¹. Інвестиційна діяльність у сфері теплопостачання

Інвестиційні програми розробляються суб'єктами господарювання у сфері теплопостачання.

Порядок розроблення, погодження та затвердження інвестиційних програм суб'єктів господарювання у сфері теплопостачання, ліцензування діяльності яких здійснює національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, затверджується національною комісією, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг.

{Частина друга статті 26¹ із змінами, внесеними згідно із Законом № 1540-VIII від 22.09.2016; в редакції Закону № 2417-VIII від 15.05.2018}

Порядок розроблення, погодження та затвердження інвестиційних програм суб'єктів господарювання у сфері теплопостачання, ліцензування діяльності яких здійснюють Рада міністрів Автономної Республіки Крим, обласні, Київська та Севастопольська міські державні адміністрації, затверджується центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері житлово-комунального господарства.

{Частина статті 26¹ в редакції Закону № 2417-VIII від 15.05.2018}

Суб'єкти господарювання у сфері теплопостачання для проведення в установленому законодавством порядку розрахунків за інвестиційними програмами відкривають спеціальні рахунки.

На зазначені рахунки суб'єкти господарювання перераховують кошти в обсязі, передбаченому в установлених тарифах для виконання інвестиційних програм у сфері теплопостачання.

Порядок зарахування коштів на спеціальний рахунок, використання зазначених коштів і здійснення контролю за їх витрачанням встановлюється Кабінетом Міністрів України.

Суб'єкти господарювання у сфері теплопостачання - власники спеціальних рахунків зобов'язані використовувати кошти, що перебувають на таких рахунках, виключно для виконання інвестиційних програм. Використання зазначених коштів у будь-яких інших цілях забороняється.

Порядок контролю за реалізацією інвестиційних програм у сфері теплопостачання, а також граничний рівень вартості інвестицій, які можуть залучатися за інвестиційними програмами, що включаються при розрахунку економічно обґрунтованих витрат, та граничний термін дії інвестиційних програм до моменту повного погашення зобов'язань за ними встановлюються Кабінетом Міністрів України.

Зарахування коштів міжнародних фінансових організацій, іноземних державних установ або коштів, залучених відповідно до міжурядових договорів, або коштів у вигляді кредитів (позик, грантів), або коштів, залучених державою чи суб'єктами господарювання у сфері теплопостачання під державні чи місцеві гарантії, на спеціальні рахунки для кредитних коштів суб'єктів господарювання у сфері теплопостачання, відкриті банками в національній чи іноземній валюті, та використання таких коштів для підготовки та виконання інвестиційних програм (заходів) у відповідній сфері здійснюються згідно з умовами договорів, укладених з міжнародними фінансовими організаціями, іноземними державними установами, або міжурядових договорів.

{Статтю 26¹ доповнено частиною дев'ятою згідно із Законом № 2417-VIII від 15.05.2018}

Забороняється звернення стягнення та накладення арешту на кошти, що перебувають на спеціальних рахунках та на спеціальних рахунках для кредитних коштів суб'єктів господарювання у сфері теплопостачання.

{Статтю 26¹ доповнено частиною десятою згідно із Законом № 2417-VIII від 15.05.2018}

Власник спеціального рахунку для кредитних коштів забезпечує здійснення контролю та несе відповідальність за цільове використання коштів згідно з умовами договору (договорів).

{Статтю 26¹ доповнено частиною одинадцятою згідно із Законом № 2417-VIII від 15.05.2018}

{Закон доповнено статтею 26¹ згідно із Законом № 4434-VI від 23.02.2012}

Стаття 27. Охорона навколишнього середовища

Суб'єкти у сфері теплопостачання повинні дотримуватися вимог законодавства про охорону навколишнього природного середовища, нести відповідальність за його порушення і здійснювати технічні та організаційні заходи, спрямовані на зменшення шкідливого впливу об'єктів у сфері теплопостачання на навколишнє природне середовище.

У разі порушення законодавства про охорону навколишнього природного середовища рішення про обмеження, тимчасову заборону (зупинення) чи припинення діяльності суб'єктів відносин у сфері теплопостачання приймають органи місцевого самоврядування і спеціально уповноважені органи виконавчої влади у межах своїх повноважень з урахуванням прав споживачів теплової енергії.

Для забезпечення безпеки населення, що мешкає в районі розташування об'єктів теплопостачання, встановлюються охоронні зони, розміри та порядок використання яких визначаються нормативно-правовими актами і проектами цих об'єктів, затвердженими у встановленому законодавством порядку.

Усі види господарської діяльності в охоронних зонах можуть провадитися тільки за погодженням з власником об'єкта теплопостачання або уповноваженим ним органом.

Стаття 28. Постачання теплової енергії в умовах обмеження в постачанні енергоносіїв та введення надзвичайного стану і особливого періоду

Суб'єкти господарської діяльності, які уклали договори на постачання енергоносіїв з теплогенеруючими або теплопостачальними організаціями, в разі обмеження об'ємів постачання енергоносіїв повинні письмово попередити місцеві органи виконавчої влади не пізніше як за 24 години до введення обмежень, при цьому повинні бути вказані терміни та обсяги обмежень. Обсяги обмежень не повинні призвести до зупинки теплогенеруючого обладнання, крім випадків, передбачених частиною сьомою статті 19 цього Закону.

{Частина перша статті 28 із змінами, внесеними згідно із Законами № 5459-VI від 16.10.2012, № 423-VIII від 14.05.2015}

У разі якщо незаплановані обмеження постачання енергоносіїв призвели до аварійного пошкодження в системі теплопостачання, відшкодування наслідків аварії здійснюється в установленому законом порядку за рахунок організації - постачальника енергоносія.

У разі введення надзвичайного стану та особливого періоду відповідно до законів України "Про надзвичайний стан", "Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію" теплогенеруючі та теплопостачальні організації, які розташовані у місцевості, на якій введено особливий період або надзвичайний стан, зобов'язані виконувати розпорядження органів, які здійснюють заходи надзвичайного стану або особливого

періоду на відповідній території, щодо постачання теплової енергії споживачам незалежно від договору.

Стаття 29. Особливості умов праці у сфері теплопостачання

Суб'єкти у сфері теплопостачання зобов'язані забезпечувати комплектування робочих місць висококваліфікованими кадрами, підвищувати їх кваліфікацію, гарантувати соціальний захист.

Працівники, які забезпечують технологічні процеси у сфері теплопостачання, зобов'язані проходити спеціальну підготовку і атестацію згідно з законодавством. Атестація персоналу проводиться за рахунок коштів теплогенеруючої або теплопостачальної організації. Допуск до роботи працівників, які не пройшли відповідної підготовки, забороняється.

Працівникам основних професій, зайнятим у теплогенеруючих та теплопостачальних організаціях, може встановлюватися надбавка до тарифної ставки чи посадового окладу за безперервний стаж роботи у сфері теплопостачання у порядку, що затверджується Кабінетом Міністрів України, з віднесенням витрат на валові витрати виробництва та обігу.

Персонал теплогенеруючих енергетичних установок, який перебуває в зоні впливу теплового і електромагнітного випромінювання, а також інших шкідливих факторів, підлягає спеціальному медичному обстеженню та обов'язковому страхуванню за рахунок коштів підприємств. Перелік таких спеціальностей і посад затверджується центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері житлово-комунального господарства, і погоджується з центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони здоров'я, центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони праці.

{Частина четверта статті 29 із змінами, внесеними згідно із Законом № 5459-VI від 16.10.2012}

Стаття 30. Страйки на об'єктах у сфері теплопостачання

Страйки на об'єктах у сфері теплопостачання забороняються у випадках, коли вони можуть призвести до порушення стабільності теплопостачання споживачів в опалювальний період.

Розділ VI.

ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ ЗАКОНОДАВСТВА У СФЕРІ ТЕПЛОПОСТАЧАННЯ

Стаття 31. Штрафні санкції, що застосовуються до суб'єктів господарювання за правопорушення у сфері теплопостачання

{Назва статті 31 із змінами, внесеними згідно із Законом № 3830-VI від 06.10.2011 - зміна вводиться в дію з дня набрання чинності Указом Президента України про утворення відповідного центрального органу виконавчої влади з державного енергетичного нагляду в системі центральних органів виконавчої влади}

Уповноважені органи застосовують до суб'єктів господарювання штрафні санкції:

{Абзац перший частини першої статті 31 із змінами, внесеними згідно із Законом № 3830-VI від 06.10.2011 - зміна вводиться в дію з дня набрання чинності Указом Президента України про утворення відповідного центрального органу виконавчої влади з державного енергетичного нагляду в системі центральних органів виконавчої влади}

1) за неподання передбаченої законом інформації уповноваженим державним органам або подання завідомо недостовірної інформації - у розмірі до п'ятисот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;

{Пункт 1 частини першої статті 31 із змінами, внесеними згідно із Законом № 3830-VI від 06.10.2011 - зміна вводиться в дію з дня набрання чинності Указом Президента України про утворення відповідного центрального органу виконавчої влади з державного енергетичного нагляду в системі центральних органів виконавчої влади}

2) за невиконання (ухилення від виконання) або несвоєчасне виконання рішень чи приписів центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері енергозбереження, або центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері нагляду (контролю) у галузі теплопостачання, або національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, - у розмірі до трьохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;

{Пункт 2 частини першої статті 31 із змінами, внесеними згідно із Законом № 3830-VI від 06.10.2011 - зміна вводиться в дію з дня набрання чинності Указом Президента України про утворення відповідного центрального органу виконавчої влади з державного енергетичного нагляду в системі центральних органів виконавчої влади; із змінами, внесеними згідно із Законами № 5459-VI від 16.10.2012, № 1540-VIII від 22.09.2016}

3) за перешкоджання або недопущення до систем теплопостачання та теплоспоживання працівників органу державного нагляду або представників теплогенеруючих (теплопостачальних) організацій при виконанні ними службових обов'язків - у розмірі до двохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;

{Пункт 3 частини першої статті 31 із змінами, внесеними згідно із Законом № 5459-VI від 16.10.2012}

4) за порушення ліцензійних умов або діяльність з простроченою ліцензією - до двох тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;

5) за необґрунтоване застосування тарифів на виробництво теплової енергії та її транспортування чи постачання або завищення нарахування плати за фактично відпущену теплову енергію споживачу (покупцю) - у розмірі до трьохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;

6) за постачання теплової енергії, параметри якої не відповідають затвердженим нормативам на теплову енергію, умовам договору купівлі-продажу, що зафіксовано представниками теплопостачальної (теплогенеруючої) організації та споживача у відповідному акті, - у розмірі до ста неоподатковуваних мінімумів доходів громадян; після трьох таких порушень постачальник теплової енергії сплачує штраф як за порушення ліцензійних умов;

{Пункт 6 частини першої статті 31 із змінами, внесеними згідно із Законом № 3830-VI від 06.10.2011 - зміна вводиться в дію з дня набрання чинності Указом Президента України про утворення відповідного центрального органу виконавчої влади з державного енергетичного нагляду в системі центральних органів виконавчої влади; із змінами, внесеними згідно із Законом № 124-IX від 20.09.2019}

7) за самовільне (несанкціоноване) від'єднання споживача від теплової мережі теплопостачальної (теплогенеруючої) організації до закінчення строку дії договору купівлі-продажу теплової енергії - у розмірі до п'ятисот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;

8) за водорозбір з систем опалення через крани та інші пристрої; самовільне підключення до систем опалення без укладання договору купівлі-продажу теплової енергії; роботу з пошкодженими пломбами на вузлах комерційного обліку теплової енергії або їх роботу з простроченим строком метрологічної повірки - у розмірі до двохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

{Пункт 8 частини першої статті 31 в редакції Закону № 2119-VIII від 22.06.2017}

9) за неприєднання власниками теплових мереж до теплової мережі теплогенеруючої установки або споживача теплової енергії, які розташовані на території, закріпленій за власниками в разі виконання ними умов на приєднання, - у розмірі до трьохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;

10) за порушення вимог нормативно-правових актів та/або норм і правил щодо забезпечення належного технічного стану теплових, тепловикористальних установок та мереж, а також їх експлуатації - у розмірі від ста до п'ятисот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

{Частина першу статті 31 доповнено пунктом 10 згідно із Законом № 3830-VI від 06.10.2011 - зміна вводиться в дію з дня набрання чинності Указом Президента України про утворення відповідного центрального органу виконавчої влади з державного енергетичного нагляду в системі центральних органів виконавчої влади}

Відповідальність за порушення інших вимог цього Закону, у тому числі за порушення безперебійного постачання теплової енергії, не пов'язане з дією обставин непереборної сили, що завдало споживачу матеріальних збитків при виконанні ним договірних зобов'язань, визначається згідно із законом.

Справи про накладання штрафів за порушення, визначені цією статтею, розглядаються центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері нагляду (контролю) в галузі теплопостачання, та органами державного регулювання в межах їх компетенції.

{Частина третя статті 31 із змінами, внесеними згідно із Законами № 2479-VI від 09.07.2010, № 3830-VI від 06.10.2011 - зміна вводиться в дію з дня набрання чинності Указом Президента України про утворення відповідного центрального органу виконавчої влади з державного енергетичного нагляду в системі центральних органів виконавчої влади; із змінами, внесеними згідно із Законом № 5459-VI від 16.10.2012}

Суми штрафів, що накладаються центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері нагляду (контролю) в галузі теплопостачання, та органами державного регулювання, перераховуються до Державного бюджету України.

{Частина четверта статті 31 із змінами, внесеними згідно із Законами № 2479-VI від 09.07.2010, № 3830-VI від 06.10.2011 - зміна вводиться в дію з дня набрання чинності Указом Президента України про утворення відповідного центрального органу виконавчої влади з державного енергетичного нагляду в системі центральних органів виконавчої влади; із змінами, внесеними згідно із Законом № 5459-VI від 16.10.2012}

{Частина п'яту статті 31 виключено на підставі Закону № 3830-VI від 06.10.2011 - зміна вводиться в дію з дня набрання чинності Указом Президента України про утворення відповідного центрального органу виконавчої влади з державного енергетичного нагляду в системі центральних органів виконавчої влади}

{Частина шосту статті 31 виключено на підставі Закону № 3830-VI від 06.10.2011 - зміна вводиться в дію з дня набрання чинності Указом Президента України про утворення

відповідного центрального органу виконавчої влади з державного енергетичного нагляду в системі центральних органів виконавчої влади}

{Частина сьому статті 31 виключено на підставі Закону № 3830-VI від 06.10.2011 - зміна вводиться в дію з дня набрання чинності Указом Президента України про утворення відповідного центрального органу виконавчої влади з державного енергетичного нагляду в системі центральних органів виконавчої влади}

Суб'єкт господарювання повинен сплатити штраф у п'ятнадцятиденний термін із дня отримання постанови про його накладання.

У разі несплати штрафу в зазначений строк він стягується в судовому порядку.

Рішення про накладання штрафу в справах про порушення, передбачені цим Законом, може бути оскаржено в суді.

Штрафні санкції, передбачені частиною першою цієї статті, застосовуються в установленому Кабінетом Міністрів України порядку.

{Статтю 31 доповнено частиною одинадцятою згідно із Законом № 3830-VI від 06.10.2011 - зміна вводиться в дію з дня набрання чинності Указом Президента України про утворення відповідного центрального органу виконавчої влади з державного енергетичного нагляду в системі центральних органів виконавчої влади}

Розділ VII МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО У СФЕРІ ТЕПЛОПОСТАЧАННЯ

Стаття 32. Міжнародне співробітництво у сфері теплопостачання

Суб'єкти діяльності у сфері теплопостачання беруть участь у міжнародному науково-технічному, зовнішньоекономічному, інформаційному та інших формах міжнародного співробітництва відповідно до державних цільових програм, міжнародних договорів України та законодавства України.

Стаття 33. Міжнародні договори України у сфері теплопостачання

Якщо міжнародним договором України, згода на обов'язковість якого надана Верховною Радою України, встановлено інші правила, ніж ті, що передбачені цим Законом, застосовуються правила міжнародного договору України.

{Стаття 33 із змінами, внесеними згідно із Законом № 5459-VI від 16.10.2012}

Розділ VIII ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

2. Внести зміни до таких законів України:

{Підпункт 1 пункту 2 розділу VIII втратив чинність на підставі Закону № 2019-VIII від 13.04.2017}

{Підпункт 2 пункту 2 розділу VIII втратив чинність на підставі Закону № 222-VIII від 02.03.2015}

3. Кабінету Міністрів України у шестимісячний строк з дня набрання чинності цим Законом:

привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом та забезпечити розробку нормативно-правових актів, що впливають із цього Закону;

забезпечити перегляд і скасування міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади їх нормативно-правових актів, що суперечать цьому Закону.

Президент України	В.ЮЩЕНКО
м. Київ 2 червня 2005 року № 2633-IV	